

Összegzés

Az OM fejezet 2003. évi kiadása 16%-kal haladta meg az előző évi tényleges összeget, gyakorlatilag megfelelt az éves módosított előirányzatnak. Az intézményi bevételek lényegében szinten maradtak a támogatás viszont 25%-kal növekedett, mint ezt az alábbi táblázat mutatja.

Bevételek és kiadások alakulása:

Megnevezés	2002. évi tény	2003. évi eredeti előirányzat	2003. évi módosított előirányzat	2003. évi tény	4/1.	4/3.
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
<i>millió forintban, egy tizedessel</i>					<i>%-ban</i>	
Fejezet Összesen:						
Kiadás	415 225,2	415 547,6	486 070,3	482 203,7	116	99
ebből: személyi juttatás	104 486,5	137 988,2	145 487,7	135 607,0	130	91
központi beruházás	26 020,9	11 290,0	14 407,2	13 172,9	51	91
Folyó bevétel	163 688,4	144 387,6	167 885,2	168 197,9	103	100
Támogatás	252 828,2	272 860,0	274 259,6	316 801,8	125	116
Előirányzat-maradvány	43 975,3		45 625,5	43 547,7	99	95
Létszám (fő)	51 747	54 931	54 931	53 344	103	97

A többlettámogatás elsősorban a 2002. szeptember 1-én végrehajtott béremelés 2003-ra áthúzódó hatása miatt következett be. A fejezetben realizálódott személyi juttatás a közalkalmazotti bérrendezés hatására 2002-ben 22,9%-kal, majd 2003-ban további 30%-kal emelkedett.

Ennek hatására a teljes munkaidőben foglalkoztatottak havi bruttó átlagkeresete a felsőoktatásban a 2001. évi 116.762 forintról 2002-ben 148.250 forintra, 2003-ban 176.836 forintra emelkedett.

Nem az OM fejezetben szerepel, de itt kell megemlítenünk, hogy a közoktatásban foglalkoztatottak átlagkeresete hasonló arányban emelkedett és 2003-ban 157.444 forint lett.

2003-ban elindult a közoktatási reform, ami többek között csökkenti a diákok terheit, meg kívánja szüntetni a hátrányos megkülönböztetést. Megkezdődött a tananyagok digitalizálása, felgyorsult az iskolák ellátása informatikai eszközökkel. Kidolgozásra került a közoktatás-fejlesztés hasznosítási stratégiája, folytatódott a pedagógusok szervezett továbbképzése.

A szakképzési törvény módosításának hatására elkezdődött a szakképzés állami felügyeletének, a szakképzettség megszerzési módjának korszerűsítése. 2003-ban elkezdődött a Szakiskolai fejlesztési program végrehajtása.

A felsőoktatás nagy eseménye, hogy kidolgoztuk az UNIVERSITAS Programot, előkészítettük a kétciklusú felsőoktatási képzés bevezetését. Az egyetemek, főiskolák jövőjét alapvetően befolyásoló programok részletes szakmai vitáit bonyolítottuk le.

Folytatódott az államilag finanszírozott hallgatók létszámának növekedése, ennek mértéke 2003-ban 9% volt. Általánossá vált a kreditrendszerű képzés.

A Szent István Egyetemből kiváltak a kertészeti karok és a Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetemhez csatlakoztak, a gyöngyösi főiskolai kar új főiskolaként folytatja tevékenységét.

Az év során a kutatás-fejlesztés szakmai irányításának gyökeres átalakítását készítettük elő. Ez az Innovációs Hivatal és a Kutatás-fejlesztési Pályázati Iroda létrehozását, illetve a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapról szóló törvény előkészítését jelentette.

Összességében eredményes évet zártunk.

Előirányzat-maradványok értékelése

Fejezetünk 2001. évi alaptevékenység előirányzat-maradványa 49.416,4 millió Ft, 2002. évben 47.463,7 millió Ft volt, a 2002. évi alaptevékenység előirányzat-maradványa az előző évhez viszonyítva 4 %-kal csökkent.

Az Oktatási Minisztérium 2002. évi előirányzat-maradványa az alábbiak szerint alakul:

Megnevezés	Jóváhagyott előirányzat-maradvány	Jóváhagyott előirányzat-maradványból			
		Önrevízió alapján előirányzat-maradvány elvonás	Kötelezettség nélküli előirányzat-maradvány	2253/2003.(X.15.) Korm.határozat alapján zárt összeg	2327/2003.(XII.16) Korm.határozat alapján elvonásra kerülő összeg
millió Ft-ban					
1051 szektor	34.414,6	16,1	--	65,3	44,0
1091 szektor	13.049,1	127,8	177,0	--	--
Fejezet összesen:	47.463,7	143,9	177,0	65,3	44,0

Az előirányzat-maradvány jóváhagyását követően soron kívül – 2003. december 29-én – átutaltuk a 430,2 millió Ft központi költségvetést megillető befizetési kötelezettséget.

A 2003. évi éves költségvetési beszámolónk fejezeti szintű mérleg adata alapján az előző évek felhasználatlan előirányzat-maradványa 4.007,4 millió Ft.

Ez az előirányzat-maradvány folyamatban lévő beruházások, több éven keresztül megvalósuló felújítások, nemzetközi támogatások és a Munkaerőpiaci Alaptól és kezelőitől átvett pénzeszköz maradványa.

A tervezett felhasználás alapján az előző évek előirányzat-maradvány 78,7 %-nak igénybevétele 2004. június 30-ig teljesül.

Az Oktatási Minisztérium 2003. évi alaptevékenység előirányzat-maradványa az alábbiak szerint alakult:

Megnevezés	Jóváhagyott előirányzat-maradvány 2002. év	Jóváhagyandó előirányzat-maradvány 2003. év ebből:	Önrevízió alapján elvonásra felajánlott előirányzat-maradvány	Előirányzat-maradvány szektorok közötti megoszlása	
				2002. év	2003. év
				millió Ft-ban	
1051 szektor (intézmények előirányzat-maradványa)	34.414,6	32.944,3	-164,8	72,5	68,4
1091 szektor (fejezeti kezelésű jogcímelek előirányzat-maradványa)	13.049,1	15.202,1	1.389,7	27,5	31,6
Fejezet összesen:	47.463,7	48.146,4	1.224,9	100,0	100,0

A fejezet 2003. évi alaptevékenységének előirányzat-maradványa a megelőző évekhez viszonyítva 1,4 %-kal emelkedett, ez a növekedés a fejezeti kezelésű jogcímelek előirányzat-maradványának 2.152 millió Ft abszolút értékű növekményéből adódik. Az Oktatási tárca felügyeleti hatáskörébe tartozó központi költségvetési intézmények 2003.évi előirányzat-maradványa a 2002. évhez viszonyítva 4,3 %-kal csökkent.

A fejezeti kezelésű jogcímelek előirányzat-maradványából 8.264,5 millió Ft felhasználásra került 2004. március 31-ig, mely a maradvány 54,4 %-át teszi ki.

A fejezet a 2003. évi előirányzat-maradványának 85,1 %-át - a tervezett felhasználás alapján fejezeti szinten - 2004. június 30-ig kívánja igénybe venni.

A tárca előirányzat-maradványa a

- folyamatban lévő beruházások
- több éven keresztül megvalósuló felújítások,
- nemzetközi támogatások,
- az önrevíziós befizetési kötelezettségek,

- megelőző évben vállalt kötelezettségek,

- illetve az előző évben befolyt bevételek 2004. évi ellenszolgáltatásainak teljesítésével összefüggő kiadások pénzügyi finanszírozására szolgál.

Felsőoktatás

A felsőoktatási intézményekben a 2003-as évi 62 ezer fős államilag finanszírozott beiskolázási létszámkerete mellett a **hallgatólétszám** az összes tagozaton, valamint a képzési szinten 381560 fő volt és ez 9 %-os (32 ezer fős) növekedést jelentett az előző évi összhallgatói létszámhoz viszonyítva. (6128 fő felsőfokú szakképzésben, 216581 fő főiskolai, 124606 fő egyetemi alap- és kiegészítő képzésben, 26815 fő szakirányú továbbképzésben és 7430 fő doktori, illetőleg mesterképzésben vett részt.)

Az oktatáspolitikai célkitűzéseinkkel összhangban a felsőfokú szakképzésben résztvevők aránya 37 %-kal nőtt, de a felsőoktatási hallgatók közötti arány továbbra is csak 1,6 %. Főiskolai képzésben vesz részt a hallgatók 57 %-a, ez az előző évhez képest 11 %-os növekedést jelent.

A felsőoktatási intézmények az országos és regionális munkaerőpiaci szükségletekre figyelve bővítették **képzési profiljukat**. Az egyetemi és a főiskolai képzésben négy-négy új alapszak alapítására, valamint mintegy harminc-harminc új alapszak indításával és tizenöt szakirányú továbbképzési szak meghirdetésével bővült a képzési kínálat.

Jelentős kezdeményezés volt a Bologna-folyamat részeként, a többciklusú lineáris képzési rendszer bevezetését előkészítő vállalkozás az informatikus képzésben, amelynek eredményeként két egyetemen és egy főiskolán akkreditálták az első fokozatú informatikus képzés 2004. szeptemberi indítását.

Az **intézményhálózat** átalakulását részben az integrált egyetemek kari struktúrájának átalakulása, részben pedig a Kormány programjával összhangban a 2000. évi hálózat átalakítás felülvizsgálatából adódó intézményalapítási döntések jelentették.

A Szent István Egyetemen történt a legjelentősebb átalakulás, a Budai Campus Karai a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem karaiként, míg a gyöngyösi főiskolai karok az önálló Károly Róbert Főiskolaként folytatják működésüket 2003. szeptember 1-jétől.

Az intézményen belüli szervezeti átalakulást jelzi a négy egyetemen akkreditált kilenc új kar működése, amelynek létrehozása a költségvetésnek nem jelentett többletkiadást.

Az alapítványi főiskolák száma 2003-ban egy gazdasági jellegű intézménnyel (Harsányi János Főiskola) bővült.

A 2003-as évben zárult le az Állami Számvevőszéknek a 2000. évi hálózat-átalakítást vizsgáló teljesítményértékelése, amely mind a tárca, mind az intézmények figyelmét hívta fel a belső, tartalmi és szervezeti integrációra, a hatékony működés feltételeinek kialakítására.

Az intézményhálózat átalakulásával, az intézményi feladatok bővülésével, illetve módosulásával összefüggésben indult meg az intézményi alapító okiratok felülvizsgálata és a nyolc alapító okirat módosítása.

A felsőoktatásban a **képzés-korszerűsítő** feladatok sorában kell megemlíteni, hogy 2003. szeptemberétől az állami felsőoktatási intézményekben általánossá vált a kreditrendszerű képzés és az új oktatásszervezési rendszerhez a tárca külön forrást biztosított az informatikai infrastruktúra megteremtéséhez.

A közoktatásban az érettségi rendszer változásával összhangban az európai gyakorlatnak megfelelően módosítottuk a felvételi rendszert (37/2003. (III. 27.) Korm.rendelet), amelynek lényege, hogy 2005-től megszűnik a tantárgyi felvételi vizsga és a középiskolai eredmények (érettségi) alapján történik a felvétel.

A Magyar Akkreditációs Bizottság, a Rektori és Főigazgatói Konferenciák, valamint a minisztérium mellett működő „Bologna Bizottságok” szakterületi albizottságokban megkezdtek a több ciklusú lineáris képzési rendszer bemeneti (BSc., BA) szakstruktúrájának kialakítását, amely munka részeként az alapszakok számának egynegyedére való csökkentését és a rugalmas átmenetet biztosító képzési struktúra kialakítását.

Az Országgyűlés 2003. júniusában fogadta el a **felsőoktatási törvény módosítását** (2003. évi XXXVIII. törvény).

A törvénymódosítás az Európai Közösségi csatlakozáshoz kapcsolódóan rendelkezett: a felvételi rendszer átalakításáról, a közösségi tagállam tanulóinak felvételre történő fogadásáról, a diploma melléklet kiadásának elrendeléséről és a többciklusú képzések külön engedélyhez kötött indításáról.

Az intézményi fejlesztéseket szolgáló változás volt a PPP konstrukcióban megvalósuló kollégiumi beruházások és működés törvényi háttérének biztosítása.

A jogbiztonságot garantáló változás volt a felsőoktatási intézményekben a kettős jogorvoslati rend bevezetése, a jogérvényesítés eszközeként a bírósági eljárás rendszerbe illesztése.

A felsőoktatásról szóló – többször módosított – 1993. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Ftv.) 9/B. §-ának (3) bekezdésében rögzített felhatalmazás alapján a Kormány 2003-ban módosította a felsőoktatási intézmények képzési és fenntartási normatíva alapján történő finanszírozásáról szóló 120/2000. (VII. 7.) Korm. rendeletet. A rendelet alapján történik az OM fenntartású állami intézmények normatív költségvetési támogatásának meghatározása és a nem állami intézmények évenkénti – megállapodás alapján történő – normatív finanszírozása. A két éves költségvetési időszakban (2001-2002) az intézmények képzési és fenntartási előirányzataikhoz – a normatívák megváltoztatása nélkül – költségvetési többlettámogatást kaptak és a felsőoktatási bérrendezés eredményeként a képzési-fenntartási előirányzatok személyi juttatás tartalma több mint negyven milliárd forinttal növekedett. A kormányrendelet módosításával a jelzett időszakban nem normatív módon juttatott költségvetési támogatások intézményi előirányzatait garantálva, a normatív elosztás elemeinek és összegeinek korrekciójára

került sor. A módosítás az intézményi költségvetési támogatásokat és az intézményi költségvetést stabilizálja úgy, hogy a beralapú támogatásokat normatív alapú elosztással is megerősíti, és összhangba hozza a felsőoktatás normatív finanszírozási gyakorlatával.

Az Oktatási Minisztérium kiegészítő támogatást biztosított a nemzetiségi pedagógusképzés fejlesztéséhez a nemzetiségi és kisebbségi képzést folytató felsőoktatási intézmények részére.

A nemzetiségi pedagógusképzés támogatásának célja a képzésben érintett szaktanszékek személyi és tárgyi feltételeinek fejlesztése, továbbá a közismereti tantárgyakat nemzetiségi nyelven oktató pedagógusok szaknyelvi felkészítését szolgáló természettudományi és bölcsészettudományi szakmódszertani szaknyelvi modulok és továbbképzési programok kidolgozása.

A 2002. és 2003. évi bérrendezéssel a költségvetési támogatások növekedésével összefüggésben került sor a felsőoktatási intézmények **finanszírozási rendszerének** megváltoztatására, az új három elemű finanszírozási rendszer koncepciójának elfogadására. Az új finanszírozási rendszer megőrizve a hallgatói létszámhoz kötött képzési normatívákat, az oktatók, a minősített oktatók és a doktori iskolák alapján különítette el a tudományos normatívákat, valamint a képzési kapacitáshoz és az előző évi működési kiadásokhoz kapcsolódó fenntartási normatíva elemeket. Az új finanszírozási rendelet 2004. január 1.-től kerül alkalmazásra.

Első ízben került meghirdetésre – 2003/2004.-es tanévre vonatkozóan a **Deák Ferenc Ösztöndíj** 10 fő részére, amelynek célja olyan fiatal oktatók-kutatók támogatása, akik a társadalomtudományokban alkotó tevékenységükkel aktívan hozzájárulnak a magyarországi politikai és közjogi kultúra színvonalának emeléséhez, az európai csatlakozásunkhoz elengedhetetlen demokratikus intézményrendszer fejlesztéséhez.

A miniszter által felkért szakértői testület 2003. őszére tette közzé, illetőleg bocsátotta vitára a „Csatlakozás az Európai Felsőoktatáshoz” c. koncepciót.

A felsőoktatási fórumok vitáinak tapasztalatai alapján alakult át a koncepció a **Magyar Universitas Programmá**, amely tartalmában alapozza meg a felsőoktatási törvény módosítását, a képzési szerkezet, az irányítás, a gazdálkodás és finanszírozás, a hallgatói szolgáltatások és intézményi fejlesztések átfogó kérdéseit.

Közoktatás

A közoktatási szakterület ill. általa felügyelt intézményhálózat feladatainak végrehajtása a Kormány programban meghatározott célok megvalósítása érdekében a közoktatás szakmai fejlesztése, a nemzetiségi identitás erősítése érdekében, az esélyegyenlőtlenségek mérséklődéséhez szükséges intézkedések megtételével biztosította a rendelkezésre álló források költség-hatékony felhasználását.

A költségvetési törvényben meghatározott normatív források, az önkormányzati kiegészítő források bevonásával, az egyházi intézmények tanulóira meghatározott kiegészítő támogatással biztosították az intézményhálózat működésének fedezetét. Az intézményhálózat egészére nem valósult meg a szektor semleges finanszírozás, mivel a nem önkormányzati, nem egyházi intézmények tekintetében a költségvetési források a tényleges kiadásoknak csak mintegy 65-70 %-át fedezték. Az oktatási miniszter hatáskörébe tartozó kiegészítő források felhasználásával megkötött közoktatási megállapodások csak a fogyatékos ill. egyes nemzeti kisebbséghez tartozó tanulók nevelésében kiemelt szerepet vállaló intézmények kiegészítő támogatására adott lehetőséget. A 2004. évi költségvetés előkészítése során az országos kisebbségi önkormányzatok által fenntartott intézmények normatív jellegű kiegészítő támogatása szabályozásra került.

A fejezeti kezelésű előirányzatból finanszírozott humánszolgáltatók (egyházi, alapítványi és egyéb nem önkormányzati fenntartású intézmények) forrás igénye, az intézményhálózat átalakulása következtében is - az esti és levelező képzésben az érettségire történő felkészítést, az alapfokú művészeti oktatás megszervezését vállalók között jelentősen csökkent az önkormányzati fenntartású intézmények aránya - a normatív támogatások fedezetére tervezett források csak részben biztosították a jogszerű igények fedezetét.

A fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználásánál meghatározó szempontként kezeltük a tárcaközi együttműködésekben való részvételt és együttműködési megállapodások megkötésével biztosítottuk a környezet tudatos nevelés, a mentálhigiénés feladatok, az erdei iskola program forrásainak kormányzaton belüli felhasználásának hatékonyságát.

A szakfeladatok végrehajtására rendelkezésre álló forrásokkal megkezdtük a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól, a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvények módosításából adódó, a közoktatás érintő tartalom fejlesztési és szabályozási feladatok végrehajtását.

A közoktatásról szóló valamint a tankönyvpiac rendjét szabályozó törvények módosítását követően a fejezeti kezelésű előirányzatok tervezett felhasználásának korrekciójával megkezdtük a szakmai feladatok végrehajtását.

A szakmai fejlesztés forrásainak felhasználása jelentős mértékben a Nemzeti Fejlesztési Terv szakmai programjainak és pályázatainak előkészítésére, a Nemzeti Alaptanterv bevezetésével összefüggő szakmai feladatokra, pl. kerettantervek fejlesztése fordítódott.

A külön előirányzatként elkülönített szakmai részfeladatok forrásai, a minőségfejlesztés, a tankönyvtámogatás, a nemzetiségi oktatás s roma integrációs oktatási-nevelési feladatok előirányzatai a jogszabályi változások által meghatározott prioritásoknak megfelelően kerültek felhasználásra. A Comenius Program lezárásának előkészítése megtörtént, a roma integrációs hálózat alapfeltételei megteremtődtek, a nemzetiségi és fogyatékos nevelést, oktatást segítő tankönyvek fejlesztése időarányosan megtörtént.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás előkészítésével összefüggő kodifikációs feladatok a szakterület számára közvetlen feladatot nem jelentettek. A csatlakozás előkészítése elsősorban a nemzetközi szakmai, tudományos együttműködések kibővítése és az OECD nemzetközi mérési projektjeiben való részvétel feladatainak

meghatározására, a csatlakozást követő együttműködések előkészítésére igényel forrásokat.

A Phare programok révén rendelkezésre álló nemzetközi források felhasználását biztosító pályázatok előkészítése megtörtént, a folyamatban lévő programok támogatása, monitoring feladatai elvégzésre kerültek.

A közoktatási szakterület a költségvetési források hatékony felhasználása érdekében szükséges háttérintézmény struktúra átvilágítását elvégezte, a szükséges módosításokat, összevonásokat végrehajtotta. Kialakult a közoktatási fejlesztéseket, a mérési-értékelési és vizsgarendszer fejlesztését megalapozását segítő kutatói, tudományos háttér, a Nemzeti Fejlesztési Terv szakmai programjai megvalósítását menedzselni képes szervezet, a nemzetiségi és roma kisebbségi nevelési-oktatási feladatok ellátását segíteni képes szakmai szolgáltató háttér.

Az Országos Értékelési és Vizsgaközpont felelősségnek meghatározásával megteremtődtek a 2005. évi kétszintű érettségi szakmai és szervezési feladatainak jogszabályi és szervezeti keretei. A fejezeti kezelésű előirányzatok átcsoportosításával megkezdtük a kétszintű érettségi illetve a 2004. évi próbaérettségi előkészítését, az időarányos feladatok megvalósultak.

A hatósági, ellenőrzési feladatok kivételével a közoktatás irányításához kapcsolódó, köztisztviselői felelősséget igénylő tevékenységek a háttérintézményekbe ill. közhasznú szervezetekhez kiszervezésre kerültek.

A költség-hatékony forrás felhasználása érdekében megkezdtük a támogatások pályázati úton történő biztosítása feltételeinek megteremtését, az utófinanszírozás ill. az önrész előírásával kapcsolatos feladatok feltételeinek megteremtését.

Kialakítottuk a közoktatási feladatokat ellátó önkormányzatok tanügy-igazgatási feladataihoz szükséges szakmai háttérrel, a jegyzőkkel, polgármesterekkel történő együttműködés szervezeti kereteit. Megkezdtük a területfejlesztési koncepcióhoz illeszkedő kistérségi együttműködések szakmai előkészítését, a modell kezdeményezések beindításához szakmai és pénzügyi támogatást nyújtottunk.

A nemzetközi szakmai kapcsolatok megerősítése és a tehetséges fiatalok nemzetközi sikereinek támogatása keretében jelentős forrásokat fordítottunk a nemzetközi diákolimpiákon résztvevők felkészítésére, a versenyeken való részvételük támogatására.

Az ECDL és a nyelvvizsgadíj visszatérítésére nyújtott források biztosították a végzős középiskolások ingyenes nyelvvizsgáztatásának és az ECDL bizonyítvány ingyenességének feltételeit. A 2004. évi költségvetésben ezen feladatok forrásai decentralizálás keretében az önkormányzatokhoz kerültek.

A 2003. évben rendkívüli helyzetbe került önkormányzatok kárelhárítás érdekében szükséges beruházási feladataihoz a Pénzügyminisztérium által átadott forrásból hatékony segítséget tudtunk nyújtani.

A közoktatási intézményhálózat üzemeltethetőségét, a kötelező feladatok ellátási szintjén a költségvetési források biztosították.

A fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználása során az Európai Unió szakmai ajánlásainak érvényesítése jelentős mértékben, a Nemzeti Fejlesztési Terv előkészítése teljes egészében végrehajtásra került.

A nemzetközi kötelezettségek teljesítése, a Phare programok által finanszírozott programok megvalósítása időarányosan történt, a szükséges forrásokat a fejezet biztosította.

A 2004 évi költségvetés elkészítése során a szakmai feladatok finanszírozásának egy része decentralizálásra került, kialakultak az intézmények minőségfejlesztési, tanártovábbképzési feladatainak ill. a szakmai szolgáltatás normatív finanszírozásának feltételei.

A közszolgáltatásként közoktatási feladatokat végzők szektor semleges finanszírozásának feltételei jelentős részben megvalósultak.

Szakképzés

A szakképzési szakterületnek a szakképzési törvény, illetve a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló törvény és ezek végrehajtási rendeleteinek alapján meghatározott legfontosabb feladata **a szakképzés irányítása**, különös tekintettel:

- az iskolai rendszerű szakképzési és tanügyi feladatokra,
- az OM hatáskörébe tartozó szakképesítések esetében a vizsgarendszer működtetésére, a szakmai és vizsgakövetelmények korszerűsítésére,
- a központi szakképzési programok fejlesztésére, adaptálására,
- az Országos Képzési Jegyzék (OKJ) kiadására,
- a nemzetközi kapcsolatok, együttműködési programok megvalósítására,
- az uniós csatlakozáshoz és a Nemzeti Fejlesztési Terv Humán erőforrás-fejlesztés Operatív Programjának szakképzést érintő intézkedéseivel a központi program és a pályázati programok előkészítésére,
- az integrációval kapcsolatosan, a szakképzés-finanszírozás fejlesztési koncepciójának kidolgozására, megalapozására, az EU strukturális alapokhoz való kapcsolódásra, az EU integrációból adódó feladatok, elemzések, hatásvizsgálatok, módszertani anyagok tanulmányozására, elemzésére.

A szakképzési törvény módosításának hatására 2003. június 5-től megváltozott a szakmai vizsgát alanyi jogon szervezők köre, illetve meghatározásra került a szakmai vizsgaszervezésre való jogosultság megszerzésének általános feltétele. A törvény meghatározta továbbá a szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményének tartalmát, módosította az OKJ-t, ezért kiadásra került egy egységes szerkezetű OKJ rendeletet, illetve szabályozásra került az OKJ-ba kerülés rendje is. 2003 évben 31 új szakképesítés OKJ-ba történő felvétele került előkészítésre.

2003 évben előkészítésre került több OM hatáskörbe tartozó iskolai rendszerben és iskolarendszeren kívüli szakképesítés szakmai vizsgája (11.000 db), melyhez 1.852 db

tételsor készült. 2 rendelettel 18 új szakmai és vizsgakövetelmény került kiadásra, 6 rendelettel pedig módosításra került 312 db szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye. Az iskolai rendszerű szakképzés számára 25 db szakképesítés központi programja került jóváhagyásra.

A szakmai vizsgadíj és a vizsgáztatási díjak kereteiről szóló 1/2001. (I. 16.) OM rendelet módosítása előkészítésre került, de felmenő rendszerben történő hatályba lépése miatt további feladatok 2004 évben merülnek fel.

A hátrányos helyzetű fiatalok szakképzését elősegítően a fiatal személyiséget középpontba állító, a környezet által igényelt ismereteket adó, készségfejlesztő programok kerültek támogatására, ezáltal lehetővé téve a programok működését, ismertté tételét.

A hátrányos helyzetű fiatalok tanulási kudarcainak okait és a felzárkóztatási program bevezetésének vizsgálata valamennyi szakiskolára kiterjedő monitoring rendszerben folyt. A monitoring vizsgálat feldolgozása és a kutatók tapasztalatai a „Felzárkóztatás ma” című tanulmányban került összegzésre. Módszertani anyagok készültek a felzárkóztató oktatásban tanító pedagógusok számára, megvalósult a felzárkóztató oktatásban tanító pedagógusok módszertani továbbképzése is. Egynapos országos konferencia keretében a felzárkóztató oktatásban résztvevő iskolák, valamint az érintett fenntartók képviselőinek részvételével, ismertetésre kerültek az eddigi tapasztalatok és meghatározták a jövőben e területen elvégzendő feladatokat.

A szakképzési programok támogatása keretében 2003-ban 73 olyan program került támogatásra, mely a jelenleg szakmai gyakorlati oktatásban hiányzó oktatóanyag kiadását, korrigálását tette lehetővé, elősegítette az intézmények illetve diákjainak szakmai és tudományos konferencián való részvételét, segítette az intézmények népszerűsítését szolgáló rendezvények, kiadványok létrejöttét, megteremtette a diákok nemzetközi tapasztalatszerzésének feltételeit, hozzájárult az Európai Unió és régiós intézményi kapcsolatrendszerek szélesítéséhez, illetve a diákok nemzetközi versenyeken való részvételéhez.

A szakterület nemzetközi kapcsolatai keretében több olyan szakképzési együttműködési programot gondoz, amelyeknek több éves előzménye van:

- „*Alpok-Adria Régió Vándorlegény Vetélkedő*” melynek célja, az együttműködésben résztvevő országok szakképzési rendszerének tartami megismertetése, a kommunikáció és szakmai kapcsolatrendszer kiépítése, szakmai és gyakorlati tapasztalatcsere, mely az együttgondolkodást és egymáshoz közelítést segíti elő.
- „*Kárpátok Eurorégió Vándorlegény Szakmai Tanulmányi Verseny*”, melyre 2004 tavaszán kerül sor. Két fordulóban (hazai és nemzetközi) különböző szakmák tanulói mérhetik össze gyakorlati tudásukat a szomszédos országok diákjaival, a program szakmai konferenciával és találkozóval igyekszik elősegíteni a szakmai fejlődést.

- Az Osztrák-Magyar Kulturális és Tudományos Együttműködési Egyezményben foglaltak megfelelően támogatásra került az *osztrák-magyar adaptált tanterv* fejlesztése.

2003 évben lezárásra került az „**Ifjúsági szakképzés korszerűsítése**” program, mely a 2211/1997. (VII.24.) Kormányhatározat alapján indult, 2001. április 23-án a Világbankkal történő megállapodás felbontása (világbanki kölcsön törlése) után is az eredeti szakmai tartalommal, határidőre megvalósította a kitűzött célokat. Elősegítette az új szakképzési, ún. világbanki modell kiterjesztését, a szakképzés korszerűsítését, annak közelítését az európai normákhoz, a munkaerőpiac igényei szerint szakmai képesítést nyújtó képzési szakasz megvalósulását, a résztvevő intézmények eszközfejlesztésének javítását, a 10. osztály utáni minőségi szakképzés kialakítását, a szakközépiskolai tanárok továbbképzését, de leginkább segíteni igyekezett a középiskolai tanulók és a fiatal felnőttek a tanulásból a munkára való átállását, ezáltal csökkentve az esetleges munkanélküliséget.

2003 évben a 2015/2003. (I. 30.) Kormányhatározat alapján elkezdődött a „**Szakiskolai fejlesztési program**”, melynek legfontosabb célja a szakiskolai tanulók képzési rendszerének megújítása, korszerűsítése, közelítése az európai normákhoz, illetve a munka-erőpiaci igényekhez.

Célja a hátrányos helyzetű, tanköteles kort betöltött, alapiskolai végzettséggel nem rendelkező fiatalok bevezetését a szakképzésbe, a tanulók tanulási sikereinek elősegítése, melynek serkentőek az önálló munkavégzésre, ezáltal növelve a fiatalok szakma iránti érdeklődését, illetve jelentős motivációs erőt adnak a színvonalas szakképesítés megszerzéséhez.

A kitűzött célok elérését a közismereti, szakterületi és szakmacsoportos képzés tartalmának megújításával, színvonalának emelésével, a szakmai oktatás módszereinek megújításával, új módszerek kifejlesztésével, a szakképzés megkezdésének feltételeinek átdolgozásával, a tananyag tartalom megújításával, a képzés tárgyi feltételeinek javításával, a tanárok módszertani és szakmai ismereteinek fejlesztésével igyekeznek elérni.

A szakképzés területén új feladatként a szakiskolák vezetőségének és a fenntartóknak felkészítését az iskolafejlesztési, képzési és módszertani változások menedzselését kívánja megvalósítani.

Kutatás-fejlesztés

A szakterület küldetése, a minisztérium nemzetközi, illetve hazai kutatási és fejlesztési szakmai, politikai tevékenységének irányítása és összehangolása. Továbbá a társtárcákkal, a hazai és a minisztérium felügyelete alá tartozó intézményekkel, szakmai szervezetekkel együttműködve javaslatot tett a nemzetközi és hazai kutatási és fejlesztési kormányzati kapcsolatrendszer kialakítására. Ellátta a tudományos és technológiai (továbbiakban TÉT) diplomáciai tevékenység szakmai irányítását és nemzetközi szervezését, felügyelte a két-

és sokoldalú TÉT együttműködést illetve a kétoldalú TÉT egyezmények végrehajtását. Képviselte a minisztériumot a kutatással és fejlesztéssel foglalkozó tárcaközi bizottságokban és testületekben.

A hazai K+F és innováció-politika alapvető céljait – a Kormány kutatási és fejlesztési céljaival összhangban – az alábbiakban határozta meg:

- A tudásbázis fejlesztése.
- A vállalkozói kör innovációs képességének javítása.
- A K+F infrastruktúra javítása.
- A nemzetközi együttműködés erősítése.
- Az innovációpolitika módszertani megalapozása.

Ezen célok megvalósítása érdekében a Szakterület konkrét célkitűzése volt a K+F magyar kormányzati intézményrendszer reformjának, illetve a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapról, illetve a Kutatás-Fejlesztésről és a Technológiai Innovációról szóló törvények elfogadásának előkészítése.

A nemzetközi kapcsolatrendszer kiemelt célkitűzése az EU csatlakozás intézményi és szakmai feltételrendszerének megteremtése, az EU K+F programjaiban való teljes jogú magyar részvétel ösztönzése és értékelése, illetve a döntéshozatali rendszerekbe való integrálódás voltak.

Az intézményi reformfolyamat első eleme a Tudomány- és Technológiapolitikai Kollégiumról, valamint a tudomány- és technológiapolitika kormányzati irányítási és végrehajtási rendszerének megújításával kapcsolatos feladatokról szóló 1033/2003. (IV. 18.) Korm. határozat megalkotása volt. Ez a Kormányhatározat rendelkezik a Tudomány- és Technológiapolitikai Kollégium – mint a Kormány legfőbb TÉT-politikai döntéselőkészítő szerve – működtetéséről, valamint a Tudomány- és Technológiapolitikai Tanácsadó Testület – a Kollégium, illetve közvetve a Kormány tanácsadó, javaslattevő szervezete – létrehozásáról és feladatairól. Az Országgyűlés 2003. november 10-én elfogadta Kutatási és Technológiai Innovációs Alapról szóló 2003. évi XC. törvényt. Az 1089/2003. (IX.4.) Korm. határozattal elfogadásra került a Kutatás-Fejlesztésről és a Technológiai Innovációról szóló törvény koncepcióját, amelynek alapján a törvény parlamenti elfogadása 2004. őszén várható.

A tárca a kormányzati K+F és innovációpolitika célkitűzéseit elsősorban az általa felügyelt pályázati rendszereken (Központi Műszaki Fejlesztési Alaprogram – KMÜFA; Nemzeti Kutatási és Fejlesztési Programok – NKFP) keresztül valósította meg. A KMÜFA 2003-as kiadási főösszege 14.601,8 millió Ft volt, amelyből 12.452,1 millió Ft került felhasználásra. Az NKFP 2003. évben felhasználható kerete 10.196,1 millió Ft volt, amelyből az öt programra összesen 6.761,6 millió Ft került kifizetésre.

Az Alapról szóló 2003. évi XC. tv. 2004. január 1-jével történő hatályba lépésével a fejezeti kezelésű Műszaki Fejlesztési Célelőirányzatot, illetve a fejezeti kezelésű Nemzeti Kutatási és Fejlesztési Programok előirányzatot megillető követeléseket és az azokat terhelő kötelezettségeket az Alap vette át. (A 2.149,7 millió Ft (KMÜFA), illetve 3,4 Mrd Ft (NKFP) záróállományok is az Alaphoz kerültek).

A célok megvalósulását reprezentáló számszerű mutatók (2003. évre):

- Beadott KMÜFA és NKFP pályázatok száma (darab)
KMÜFA (1616 db), NKFP (285 db)
- KMÜFA és NKFP pályázatok támogatási igénye (millió Ft)
KMÜFA (27 400 millió Ft), NKFP (34 900 millió Ft)
- Elfogadott KMÜFA és NKFP pályázatok száma (darab)
KMÜFA (625 db), NKFP (77 db)
- Megítélt KMÜFA és NKFP támogatás (millió Ft)
KMÜFA (3 660 millió Ft), NKFP (10 120 millió Ft)
- KMÜFA és NKFP kifizetések/KMÜFA és NKFP felhasználható források aránya
KMÜFA (0,85), NKFP (0,66)

2003. augusztus elsejével az Oktatási Minisztérium Alapkezelő Igazgatóságának kutatás-fejlesztési pályázatok lebonyolításával foglalkozó részéből megalakult a Kutatás-fejlesztési Pályázati és Kutatáshasznosítási Iroda. A 216/2003 (XII.11.) Korm. rendelet alapján az OM Kutatás-Fejlesztési Helyettes Államtitkársága jogutódaként 2004. január 1-jével a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatallá alakult át.

Az Alapról szóló törvény megalkotása, valamint a fenti intézkedések hozzájárultak ahhoz, hogy kialakult az a jogszabályi, támogatási és intézményi feltételrendszer, amely biztosítja egy megújult gazdaságstratégiai szemléletű kormányzati kutatás és technológiai innováció politika megvalósítását. Ennek elemei: az alkalmazott kutatás-fejlesztés támogatása mellett a szélesebb területet lefedő technológiai innovációs folyamat felgyorsítása, az innováció keresleti oldalának erőteljesebb ösztönzése (a vállalatok részéről) a korábbi kínálati oldal támogatása mellett, a közfinanszírozású kutatóhelyek által nyújtható kutatás-fejlesztési szolgáltatások vállalati piacának élénkítése, és így a vállalati és közszféra közötti együttműködés előmozdítása a kutatás-fejlesztési eredmények üzleti, gazdasági célú hasznosítása érdekében. Emellett magas hozzáadott értéket előállítani képes (egyben magas jövedelmet versenyképesség vesztés nélkül biztosító) az új munkahelyek teremtése.

Nemzetközi

A nemzetközi terület feladata a nemzetközi multilaterális és bilaterális együttműködések koordinálása, projektek indítása, nemzetközi megállapodások előkészítése és a nemzetközi szerződésekbe foglalt kötelezettségek teljesítése az oktatás és képzés területén.

2003-ban a legfontosabb feladatok a következők voltak:

- A Socrates és a Leonardo da Vinci programban Magyarország a taggá válást megelőző időszakban önköltséges alapon vett részt. Egyéb, az OM szakmai felügyelete alatt működő program végrehajtása is biztosítására került, így az alacsony összegű Erasmus ösztöndíjak szociális alapon történő kiegészítésére szolgáló 150,0 milliós támogatást, az EU 6. keretprogram mobilitási hídfő szerepének ellátását, a College of Europe ösztöndíjakat, valamint az Európai Nyelvi Díj mellé járó pénzjutalmat. Több Arion szeminárium támogatására is sor került a 2003-as keret terhére: ezek keretében külföldi oktatáspolitikai döntéshozók

magyarországi szakmai programját finanszíroztuk, melynek ellentételezéseként magyar szakemberek külföldi továbbképzéseken vehettek részt. A Tempus Közalapítvány keretében működő CEEPUS program 71,0 millió Ft-os költségvetéssel gazdálkodhatott, mely program évről-évre egyre több hallgatónak és oktatónak ad lehetőséget arra, hogy közvetlen szakmai- és élettapasztalatokat szerezhessen egy másik ország képzéséről, kultúrájáról, mindennapjairól.

- A „Vállalkozói készségek fejlesztése a középfokú és felsőoktatásban” című Phare program a vállalkozási ismeretek és a vállalkozást segítő kompetencia alapú készségek fejlesztéséhez járul hozzá, amely elősegíti a munkaerő-piaci esélyek növelését, valamint a foglalkoztatottság növekedését. Az OM a programhoz tartozó kötelező társfinanszírozást fizette ki.
- Az ESZA Kht-nak átadott pénzeszköz az OM Phare programjainak („IT az általánosiskolákban”, „Vállalkozói készségek fejlesztése a középfokú és felsőoktatásban”, „Átmenet a képzésből a munka világába” című programok) végrehajtását biztosította. A Tempus Közalapítvány alaptőke-emelése a felnőttképzési tevékenység megindítása miatt vált szükségessé.
- Az OECD oktatási témájú programjaiban történő részvétellel kapcsolatos költségek is kifizetésre kerültek (pl.: INES, PEB, Education at a Glance, stb.). Kiegészítésre került továbbá Magyarország UNESCO tagdíja is.
- Az idegen nyelv oktatásának színvonalát és eredményességét oktatási intézményeinkben anyanyelvi vendégtanárok/lektorok segítik. Az egyházi intézményekben foglalkoztatott vendégtanárok magyarországi tartózkodásának költségeit biztosítottuk.
- Az „Anyanyelvi lektorok” program célja a hazai felsőoktatási intézményekben a hallgatók idegen nyelvű oktatásának anyanyelvű vendégtanárok általi fejlesztése. Az intézmények a vendégtanárok költségeire (bér, lakbér) összesen 290,0 millió Ft-ot használhattak fel. A program már évek óta igen hatékonyan működik, bizonyítják ezt a tanárokkal kapcsolatos pozitív visszajelzések, illetve a hallgatók nyelvtudását vizsgáló felmérések.
- A magyar-japán államközi megállapodás alapján a tárca a nyelvoktatás, küzdő sportok oktatása érdekében érkező japán önkéntesek fogadási és tartózkodási költségeinek jelentős részét biztosította.
- A magyar-francia BALATON program keretében a tudományos és technológiai vegyesbizottság hét társadalomtudományi projekt mobilitási költségeit támogatta.
- A magyar-holland együttműködés keretében támogattuk a Bolognai folyamat tapasztalatainak átvételéről, oktatási vezetők képzéséről, informatikai oktatásról, gyógypedagógiai speciális oktatási modellekről, valamint az oktatásban elengedhetetlen képességekről és készségekről szóló projekteket.
- Számos egyéb, kétoldalú megállapodás keretében rögzített együttműködés folytatására is sor került 2003-ban.
- A 11/7/5 „A határon túli magyarok oktatási és kulturális támogatása” című fejezeti kezelésű előirányzat társadalmi küldetése a határon túli magyarság oktatási helyzetének általános javítása, a magyar nyelvi környezet ápolása, a képzés szakmai színvonalának emelése, határon túli magyar értelmiség létszámának növelése. A megfelelő oktatási feltételek elősegítik a világ számos országában élő

– különös tekintettel a Kárpát-medencére – magyarság szülőföldi boldogulását, nemzeti megmaradásuk és összetartozás tudatuk, nyelvi és kulturális elkötelezettségük megerősödését. A szakterületnek sikerült a megfelelő kereteket biztosító jogszabályokat megalkotnia. Sikerült a szakmai programokban a területen fontos folyamatosságot biztosítani, és a bővülő források jelentősen növelték a támogatási lehetőségeket. Folytatódott az ösztöndíjrendszer átalakítása, amelyben egyre nagyobb hangsúlyt kaptak a részidős tanulmányok és a szülőföldi támogatások, emelkedett az ösztöndíj összege, továbbá jelentősen sikerült megerősíteni a határon túli székhelyen kívüli képzések anyagi helyzetét. Továbbra is támogattuk a határon túl működő módszertani központ működését és a határon túli magyar pedagógus szövetségek munkáját, a szülőföldön megrendezésre kerülő pedagógus-továbbképzéseket, illetve nyári akadémiákat. Jelentősen bővült a Magyarországon szervezett pedagógus-továbbképzések megszervezésére fordítható forrás. Folytatódott az anyanyelvi rendezvények (szülőföldi tanulmányi versenyek, tematikus szaktáborok, magyarországi anyanyelvi programok) támogatása a vendégtanár és a testvériskola program, szélesedett a magyar nyelvű tankönyvekkel kapcsolatos tevékenység támogatása.

A tervezési prioritásokat érvényesítettük a pályázati kiírásokban és benyújtott pályázatok elbírálásakor a szakterület koncepciójának megfelelő projekt támogatásával valósultak meg. Egyes feladatok végrehajtása csak a következő év elején valósulhattak meg.

Alapvetően az egyes feladatoknál a terveknek megfelelően alakultak a mutatók, legtöbb esetben sikerült a támogatottak körét és a támogatásokat jelentősen növelni.

2003-ban a szakmai terület folytatta korábban elkezdett szakmai programjait, és a jelentős forrásbővülésnek köszönhetően növekedett a támogatások mértéke. A szakterület feladatai alapvetően nem változtak, megszűnő feladat nem volt. Új feladat a Határon Túli Magyar Felsőoktatási Tanács megalakításával kapcsolatos előkészületek, a csángó bentlakások és a szórvány támogatása. A Kedvezménytörvény alapján a 206/2003 (XII. 10.) Korm. rendelet értelmében a határon túli magyar pedagógusok a költségvetési törvényben normatív, kötött felhasználású támogatásként megállapított összegnek megfelelő hozzájárulást vehetnek igénybe szakirodalom vásárlásához.

A szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény nyári módosítása következtében az oktatási vonatkozású végrehajtási jogszabályok módosítására került sor, amely pontosították a szakterület munkáját. A 2003. decemberében elfogadott jogszabályok: a 319/2001. (XII. 29.) Korm. rendeletet módosító 205/2003. (XII. 10.) Korm. rendelet, a 206/2003. (XII. 10.) Korm. rendelet és a 47/2001. (XII. 29.) OM rendeletet módosító 36/2003. (XII. 27.) OM rendelet. A Kedvezménytörvény különböző végrehajtási rendeleteinek módosítása tárcaközi koordináció keretében zajlott

A szakmai terület határon túli partnerszervezetei többségében társadalmi szervezetek. A támogatások folyamatos biztosítását jelentősen lelassította a 2003. évben elfogadott úgynevezett „Üvegseb” törvény jogszabályainak betartása. Így a támogatott szervezeteket csak több hónapos késedelemmel tudja a tárca finanszírozni.

Az alábbiakban a tárca felügyelete alá tartozó központi költségvetési szervek 2003. évi költségvetésének végrehajtásáról készített számszaki beszámoló szöveges indoklását, szakmai feladatellátását az előirányzatok évközi változásait (1. melléklet) mutatjuk be.

1. cím 1. alcím OM Igazgatás

Az alcímhez tartozó intézmények:

Oktatási Minisztérium

Törzskönyvi azonosító száma: 309271

Honlapjának címe: www.om.hu

Oktatási Minisztérium Alapkezelő Igazgatósága

Törzskönyvi azonosító száma: 329969

Honlapjának címe: www.oma.hu

Kutatás-fejlesztési Pályázati és Kutatáshasznosítási Iroda

Törzskönyvi azonosító száma: 597627

Honlapjának címe: www.kutatás.hu

Bevételek és kiadások alakulása:

Megnevezés	2002. évi tény	2003.évi eredeti előirányzat	2003.évi módosított előirányzat	2003. évi tény	4/1.	4/3.
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
<i>millió forintban, egy tizedessel</i>					<i>%-ban</i>	
1 1 Oktatási Minisztérium Igazgatása						
Kiadás	10 506,3	4 857,0	11 887,8	10 329,0	98	87
ebből: személyi juttatás	2 972,8	2 496,5	3 272,1	3 104,7	104	95
központi beruházás	317,3		148,2	148,2	47	100
Folyó bevétel	1 263,8	629,4	1 303,7	3 178,5	252	244
Támogatás	8 716,4	4 227,6	9 895,9	9 895,9	114	100
Előirányzat-maradvány	1 178,8		688,2	687,4	58	100
Létszám (fő)	621	617	617	733	118	119

Oktatási Minisztérium

A Minisztérium tevékenységi köre az év folyamán jelentősen nem változott. Az Európai Unióhoz történő csatlakozás közeledése szükségessé tette az EU koordinációs feladatokkal foglalkozó szervezeti egységek átstrukturálását. Korábban a nemzetközi helyettes államtitkár felügyelete alatt működő Főosztály átszervezésre került a közigazgatási államtitkár felügyelete alatt működő Főcsoporttá, továbbá néhány Főosztály feladatkörében is kisebb feladat átcsoportosítások történtek.

A zavartalan működés pénzügyi és infrastrukturális feltételei biztosítottak voltak, melyhez a takarékosági intézkedések is részben hozzájárultak.

Az informatikai eszközellátottságot, a hálózat kialakítását sikerült szinten tartani illetve tovább fejleszteni. Az épületek karbantartásával a munkakörülmények váltak komfortosabbá.

A gépjárműparkból a műszakilag elhasználódott, magas futásteljesítményű gépjárművek lecserélésre kerültek.

Az Oktatási Minisztérium költségvetése egyrészt a minisztérium működését biztosító pénzeszközökből, az év közben a minisztérium fejezeti kezelésű előirányzataiból meghatározott feladatra biztosított pótelőirányzatokból, valamint a nemzetközi szervezetektől, más költségvetési intézménytől év közben meghatározott feladatra átvett pénzeszközökből - melyekhez pályázati úton, illetve egyéb szerződés, megállapodás alapján jutott a minisztérium – tevődik össze.

Az eredeti kiadási előirányzathoz (4 099,8 millió Ft) képest a módosított előirányzat (14 451,4 millió Ft) növekedése elsősorban az előző évi pénzmaradvány igénybevétel, az év közben, a köztisztviselői illetmények emelésére, a főtisztviselői illetmény biztosítására, az üvegseb törvényben foglaltak megvalósításához, valamint a felújítási előirányzat emelésére nyújtott pótelőirányzat, illetve az intézmény saját bevételeiből, a Diákhitel Rt által használt tárgyi eszközök értékesítéséből befolyó bevételek, stb. adódott.

Az OM Igazgatás költségvetési törvényben jóváhagyott 2916,9 millió Ft támogatási előirányzatából a 2166/2003. (VII. 22.) Kormány határozat alapján 65,7 millió Ft elvonás történt.

A módosított előirányzat és a teljesítés (8 654,4 millió Ft) között az eltérést a következő évre áthúzódó kötelezettségvállalások, illetve a végleges feladat elmaradások okozzák.

A 2002. évi kiadási tényszámokhoz (9 205,8 millió Ft) viszonyítva a 2003. évi tényleges teljesítési számokban jelentős eltérés nem tapasztalható.

A kiegyenlítő kiadások állománya (9,0 millió Ft), mely az illetményelőlegek, a nemzetközi kiküldetési előlegek és az Elektromos Műveknek fizetett szállítói előlegek záró állományából tevődik össze. Az előlegek elszámoltatása és visszafizetése folyamatosan történt.

A függő bevételek állománya (9,5 millió Ft) az előző évhez viszonyítva jelentősen megnövekedett.

Továbbra is függő tételként szerepel a Munkaügyi Bíróság által a minisztérium volt köztisztviselőjének megítélt személyi juttatás összege, egy elhalálozott köztisztviselőt megillető 2003. évi időarányos személyi juttatása, mely a peres eljárás lezárulását követően a minisztérium jogos igényének kiegyenlítésére használható. A tételek között szerepel továbbá egy elhalálozott köztisztviselőt megillető 2003. évi időarányos személyi juttatása, mely a hagyatéki eljárás lezárulásáig nem kerülhetett kifizetésre. Tartalmaz olyan téves utalásokat is, amelyek beérkeztek a minisztérium számlájára, de nem illetik meg a minisztériumot, pl. jelentős összegű bérleti díj, amely kiszámlázásra került, de időközben a szerződés felbontásra került.

A minisztériumban az év során jelentős többletkiadást, illetve megtakarítást eredményező szervezeti változások nem történtek.

Az évközben meghatározott feladatra átvett pénzeszközök maradványa 2003-ban összesen 761,3 millió Ft volt, amely tartalmazza a minisztérium elemi költségvetésében a nemzetközi terület feladataira elkülönítetten tervezett összeg maradványát is (41,8 millió Ft). A maradvány nagy része a következő évre áthúzódó pénzügyi teljesítések, illetve kötelezettségvállalások fedezetére szolgál. Az 54,2 millió Ft maradvány feladatmaradás miatt keletkezett, amely befizetési kötelezettséggel jár. A munkaadókat terhelő járulékok olyan előirányzat-maradványa (11,1 millió Ft), amely nem kapcsolódik személyi juttatás előirányzathoz, ezért befizetési kötelezettségként került kimutatásra a beszámolóban.

A személyi juttatás előirányzat-módosítására az igazgatási költségvetésben a köztisztviselői illetmény rendszer emelésének fedezetére biztosított szerkezeti jellegű póttámogatásokból, a főtisztviselői illetményre, az „Üvegseb” törvénnyel kapcsolatos pótfeladatok ellátására kapott pénzeszközökből stb. került sor. Fejezeti kezelésű előirányzathoz biztosította a tárca az étkezési hozzájárulás, az önkéntes nyugdíjpénztári hozzájárulás, valamint a megbízási díjak összegének emelését. Történt kisebb összegű előirányzat-módosítás saját bevételből és előző évi személyi juttatás maradványból is.

Az előző évhez képest a minisztérium személyi juttatásának eredeti előirányzata 1.783,4 millió Ft-ról 2.224,5 millió Ft-ra nőtt, melynek ez részben a köztisztviselői illetményrendszer törvényben biztosított emelkedésével magyarázható. Növekedést jelentett továbbá, hogy a kitüntetési keret fedezete (44,0 M Ft) is eredeti előirányzatként került megtervezésre az igazgatás költségvetésében.

Hatályos kormányzati döntések az elmúlt év során többször módosították a minisztérium eredeti előirányzat szerinti 553 fős létszámkeretét. A 2057/2003. /III. 27./ Korm. határozat 560 főre, a 2163/2003. /VII.18./ Korm. határozat 570 főre változtatta, a kormányzati létszámcsökkentésről szóló 1106/2003. /X.31./ Korm. határozat pedig 47 fős csökkentést határozott meg, amelynek hatásai áthúzódnak 2004. évre.

Az előző évhez képest a minisztérium működését biztosító dologi kiadások eredeti, valamint a módosított előirányzata és a teljesítése is csökkent.

Már az év elején, belső szabályozások alapján takarékosági intézkedések bevezetésére került sor. Az év közben végrehajtott 65,7 millió Ft csökkenés további szigorú gazdálkodást vont mag után. A folyóiratok, napilapok esetében igényfelmérések alapján szűkítették a megrendelések körét. A mobiltelefonok használatára vonatkozó szabályzatban meghatározásra kerültek a decentralizált pénzügyi keretek. Év közben a rádiótelefon illetve telefonkártya használatra vonatkozó engedélyek felülvizsgálatra kerültek, a szervezeti egység vezetői részletes telefonszámlák alapján kötelesek voltak elvégezni a vezetékes telefonhasználat költségeinek ellenőrzését.

A szakkönyvek, egyéb információhordozók beszerzése csak engedélyezés alapján, a számlák kifizetése csak a nyilvántartásba vételt igazoló aláírás után történhetett. A kilépő dolgozók esetében a szakmai vezetők gondoskodni kellett a dolgozónak beszerzett eszközök visszavonásáról.

Ezen intézkedések foganatosítása nyomán a minisztérium a dologi kiadások körében megtervezett éves keretösszegeket nem lépte túl. A telefonok magáncélú igénybevételének térítése címen 1,3 millió Ft került befizetésre.

Az igazgatási költségvetésben a dologi kiadások előirányzat-módosítására nagyrészt az előző évi maradvány felhasználása kapcsán, illetve a Diákhitel Rt. részére értékesített szoftver illetve számítástechnikai eszközök bevételeiből került sor.

A különkezelte pénzeszközök esetében dologi előirányzat-módosítások a különböző szakmai feladatok ellátása során biztosított operatív kifizetésekre kerültek előirányzatosításra. Jelentős összegű ezek közül, a 11/19/3 számú fejezeti kezelésű előirányzathoz, az igazgatás költségvetésébe CERN tagdíjról átcsoportosított 1.258,3 millió Ft összeg.

A 11/22/1 számú fejezeti kezelésű előirányzatokból átcsoportosított 120,0 millió Ft az UNESCO tagdíj fedezetére, valamint a közösségi programokra biztosított dologi előirányzat (a 11/4/1 számú fejezeti kezelésű előirányzathoz).

A minisztérium 2003-ban az előírt befizetési kötelezettségeket határidőre teljesítette.

A költségvetési törvényben előírt bevételek meghatározott köre utáni 5%-os befizetési kötelezettség megtörtént 2003-ban: ebből 1,9 millió Ft 2002. évi bevételekhez, 2,6 millió Ft pedig beszámolási évihez kapcsolódik, a következő évre áthúzódó befizetési kötelezettség 0,2 millió Ft.

A 2002. évi maradványt terhelő befizetési kötelezettség 35,6 millió Ft, volt mely a maradvány jóváhagyását követően június hónapban került befizetésre, melynek összetétele: az előző évben elmaradt feladatok miatt 5,1 millió Ft, a feladatok végrehajtását követően megmaradt támogatások, amelyekhez áthúzódó teljesítés nem kapcsolódik: 21,8 millió Ft, illetve munkaadói járulékok maradványok, amely nem kapcsolódik az áthúzódó személyi juttatáshoz 8,7 millió Ft. 2003. december 17-én további 10,6 millió Ft került befizetésre a 2002. évi fel nem használt maradványból.

A minisztérium eredeti előirányzatában 12,2 millió Ft felújítási előirányzat és 72,0 millió Ft intézményi beruházási előirányzat szerepelt. A központi beruházások előirányzata, valamint a további felújítási tervek alapján biztosított előirányzatok évközi módosításként jelentek meg.

A beszámolóban a központi beruházás módosított előirányzataként csak a teljesítéssel azonos összegek (148,2 millió Ft) szerepelhetnek. Központi beruházási keretek számítástechnikai eszközök beszerzésére, gépkocsik beszerzésére, épület-biztonságtechnikai rendszer bővítésére szolgáltak.

Az intézményi beruházás eredeti előirányzata év közben kiegészült összesen 36,3 millió Ft pótelőirányzattal, amely részben az intézmény saját bevételeiből, részben a Pénzügyminisztériumtól az „Üvegseb” programmal kapcsolatos kiadásokra kapott 20,0 millió Ft-ból tevődik össze.

A nagy értékű bútorok beszerzésére tervezett összeg 4,1 millió Ft-os maradványa dologi kiadásra került lekötésre.

A felügyeleti szervtől kapott támogatás összesen 8.328,4 millió Ft volt.

A minisztérium bevételei a költségvetési támogatáson kívül működési és felhalmozási célú pénzeszközátvételekből, államháztartáson belülről és kívülről származó felhalmozási és

tőke jellegű bevételekből, valamint intézményi működési bevételekből állnak. A működési célú pénzeszközátvétel államháztartáson belülről 12,9 millió Ft, amelynek nagy része a Nemzeti Kulturális Alapprogramból a Diáksparlament lebonyolítására átvett pénzeszköz, ebből 10,0 millió Ft került felhasználásra.

Az államháztartáson kívülről működési célra átvett pénzeszköz összesen 38,4 millió Ft volt. Ezek között szerepel a Kutatás-fejlesztési helyettes államtitkárság által nemzetközi szervezetektől pályázaton elnyert pénzeszköz, mint pl. EU IST, MENTOR projekt (3,9 millió Ft), EUFORTECH program (1,5 millió Ft), az IRESA projekt (2,8 millió Ft), melyek nagy része felhasználásra került 2003. évben, csupán kisebb összegű, kötelezettségvállalással terhelt maradványok húzódtak át a következő évre. Itt jelenik meg továbbá a Felsőoktatási Tudományos Tanácstól átvett 5,0 millió Ft. A megállapodások alapján meghatározott dologi kiadásokra fordítható a Közoktatás-fejlesztés és Pedagógus-továbbképzési Kht-tól átvett 4,8 millió Ft, amely az eljárási díjbevétel 10%-a és a jogorvoslati díj 100%-a. A 11/4/1 fejezeti kezelésű előirányzatból 21,1 millió Ft került átadásra a DFT Kft-vel, a Magyar Hírlappal, Pannon lapokkal kötött megállapodás szerint oktatási melléklet-, droghirdetések és a voronyezsi hirdetések megjelentetésére.

A felhalmozási és tőkejellegű bevételek eredeti előirányzata 4,7 millió Ft, a módosított előirányzat azt jelentősen meghaladta: 342,9 millió Ft. Értékesítésre került a Diákhitel Rt. Részére, az általuk használt szoftverek és számítógépek, 120,1 millió Ft összegben. Az Áht 109/G. § (1) bekezdése alapján a Kincstári Vagyonigazgatóság engedélyezte a versenyeztetés alóli felmentést, mivel olyan kincstári vagyon került átruházásra, amelynek fenntartására, üzemeltetése, megőrzése jogszabályban, illetve kormányhatározatban meghatározott szerv kizárólagos tevékenységi körébe tartozik.

Értékesítésre került továbbá 9 db műszakilag elhasználódott, illetve magas futásteljesítményű gépjármű. A befolyt bevétel 10,6 millió Ft.

Az év folyamán a CORVINUS Nemzetközi Befektetési Rt-ben lévő 2%-os tulajdoni hányadot képviselő 200,0 millió Ft névértékű, 131,8 millió Ft könyv szerinti értékű részesedés a Magyar Fejlesztési Bank részére került eladásra. Az értékesítést a Kincstári Vagyonigazgatóság bonyolította zártkörű pályáztatás útján, a pénzügyminiszter jóváhagyásával. Az értékesítésből befolyt bevétel: 211,0 millió Ft átutalásra került a KMÜFA részére, mivel a 98/1996. (VII. 10.) számú Korm. rendelet 7.§ (4) bekezdés alapján az Alapprogramot illeti.

Az intézmény működési bevétele összege: 199,9 millió Ft, mely részben az alaptevékenység bevételei, azon belül az alkalmazottak lakbér, tandíj, nyelvvoktatási díj térítései. A hatósági engedélyezési díjbevétel a külföldi bizonyítványok és oklevelek elismerése kis mértékben meghaladta a tervezettet.

Nem folyt be a tankönyvvé nyilvánítási eljárás díj címén tervezett 76,0 millió Ft-os bevétel, mert év közben jogszabály módosítás történt. Az 5/1998. (XII. 18.) MKM rendelet 23. § (1) bekezdése alapján ezek a díjak a PTMIK számlájára fizetendők.

Az alaptevékenységgel összefüggő egyéb bevételek összege: 64,9 millió Ft volt, ez nagyrészt a továbbszámolt közüzemi díjakból áll. Itt kerültek kimutatásra az EU illetve az egyéb szervezetek által megtérített külföldi kiküldetések, utazások díjai, amelyek a tervezett mértéket jelentősen meghaladták.

Az intézmények egyéb sajátos bevételei 55,8 millió Ft-ra teljesültek. Ezen bevételek a minisztérium épületeiben kiadott helyiségek bérleti díjából (51,0 millió Ft), a szellemi és anyagi infrastruktúra magán célú igénybevételének (telefon, gépjármű, sokszorosítás) térítéséből, elhasználódott, feleslegessé vált készlet értékesítéséből folyt be.

A fenti tételhez kapcsolódó ÁFA bevétel 22,7 millió Ft, megközelítőleg a tervezett mértékben teljesült. Az eredeti előirányzat 21,6 millió Ft, a módosított előirányzat 24,9 millió Ft volt.

A minisztérium 2002. évi beszámolójában értékvesztésként kimutatott 10.230,6 millió Ft-ból 2003. december 31-én 7,1 millió Ft visszaírásra került, mivel a Batthyány Pénzügyi Rt. - volt bérlő – felszámolása során a felszámoló értesítést küldött, hogy a követelés várhatóan teljes egészében kiegyenlítésre kerül. A Magyar Mezőgazdasági Könyvkiadó Vállalat, szintén volt bérlővel szembeni követelés 3,5 millió Ft, amelyből 2002. XII. 31-én 3,1 millió Ft értékvesztésként lett elszámolva, teljes egészében - az értékvesztés is – törlésre, kivezetésre került. A követelés 1992-óta behajthatatlan, a Vállalat felszámolásáról a jogászoknak nem sikerült a hivatalos okiratot megszerezni, ezért a követelést törölték.

A Minisztérium 2002. évi előirányzat-maradványa 554,6 millió Ft. A befizetési kötelezettség teljesítése után fennmaradó rész a kötelezettségvállalásnak megfelelően felhasználásra került.

A minisztérium 2003. évi előirányzat maradványa 970,9 millió Ft. Az előirányzat-maradvány összetétele az igazgatási (működési) kereteken belül 209,5 millió Ft, amelyből 20,4 millió Ft személyi juttatás maradvány.

A maradványokat a személyi juttatási és járulék részeit a továbbtanulási támogatások tanéves jellege, a különböző testületi és bizottsági tiszteletdíjak áthúzódása, a létszámleépítés végrehajtásának februári határideje és az étkezési hozzájárulás elszámolási rendszere, valamint az áthúzódó megbízási szerződések indokolják.

A dologi kiadások maradványa szintén teljes mértékben kötelezettségvállalással terhelt, melynek tartalma a 2003. évet terhelő szállítói állomány, tárgyévre esedékes közüzemi díjak, telefon díjak, 2003-ban beszerzett könyv, folyóirat, kis értékű tárgyi eszközök, 2003. évben elvégzett karbantartások.

A felhalmozási kiadások előirányzat-maradványa 145,3 millió Ft, amelyből 141,1 millió Ft felhalmozási célra került lekötésre, 4,1 millió Ft pedig dologi kiadásra.

A 761,3 millió Ft különkezelt pénzeszközök maradványát, az alábbi feladatok tartalmazzák:

- A nemzetközi feladatokhoz kapcsolódó nagyobb összegű áthúzódó kifizetések (nemzetközi tagdíjak UNESCO, OECD, CERL).
- A Sulinet Expressz program: 298,1 millió Ft, melyből 1,3 millió Ft kötelezettségvállalás nélküli előirányzat-maradvány, befizetési kötelezettséggé került kimutatásra a beszámolóban.
- Különböző számítástechnikai eszközök: 290,0 millió Ft, melyek szállítási határideje 2004. év.
- 49,5 millió Ft a különböző újságokban, napilapokban megjelenő hirdetések megjelentetési díjaként került lekötésre.
- 17,1 millió Ft dologi kiadásként került lekötésre a közoktatási szakterület által alapfokú oktatási témákra kiírt pályázat alapján.

- 7,0 millió Ft a fogyatékkal élők támogatását biztosító fejezeti forrás, mely egy PHARE program keretében zajlik, befejezési határideje 2004. 06. 30.
- Sulinet Expressz programmal kapcsolatos szaktanácsadásra, ellenőrzésekre és szakmai vizsgálatokra biztosított keret felhasználása 2004. év első felében.

Az elmúlt időszakban az ingatlan és egyéb vagyon portfóliója bővült, mivel a földhivatalok számítógépes rendszere lehetővé tette az Oktatási Minisztérium által nem használt, nem üzemeltetett, de nevén lévő ingatlanok fellelését. A volt OMFB pályázati támogatások vissza nem fizetett részéért a Békés Megyei Bíróság 5.F.p.k. 04-00-000031/10 számú a Forcon Vállalat „f.a.” felszámolási eljárást befejező és egyben a fennmaradó vagyont felosztó végzése alapján a NORMON-TOOL Gép és Szerszámgyártó Kft-ben 12,6 millió Ft névértékű 3,4%-os tulajdonhányadot szerzett.

Bővült továbbá a minisztérium vagyona a 2226/2003. Korm. határozat alapján a Zánka Gy.I.C. Kht. részére fejezeti kezelésű előirányzatból biztosított 204,5 millió Ft törzstőke emeléssel, amely 49%-os részarányú részesedés értéket képvisel.

A részesedések állománya tovább növekedett, mivel a Magyar Állam tulajdonosi jogait képviselő Kincstári Vagyonigazgatósága az Oktatási Minisztériumot jelölte ki a „96” Beruházásszervező és Fővállalkozási Kft. 200,0 millió Ft névértékű 100%-os üzletrészt kezelőjévé.

Az ingatlanok állománya bővült még a Bp. V., Dorottya u. 8. szám alatti irodaépülettel, amelyet a minisztérium értékesítési céllal vett át térítésmentesen az OMSZI vagyonkezeléséből. Az értékesítés még nem valósult meg.

A 2003. év második felében a minisztérium vezetése elfogadta a Gazdálkodási Főosztály előterjesztésében készült vagyongazdálkodási koncepciót. A koncepció alap gondolataként elfogadásra került. Célja, hogy a minisztérium vagyonában csak a feladatainak ellátásához szükséges vagyontárgyak tartozzanak. Ennek megfelelően a vagyontárgyak megszerzése során az ágazati irányítás igazgatási tevékenységéhez szükséges bővítés mellett csak a dolgozók jóléti szolgáltatásaihoz szükséges eszközök megszerzésére kell törekedni.

Ezen elfogadott koncepció végrehajtása során került sor a következő intézkedésekre:

- Térítésmentesen átadásra került az OMSZI részére a Dorottya u. 8. szám alatti ingatlan.
- Átadásra kerültek továbbá a minisztérium nyilvántartásában üzemeltetésre átvett eszközök között nyilvántartott bölcsőde, művészotthonok, vendégházak, hétfélig ház és nyugdíjas pedagógus otthonok épületeinek kezelő jogai.

A felújítások, beruházások állományba vételénél az az elv érvényesült, hogy az aktivált állomány az épület kezelőjénél kerüljön nyilvántartásba vételre. Amennyiben a felújítás, beruházás más intézmény által került lebonyolításra, akkor az aktiválandó állomány átadásra, illetve átvételre került folyamatban lévő beruházásként.

Térítésmentesen átadásra került az Ózdi Önkormányzat részére a minisztérium nyilvántartásába bevételezett kollégium felújítása. A PHARE HU9904 „Halmozottan hátrányos helyzetű, elsősorban roma fiatalok integrációja” elnevezésű programból a KELLER Kft. (Ózd), mint kivitelező, pályázatot nyert az Ózdi Önkormányzat kezelésében lévő roma kollégium felújítási munkáira. A PHARE támogatáshoz a hazai forrás az OM fejezeti kezelésű előirányzataiból került biztosításra 18,9 millió Ft összegben, a PHARE forrás 135,5 millió Ft volt. A felújítás befejezését követően az állományba vétel

154,4 millió Ft értékben megtörtént 2003. január 1-jén és térítésmentesen átadásra került az épület kezelői jogával rendelkező Ózdi Önkormányzatnak.

A tárca földterület állománya növekedett a Földhivatallal történő egyeztetés során fellelt Oktatási Minisztérium kezelői jogában lévő területekkel. Ez a tétel a beszámolóban egyéb növekedésként került kimutatásra.

Bruttó érték:

Föld (1211-es főkönyvi számlaszám)	Fellelt többlet:	3,1 M Ft
Telek (a 1212-es főkönyvi számlaszám)	Fellelt többlet:	0,8 M Ft
Építmény (a 12144-es főkönyvi számlaszám)	Fellelt többlet:	2,5 M Ft
Épületek (a 1213-as főkönyvi számlaszám)	Fellelt többlet:	2.082,5 M Ft
Beruházás		12,2 M Ft
Felújítás		80,5 M Ft
Folyamatban lévő beruházás		8,9 M Ft
Térítésmentes átvétel:		27,4 M Ft
Térítésmentes átadás:		175,4 M Ft

A vagyonkezelők részére üzemeltetésre térítésmentesen átadott eszközök bruttó értéke 520,0 millió Ft .

Az üzemeltetésre átadott eszközök között növekedésként került kimutatásra a Professzorok Háza bonyolításában végzett 3,0 millió Ft-os épület felújítás. Az épület kezelői joga a minisztérium nyilvántartásában szerepel.

A minisztérium gépkocsijait az OMSZI üzemelteti, ezért ez a minisztérium üzemeltetésre átadott eszközei között kerültek kimutatásra.

2003. év végén a minisztérium állományában 31 db személygépkocsi és 1 db mikrobusz volt az üzemeltetésre átadott eszközök között. Ugyan itt szerepel (PHARE pályázat keretében beszerzett) 17 db mikrobusz, amelyek hátrányos helyzetű iskolák részére kerültek átadásra, üzemeltetés céljából.

Év közben 9 db műszakilag elhasználódott, magas futásteljesítményű gépkocsi cseréjére került sor, ebből 8 db kereskedelmi értéken, 1 db pedig káresemény miatt maradványértéken került értékesítésre. A biztosító a kártérítést megfizette, az értékesített gépkocsik helyett új gépkocsik beszerzése történt. Központi költségvetési intézmények részére 6 db gépkocsi került térítésmentesen átadásra, 1 db az OMSZI-nak, 5 db a Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Technológiai Hivatalnak.

Az immateriális javak, a számítástechnikai és ügyviteltechnikai eszközök, valamint az egyéb gépek, berendezések állománya a beruházások, felújítások következtében növekedett, a Diákhitel Rt. részére történő értékesítés következtében csökkent. A pénzforgalomban nem jelentkező változások következtében egyes esetekben nőtt, más esetekben csökkent az állomány a költségvetési intézmények közötti átadás-átvétel kapcsán.

Az eszközök bruttó értékében bekövetkezett változások: növekedés 40,0 millió Ft, csökkenés 85,8 millió Ft.

A minisztérium, vállalkozási tevékenységet nem folytat.

Gazdálkodó szervezetek az igazgatás költségvetéséből támogatásban nem részesültek.

A minisztérium alapítói/vagyonkezelői felügyelete alá tartozó szervezeteit az alábbi táblázat mutatja be:

millió Ft

Gazdálkodó szervezet megnevezése	Állami tulajdonú részesedés		
	aránya %	névértéke	könyv szerinti érték 2003. december 31.
Bakonyi Erőmű Rt.	0,1	5,1	4,2
Multinova Kft.	100,0	10,0	10,0
KF Infrastruktúra Kft.	39,2	2,0	2,0
PTMIK Kht.	100,0	110,0	110,0
HANWHA Bank Rt.	0,2	6,9	6,9
Diákbónusz Kht.	75,0	11,1	11,1
ESZA Kht.	23,5	13,4	13,4
EDUCATIO Kht.	100,0	3,0	3,0
Normon-Tool Kft.	3,5	12,6	12,6
Zánka Kht.	49,0	204,5	204,5
96' Beruházásszervező és Fővállalkozó Kft	100,0	200,0	200,0
Összesen:			577,7

Év közben a fentiekben ismertetett vagyongazdálkodási koncepciónak megfelelően értékesítésre került a Corvinus Nemzetközi Befektetési Rt. részvény csomagja a Magyar fejlesztési Bank részére. Az értékesítést a Kincstári Vagyonigazgatóság folytatta le, zártkörű eljárás keretében, a pénzügyminiszter engedélyével.

Térítésmentesen átadásra került a Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem részére 10,0 millió Ft névértékű és ugyanannyi könyv szerinti értékű INNOTECH Műegyetemi Innovációs Park Kft. részesedés, amelynek részaránya 10,3% volt.

A MULTINOVA Kft.-nél tőkeleszállítás történt 235,0 millió Ft összegek.

A HANWHA Bank Rt.-nél a HANWHA Capital Értékpapír Rt.-vel történő egyesülés (beolvadás) miatt tőkeleértékelés történt, így az előző évi 7,6 millió Ft névértékű részesedés 6,9 millió Ft-ra- és a tulajdoni részaránya 0,2%-ra csökkent.

Az ESZA Kht. esetében 11,9 millió Ft tőkeemelés történt a minisztérium fejezeti kezelésű előirányzatából, így a részesedés értéke 13,4 millió Ft-ra növekedett.

A 2226/2003. Korm. határozat alapján az OM a fejezeti kezelésű előirányzata terhére 204,5 millió Ft törzstőke emelést biztosított a Zánka Gyermekek és Ifjúsági Centrum Kht részére, ezzel a minisztérium 49%-os részesedést szerzett a Kht-ban.

A minisztérium lakásalap számlájának egyenlege 6,9 millió Ft az előző évhez képest csökkent.

2003. évben a minisztérium Lakásügyi Bizottságának javaslata alapján 11 fő részesült összesen 13,8 millió Ft kölcsönben.

Oktatási Minisztérium Alapkezelő Igazgatósága

Az Oktatási Minisztérium Alapkezelő Igazgatósága (röviden OMAI) elsődleges feladata, hogy elősegítse az Oktatási Minisztérium és háttérintézményei által kezelt pénzügyi források pályázati és más formában történő, a jogszabályoknak megfelelő és hatékony felhasználását.

A Nemzeti Fejlesztési Terv 1218/2002 (XII. 29.) Kormányhatározatban elfogadta és jóváhagyta a Közösségi Támogatás Keretét és Tanulmányát, melyben meghatározásra kerültek a program végrehajtásában közreműködő szervezetek.

Ezen programok közül:

- a Humán Erőforrás Fejlesztési Operatív Program
- a Gazdasági Versenyképesség Operatív Program
- a Regionális Operatív Program
- a Kutatás-Fejlesztési Pályázatkezelő Program

végrehajtásában működhet közre az OMAI.

Az új feladatok fogadásához az intézménynél szervezeti átalakítást hajtottak végre.

2003. augusztus 1-től az OMAI-ból kivált a K+F forrásokat kezelő egység, amelyből Kutatás-fejlesztési Pályázati és Kutatáshasznosítási Iroda (KPI) néven önálló intézmény lett.

Az EU-s pályázatok terén ismeretet szerzett Phare Iroda szervezetileg átkerült a Professzorok Házától a Felsőoktatási Pályázati Iroda munkatársaival együtt. Egységes monitoring rendszert alakítottak ki.

Az új feladatok mellett továbbra is bonyolítják a már megkezdett, hazai forrásokból megvalósuló pályázatokat, valamint megbízás alapján további feladatokat is végeznek. Így például a Humán szolgáltatást végző szervezetek bérfejlesztéssel összefüggő pályázata, a Humán szolgáltatást végzők közoktatás terhére kötendő megállapodások

pályázatai, a Beruházás a XXI. századi iskola keretében hosszúlejáratú kedvezményes hitel igénybevételére irányuló pályázat, a ROMA II. program és a Felsőoktatási Pályázatok kezelése (Széchenyi Professzori Ösztöndíj, Békésy, Széchenyi Ösztöndíj, Szent-Györgyi Albert Ösztöndíj, Felsőoktatási Tankönyv Támogatások, BURSA Hungarica Önkormányzati Ösztöndíj feladatainak ellátása).

A Strukturális Alapból érkező források felhasználásának feladatait, mint közreműködő szervezet a Humán Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (HEFOP) irányításával kötött szerződés határozza meg, melyet a KTK tanulmány tartalmaz.

A KTK tanulmány és a HEFOP egyeztetésen túl a pályázatok ellenőrzése, elosztása, információk továbbítása, irányító hatóságok rendszeres tájékoztatása természetesen ezen feladatok gazdasági bonyolítása az előírt törvényi jogszabályok figyelembevételével az OMAI szervezetének feladata.

A hazai támogatási programokon belül a közösségi támogatási pályázatok területén az OMAI az egyes operatív programok irányító hatóságainak szerződött partnere.

A módosított előirányzat növekedése a tervezetthez viszonyítva a 2003. július 1-jét követő szervezeti változásokat, valamint a feladat átrendeződés módosulásait tükrözi.

Az eredeti előirányzat (757,2 millió Ft) még tartalmazta az évközben kiváló KPI költségvetését. Az új szervezeti egységek működéséhez szükséges előirányzat év közben intézmények közötti előirányzat átadás-átvétel formájában került az OMAI költségvetésébe.

A módosított előirányzat (1926,9 millió Ft) egyben tartalmazza a hazai és közösségi pályázatok egyéb működési célú támogatását is.

Az átszervezés személyi és tárgyi feltételeit biztosítani kellett.

Az intézmény 2002. évi pénzmaradványa 113,7 millió Ft volt, mely 2003. évben felhasználásra került.

A függő, átfutó, kiegyenlítő kiadások összege 11,3 millió Ft, mely külföldi kiküldetésre felvett előlegek, bérleti díj téves átutalása, BKV bérlet, valamint étkezési jegy vásárlása és az illetmény előleg kifizetéséből adódott.

Az OMAI közalkalmazotti állományi létszáma 2003. január 1-jén 64 fő volt, az átszervezést követően 2003. augusztus 1-jétől az engedélyezett létszám 135 főre nőtt, melynek oka a feladatnövekedés és átstrukturálódás volt. A 2002. évi beszámolási adatok ugyan még 102 fő állományi létszámra adnak számot, de feladatmegosztással 64 fő látta el azokat a feladatokat, melyek későbbiek során (szétváláskor) továbbra is az OMAI állományában maradtak. Az átszervezést követően az intézmény gazdasági szervezetét is át kellett alakítani. 2003. december elejéig minimális létszámmal (4 fő) működött, ez nem volt elegendő arra, hogy az előírt gazdálkodási követelményeknek maradéktalanul eleget tegyen.

A közalkalmazottak személyi juttatásai (381,1 millió Ft) éves szinten a tervezettnél megfelelően alakultak. A személyi juttatás tartalmazta a pályázatok szakmai bírálatának, minősítésének díjazását is, mely nehezen tervezhető éves szinten. Ennek oka hogy, az egyes pályázati felhívásokra beérkező és elbírálást igénylő beadványok számát nem lehet pontosan megbecsülni, illetve a pályázatok típusa és időzítése nem határozható meg.

A 2166/2003.(VII.22.)számú Korm.hat. alapján a dologi kiadások előirányzatából 16,1 millió Ft elvonásra került.

A dologi kiadások 2003. évben a módosított előirányzathoz képest maradványt mutatnak, mintegy 160,6 millió Ft összegben. A szakmai és egyéb anyagok, egyéb dologi kiadások megrendelése, illetve szerződéskötése év végén december hónapban történt, ezért ennek teljesítése 2004. évben jelentkezik. A bérleti díjak fizetése is áthúzódott a következő évre. Az így keletkezett pénzmaradvány teljes egészében kötelezettségvállalással terhelt.

A felhalmozási kiadások növekménye az újonnan kialakított szervezet szoftver, hardver és eszközállomány ellátottságát biztosította.

A módosított előirányzathoz (229,4 millió Ft) viszonyított teljesítés (130,8 millió Ft) lemaradásának indoka a kötelezettségek, valamint a pályázatokban szereplő beruházási támogatások áthúzódása 2004. évre.

Az intézmény a Munkaerőpiaci Alaptól illetve más szervezettől különféle feladatokra átvett pénzeszközt nem előirányzatosított, így 1 949,7 millió Ft többletbevétele keletkezett. Az OMAI vállalkozási tevékenységet nem folytat.

Kutatás-fejlesztési Pályázati és Kutatáshasznosítási Iroda

A Kutatás-fejlesztési Pályázati és Kutatáshasznosítási Iroda (a továbbiakban KPI) a 132/2003. (VIII. 22.) az egyes kutatás-fejlesztési tárgyú jogszabályok módosításáról szóló kormányrendelet alapján az OM Alapkezelő (röviden OMAI) részleges jogutódjaként – a Központi Műszaki Fejlesztési Alapprogram és a Nemzeti Kutatási és Fejlesztési Programok eszközeinek felhasználására kötött szerződések tekintetében - 2003. augusztus 1-én alakult teljes jogkörrel rendelkező, önállóan gazdálkodó költségvetési szervvé.

Feladata a kutatás-fejlesztési és egyéb innovációs pénzügyi források nyílt pályázati vagy más rendszerben történő, hatékony és eredményes felhasználásának biztosítása, a vonatkozó hazai és az Európai Unió szabályozásnak megfelelően, valamint közreműködés a nemzeti technológiai innovációs stratégia kormányzati célkitűzéseinek megvalósításában és értékelésében.

A KPI közreműködésével finanszírozott projektek végrehajtásához kapcsolódó monitoring és értékelő tevékenység ellátása, a szükséges szakmai támogatás nyújtása a projektek sikeres megvalósítása érdekében. Kutatási eredmények hasznosításának elősegítése és a technológiai innovációt szolgáló ismeretek közvetítése (partnerkeresés); tanácsadás, tájékoztató és népszerűsítő rendezvények szervezése.

A KPI 2003. augusztus 1-jei megalakulását követően az augusztus 15-én kinevezett főigazgató szakmai koncepcióján alapuló szervezeti átalakításba kezdett. Az új szervezeti felépítést és az ehhez kapcsolódó működési szabályzatot a KPI szervezeti és működési szabályzata tartalmazza, mely 2003. szeptember 30-án léptette hatályba.

A KPI, mint az OMAI részleges jogutódja a Központi Műszaki Fejlesztési Alapprogram és a Nemzeti Kutatási és Fejlesztési Programok feladatait vette át. Mivel a KPI augusztusi alapításakor nem rendelkezett költségvetési előirányzattal, így működésének folyamatos biztosítását időszakosan még az OMAI gyakorolta.

Az intézmény működéséhez 240,4 millió Ft kiadási előirányzat állt rendelkezésre, melyből a tényleges felhasználás 137,4 millió Ft volt. Az alacsony felhasználásnak az oka részben az év közbeni magalakulásban, nagyobb részben azonban a speciális tevékenységben (pályázatok folyamatos elbírálása) keresendő. A maradvány kötelezettséggel terhelt.

A függő, átfutó, kiegyenlítő kiadások között 22,2 millió Ft szerepel, amely fizetési előleg, valamint hóközi bérfizetésből adódott.

A személyi juttatásokra és járulékaira a Központi Műszaki Fejlesztési Alapprogram céljára rendelt előirányzat augusztusban 110,0 millió Ft pótelőirányzatot biztosított. Az OMAI és KPI feladat- illetve költségmegosztásából október hónapban még 40,8 millió Ft előirányzat-növekedés történt. A Nemzeti Kutatási és Fejlesztési Programok fejezeti kezelésű működési célú előirányzatára elkülönített összesen 120 millió Ft előirányzatából a még fel nem használt 28,1 millió Ft átcsoportosítása decemberben realizálódott.

A KPI augusztus 1-jei megalakulását követően augusztus 15.-től a feladatok átvételével párhuzamosan megkezdődött a személyi állomány átvétele az OMAI-tól (a munkáltatóban történt változás 27 főt érintett), illetve folyamatosan a külsős felvételek is (OMAI-tól vagy más szervezettől való áthelyezéssel, egyéb munkaerő-felvétel). 2003. év átlagos statisztikai állomány 63 fő volt. A feladataink ellátásához a felügyeleti szerv 78 fő létszámkeretet engedélyezett. Az év utolsó napján a munkajogi záró létszám 70 fő volt. Az üres álláshelyek száma 8, ebből tartósan üres – több mint négy hónapig – nem volt. A be nem töltött álláshelyek egyrészt az intézmény főigazgatójának szeptember 30-i hatályú belső szervezeti átalakításával, így a munkaerő kiválasztás szempontjainak tisztázatlanságával, másrészt az OMAI november végi költözésével (addigi helyszíkével) magyarázhatóak.

A Központi Műszaki Fejlesztési Alapprogram és a Nemzeti Kutatási és Fejlesztési Programok feladatainak átvételével augusztusban 91,9 millió Ft előirányzat növekedés történt a dologi kiadások jogcímén, majd októberben a már említett OMAI-val történt elszámolás után az előirányzatot 25,9 millió Ft-tal kellett csökkenteni. A 2003. évi módosított előirányzat 66,0 millió Ft, ebből kifizetésre került 50,1 millió Ft.

Felhalmozási kiadásra októberben az OMAI elszámolás után 15,5 millió Ft előirányzat növekedés történt, amelyből a 2003 évi teljesítés 1,8 millió Ft-ot tett ki. A kiadás legnagyobb részét (60%-át) a bérmentesítésre használt postázógép jelenti, de számítástechnikai eszközöket és GIRO szoftvert is vásároltak. A KPI alkalmazotti státuszainak betöltését – a fentebb említettek miatt - vissza kellett fogni, így a személyi juttatásoknál felszabaduló összeget inkább a meglévő munkaerő hatékonyságát javító informatikai, irodatechnikai feltételek megteremtésére fordították. Ezen felül az intézmény megnövekedett helyszíni ellenőrzési feladatainak bonyolítása érdekében, a maradvány terhére gépkocsi vásárlás történt.

A KPI 2003-ban saját bevétellel nem rendelkezett, így működési kiadását kizárólag a költségvetés által biztosított támogatásából fedezte.

2003. évről viszonylag nagy összegű kötelezettséggel terhelt maradvány húzódott át a következő évre. Ennek egyik oka, hogy 2003. év utolsó harmadában történt alakulása miatt - mivel sem eredeti előirányzattal, sem végleges személyi állománnyal nem rendelkeztek – az első időszakban még az OMAI segítette a KPI feladatainak végrehajtását. Miután véglegesen leváltak az OMAI-tól (szervezetileg már korábban, önálló gazdálkodás terén pedig néhány héttel később), pénzügyi elszámolás történt, melynek keretében az előirányzatok októberben módosításra kerültek. Volt több olyan, még az OMAI által végzett üzemeltetési feladat, illetve OM által továbbszámlázott költség, amelyek számlázása az év végéig nem történt meg, és e számlák kiegyenlítésére 2004-ben kerülhetett sor. Az előirányzat-maradványt növelték a függő, átfutó, kiegyenlítő kiadások: a decemberben hóközi kifizetésként utalt bíraltatói megbízási díjak és néhány közalkalmazotti fizetési előleg is.

Az intézményi vagyon állományváltozását szinte teljes mértékben az OMAI-tól térítés nélkül átvett eszközök jelentették, kincstári vagyonhasznosítás nem történt.

A KPI 2003. évben vállalkozási tevékenységet nem folytatott, saját bevétele nem keletkezett, így költségvetési befizetési kötelezettség nem terheli.

A KPI-nek nincs alapítói/vagyonkezelői felügyelete alá tartozó alapítványa, közalapítványa, közhasznú társasága, gazdasági társasága, és semmiféle gazdasági társaságban nem vesz részt, alapítványokat nem támogatott.

A költségvetési évben nemzetközi forrásból a KPI-nek bevétele nem keletkezett, de a 2003-as év fontos és eredményes volt a Strukturális Alapok felhasználásának előkészítése tekintetében. (Az év végéig sikeresen lezárult a Gazdasági Versenyképesség Operatív Program dokumentum tárgyalása az Európai Bizottsággal.)

A KPI 2003. december 31-i mérleg főösszege 187,3 millió Ft volt. Az eszközök harmadát (nettó értéken 64,3 millió Ft) a befektetett eszközök jelentették, amelynek szinte teljes egészét az OMAI-tól térítés nélkül átvett immateriális javak, gépek, berendezések, felszerelések illetve járművek tették ki. (A 2003. évi értékcsökkenés közel 38millió Ft.) A fennmaradó rész - az eszközök, valamivel több mint fele (100,8 millió Ft) a bankszámlán lévő pénzeszköz, és a (22,2 millió Ft összegű) függő, átfutó, kiegyenlítő kiadás – kötelezettségvállalással terhelt.

A források oldalán a tőkeváltozásokat kizárólag a befektetett eszközök többségének átvétele, kis részben átadása illetve beszerzése jelenti.

2. alcím OM Szolgáltató Intézmény (OMSZI)

Törzskönyvi azonosító száma: 327592

Honlapjának címe: nincs

Az alcímhez az OM Szolgáltató Intézmény tartozik.

Bevételek és kiadások alakulása

Megnevezés	2002. évi tény	2003.évi eredeti előirányzat	2003.évi módosított előirányzat	2003. évi tény	4/1.	4/3.
	1	2	3	4	5	6

<i>millió forintban, egy tizedessel</i>				<i>%-ban</i>		
½ Oktatási Minisztérium Szolgáltató Intézmény						
Kiadás	1 282,6	1 310,8	1 529,2	1 526,4	119	100
ebből: személyi juttatás	504,0	607,0	610,4	610,3	121	100
központi beruházás	0,0	0,0	79,9	79,9		100
Folyó bevétel	425,9	375,6	416,4	433,7	102	104
Támogatás	838,5	935,2	1 099,5	1 099,5	131	100
Előirányzat-maradvány	31,3		13,3	13,3	42	100
Létszám (fő)	260	271	271	271	104	100

Az intézmény alaptevékenysége a minisztérium vagyonkezelésében lévő – a tárca igazgatási rendszerét közvetlenül szolgáló – ingatlanok fenntartása, működtetése, üzemeltetése, kiegészítő tevékenységként szociális és jóléti jellegű feladatokat is ellát.

A főbb kiadási tételek közül – a bázishoz viszonyítva - a beruházási előirányzatnál tapasztalható jelentősebb eltérés.

A beruházási előirányzat változás 79.9 millió Ft. Az összeg teljes egészében a Báthory u-i konferencia terem létrehozására került felhasználásra, melynek átadása 2003. december hónapban megtörtént.

A személyi juttatás kiadási előirányzata reálértékben a létszámbővítés miatt növekedett. A bázis évhez viszonyítva az intézmény létszáma 260 főről 271 főre növekedett, ebből 9 fő az 1/2000. (I.7.) SZCSM rendeletben előírtaknak megfelelően a nyugdíjas pedagógus otthonokba került felvételre, mentálhigiénás gondozónő illetve ételmezésvezetői státuszba, valamint 1 fő portás és 1 fő tb. ügyintéző felvételére került sor. A személyi juttatások eredeti előirányzata 607,0 millió Ft, módosított előirányzata 610,4 millió Ft, mely teljes egészében kifizetésre került. 2003. évben létszámleépítésre nem került sor.

A dologi kiadások 2003. évi eredeti előirányzata 454,4 millió Ft, ebből a 2166/2003(VII.22) számú Korm. határozat alapján 18,1 millió Ft elvonásra került. A hiányzó előirányzatot a karbantartás-javítás és a beszerzések mérséklésével kompenzálták, valamint többletbevételből pótolták, a módosított előirányzat 468,5 millió Ft, mely teljes egészében felhasználásra került.

Valamennyi kiemelt bevételi előirányzat (terv/tény) túlteljesítést mutat a tervezetthez képest.

Ennek oka

- egyrészt a térítési díjak – nyugdíjmelés miatti – többletbefizetése,
- másrészt, hogy az irodaházak, vendégházak optimális telítettséggel működtek.

Behajtási problémák az év során nem merültek fel.

Az előírt befizetési kötelezettséget /5 %/ az Intézmény határidőre teljesítette.

A függő bevételen jelentős összeg mutatkozik, (39.6 millió Ft) ami a szociális otthonokban fizetett egyszeri belépési díjak, valamint az adományok befizetési kötelezettségéből adódik, melyet a számviteli törvény alapján átfutó tételként tartanak nyilván.

2002. évben jóváhagyott pénzmaradvány 13,3 millió Ft, mely összeg a jóváhagyott jogcímeiken 2003. évben teljes egészében felhasználásra került.

2003. évi előirányzat maradvány 20,0 millió Ft, ebből a költségvetési szervet meg nem illető összeg 9,1 millió Ft (5 % befizetési kötelezettség), felhasználható, kötelezettséggel terhelt - pénzmaradvány 10,9 millió Ft.

Lakásépítési támogatásban 6 fő részesült, összes kifizetés 3,7 millió Ft volt.

2003. évben a dolgozók részére 20 e Ft/fő üdülési hozzájárulást, valamint 63 e Ft/fő ruházati költségterítést nyújtottak, kivétel a Portaszolgálat, akik egységes formaruhában részesültek. A szakmunkások és a gyermekintézményben dolgozó pedagógusok számára a munkavédelmi felelős által meghatározott munkaruhát biztosították.

Különös gondot fordítottak dolgozóik továbbképzésére, továbbtanulására, 2003. évben 26 fő részesült összesen 1,7 millió Ft képzési támogatásban.

2003. évre közalkalmazottaik részére éves helyi bérletet biztosítottak.

Az 1,5 millió Ft szociális segély kifizetésekből 31 fő, az 1,2 millió Ft beiskolázási támogatásból 80 fő részesült.

A dolgozók részére 4 000.-Ft ill.2 000.-Ft/hó étkezési hozzájárulást, 2 000 Ft/év/fő összegű bankszámla vezetési költségterítést, valamint 4 000-5 000 Ft/fő/hó önkéntes nyugdíjpénztári hozzájárulást fizettek.

A költségvetési támogatás és a saját bevételek együttes összege biztosította, hogy a 2003. évet az intézmény stabil gazdasági feltételek mellett, eredményesen zárta. Működésében jogkövető, személyi és tárgyi feltételeiben kiegyensúlyozott gazdálkodást folytatott.

3. alcím Magyar Unesco Bizottság

Törzskönyvi azonosító száma: 327844

Honlapjának címe: www.unesco.hu

Az alcímhez egy intézmény, a Magyar Unesco Bizottság tartozik.

Bevételek és kiadások alakulása:

Megnevezés	2002. évi tény	2003.évi eredeti előirányzat	2003.évi módosított előirányzat	2003. évi tény	4/1.	4/3.
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
<i>millió forintban, egy tizedessel</i>					<i>%-ban</i>	
1/3 Magyar Unesco Bizottság						
Kiadás	99,4	41,6	74,9	75,4	76	101
ebből: személyi	16,6	19,0	20,3	20,2	122	100

juttatás						
központi beruházás						
Folyó bevétel	43,1		0,2	23,6	55	11 800
Támogatás	41,6	41,6	42,6	42,6	102	100
Előirányzat- maradvány	46,9		32,1	32,1	68	100
Létszám (fő)	4	5	5	4	100	80

A Magyar Unesco Bizottság Titkársága teljes jogkörrel rendelkező, részben önállóan gazdálkodó szerv. A Titkárság ellátja a Magyar Unesco Bizottság, a végrehajtó tanács és az albizottságok működésével kapcsolatos szervezési és hivatali teendőket, kapcsolatot tart fenn az UNESCO párizsi központjával, szakmai intézményeivel.

Az intézmény teljes egészében költségvetési támogatásból gazdálkodik, ezen felül 2003. évben jelentős pénzeszközöket nyert el a párizsi UNESCO Bizottság által meghirdetett feladatok elvégzésére kiírt pályázatokon. Ezzel lehetősége nyílt a Főtitkári értekezlet lebonyolítására, a MUB tevékenységének támogatására, az asszociált iskolák támogatására, a tehetséges fiatalok kutatási lehetőségeinek fejlesztésére, a MTESZ „Konferencia a szellemi kulturális örökség megőrzéséről” valamint, a „Jövőkutató” konferencia szervezésére, drog és alkoholfüggők drámaterápiájának támogatására, kiadványok támogatására stb.

A 2003. évi tényleges kiadás összege 75,4 millió Ft, a módosított kiadási előirányzat 74,9 millió Ft, az eltérés oka, hogy a Külkereskedelmi Banknál vezetett deviza számlára tárgyévben befolyt, a külön feladatokra átvett pénzeszközökből teljesített kiadások, árfolyam különbözetekek összege nem került előirányzatosításra.

Nem került előirányzatosításra a tárgyévben befolyt átvett pénzeszközök összege, (23,4 millió Ft) felhasználására 2004. évben kerül sor.

A 2003. évben megrendezett nemzetközi konferenciák, rendezvények lebonyolításához, valamint a bel-és külföldi kirándulások költségeire a 2002. évi maradvány nyújtott fedezetet. Ebből a forrásból nyújtottak támogatást költségvetési szervek, önkormányzatok, non-profit szervezetek, vállalkozások részére összesen 25,5 millió Ft összegben. A támogatásokkal különféle rendezvények szervezéséhez, megrendezéséhez járultak hozzá, alapítványok működését segítették.(Pl. Kutató Diákokért Alapítvány 3,1 M Ft, Fiatal Tudósok Nemzetközi Fóruma Alapítvány 1,4 millió Ft, Euroinform Egyesület 1,0 millió Ft.)

A Titkárság engedélyezett létszáma 5 fő, ebből 3 fő teljes, míg 1 fő részmunkaidőben végzi munkáját. Egy létszámkeret jelenleg nincs betöltve, - mivel munkaügyi per van folyamatban, amelynek az eredménye nem ismert-, ideiglenesen megbízási jogviszony keretében került sor külső munkatárs foglalkoztatására.

A törvényi előírásoknak megfelelően került sor az új közszolgálati illetményrendszer 2001. évi bevezetésének 2003. évre áthúzódó hatásából adódó többletkiadásainak fedezetére. Az intézmény személyi juttatás előirányzaton 0,8 millió Ft, munkaadói járulék címen 0,3 millió Ft póttámogatásban részesült.

A 2002. évi jóváhagyott előirányzat maradvány 32,1 millió Ft, mely 2003. évben felhasználásra került.

Intézményi beruházás 2003-ban 3,6 millió Ft értékben kizárólag maradvány terhére történt. Ebből 0,8 millió Ft-ot az előirányzat-felhasználási keretszámla maradványából, míg 2,7 millió Ft-ot a kereskedelmi banknál vezetett devizaszámla maradványából finanszíroztak. Ezen összegből cserélték le az informatikai eszközöket, számítógépeket, szoftvereket illetve bútorokat, és ebből került sor új fénymásoló beszerzésére is. Egyéb beruházásokat az intézmény nem finanszírozott, felújítást nem végzett.

2003-ban képződött 23,0 millió Ft előirányzat maradvány, amely a -0,4 millió Ft-os kiadási megtakarítás és a 23,4 millió Ft-os bevételi lemaradás egyenlege. A bevételi lemaradás összege a Külkereskedelmi Banknál vezetett deviza számlára befolyt bevétel, amely 2003-ban nem került előirányzatosításra, mivel a felhasználása áthúzódik 2004. évre.

A 2003. évi kötelezettségvállalással terhelt előirányzat-maradvány 22,7 millió Ft, a 0,3 millió Ft járulék maradvány a költségvetési beszámolóban befizetési kötelezettségként került kimutatásra, mivel nem kapcsolódik áthúzódó személyi juttatás kifizetéséhez.

A tárgyévi függő, átfutó, kiegyenlítő elszámolások értéke 0,3 millió Ft, amely az átfutó kiadások 0,2 millió Ft-os és a kiegyenlítő kiadások 0,1 millió Ft-os összege.

Az átfutó kiadásokat a 2003. december havi megbízási díjak képezik, amely 2004. év januárjában befolyó bevétel terhére került megelőlegezésre.

A kiegyenlítő kiadásokat - illetményelőleg, valamint beszerzési előlegek alkotják.

2. cím *Egyetemek, főiskolák*

A címhez tartozó intézmények:

Egyetemek:

Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem (BKÁE)

Törzskönyvi azonosító száma: 329749

Honlapjának címe: www.bkae.hu

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem (BME)

Törzskönyvi azonosító száma: 308791

Honlapjának címe: www.bme.hu

Debreceni Egyetem (DE)

Törzskönyvi azonosító száma: 329750

Honlapjának címe: www.unideb.hu

Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE)

Törzskönyvi azonosító száma: 308746

Honlapjának címe: www.elte.hu

Kaposvári Egyetem (KE)

Törzskönyvi azonosító száma: 329772

Honlapjának címe: www.atk.u-kaposvar.hu

Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem (LFZE)

Főiskolák:

Berzsenyi Dániel Főiskola (BDF)

Törzskönyvi azonosító száma: 309062

Honlapjának címe: www.bdtf.hu

Budapesti Gazdasági Főiskola (BGF)

Törzskönyvi azonosító száma: 329826

Honlapjának címe: www.pszfb.hu

Budapesti Műszaki Főiskola (BMF)

Törzskönyvi azonosító száma: 329837

Honlapjának címe: www.bmf.hu

Dunaújvárosi Főiskola (DF)

Törzskönyvi azonosító száma: 320988

Honlapjának címe: www.poliod.hu

Eötvös József Főiskola (EJF)

Törzskönyvi azonosító száma: 308988

Honlapjának címe: www.ejf.hu

Eszterházy Károly Főiskola (EKF)

Törzskönyvi azonosító száma: 308823

Honlapjának címe: www.ektf.hu

Törzskönyvi azonosító száma: 308955
Honlapjának címe: www.zeneakademia.hu
Magyar Iparművészeti Egyetem (MIE)
Törzskönyvi azonosító száma: 308977
Honlapjának címe: www.mie.hu
Magyar Képzőművészeti Egyetem (MKE)
Törzskönyvi azonosító száma: 308944
Honlapjának címe: www.arts7.hu
Miskolci Egyetem (ME)
Törzskönyvi azonosító száma: 308801
Honlapjának címe: www.uni-miskolc.hu
Nyugat-Magyarországi Egyetem (NYME)
Törzskönyvi azonosító száma: 329783
Honlapjának címe: www.nyme.hu
Pécsi Tudományegyetem (PTE)
Törzskönyvi azonosító száma: 329794
Honlapjának címe: www.pte.hu
Semmelweis Egyetem (SE)
Törzskönyvi azonosító száma: 329804
Honlapjának címe: www.sote.hu
Széchenyi István Egyetem (SZE)
Törzskönyvi azonosító száma: 308900
Honlapjának címe: www.sze.hu
Szegedi Tudományegyetem (SZTE)
Törzskönyvi azonosító száma: 329815
Honlapjának címe: www.u-szeged.hu
Szent István Egyetem (SZIE)
Törzskönyvi azonosító száma: 329761
Honlapjának címe: www.szie.hu
Színház-és Filmművészeti Egyetem (SZFE)
Törzskönyvi azonosító száma: 308966
Honlapjának címe: www.filmacademy.hu
Veszprémi Egyetem (VE)
Törzskönyvi azonosító száma: 308812
Honlapjának címe: www.vein.hu

Károly Róbert Főiskola (KRF)
Törzskönyvi azonosító száma: 597649
Honlapjának címe: www.gyfk.hu
Keckeméti Főiskola (KF)
Törzskönyvi azonosító száma: 329848
Honlapjának címe: www.kefo.hu
Magyar Táncművészeti Főiskola (MTF)
Törzskönyvi azonosító száma: 308735
Honlapjának címe: www.mtf.hu
Nyíregyházi Főiskola (NYF)
Törzskönyvi azonosító száma: 329859
Honlapjának címe: www.nyf.hu
Szolnoki Főiskola (SZF)
Törzskönyvi azonosító száma: 325059
Honlapjának címe: www.szolf.hu
Tessedik Sámuel Főiskola (TSF)
Törzskönyvi azonosító száma: 329860
Honlapjának címe: www.tsf.hu

Bevételek és kiadások alakulása:

Megnevezés	2002. évi tény	2003.évi eredeti előirányzat	2003.évi módosított előirányzat	2003. évi tény	4/1.	4/3.
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
<i>millió forintban, egy tizedessel</i>					<i>%-ban</i>	
2. Egyetemek, főiskolák						
Kiadás	281 647,1	290 281,3	353 459,9	330 097,6	117	93
ebből: személyi juttatás	97 733,2	130 972,4	136 891,5	128 043,5	131	94
központi beruházás	22 198,4		11 838,5	11 753,9	53	99
Folyó bevétel	137 201,2	135 058,6	151 205,5	151 236,9	110	100
Támogatás	147 729,5	155 222,7	178 982,2	178 982,1	121	100
Előirányzat-maradvány	19 627,2		23 272,2	22 854,9	116	98
Létszám (fő)	49 683	52 973	52 973	51 326	103	97

2000. január 1.-jétől az OM felügyelet alá 28 állami felsőoktatási intézmény tartozik. 2003. szeptember 1.-jétől a Szent István Egyetem Gazdálkodási és Mezőgazdasági Kara **Károly Róbert Főiskola** néven önállóan gazdálkodó felsőoktatási intézménnyé alakult.

Ezzel az új intézménnyel a főiskolák száma 11-ről 12-re, a felsőoktatási intézmények száma 28-ról 29-re változott.

A főiskola önálló felsőoktatási intézménnyé alakulásának jogszabályi alapja a felsőoktatási törvényt módosító 2003. évi XXXVIII. törvény. A főiskola karainak engedélyezését, a 209/1999. (XII. 26.) Korm. rendeletet módosító 108/2003.(VII. 22.) Korm. rendelet rögzíti. Képzési kínálatának szerkezetét két fő képzési terület határozza meg: a közgazdasági és mezőgazdasági jellegű képzés. Az alapképzésen túl – jogszabályi felhatalmazás alapján – felsőfokú (Agrárkereskedelmi, valamint Mezőgazdasági menedzserasszisztens) szakképzés és szakirányú (Vidékfejlesztési szakmérnök) továbbképzés oktatási tevékenységet végez. A 17.000 hallgató mintegy 95 %-a a közgazdasági képzésben (gazdálkodási, gazdasági mérnöki, idegenforgalmi és szálloda, közszolgáltatási közgazdász, pénzügyi főiskolai alapszakon), 5%-a pedig a mezőgazdasági képzésben (mezőgazdasági mérnök alapszakon) vesz részt. A létszám 80 %-a költségtérítéses távoktatási tagozatos, 11 %-a nappali tagozatos, 9 %-a levelező tagozatos hallgató.

A fenti jogszabályok módosításával a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetemhez integrálódott a Szent István Egyetemből - a volt Kertészeti Egyetem – az Élelmiszer-tudományi Kar, a Kertészettudományi Kar, a Tájépítészeti, védelmi és Fejlesztési Kar. Így az egyetem profilja bővült az agrárképzés tekintetében.

2003. január 1.-jével megtörtént a pécsi Honvéd Kórház, új néven Akác utcai Klinikai tömb integrációja a Pécsi Tudományegyetemhez.

2003. évben változó feltételek (a hallgatói létszám több éve tartó folyamatos növekedése, a központi rendelkezések nagyszámú változása, a bolognai modellnek megfelelő kétciklusú képzésre való áttérés előkészítése, stb.) mellett folytatták – összességében sikeres – tevékenységüket a felsőoktatási intézmények. Jelentős eredményeket értek el az intézményfejlesztési tervekben megfogalmazott programok **időarányos teljesítésében**:

- folytatódott – felmenő rendszerben – az előző évben bevezetett kredit alapú tantervek, tanítási programok korszerűsítése, a kreditrendszer alkalmazásának kiszélesítése,
- sikerült az egyetemi, főiskolai alapképzésen a hallgatók speciális szakismereteit elmélyítő – az újszerű munkaerő-piaci követelményeket kielégítő – képzési kínálatot tovább bővíteni, a szakmai idegen nyelven folyó oktatást az alapképzésen és a továbbképzésen is kiterjeszteni,
- a képzéseken résztvevő oktatók megkülönböztetett figyelmet fordítottak az oktatás tartalmának számonkérés rendjének, színvonalának fejlesztésében a munkaerő-piaci igények változásaira (ezen belül különösen a gyakorlat-orientáltság erősítésére, az Európai Unió praxis megismertetésére és tudatosítására, a felsőfokú szakképzésben közreműködő partner szakközépiskolák segítésére és a tanítás minőségbiztosítására, stb.),
- továbbhaladt a képzés és egyben a tudományos munka, ezen belül a tananyagfejlesztés színvonalának és hatékonyságának folyamatos emelése érdekében is a minősített oktatók (a tudományos fokozattal rendelkezők) számának növelése,

- a munkafeltételek javulása több területen megfigyelhető, számottevően korszerűsödött és bővült az egyetem és főiskolák informatikai-, audiovizuális-, oktatástechnikai eszközellátása. A Neptun és TŰSZ rendszer bevezetése – a kezdeti nehézségek ellenére - széleskörű tájékoztatást, a tanulmányi-, gazdasági stb. feladatok teljesítésének jobb áttekintését, a gazdasági események körülményekintőbb elemzését, stb. teszi lehetővé,
- biztosított volt az oktatási-, gazdasági és pénzügyi munka összhangja, a főiskolák pénzügyi stabilitása, fizetőképessége (amiben meghatározó, hogy a források jelentős részét – erőfeszítéseik eredményeként – az intézményi saját bevételek fedezték).

Az egyetemeken és a főiskolákon a 2003/2004.-es tanévben már egyre gyakoribb a többlépcsős vizsgarendszer, illetve az új típusú, két részből álló (az elméleti ismeretek írásban, a feladatok megoldása számítógép alkalmazásával történő) módszertani szigorlat lebonyolítása. Továbbra is alapvető törekvés, hogy a jó elméleti tudás összhangban legyen a gyakorlati ismeretekkel. Az új szakmai gyakorlati rendszerről kialakult vélemény rendkívül pozitív (a hallgatók nagy részének a szakmai gyakorlat végén munkát ajánlanak).

A 2003. évben a **szakmai feladatellátás** területén változást és új munkamódszert jelentett a folyamatosan kiterjedő kreditrendszer működtetése. A kreditrendszerű képzés alkalmazásával a hagyományosan kötött tanterv – a kötelezően és szabadon választható tantárgycsoportok bevezetésével – rugalmasabbá vált; bizonyos mértékben csökkent a hallgatók egyedi óraterhelése és növekedett a választás lehetősége.

A kredit alapú tanterv bevezetésével az oktatás korszerűsítését, szélesebb alapokra helyezését jelentette az Európa Uniós ismeretek kiterjesztése valamennyi hallgatóra. Hagyományosan sikeres és folyamatosan nő az idegen nyelveken szervezett képzések iránti érdeklődés és – újabb felnőttképzési formák kidolgozásával és indításával – jelentős átalakuláson megy keresztül a felnőttképzés rendszere.

A kreditrendszer mellett, az év egyik legnagyobb jelentőségű és egyben a legtöbb munkát igénylő feladata a Neptun egységes informatikai tanulmányi rendszer (ETR) minden oktatási egységre vonatkozó bevezetése volt. A rendszeren keresztül folyt a főiskolák többségénél pl. a hallgatók beíratása, nyilvántartása, az ösztöndíjak kiutaltatása, megkezdődött a pénzügyi modul hallgatói gyűjtőszámlás bevezetésének előkészítése. Az ETR kompatibilis módon kapcsolódik az intézményeknél – általában – alkalmazott gazdasági-üzemviteli (TŰSZ) rendszerhez. A karoknak (tanszékeknek, intézeteknek) többletmunkát (csoportbeosztási problémák, a szokásostól eltérő vizsgáztatási követelmények, az általánostól eltérő kreditpont megszerzések, stb.) okozó új rendszer fejlesztése a hallgatók és munkatársak folyamatos felkészítését teszi szükségessé.

A **tudományegyetemeken** az alábbi képzések indításához adott felhatalmazást az Egyetemi Tanács:

- a SZTE-en az egészségtudományi szakfordító szakirányú továbbképzési szak, zeneművészeti nevelés a zenei közoktatásban pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzés, műszaki informatikai mérnökasszisztens felsőfokú

akkreditált szakképzés, magyar nyelv és irodalom alapképzési szak székhelyen kívüli képzés, művelődésszervező alapképzési szak székhelyen kívüli képzés,

- az ELTE-en informatikus vegyész egyetemi szintű alapképzési szak, kommunikációs- művelődésszervező szak, felsőfokú szakképzések: mikrobiológus, humánökológus, zoológus, csecsemő és kisgyermeknevelő-gondozó, ifjúságsegítő.

Az **agrártudományi egyetemeken** a következő új szakok indultak:

- NYME-en természetvédelmi mérnöki szak, kereskedelmi, idegenforgalmi szakmenedzser képzés, hitoktató-óvodapedagógus és hittanár-szociálpedagógus szak.
- A Szent István Egyetemen közgazdász vendéglátó és szálloda szak, halgazda mérnök szak, építési műszaki menedzser szak, idegenforgalmi szakmenedzser szak, vendéglátó szakmenedzser, hulladékgazdálkodási technológus szak audiovizuális szakmenedzser szak, valamint szakirányú továbbképzések: növényvédelmi szakmérnök, sertés-egészségügyi szak-állatorvos, környezetvédelmi, halgazda.

A **Semmelweis Egyetemen** a szakmai munka hármas feladata az oktatás, gyógyítás, kutatás, mind a graduális, mind a posztgraduális oktatás területén. Az Általános Orvostudományi Karon egyetemi szintű informatikus egészségügyi menedzser alapképzés indult. A Fogorvos-tudományi Kar már 1996 óta szoros kapcsolatot tart az EU Egészségügyi felsőoktatását minősítő Bizottságokkal, melynek eredményeként az oktatás átalakítása eredményesen halad. Az utóbbi időszak két, az Unióban elvárt tantárgy bevezetését tette lehetővé: az orális diagnosztikáét és az orális medicináét. Az említett tantárgyak mellett a fogászati klinikai tantárgyak folyamatos, a kar színvonalát biztosító fejlesztését is figyelemmel kíséri.

A **Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen** a szakstruktúra változás miatt 2003. évben engedélyt kapott:

- a Környetirányítási szakértő szakirányú továbbképzési szak,
- a Közigazgatási gazdálkodási szakirányú továbbképzési szak,

A **Kaposvári Egyetem** Csokonai Vitéz Mihály Pedagógiai Főiskolai Karán beindították a színész és látványtervező szakot.

A **Debreceni Egyetemen** 2003. szeptember 1-től visszaállították az Állam és Jogtudományi Kart. Továbbá a Kormány 19/2003. (II.19.) rendelete szerint 2003. szeptember 1.-jén kezdte meg működését a Fogorvostudományi és Gyógyszerésztudományi Kar.

A **Veszprémi Egyetemen** 2003.-ban először indult levelező tagozatos képzés a humánerőforrás menedzser, kertézmérnöki, programozó matematikus, nemzetközi tanulmányok, környezetmérnök szakokon, valamint beindult a gépipari mérnökasszisztens felsőfokú szakképzés.

A **pedagógusképzés** alapvetően a pedagógusképzést biztosító főiskolák – bár nem tanár szakjaik az utóbbi időszakban jelentősen bővülnek – képzési kínálatának több mint 50 %-át jelenti. A hagyományos (óvópedagógus, tanító pedagógus és tanár szakos) képzések színvonalának megtartása mellett törekedtek a képzések sokszínűségére.

A képesítési követelményeknek megfelelően módosították az alapképzési szakok tanterveit és a tanári diploma munkaerő-piaci értékét növelendő 2003-ban több szakirányt is indítottak (pl. egyetemi szintű filozófia szak, környezetmérnöki szak, biogazdálkodás, gazdasági informatikus, környezeti kémia, magashegységi turizmus, természetismeret, térségfejlesztés),

Képzési kínálatuk fejlesztése érdekében új akkreditációs kérelmeket nyújtottak be további egyetemi szintű tanár szakok (pl. horvát nyelv és irodalom, szlovén nyelv és irodalom, orosz nyelv és irodalom, kommunikáció) és nem tanár szakok/felsőfokú szakképzés (pl. idegennyelvű szakreferens, ifjúságsegítő) indítására.

Folyamatos az érdeklődés a másoddiplomás kiegészítő nemzetiségi képzések iránt és jelentős létszámú résztvevőkkel működnek az OKJ-s képzések is.

A döntően **műszaki képzést** nyújtó főiskoláknak az elmúlt évben is sikerült megtartani pozíciójukat a hagyományos képzési területeken. Az intézmények a szakindítási engedéllyel rendelkező szakokon főiskolai és egyetemi szintű alapképzést, szakirányú továbbképzést, akkreditált iskolai rendszerű felsőfokú szakképzést folytatnak nappali, esti és levelező tagozaton, továbbá távoktatásban. Az oktatás fejlesztése érdekében folytatott intenzív tevékenységek eredményeként – az új tantervek alkalmazásával – a gazdaság igényeihez igazodóan indultak a tanév során az új szakok, szakirányok, mint pl. a biztonságszervező, képi adatbázisok szakirányok; a Kertészeti Főiskolai Karon az integrált gyümölcsstermesztési, kertépítő és zöldfelület – fenntartási szakok. Kidolgozása és engedélyeztetése megtörtént: a környezetmérnöki szaknak, továbbá felsőfokú szakképzésben a médiatechnológiai asszisztens szaknak és több szakindítás előkészítése pedig folyamatban van, így: a környezet- gazdálkodási agrármérnök, a kommunikációs, valamint művelődésszervező szakok és a kertészmérnök szak (Bácsalmáson).

A **gazdasági főiskolák** alapszakjai hosszú távon is összhangban voltak az első bachelor fokozatú képzési szint alapelemeivel. (Az itt szerzett végzettséggel a hallgatók folytathatják tanulmányaikat egy rövidebb képzési idejű, differenciáltabb programokat tartalmazó második fokozatú master végzettséget eredményező graduális képzési szinten.) Az oktatás korszerűsítését, fejlesztését jelentette a szabadon, de kötelezően választható általános értelmiségi tárgyak körének sikeres tantervi bevezetése és egységes rendszerben – közösen kidolgozott tananyagok alapján - történő oktatása az alapképzésben. A változó munkaerő-piaci igényeket szem előtt tartva, új tantárgyak/szakok indításával tovább bővült a gazdasági képzési kínálat, így pl.: az Egészségturizmus és szabadidő menedzsment alternatív tárgy bevezetése, a Közszolgálati közgazdász szak indítása.

Az új Károly Róbert Főiskola több új szak – 2004. szeptemberi – indításához kapta meg az engedélyt.

A felsőfokú szakképzés Projektmenedzser asszisztens, valamint Költségvetési-gazdálkodási szaküggyintéző OKJ-s képzési program kidolgozásával bővült.

Hagyományosan sikeresek a felsőoktatási intézményekben idegen nyelveken – és egyre több szakon- szervezett képzései. Nemzetközi kommunikáció, valamint gazdaságdiplomácia és nemzetközi menedzsment szakokon például már a 3. idegen nyelv is beindult szabadon választható tárgyként.

Az **öt művészeti** felsőoktatási intézményen,

- Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem
- Magyar Iparművészeti Egyetem
- Magyar Képzőművészeti Egyetem
- Színház és Filmművészeti Egyetem
- Magyar Táncművészeti Főiskola

kívül a szegedi, debreceni, pécsi, miskolci egyetemen, valamint a győri Széchenyi István Egyetemen is folyik a művészeti (döntően zeneművészeti) képzés.

Ezen intézményekben mintegy 50 szakon folytatódott alap és kiegészítő, valamint posztgraduális képzésként PhD és DLA képzés, több mint 3 ezer hallgató részvételével. A hallgatók döntő többsége államilag finanszírozottként folytatja tanulmányait, mintegy 400 fő pedig költségtérítéses képzésben vesz részt.

A jelentős hagyományokkal rendelkező, nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő képzést folytató intézmények sikeres szakmai rendezvények lebonyolításával öregbítették hazánk hírnevét.

A művészeti intézmények költségvetési támogatásukat pályázatokon (pl. Nemzeti Kulturális Alapprogramból) elnyert összegekkel egészítik ki, melyek segítségével rendezvényeiket, hazai és külföldi kiállításokon, zenei és más művészeti fesztiválokon való részvételüket tudják biztosítani.

Az ismert demográfiai helyzet, a közgazdászképzés széleskörű kiterjedése, a felvételi ponthatár növekedése, stb. ellenére a beszámolási időszakban tovább nőtt a felsőoktatási intézményekbe jelentkezett és felvett **hallgatók létszáma**.

Az előző éveknél kisebb mértékben növekvő hallgatói létszámon belül:

- az államilag finanszírozott képzéseknél már előforduló beiskolázási gondok mellett is – összességében - emelkedett a nappali tagozatos hallgatók aránya;
- mérsékelten nőtt a levelező és – általában – csökkent az esti tagozatos hallgatók létszáma;
- legdinamikusabb növekedés a távoktatásos képzésben résztvevő hallgatóknál következett be;
- a központi törekvéseknek megfelelően bővült a felsőfokú szakképzésen tanulók, ugyanakkor mérséklődött a szakirányú és az újabb diplomás továbbképzésekben résztvevők létszáma.
- tovább csökkent a posztgraduális képzésben résztvevők száma.

Az intézményekben az államilag finanszírozott hallgatók több mint a fele az összlétszámnak, a költségtérítéses hallgatók száma pedig közel fele. Az összes létszámon belül a nappali tagozatos hallgatók aránya 52-54 %.

Az egyetemek és főiskolák levelező, esti és távoktatási tagozatain alapvetően **költségtérítéssel** folyt. Az évek óta alkalmazott pótfelvételi lehetőség is a költségtérítéssel képzésben résztvevő hallgatók számát növeli.

A képzés főbb sajátosságai:

- jelentős a lemorzsolódási arány,
- a bentmaradó, lelkiismeretesen tanuló hallgatók már a második félévtől kezdődően jobb átlageredményeket érnek el az államilag finanszírozott társaiknál,
- sokan már a szaknak/szakiránynak megfelelő munkahelyen dolgoznak, így közvetlen szakmai motiváció is segíti a tanulás folyamatát,
- társadalmi-gazdasági helyzetükből adódóan a hallgatók jelentős része kérelmezi átkerülését az államilag finanszírozott képzésre.

A költségtérítéssel képzésben résztvevő hallgatók biztosították a képzés gazdaságosságát. A felsőbb éves hallgatók díját az infláció mértékével emelték, míg az újonnan belépőknél új térítési díjak kerültek meghatározásra.

A hallgatók **tankönyv- és jegyzetellátása** érdekében a felsőoktatási intézményi szintű szellemi műhelyek többségében – az intézményi oktatók közreműködésével – 2003. évben is intenzív munka folyt a tananyagok és követelmények összehangolása, a közös és a kari speciális tananyagok kidolgozása, a párhuzamos képzés, illetve az áthallgatás, átjárás bővítési feltételeinek megteremtése terén.

Az egyetemek, főiskolák integrált nyomdáinak legfontosabb feladata a túlnyomórészt oktatók által megírt könyvek, jegyzetek nyomdai előállítására, illetve az oktatáshoz használt segédanyagok sokszorosítása. A tananyagellátást a beszámolási időszakban is segítette a külső kiadók jelentős közreműködése.

Az intézményekben továbbra is a jegyzetek jelentik a képzés legfontosabb bázisát. A tananyagellátás keretében – a főként a karok kiadásában – számos példatár, esettanulmány stb. jelent meg. A korszerű oktatást segítő szemléltető anyagok területén is előrelépés történt, közöttük pl. CD-k, videó kiadványok, valamint elektronikus tananyagok is találhatóak.

Az oktatás zavartalanságához szükséges tananyagellátás a beszámolási időszakban is biztosított volt.

A könyvtári integrációk eredményeként – a kari könyvtárak összevonásával – az intézmények többségénél működésében költségkímélőbb és korszerűbb, azonos színvonalon szolgáltató egységes **könyvtári rendszer** jött létre.

A karoktól független központi könyvtárak alapvető funkciója, hogy az oktatás és kutatás szakirodalmi háttéréként működve valamennyi hallgatója számára biztosítsa a szükséges nyomtatott, hangzó, vizuális és elektronikus dokumentumokat és információkat, illetve az – alapfeladatok mellett – a PhD képzéshez és továbbképzéshez szükséges szakirodalomhoz való hozzáférést.

Az alapfeladatok ellátásához a főiskolák – mint fenntartók – az éves költségvetés keretén belül biztosítják az anyagi forrásokat. Ezen túl jelentős kiegészítő forrás az OM (Könyvtárfejlesztésre és Felsőoktatási könyvtártámogatási pályázat keretében biztosított) támogatása, valamint a különböző (OTKA, NKÖM, IHM, NKA) pályázati források állományfejlesztésre fordítható része. A könyvtártámogatások mindegyike igen hasznos volt: egyrészt a tájékoztató munkát segítette, másrészt a könyvtári informatikai infrastruktúra fejlesztéseket (számítógép-beszerzéseket, az integrált könyvtári szoftverekre, ezzel egységes könyvtári nyilvántartó rendszerre való áttérést, stb.) tette lehetővé. Jelentős előrelépés történt a szakdolgozatok előkészítésében, a könyvtári példányok elektronikus formában történő leadásában.

Az egyetemek, főiskolák által végzett tevékenység fejlesztésében 2003. évben is jelentős volt a különböző (főként az oktatási tevékenység fejlesztését segítő) **pályázatok** kimunkálása és az elnyert pályázatok alapján esedékes feladatok jó színvonalú megvalósítása. Öröndetes, hogy a beszámolási időszakban tovább bővült a hazai és külföldi sikeres pályázatokból származó pénzügyi források összege.

A pályázati tevékenység eredményeként sikerült a felsőoktatási intézményekben:

- kialakítani korszerű multimédiás előadótermeket (pl. a Budapesti Gazdasági Főiskola Markó utcai épületében, illetve a Zalaegerszegi és Salgótarjáni intézeteinél),
- a Felnőttképzési Központ és az ECDL vizsgaközpont munkáját támogatóan új munkaállomás telepítését (pl. a Budapesti Gazdasági Főiskolán),
- elektronikus könyvtárak egységes nyilvántartási rendszeren alapuló létrehozását, (pl. a Kecskeméti Főiskolán),
- tangazdaság fejlesztése (Veszprémi Egyetem keszthelyi tangazdaság),
- kialakítani internetes felületen történő kompetencia mérőeszköz fejlesztést és alkalmazást,
- e learning alapú keretrendszer segítségével felhasználható tananyagok elérését,
- multimédiás tananyagfejlesztést szolgáló eszközbeszerzéseket,
- a pótlólagos forrásokból támogatni tanításterv-tanítási programok, tananyagfejlesztések időszerű cselekedeteit,
- segíteni a PhD képzésben résztvevők tevékenységét.

A különböző (pl. könyvtárfejlesztéssel- könyvtártámogatással, kutatással kapcsolatos OM, OTDK-val kapcsolatos GM és TDKP, kutatással kapcsolatos OTKA és FVM, KVHM, kulturális tevékenységgel kapcsolatos NKÖM, az informatikai fejlesztésekkel kapcsolatos IHM, a szakmai tevékenységet szolgáló eszközfejlesztésekkel kapcsolatos NKA, illetve az önkormányzatoktól, egyéb intézményektől, szervezetektől, alapítványoktól, stb.) pályázatok során elnyert hazai források széleskörű kiaknázása jelentette 2003. évben is az intézményi fejlesztések egyik alapvető lehetőségét. A külföldi (európai) pályázatok (pl. PHARE, TEMPUS, LEONARDO, ERASMUS, stb.) jelentősége az EU csatlakozással méginkább felértékelődik.

A meghatározott jogcímenek biztosított – további – **többletforrások felhasználása** a működés kiadásaira, ezen belül a konkrét feladatok megvalósítására került felhasználásra.

Az 51/2002. (III. 26.) Korm. rendelet alapján a főiskolákon tanuló és költségtérítéssel képzésben résztvevő hallgatók közül a terhességi- gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban (**GYES-GYED**) részesülők mentesültek a képzések költségtérítésének megfizetése alól.

Az idegen – **nyelvvizsgadíjakra** kapott támogatások a Minisztérium irányelveinek megfelelően elkészített belső szabályzatokban rögzítettek szerint, jogos igények alapján – döntően a sikeres vizsgadíjakra – kerültek visszatérítésre a hallgatók részére. A „különbözet-források” az akkreditált nyelvvizsga központok infrastrukturális fejlesztésének fedezetét szolgálták.

Az egyetemek és főiskolák gyakorló intézményeinek finanszírozási rendszere alapvetően változatlan, támogatásuk 2003. évben is a költségvetési törvényben meghatározott normatívák alapján történt. A tanulólétszám növekedése miatt, a **közoktatási normatívák** változásából adódóan részesültek pótlólagos forrásokban, melyek a beszámolási időszakban is a kari költségvetésekből kerültek kiegészítésre.

Az intézményekben folyó **kutatási és tudományos tevékenység** összhangban van az intézmények profiljával, a gazdasági és társadalmi életben végbemenő változásokkal, az új kihívásokkal (különös tekintettel hazánk európai uniós csatlakozásával). A főiskolák – jellegükből adódóan – elsősorban a gyakorlatorientált képzést helyezik előtérbe, ugyanakkor mindent elkövetnek, hogy a foglalkoztatott oktatók lépést tartsanak tudományáguk legfrissebb eredményeivel, ösztönöztek legyenek a tudományos minősítés megszerzésére és folyamatos kutatási és fejlesztési munka végzésére.

A kutatás-fejlesztési tevékenység meghatározó eleme a felsőoktatásnak:

- folyamatos szakmai fejlődést biztosít oktatóknak, kutatóknak egyaránt,
- elősegíti az intézményi kapcsolatok fejlesztését, kialakítását hazai, nemzetközi szinten,
- a felsőoktatás és a gazdaság szereplői közötti együttműködés alapja,
- meghatározó bevételi forrást jelent, amely hozzájárul, sőt jelenleg szinte az egyetlen forrása az oktatásban is felhasználható infrastruktúra fejlesztésnek.

A K+F forrás elválaszthatatlan részét képezi az alaptevékenységnek, azaz az oktatásnak, sőt a betegellátásnak is. Az alaptevékenység szempontjából kiemelkedő fontosságú a legújabb kutatási eredmények felhasználása az oktatásban, illetve alkalmazása a betegellátásban.

A kutatási tevékenység finanszírozását alapvetően a támogatás formájában biztosított normatív kutatási forrás, a felsőoktatási kutatásra pályázat útján elnyert támogatás, az előző évek normatív és felsőoktatási kutatási pályázatának maradványa, valamint a

különböző pályázatokból (KMÜFA, OTKA, NKFP, OMFB) származó átvett pénzeszközök szolgáltatták.

Az intézmények az egyes kutatások lebonyolításánál az adott pályázatban rögzített – 10 %-tól 30 %-ig terjedő rezszi mértékével számolnak.

A 2003. évi normatív kutatástámogatás keretösszege a tudományos képesítéssel rendelkező létszamarányok figyelembevételével – belső pályázat keretében – kerül felosztásra az intézményi karok között.

A normatív kutatástámogatás felhasználásának fő felhasználási területei a következők voltak:

- doktori képzésben résztvevők publikációs tevékenységének támogatása,
- doktor jelöltek kutatómunkájának támogatása,
- PhD ösztöndíjasok támogatása,
- külföldi konferenciákon való részvétel támogatása,
- hazai és nemzetközi konferencia szervezési költségeihez való hozzájárulás,
- kutatási infrastruktúra fejlesztése.

A **doktori képzésben** résztvevő nappali tagozatos hallgatók **képzési költségeire** éves szinten mintegy 1,2 md Ft-ot biztosított a tárca a képzést végző egyetemek részére. A társadalomtudományok területén 280Ft/fő/év, a természettudományok és művészeti képzés területén tanulmányokat folytató hallgatók alapján 560 eFt/fő/év támogatás segítette a hallgatók felkészítését az érintett egyetemeken.

A vonatkozó jogszabályok alapján 2000- évtől 4 éves időtartamra elnyert **Széchenyi Professzori Ösztöndíjasok** részére az utolsó évben mintegy 1,3 md Ft került kifizetésre.

A **Széchenyi István** és a **Békésy György Posztdoktori Ösztöndíjasok** ösztöndíjára a vonatkozó jogszabályok alapján a garantált professzori bér százalékában meghatározott juttatások figyelembe vételével éves szinten mintegy 1,1 md Ft költségvetési támogatás került felhasználásra.

A **Szent-Györgyi Albert Ösztöndíjban** részesülő külföldi illetőségű kutatók hazai felsőoktatásban végzett kiemelkedő jelentőségű tevékenységére közel 130,0 millió Ft költségvetési támogatás került felhasználásra. E forrás a kutatói ösztöndíjra, utazási és szállásköltségére és egészségügyi biztosításra, továbbá a 9 fogadó egyetem részére a kutatási feladatok támogatására szolgált fedezetül.

A **képzési és fenntartási normatívák** alapján történő finanszírozásról szóló 120/2000. (VII. 7.) Korm. rendeletet módosító 67/2003. (V. 15.) Korm. rendelet 2003. évi új normatívákat határozott meg. A 2002. évi illetményemelések és azok szintrehozása miatti finanszírozási források a normatíva értékénél beépítésre kerültek.

A képzési és fenntartási normatív finanszírozás rendszere az elmúlt évben is a hallgatói létszám, a minősített oktatók számának és a kormányrendeletben meghatározott normatíva értékek szorzatára épült.

Hallgatói juttatással kapcsolatos támogatások

Az állami felsőoktatási intézményeikben 2003. évben 151,2 ezer államilag finanszírozott nappali tagozatos hallgató tanult, 6800 fővel többen mint az előző gazdasági évben. Részükre közel 13,7 milliárd forint normatív (91 ezer Ft/fő/év) **hallgatói juttatás** került kifizetésre.

A **Bursa Hungarica** Felsőoktatási Önkormányzati ösztöndíj rendeletről szóló 12/2001. (IV. 28.) OM rendelet 2003. évi módosításának következtében az államilag finanszírozott nappali képzésben résztvevő szociálisan rászoruló hallgatók részére költségvetési forrásból 756,5 millió került kifizetésre. A közel 23 ezer fő ösztöndíjas tanulási lehetőségeit a megyei és települési önkormányzatok által biztosított hasonló nagyságú támogatás jelentős mértékben segítette.

Az államilag finanszírozott – természettudományi és társadalomtudományi képzésben résztvevő – nappali tagozatos doktoranduszok átlagos létszáma több mint 2600 fő volt. E hallgatói kör **doktori ösztöndíjára** (950,4 ezer Ft/év) mintegy 2,5 milliárd Ft támogatást biztosított a költségvetési törvény alapján a tárca. Az előző évi normatíva 660 ezer Ft/fő/év volt.

A kimagasló teljesítményt nyújtó **köztársasági ösztöndíjas** hallgatók (több mint 1100 fő) részére 350 millió Ft került felhasználásra a törvényi normatíva (302,5 ezer Ft/fő/év) figyelembevételével. E jogcím normatívája az előző évben 275 ezer Ft/fő/év volt.

A hallgatók **tankönyv, jegyzettámogatás** jogcímen az érintett kör figyelembevételével 7000 Ft/fő/év normatívával számolva több mint 1 milliárd Ft-tal támogatta a tárca a tanulásban résztvevők lehetőségét.

A **kollégiumi és lakhatási támogatás**ban mintegy 118 ezer hallgató részesült (ebből közel 40 % kollégista). E juttatásra a 33 ezer Ft/fő/év normatívával számolva több mint 3,8 milliárd Ft került kifizetésre az intézményekben.

A hallgatók **sportolási és kulturális** lehetőségeinek elősegítésére mintegy 126 millió Ft állt rendelkezésre 820 Ft/fő/év normatíva figyelembe vételével.

A hallgatókkal kapcsolatos támogatások növekedése a létszámváltozások, valamint az egyes normatívák éves szintű emelkedésének következménye.

A tényleges hallgatói létszám és a norma ismeretében számoltak el az intézmények az őket megillető jogcímek szerinti támogatásról.

A felsőoktatási intézményhálózat átalakulásáról szóló 1999. évi LII törvény alapján – a főiskolák döntő többségénél – végrehajtott **integrációk** során a korábban önállóan működő intézmények összevonásával, több karú főiskolák jöttek létre.

Az átalakulás folyamatában a Szent István Egyetem leváló karaként a Károly Róbert Főiskola önállóan gazdálkodó intézményi jogosultságot kapott. Továbbá az egyetem

három kara - volt Kertészeti Egyetem –csatlakozott a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetemhez.

2003. évben a Berzsenyi Dániel Főiskola és a Nyugat-Magyarországi Egyetem 2002. évben megkezdett integrációs tárgyalásai alapelveket érintő nézetkülönbségek miatt meghiúsultak, ugyanakkor Vas és Zala megyei kezdeményezések kezdődtek – és a tárgyalások jelenleg is folynak – a két megye felsőoktatási együttműködésének áttekintése céljából. A Kecskeméti Főiskola integrációját a GAMF Kar kiválási szándéka „veszélyeztette” 2003. évben. Az év végére konszolidálódó probléma megoldására ad hoc bizottság alakult.

Az integráció első éveinek tapasztalatai szerint az intézményfejlesztési dokumentumokban kitűzött stratégiai célok tartalmi átalakításokkal, részlegesen érvényesültek.

A főiskolák intézményfejlesztési terveik értelmében 2003. évben is tovább folytatták azokat a megkezdett folyamatokat, amelyeket egyrészt a képzések tartalmi megújítása, másrészt a belső **szervezeti változások** indokoltak. Ennek során bevezettek, illetve előkészítettek több, integrációt erősítő intézkedést, pl.:

- A Budapesti Műszaki Főiskolán a különböző karokon folyó testnevelési oktatást a megalakított Testnevelési és Sport Intézetbe integrálták.
- Időszerűvé vált a hallgató létszámhoz, a Bolognai folyamathoz jobban igazodó szervezeti változások megindítása, ennek során különféle intézetek (pl. a Dunaújvárosi Főiskolán Vezetés és Vállalkozástudományi, valamint Kommunikációs Intézet, a Kecskeméti Főiskolán Környezettudományi és Informatikai Intézet) létrehozása.
- Az ELTE-en a kari szerkezetváltozás következtében megszűnt a Tanárképző Főiskolai Kar. A szakokat a már meglévő karokba és három új karba integrálták. Így 2003. szeptember 1.-jétől létre jött a Társadalomtudomány Kar, a Pedagógiai és Pszichológiai Kar, valamint az Informatikai Kar. A karokon egyetemi és főiskolai szintű képzések folynak.
- A PTE-en a Tanárképző Intézet a Bölcsészstudományi Karba integrálódott, a 2. számú Deák Ferenc Gyakorló Általános Iskola, gyakorlóiskola és gimnázium minősítést kapott.
- A BME-en a Villamosmérnöki és Informatikai Karon két szak összevonására került sor. A Vegyészmérnöki karon egy tanszék és egy központi laboratórium integrálódott. Új tanszék alakult a gazdaság- és Társadalomtudományi Karon.

Az intézmények az új követelményeknek megfelelően alakították ki irányítási stratégiájukat, döntéshozatali módszerüket, ésszerű – holding típusú- szervezeti rendszerüket (a központ a legfontosabb irányelveket határozza meg, koordinálja a folyamatokat, operatív beavatkozás nélkül, közvetett eszközökkel irányítja a kari szervezeteket).

A tapasztalatok azt is jelzik, hogy a jogelőd intézmények egymás mellé rendelésétől még hosszú az út az erőforrások hatékony működéséig. További erőfeszítésekre van szükség a tartalmi együttműködés és a szervezeti korszerűsítés érdekében.

A felsőoktatási intézmények alapvető feladatai 2003. évben nem változtak. A feladatok megvalósítását a normatív állami támogatás igénybevételével, a saját bevételek növekedésével és az előző évi előirányzat-maradvány felhasználásával teljesítették.

Az **előirányzatok** emelkedése elsősorban a hallgatói létszám emelkedésével kapcsolatos költségnövekedéseket kompenzálta.

Az év közben konkrét, meghatározott feladatokra (kiemelten: hallgatókkal kapcsolatos előirányzatokra: GYES-GYED-en lévő hallgatók költségtérítésére, Széchenyi-Békésy ösztöndíjakra, szakmai könyvekre, közoktatási intézmények normatívá többleteire; tangazdaságok/tanüzemek támogatására; díszdiplomára; energiaracionalizálási; műszaki-fejlesztési, TDK- és egyéb kutatási pályázatokra; gázkompenzációra; a felújítások éves keretére, illetve életveszélyes elhárításokra) kapott támogatások a célnak megfelelően kerültek felhasználásra. A kapcsolódó elszámolási kötelezettségeknek az intézmények eleget tettek, a 2004. évre áthúzódó feladatok előirányzat-maradványai kötelezettségvállalással terheltek.

A felsőoktatási intézmények költségvetési beszámolóí szerint a **kiadás** összege az előző évhez képest 17 %-kal emelkedett, míg a módosított előirányzathoz viszonyítva 93 %-ra teljesült.

A működési kiadások – nagyságrendben is igen jelentős – kiemelt előirányzata a **személyi juttatások**, melynek bázisidőszakhoz viszonyított 31 %-os emelkedésében alapvetően a 2002. évi – átlagosan 50 %-os - közalkalmazotti illetményemelés szintrehozása játszott szerepet. A rendszeres személyi juttatásokat tovább növelték az óraadói kifizetések és a minimálbér megemelésével jelentkező bérfeszültségek oldására a nem oktató dolgozók körének saját forrásból biztosított béremelése.

A személyi juttatások további növekedése a bevételes tevékenység bővülése miatti többletkifizetések eredménye. Az előirányzat-maradvány nagy része a költségtérítéses tanfolyamok 2004. évre áthúzódó teljesítése miatti maradvány.

Az intézményekben **foglalkoztatottak létszáma** – főként a növekvő hallgatói létszám, az integráció miatti feladatnövekedések, az újabb szakok és integrált egységek létrehozása, a bővülő informatikai háttér, a különféle átszervezések, a 2002. évi üres álláshelyek betöltésének 2003. évi hatása, stb. következtében – a beszámolási időszakban 7 %-kal emelkedett.

Mind az oktatók, mind az egyéb területen dolgozók életkörülményeiben javulás következett be a 2002. szeptemberi illetményemelésnek köszönhetően. A teljes munkaidőben foglalkoztatottak átlagilletménye a béremelések beszámolási időszakra eső kihatásának eredményeként közel 30 %-kal emelkedett. Az értékes munkaerő megtartása érdekében – a pénzügyi lehetőségek keretei között - a főiskolai menedzsment kiemelt figyelmet fordított a jól dolgozók jutalmazására, tevékenységük anyagi és erkölcsi elismerésére.

Az oktatói kar minőségi összetétele kielégítette az elvárásokat, a tárgyév során tovább nőtt a tudományos fokozattal rendelkező oktatók száma. Az oktatók minőségi fejlődése lehetőséget teremt a képzési kínálat további bővítésére, fejlesztésére.

Változatlanul általános probléma az oktatói kar elöregedése. Továbbra is gondot okoz a nyugdíjba vonuló, vagy kilépő dolgozók megfelelően képzett, kellő gyakorlattal, tudással rendelkező munkaerővel való pótlása. Kevés az e tevékenységet tartós életpályának tekintő fiatal oktató.

2003. évben az intézmények létszámcsökkentést nem hajtottak végre, a növekvő adminisztratív követelmények miatt bizonyos területeken inkább létszámhiánnyal küzdöttek.

A **munkaadókat terhelő járulékok** emelkedése a járulék mértékek minimális növekedésének, illetve a rendszeres személyi juttatások emelkedésének együttes hatása.

A **dologi kiadások** tekintetében is növekedés tapasztalható a bázisidőszakhoz viszonyítva, mely alapvetően az évközi pályázati pénzeszközökkel (és azok felhasználásával), valamint a saját bevételi tevékenységből realizált többletekkel hozható összefüggésbe, kis részben pedig a gáz ár ellentételezésére biztosított támogatási következménye. A dologi kiadásokat érintette a - 2166/2003. (VII. 22.) Korm. határozat végrehajtásaként – évközben elrendelt 3371,8 millió Ft összegű támogatás csökkenés. Dologi többletköltséget idézett elő, hogy – az ÁFA törvény módosítása kapcsán – 2003. július 1-től az oktatási szolgáltatást végzők tevékenységét 25 % ÁFA terhelte.

Az intézményi takarékosági - esetenként „tiltó” - intézkedések hatásaként a készletbeszerzések az igényeknél kisebb összegekben realizálódtak.

A **felhalmozási kiadások** csökkenése 2003-ban a központi beruházások előirányzat-változásával hozható összefüggésbe. A felújítási jogcímen biztosított támogatások összege néhány kiemelt nagyjavítás elvégzésére biztosított fedezetet.

A központi beruházási keretből került sor pl. a DE élettudományi és a BMF informatikai oktatási tömbje, a SZIFI Vas. utcai rekonstrukciója, SZTE Informatikai Központja, a NYF műszaki és agrár oktatási központja, KE multifunkcionális épületegyüttese, ME előadótermi beruházása, MIE könyvtár kialakítása, SZE kollégium fejlesztése, az SE Vas. u. oktatási .épület rekonstrukciója, a Dunaújvárosi Főiskolán, illetve az Eötvös József Főiskolán nagyelődó tervpályázatának lebonyolítására. Intézményi beruházásból valósult meg több intézménynél az ETR rendszer telepítése és bevezetése

A felújítások-karbantartások főként a többségében elavult műszaki állapotú épületek munkálataira: külső/belső rekonstrukciójára, felújítására, tetőszerkezet javítására, nyílászárók cseréjére, fűtőkorszerűsítésre, szigetelésére, vizesblokk felújítására, tisztasági festésekre vonatkoztak. Az elengedhetetlenül szükséges felújítási munkák megvalósításához saját források (bevétel és pénzmaradvány) bevonására is sor került. Az energiaracionalizálási pályázaton elnyert – évközi – támogatásokat világítási és fűtési rendszerek korszerűsítésére fordították.

Pozitívumként értékelhető, hogy – a minimális központi energiaracionalizálási támogatás mellett – elsősorban a pályázati, illetve más fejezetektől, szervezetektől kapott támogatások nagymértékben hozzájárultak a szakmai tevékenységet szolgáló eszközpark bővítéséhez, korszerűsítéséhez.

Az oktatástechnikai és informatikai infrastruktúra fejlesztéseket (számítógépek, nyomtatók, a gyakorlati képzéshez fontos műszerek, konyhai berendezések beszerzéseit, informatikai hálózatbővítéseket, stb.) nagyrészt a vállalkozásoktól érkező szakképzési hozzájárulásokból valósították meg.

A függő, átfutó, kiegyenlítő kiadások –a kiadás főösszegéhez viszonyított állománya – a főiskolák többségénél nem jelentős.

Az **aktív** függő kiadások állománya döntően kifogásolt szállítói számlákból, illetőleg a mérlegkészítés napjáig nem megvalósítható számlarendezésekből adódott.

Az átfutó kiadások részben a decemberi bérszám-fejlesztéssel kapcsolatos személyi juttatásokkal, illetve a gazdasági egységek egymás közötti elszámolásával hozható összefüggésbe.

A **kiegyenlítő kiadások** állományában a „kintlévő”, még elszámolatlan - illetmény, kiküldetési, stb. előlegek jelennek meg.

A **passzív** függő bevételek visszautalt hallgatói ösztöndíjakat, valamint téves befizetéseket; az átfutó elszámolások döntően a kollégiumi hallgatók kaucióit; a kiegyenlítő elszámolások a fel nem vett dolgozói illetmények és hallgatói juttatások összegét tartalmazzák.

A függő, átfutó, kiegyenlítő kiadások és bevételek egyeztetését, rendezését az intézmények folyamatosan végzik.

A felsőoktatási intézmények **folyó bevétele** a beszámolási évben 91 %-ra, a módosított előírányzathoz képest 80 %-ra teljesült.

Az intézmények együttes bevétele költségvetési támogatásból, saját bevételből (működési és átvett pénzeszközökből) és előírányzat-maradvány igénybevételeiből származott. A **saját bevételek** összege és aránya összességében évről évre növekszik. A 2003. évi bevételeknél (a felügyeleti szervi előírányzat-módosításokkal együttesen) is – összességében – túlteljesítés tapasztalható.

A bevételi források alakulását befolyásoló tényezők, a bevételek tervezettől való elmaradásának, illetve a többletbevételek keletkezésének okai:

- Az alaptevékenység bevételeinél általában bevételi lemaradás érzékelhető. Ennek oka többértű és intézményenként is változó. Bevételi lemaradás realizálódott pl. az évközi díjemelések ellenére az intézményi ellátási díjak és az alkalmazottak térítése terén, a hallgatói létszám csökkenése miatt a kooperatív képzés és a felsőfokú szakképzés bevételeinél. Hozzájárult az is, hogy a tervezés időszakában még nem lehetett pontosan felmérni az alapképzésben résztvevő költségtérítéses (távoktatásos, akkreditált) hallgatók létszámát.
- Az alaptevékenységgel összefüggő bevételek jelentős emelkedésében továbbra is a költségtérítéses képzések (levelező/távoktatás, újabb diplomás, egyéb szak – és

továbbképzések, tanfolyami képzések) bevételei, a hallgatói létszám emelkedése, a tandíjak és a kollégiumi díjak, illetve a térítési díjak infláció mértékének megfelelő emelése játszottak szerepet.

- Az intézmények egyéb sajátos bevételeinek – döntően bérleti díjbevételből származó és intézményenként is változó – teljesítése az oktatási és egyéb épületek maximális kihasználtsága miatti bérbeadhatóság függvénye.
- A feleslegessé vált – gép és járműértékesítésből származó – tárgyi eszköz értékesítések bevétele nem volt jelentős.
- A különböző (működési és felhalmozási célra) átvett pénzeszközöknél tapasztalt túlteljesítést a hazai és nemzetközi pályázatokkal elnyert források és a szakképzési hozzájárulás összegének beérkezése eredményezte.

Az intézmények az áthúzódó feladatokra és kötelezettségekre vonatkozó 2002. évi **előirányzat-maradványukat** jelentős mértékben jogszabályi előírásoknak megfelelően 2003. június 30-ig felhasználták. A fennmaradó 93,4 millió Ft előirányzat-maradványból 79,6 millió Ft a központi beruházás saját forrás, 6,7 millió Ft a kereskedelmi banki deviza számla maradványa. A kötelezettségvállalással terhelt maradvány személyi juttatás része főként az évről-évre áthúzódó óra- és vizsgadíjak kiegyenlítésének; a munkaadókat terhelő járulékok az áthúzódó közterhek; az ellátottak pénzbeli jutásai a hallgatóknak kifizetendő ösztöndíjak; míg a dologi és felhalmozási kiadások maradványa az áthúzódó szállítói tartozások (tárgyi eszköz beszerzések, közüzemi szolgáltatások) fedezetét biztosította.

2003. évben az intézményekben 22628,8 millió Ft előirányzat-maradvány képződött, túlnyomó részét az áthúzódó szállítói kötelezettségek, a hallgatói, illetőleg céljellegű előirányzatok, a pályázati források (kiemelten az év végén beérkező szakképzési hozzájárulás és a nemzetközi –PHARE – támogatások), az önköltséges tevékenység és a devizaszámla maradványa alkotják. A tárgyévi előirányzat-maradvány teljes mértékben kötelezettséggel terhelt. A 2253/2003. (X.15.), ill. a 2327/2003. (XII. 16.) Korm. határozatok alapján elrendelt - önrevízióval előírt - befizetési kötelezettségeiket az intézmények teljesítették, az elismert többlet a fejezet által rendezésre került.

A felsőoktatási intézmények **vagyona** - bár az előző dinamizmushoz képest lassabban - összességében a beszámolási időszakban is növekedett. A növekedés főként a **befektetett eszközök** - ezen belül az immateriális javak és a tárgyi eszközök - körében jelentkezett.

Az immateriális javak nettó értékének emelkedésében a szellemi termékek (pl. az OM által rendelkezésre bocsátott ETR rendszer, a NEPTUN rendszer és a különféle szoftvercsomagok beszerzése) és a vagyonértékű jogok (pl. a hallgatói informatikai rendszerek licence) növekedése játszott szerepet.

A tárgyi eszközök nettó állományában a legjelentősebb vagyonváltozást az ingatlanok vagyongyarapodása és a gépek, berendezések-és felszerelések értékének növekedése eredményezte (pl. ELTE-en a telefonrendszer bővítése, NYME –en a vonalkódos tárgyi eszköz nyilvántartás bevezetése, stb.).

Az ingatlanok vagyongyarapodása egyrészt a befejezett beruházások aktiválásából (ilyen volt például: a Kecskeméti Főiskolán az Informatikai Intézet és a Környezettudományi Intézet beruházása) keletkezett. Továbbá a Széchenyi István Egyetemhez, az UNIVERSITAS-Győr Alapítványtól térítés nélküli átadással került át egy ingatlan, a Pécsi Tudományegyetemhez integrálódott a Honvédkórház, ezek az intézmények tárgyi eszközét jelentősen megnövelte. A megkezdett (pl. a Budapesti Műszaki Főiskolán az Óbudai oktatási épület, illetve a Budapesti Gazdasági Főiskolán a Markó utcai épület komplexum, a Dunaújvárosi Főiskolán a „Tanoda” épület, stb.) beruházásokkal – melyek üzembe helyezést követő aktiválása 2004. évre várható – kapcsolatos kifizetések elszámolása a folyamatban lévő beruházások-felújítások között kerültek elszámolásra. Az ingatlanokkal kapcsolatos állománynövekedések további részét a beruházási tervpályázatok, felújítási – és korszerűsítési munkák aktiválásai tették ki.

A gépek berendezések és felszerelések értékének jelentős növekedését költségvetési támogatások, különféle pályázaton és saját bevételeik terhére valósították meg a főiskolák. Szakképzési pályázatból, vállalkozások által biztosított fejlesztési támogatásból számos számítástechnikai eszközzel gyarapodott az intézmények eszközállománya. Saját bevételeik és előirányzat-maradványuk terhére nagyobb értékű berendezési- és felszerelési tárgyakat vásároltak.

Az oktatás minőségi színvonalában bekövetkezett javulást a jelentősen bővült modern számítógépek, korszerű szoftver, szemléltető – és oktatástechnikai felszerelések jelentették.

A **forgóeszközök** kismértékű növekedését főként a számla egyenlegekből adódó növekedések idézték elő.

2003. évben **kincstári vagyon hasznosításra** is sorkerült több intézménynél. Például a Debreceni Egyetem ingatlan eladásból biztosította a Kossuth Lajos Gyakorló Gimnáziumának felújítását és rekonstrukcióját és egy Centrum létrehozását, üzemeltetését kívánják finanszírozni fejlődési rendellenességgel született gyermekek kezelésére. Hosszú tárgyalássorozat eredményeként a Kecskeméti Főiskola két – leromlott állapotú „homokbányai” - épületet értékesített 144 MFt összegben. (A főiskola dolgozói a 120 bérlakásos épületből 40 bérlakásra kaptak bérleti jogot az önkormányzattól.)

A felsőoktatási intézmények főként a saját alapítású **alapítvány**aikat támogatták.

Az intézmények **gazdasági társaságokban** való részvételét az alábbi tábla mutatja be.

eFt-ban

Intézmény neve	Gazdálkodó szervezet megnevezése	Állami tulajdonú részesedés		Költségvetési támogatás összege	Költségvetési támogatás célja
		Aránya	Összege		
Budapesti Gazdasági Főiskola	EX-SELL Kht	25,90	1 500		
	ÁPISZ		100		
	PSZF Salgó Kft	30,00	1 000		
	CORAL Kft	6,70	600		
	Saldó Rt	3,00	1000		
	Szokratész Külgazd.Akadémia	27,00	800		
Budapesti Közgazdasági és Államizgatási Egyetem	Mundus Kiadó Kft	6,90	200		
	VEKO Kft	87,10			
	Konzumbank Rt		65		
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem	Konzum Bank Rt.	0,00	144		
	DEPO Logisztikai Kft	1,15	3 560		
	BME Szolgáltató Kft	100,00	3 000		

Intézmény neve	Gazdálkodó szervezet megnevezése	Állami tulajdonú részesedés		Költségvetési támogatás összege	Költségvetési támogatás célja
		Aránya	Összege		
	Innotech. Műegy.Innov. Park Kft	62,10	60 500		
	Bioprocess Kft	100,00	5 090		
	Humánpolitikai és Techn.Innovációs Park	8,34	834		
Budapesti Műszaki Főiskola	Magyar Hegesztéstechnikai Egy.		100		
Debreceni Egyetem	Képkalkoló Diagnosztikai Központ	40,00	1 200		
	Debreceni Lovasakadémia Kht	17,00	1 015		
	Debreceni Nyári Akadémia Kht.	100,00	34 500		
	Debreceni E. Tudományos Műszaki Park Kht	4,00	110		
	"Egészségért" 98 Kht	25,00	1 500		
	DB Universitas Kht	89,00	2 680		
	Campus KHT	50,00	30 000		
	DB Egyetemi Kosárlabda Rt	18,00	10 000		
	Dispomedicor Rt		686		
	Dunaújváros Főiskola	Innopark Kht.	5,00	6 000	
Eötvös Loránd Tudományegyetem	INFO Park	16,67	3 333		
Kaposvári Egyetem	KOLOS AGRO Kft Budakeszi	6,00	3 000		
	Vegyészdzülő Kft	7,80	1 942		
Károly Róbert Főiskola	Mátra Tan Kht	100,00	68 330		
Nyíregyházi Főiskola	Technológia Kft	50,4	1 512		
	Hallgatói Centrum Kht	100,0	3 000		
Pécsi Tudományegyetem	Medikor Szerviz Rt	0,12	200		
	Elektro-Medika Kft	6,70	20		
	PMMF Politechnikai Kft	100,00	3 000		
	REGION EU Inf. És Okt. Kp. Kht	10,00	1 000		
	Kapos Innovációs Kp. Kht.	1,80	100		
	Felbach Ker. és Szolg. Rt	0,40	1 574		
	Dél-dunántúli Idegenforg. Kht	24,60	1 000		
Semmelweis Egyetem	Högyes Endre Tan Patika Bt	74,00	4 884		
Széchenyi István Egyetem	SZIF TRAFFIC Kft	6,67	200		
Szegedi Tudományegyetem	Mednet Kht	35,00	1 400		
	Szote Szolgáltató	100,0	3 150		
	Universitas		100		
Szent István Egyetem	Ökológikus Építészeti Alapítvány	6,30	50		
	Zöld Gyűrű Alapítvány	33,30	1 000		
	Csopak Holiday Center Kft	1,00	808		
	Pro-Natur Ökológiai Kft	5,00	100		
	Déli Autópálya Rt	0,00	250		
	Agroconsult Kft	50,00	500		
	Agrár Kutató Fejlesztő Kft	1,70	2 000		
	KAGE Rt.	0,00	2 000		
	Budapest Bank Rt	0,05	1 120		
	Babati Májlúd Kkt	9,00	100		
	Veterinorg Kft	100,00	3 000		
	GAK Kht	59,30	25 000		
	Tessedik Sámuel Főiskola	Szarvasi Ált. Informatikai Kft	7,00	220	
Veszprémi Egyetem	CHREMPRO Kft	4,80	2 000		
	Vegyész Üdülési Sport Kft	92,00	3 610		
	Egyetemi Centrum Kft	100,00	3 000		
	Veszprémi Regionális Innovációs Kht	0,50	200		
Egyetemek, Főiskolák összesen:			308.887		

A **dolgozók lakásépítésének, vásárlásának** fedezetére a korábban nyújtott támogatások visszatérülése szolgál. A 2003. évben intézményeknél általában 50-200 főt részesítettek visszatérítendő támogatásban, melynek összege eltérő, általában 200-500 e Ft között van.

A felsőoktatási intézmények közül a Veszprémi Egyetem 2003. évi költségvetéséből a **kiszervezésre** került a takarítás, gondnokság, portaszolgálat. A Centrum Kft. állományába került a dolgozók többsége.

Az egyetemek, főiskolák **vállalkozási tevékenységből** származó árbevétele az előző időszakhoz viszonyítva 28,2 %-kal növekedett, a vállalkozásból származó nyereség az alaptevékenységük költségvetésének volumenéhez képest nem volt számottevő. 2003. évben az összes vállalkozási tevékenység eredménye 671,8 millió Ft volt, amelyből 119,1 millió Ft-ot az intézmények az alaptevékenységükre visszaforgattak.

A keletkezett nyereséget terhelő további költségek és az alapfeladat ellátására való visszaforgatás miatt befizetési kötelezettség nem keletkezett.

Az egyetemek, főiskolák több éve – folyamatosan – vesznek részt a **PHARE programokban**.

Világbanki program keretében elvégzett és megkezdett feladatok pl:

- A Leonardo és Erasmus projektek keretében a külföldre utazó hallgatók szakmai gyakorlatának, illetve a külföldi egyetemeken szervezett szakmai konzultációkon való részvétel lehetősége valósult meg.
- A PHARE pályázatok által támogatott tevékenységek a főiskolai hallgatók képzése és a felnőtt képzés terén hasznosultak, és az OKJ-s képzések szakanyagának kidolgozását és a képzések beindítását is segítették. (A hallgatók valamennyi képzésre a keretszámot meghaladóan jelentkeztek.)

Az intézmények a beszámolási időszakban is kiemelten törekedtek arra, hogy a Phare és világbanki forrásokból rendelkezésre álló juttatásokat – a szerződéseknek megfelelően – használják fel. A programok megvalósulását társfinanszírozások (OM, NKÖM) és intézményi saját források is segítették.

A felsőoktatási intézmények oktatási tevékenysége (mind az alapképzésben, mind a felnőttképzésben) sokrétű, az oktatói kar munkája is folyamatosan korszerűsödik, s így az intézmények kisugárzása széleskörű. **Gazdálkodási tevékenységük** a változó feltételeknek megfelelően összességében modernizálódik (a jogszabályi előírásokkal összhangban van, az időszakos feladatok teljesítésében aktualizált). 2003. évben az intézmények gazdálkodását területenként és időszakonként likviditási gondok kísérték. Gazdálkodásukban az üzemeltetési és fenntartási kiadások központosítottak, a szakmai feladatellátásban általában a gazdálkodás centralizált. Az egyetemek, főiskolák vagyoni helyzete összességében javult.

2003. év nyarán indult a Semmelweis Egyetem Konzolidációs és Stratégiai Programja, melynek célja: a gyors gazdálkodási eredményjavítás (OEP bevétel növelése, költségek csökkentése), az irányítási rendszer fejlesztése, a controlling rendszer kialakítása, működéskorszerűsítés, vezetői információs rendszer fejlesztése.

Az integráció kedvező gazdasági-, pénzügyi hatásai egyelőre még alig érzékelhetőek (a szervezeti párhuzamosságok - nagy területi elkülönülések miatt).

Összességében az intézmények kiemelt törekvése a sokrétű (tulajdonosi, képzéseken résztvevő hallgatói, alkalmazotti) elvárások jó színvonalú teljesítése.

A felsőoktatási intézmények működőképességének fenntartását a jogszabályi változásokkal (képzési normatíva), fegyelmezett gazdálkodással, takarékosági intézkedésekkel, kiadások csökkentésével, új gazdálkodási szemlélet kialakításával, saját bevételek, átvett pénzeszközök növelésével lehet megtartani.

6. cím: Továbbképző intézetek

A címhez tartozó intézmények:

BKÁE Közgazdasági Továbbképző Intézet

Törzskönyvi azonosító száma: 311849

Honlapjának címe: <http://www.kti.linett.hu>

ELTE Jogi Továbbképző Intézet

Törzskönyvi azonosító száma: 312198

Honlapjának címe: [HTTP://www.ELTEJTI.hu](http://www.ELTEJTI.hu)

Idegennyelvi Továbbképző Központ

Törzskönyvi azonosító száma: 309358

Honlapjának címe: www.itk.hu

Bevételek és kiadások alakulása:

Megnevezés	2002. évi tény	2003.évi eredeti előirányzat	2003.évi módosított előirányzat	2003. évi tény	4/1.	4/3.
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
<i>millió forintban, egy tizedessel</i>					<i>%-ban</i>	
6 Továbbképző Intézetek						
Kiadás	1 510,6	1 578,3	2 088,0	1 437,8	95	69
ebből: személyi juttatás	509,1	678,0	767,8	509,3	100	66
központi beruházás						
Folyó bevétel	1 426,5	1 578,3	1 617,1	1 297,2	91	80
Támogatás	20,6					
Előirányzat-maradvány	534,4		470,9	470,8	88	100
Létszám (fő)	132	145	145	119	90	82

A **Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem Közgazdasági Továbbképző Intézet** (továbbiakban KTI) az országban elsőként minősített posztgraduális képzést nyújtó intézet. A KTI 1972. óta közgazdasági szakirányú továbbképzést (korábban szakosító, illetve szakközgazdász képzést) folytat, mely az országban a legmagasabb szintű közgazdasági képzés. A szakirányú továbbképzés célja,

hogy a közgazdaságtudományi egyetemi végzettséggel és más a közgazdász diplomától eltérő felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkezők számára a tudomány fejlődésének nemzetgazdasági igényeknek és a résztvevők gyakorlatából származó érdeklődésének megfelelő magas színvonalú általános és célra irányított ismereteket nyújtson. Az intézet képzéseinek választékát folyamatosan bővíti, ezzel is igyekezve a hallgatói és a szélesedő mai magyar oktatási piac igényeinek és az EU elvárásoknak megfelelni. Ahogy minden szakterületen nőtt a közgazdasági gazdálkodási ismeretek iránti igény, úgy fejlesztette az intézet a képzéseit és alapított új szakokat. Mára már 33 új szakot alapított a KTI. Az egyetemet, főiskolát végzett szakemberek munkaterületüktől függetlenül érzékenyen reagálnak mindazon változásokra amelyek befolyásolják munkaképességüket, élesítik a versenyt a munkaerőpiacon. Az önálló vállalkozók, a magasabb tudás birtokában kívánnak talpon maradni. A munkanélküliek, új azonnal hasznosítható ismereteket kívánnak szerezni, aminek birtokában el tudnak helyezkedni. A KTI az előzőek messzemenő szem előtt tartása mellett, folyamatosan fejleszti képzéseinek tantárgystruktúráját, tematikáját, az ezzel együtt járó új tananyagok, írásos anyagok megjelenítését, biztosítva ezzel a naprakész ismeretek elsajátítását.

A szakirányú továbbképzések mellett, felsőfokú és középfokú iskolai végzettségűek részére tanfolyami képzéseket is szerveznek. Ezek a tanfolyamok a munkaerőpiacon jól hasznosítható tudást biztosítanak, egy részük felkészít szakképesítő vizsgákra is.

2003-ban a szakirányú továbbképzésen a hallgatói létszám 21 %-kal volt nagyobb, mint 2002-ben, a tanfolyami hallgatók létszáma kettő és félszerese volt a 2002. évi tanfolyami hallgatói létszámnak.

A KTI az oktatás mellett teret biztosít az egyetemi oktatók kutatásainak. A magas szintű oktatási tevékenység nem nélkülözheti az innovációs alkotó, kutató munkát sem, melynek eredményeire alapozva lehetőség nyílik a felsőfokú szakmai továbbképzés színvonalának folyamatos emelésére.

A KTI több évtizedes folyamatos tevékenysége vezetett a meglévő szervezet kialakításához, mely az önfenntartó gazdálkodás miatt is minden feleslegtől mentes.

Az intézet gazdálkodási tevékenysége az alábbiak szerint alakult.

Az intézetnél a főfoglalkozású dolgozók egy főre jutó rendszeres személyi juttatása 160,9 eFt/hó. Az előző évhez viszonyítva jövedelememelkedés mutatható ki, melynek oka a teljesítményhez kötött jutalom kifizetése. A dologi kiadások főbb tételét jelentette a bérleti díj, mely az oktatótermek és az intézet helyiségeinek a bérleti díja. Másik jelentős tétel a vásárolt közszolgáltatás, amelyen az u.n. számlás oktatási díj került elszámolásra. A dologi kiadásokon belül jelentős tétel még a bevételek után fizetendő 5 % befizetési kötelezettség.

A felhalmozási előirányzatok terhére számítógépeket és nyomtatókat vásároltak, illetve klímaberendezést újítottak fel.

Az alaptevékenység bevételeit 95,1 %-ra, a vállalkozási tevékenység bevételét pedig 36,7 %-ra teljesítették az eredeti előirányzathoz képest. Az átvett pénzeszközöknél a teljesítés 51,9 %-os volt. Az alaptevékenység bevételeinél a lemaradás oka a nehezen tervezhető és utolsó pillanatban is bekövetkező hallgatói részvételi lemondás. Ez magyarázható a munkaerő-piaci helyzettel, a váratlan munkanélkülivé válásokkal, a munkáltatói hozzájárulások vagy engedélyek gyors megmásításával.

Az intézetnek behajthatatlan követelése nem volt.

2002. évi előirányzat-maradvány 101,6 millió Ft, mely teljes egészében felhasználásra került.

A 2003. évi alaptevékenység előirányzat-maradványa 118,4 millió Ft, mely kötelezettségvállalással terhelt.

2003. évben az intézet a tanulási kedv csökkenés, a gazdasági megszorítások ellenére is kiegyensúlyozott, eredményes gazdálkodást valósított meg.

Az ELTE Jogi Továbbképző Intézet 2003. évben jubileumi évet zárt. A harminc évvel ezelőtt megalapított intézmény meghatározott alapfeladata a jogi továbbképzés megteremtése, az általános és szakirányú képzések folyamatos szervezése és lebonyolítása, korszerű oktatási formák bevezetése, szakkönyvek, jegyzetek megjelentetése. Ezeknek a feladatoknak igyekeznek azóta is minél magasabb színvonalon eleget tenni oly módon, hogy oktatják a jogász végzettséggel rendelkezőket, a más diplomásokat, illetve megfelelő jogi informáltságot igyekeznek adni a csak egy-egy témában érdekelt jogalkalmazóknak. A társadalmi-gazdasági élet változásának megfelelően fejlesztik a szakirányú továbbképzési rendszerüket és hirdetik meg a jogi ismeretek megújítását, bővítését szolgáló cél és szaktanfolyamokat. Képzéseiken tananyagokkal, segédletekkel segítik a hallgatók felkészülését.

2003. évben 12 posztgraduális szak indítása mellett az ELTE ÁJK megbízása alapján változatlan feladatuk volt a társadalombiztosítási főiskolai képzés szervezési és pénzügyi lebonyolítása, valamint az államigazgatási, illetve a rendőrtiszti főiskolát végzetek számára indított esti tagozatos továbbképzés, továbbá a másoddiplomás levelező jogász alapképzés.

2003. év folyamán összesen 2.955 fő vett részt a szakokleveles képzéseiken, 175 fővel meghaladva az előző évi létszámot. A jogászok szakvizsgára való felkészítésén az elmúlt tanév első félévében 290 fő, a második félévében 249 fő vett részt. Felsőfokú egyéb képzés keretében az ELTE ÁJK megbízása alapján bonyolított társadalombiztosítási főiskolai képzésen 909 fő volt a hallgatói létszám. A 2002-2003. tanévi adatok alapján összességében 67 képzési területen, 4.438 fő vett részt, melyből jogász 2.315 fő volt.

Szakmai tevékenységgel összhangban, arra építve tervezik gazdálkodásukat, tekintettel arra, hogy állami támogatás igénybevétele nélkül, kizárólag saját bevételből fedezik kiadásait.

Gazdálkodási nyilvántartási rendszerük zárt, a gazdasági folyamatok alakulásáról megbízható adatok állnak rendelkezésre, melyek a döntések meghozatalát segítik.

2003. évben a személyi kiadások módosított előirányzata 194,2 millió Ft, a teljesítés pedig 126,6 millió Ft volt. A kiadási megtakarítás oka a szeptemberben beszedett tandíj. A megtakarítás a fedezete a januártól induló képzésnek, így a bérkiadásnak is.

A dologi kiadások közül a nagyobb tételek a bérleti díjak voltak, melyből a terembérlet 51,0 millió Ft az ELTE-nek utalt rezsitérítés és infrastruktúra használat 48,8 millió Ft, az ügyviteli szolgáltatások szoftver bérlete 1,8 millió Ft volt.

Az ELTE-vel 2000. évben kötött megállapodás alapján közös használatú tanácstermet hoztak létre, melyhez az intézet biztosította az elmúlt évben a technikai berendezéseket. Az intézményi beruházás keretében került sor a 25-30 éve használatban lévő berendezési és felszerelési tárgyak kicserélésére is.

Az 2002. évi előirányzat-maradvány 106,5 millió Ft volt, mely az elmúlt évben felhasználásra került.

A 2003. évi előirányzat-maradvány 96,6 millió Ft, mely kötelezettségvállalással terhelt. Az intézet 2003. évi pénzforgalmi bevétele 322,7 millió Ft, melyből a könyv és jegyzetértékesítés bevétele 1,8 millió Ft, a képzések tandíjbevétele 313,2 millió Ft, egyéb bevételek 71 eFt, ÁFA bevételek 2,8 millió Ft, átvett pénzeszközök 4,8 millió Ft, devizaszámla kamatbevétele 9 eFt volt.

Idegennyelvi Továbbképző Központ az OM által létrehozott Nyelvvizsgáztatási Akkreditációs Központ, feladata az államilag elismert nyelvvizsgák lebonyolítása. A 30/1999. (VII. 21.) OM rendelet alapján már 72 vizsgahelyen látja el a vizsgáztatás feladatát 24 nyelvből. Az alaprendelet értelmében az intézet éves, nyolc hetes és nyári intenzív tanfolyamokat szervez, melyen magas színvonalú nyelvi képzést nyújt az államilag elismert nyelvvizsgára készülők részére. Az gazdálkodó szervek, intézmények megbízásából céltanfolyamokat is szervez.

A vizsgára jelentkezők száma 2003-ban már erősen csökkenő tendenciát mutat, mely az intézmény működéséhez szükséges bevételek összegének drasztikus csökkenését eredményezi:

- az emelt szintű érettségi vizsga bevezetése az érintett korosztály kiesését jelenti,
- a főiskolai diplomához a középfokú nyelvvizsga helyett már sok esetben elfogadható az alapfokú nyelvvizsga is, melynek díjtétele lényegesen alatta marad a középfokú nyelvvizsga díjtételének.

E miatt lényegesen kevesebb bevételhez jut az intézmény. A vizsgadíj emelésére 1999-óta nem került sor, így a bevételeik már nem kompenzálják az évenkénti inflációt.

2002. évben 186.603 fő, 2003. évben 159.261 fő tett nyelvvizsgát. A tanfolyamok száma 33 db volt, a résztvevő száma 325 fő.

A vizsgára jelentkeztettek számának mintegy 26 ezer fővel csökkenése miatt 303,0 millió Ft-os bevétel kiesése jelentkezett 2003. évben az intézetnek. A kiadások 2002. évben 1.086,5 millió Ft, 2003. évben a bevételi lemaradás miatt a tényleges kiadás kevesebb az előző évinél, 926,3 millió Ft.

A személyi juttatások 2002. évben 351,5 millió Ft, 2003. évben pedig 319,6 millió Ft volt. A bevétel csökkenésének következményeként a nem rendszeres juttatások kiadását csökkentették, például ruhapénz nem került kifizetésre.

A dologi kiadások is csökkenő tendenciát mutatnak: míg 2002. évben ilyen címen 550,2 millió Ft-ot, addig 2003. évben 449,5 millió Ft-ot fizettek ki.

Ugyan az intézmény működéséhez nélkülözhetetlen szolgáltatások költségei (postaköltség, áram, gázdíj) évről évre emelkedtek, a vizsgadíjak emelésére ugyanakkor nem került sor. 2003. évben a bevételi lemaradás következtében elengedhetetlen volt a takarékos gazdálkodás.

A felújítási kiadásokra 2002. évben 49,4 millió Ft-ot, 2003. évben 25,1 millió Ft-ot fordítottak, ebből történt az intézmény Rigó utcai épületének folyamatos felújítása. Felújításra került a Baross utcai bejáráshoz kapcsolódó lépcsőház, valamint az épület udvar felőli része. Intézményi beruházásból szoftver program került továbbfejlesztésre, melynek segítségével a vidéki vizsgahelyek számítógépen küldik a vizsgára történő jelentkezéseket.

2003. évben vállalkozási tevékenységük vesztesége miatt megszüntették a könyvüzlet működtetését, folyamatosan felszámolják, illetve kiárusítják a könyv és kazetta készletüket.

Az intézet 2002. évi jóváhagyott előirányzat-maradványa 272,8 millió Ft volt, mely teljes egészében felhasználásra került.

A 2003. évben képződött előirányzat-maradvány 118,2 millió Ft, mely kötelezettséggel terhelt. A tartalék összege a 2004. január és március havi vizsgára jelentkezők befizetése, mely összeg a vizsgáztatás és az azzal kapcsolatos kiadások fedezetére szolgál.

7. cím: Egyéb oktatási intézmények

A címhez tartozó intézmények:

Állami Artistaképző Intézet

Törzskönyvi azonosító száma: 308724

Honlapjának címe: www.artistakepzo-bp.sulinet.hu

Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet

Törzskönyvi azonosító száma: 312758

Honlapjának címe: www.kodaly-inst.hu

Márton Áron Szakkollégium

Törzskönyvi azonosító száma: 329408

Honlapjának címe: www.martonaron.hu

Bevételek és kiadások alakulása:

Megnevezés	2002. évi tény	2003.évi eredeti előirányzat	2003.évi módosított előirányzat	2003. évi tény	4/1.	4/3.
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
<i>millió forintban, egy tizedessel</i>					<i>%-ban</i>	
7. Egyéb oktatási intézmények						
Kiadás	1 027,2	686,9	1 603,2	1 315,5	128	82
ebből: személyi juttatás	212,3	279,6	322,6	301,9	142	94
központi beruházás						
Folyó bevétel	400,9	209,8	480,5	442,2	110	92
Támogatás	513,4	477,1	952,6	952,6	186	100
Előirányzat-maradvány	282,9		170,1	169,8	60	100
Létszám (fő)	230	121	121	119	55	98

A **Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet** a 2002-2003. tanév II. félévi, valamint a 2003-2004. I. félévi tanév tanulmányi programját sikeresen megvalósította. Kiadták a tanúsítványokat, diplomákat, az új hallgatók számára pedig megszervezték az u.n. bevezető hetet.

Az év folyamán több továbbképzést szerveztek magyar énektanárok számára, Kezdők zongoratanítása, és Ünnepek zenéje címmel. A résztvevők számában lassú emelkedés volt tapasztalható. A határon túli magyar énektanárok továbbképzésére a XXII. Nemzetközi Kodály szeminárium keretében nyílt lehetőség. A Kodály szeminárium rendezvényein 22 országból 180 zenepedagógus vett részt.

A Kodály művészeti fesztivál 12 hangversenyén a hazai és nemzetközi zenei élet kiváló képviselői léptek a közönség elé. A koncerteket közel 1700-an hallgatták meg.

A 2003. év folyamán a hangversenyek mellett emelkedett az egyéb kulturális rendezvények száma. Mind a Kodály Emlékmúzeumban, mind a Kodály Intézetben több lemezbemutatóra, könyvbemutatóra, szakmai találkozóra és konferenciára került sor.

2003-ban is folytatódott a speciális tanfolyamok szervezése, többek között spanyol, ausztrál és német csoportok számára.

A tervezett kiadványok közül kettő valósult meg, „Inmemoriam” sorozatunk újabb kötete, valamint egy jegyzet.

Az intézet módosított bevételi előirányzata 204,5 millió Ft, a teljesítés 188,3 millió Ft volt. A bevételeknél a lemaradásokat a csökkent hallgatói létszám s ennek függvényeként a tandíjbevétel kiesése okozta.

Az intézet 2003. évben létszámcsökkentést nem hajtott végre. Az átlagbér 2002. évben 119.058 Ft/fő/hónap, 2003. évben pedig 172.111 Ft/fő/hónap volt. Az átlagbérek növekedése 44,6 %-os. A dologi kiadás takarékosági intézkedések mellett elegendő volt a feladat teljesítésére. 2003. évben a legszükségesebb javításokat, karbantartásokat elvégeztették, a szolgáltató számlák kiegyenlítésre kerültek.

A felhalmozási kiadásokból 2,0 millió Ft-ot átcsoportosítottak a dologi kiadásokra, így felhalmozást, felújítást nem hajtottak végre.

A 2002. évi előirányzat-maradvány 1,8 millió Ft, mely teljes egészében felhasználásra került. A 2003. évi előirányzat-maradvány 13,0 millió Ft, mely kötelezettségvállalással terhelt.

Az immateriális javak és tárgyi eszközök állományában az értékcsökkenés elszámolásán kívül növekedés-csökkenés nem fordult elő.

A Márton Áron Szakkollégium feladata 2003. január 1-jétől a Határon Túli Oktatás Fejlesztéséért Programiroda tevékenységével bővült. A Márton Áron Szakkollégium működtette az elmúlt évben a határon túli állami ösztöndíjas hallgatók ösztöndíjazásával járó háttérintézményi feladatokat is. Az ösztöndíjas és kollégista hallgatók részére szakkollégiumi képzést biztosított, bonyolította a határon túli magyar hallgatók után fizetendő egészségügyi hozzájárulás kifizetéseit. Közreműködött az OM által nyújtott támogatások határon túli régiókban történő átadásában, azok elszámolásában.

A kiadások főösszege 270,7 millió Ft-tal haladja meg az előző év azonos adatát. A legjelentősebb növekmény a személyi juttatásoknál (41,7 millió Ft) a pénzeszköz átadásoknál (107,9 millió Ft) az egyéb intézményi felhalmozási kiadásoknál (141,1 millió Ft) jelentkezett az intézményi felújításokra, beruházásokra fordított kiadások csökkenést (69,7 millió Ft) mutatnak. A havi átlagkereset 2002. évben 128.382 Ft/fő/hó, 2003. évben 159.613 Ft/fő/hó volt. A 2002. évben végrehajtott béremelés 2003. évi hatása közrejátszik az átlagkeresetek növekedésében, valamint jelentős szerepet játszott az a tény, hogy a Professzorok Házától átvett Programirodától 8 fő diplomás álláshely került kialakításra. A dologi kiadások módosított előirányzata 2003. évben 248,8 millió Ft, a tényleges kiadás pedig 230,7 millió Ft volt. A dologi előirányzatból a 2166/2003. (VII. 22.) Kormány határozat alapján 11,0 millió Ft került elvonásra. Takarékos gazdálkodással biztosította a budapesti épületegyüttes, a szegedi, a pécsi és a debreceni kollégium működési fenntartási kiadásait és a Programiroda fenntartási költségét.

A felhalmozási kiadás eredeti előirányzata 11,5 millió Ft volt, melyet év közben felügyeleti hatáskörben 14,0 millió Ft-tal, intézményi hatáskörben 2002. évi előirányzat-maradványból 4,8 millió Ft-tal növeltek. A módosított előirányzat így 30,3 millió Ft-ra alakult, melyet év végéig nem sikerült felhasználniuk, a maradvány azonban kötelezettségvállalással terhelt.

A 2003. évben az intézményi működési bevételek tervezett előirányzata 156,8 millió Ft volt, mely az előző év azonos időszakához viszonyítva 11,6 millió Ft-tal magasabb. 2003. évben a működési bevétel teljesítése 138,1 millió Ft, melyből 30,4 millió Ft az a bevétel, ami szabadszoba kapacitás értékesítéséből, bérleti díjakból (színház, oktató és étterem) származik.

2002. évben keletkezett előirányzat-maradvány 168,0 millió Ft, melyet év közben saját hatáskörű előirányzat módosítással teljes összegben felhasznált az intézet.

A 2003. évi előirányzat-maradvány 234,0 millió Ft, mely kötelezettséggel terhelt.

A szakkollégium mérleg szerinti befektetett eszközök értéke 666,8 millió Ft-ról 682,9 millió Ft-ra növekedett. A vagyonnövekmény nem jelentős, összefügg azzal, hogy a korábbi évek ütemes felhalmozásaihoz viszonyítva 2003-ban már nem volt lehetőség olyan nagy mértékű fejlesztésre, mint a korábbi években.

A MÁSZ önállóan gazdálkodó központi költségvetési szervként maradéktalanul ellátta 2003. évben is alapító okiratában foglalt alapfeladatait és a fejezeti kezelésű előirányzatok terhére vállalt többletfeladatait.

Az Állami Artistaképző Intézet az elmúlt évben is sikeresen oldotta meg a leendő artistaművészek képzését.

Az intézet 2003. évi eredeti költségvetési előirányzata 88,4 millió Ft volt, melyből a támogatás összege 82,4 millió Ft-ot képviselt. A saját bevételként 6,0 millió Ft-ból 1,9 millió Ft bevételt sikerült teljesíteniük. Saját bevételeik legnagyobb részét az alaptevékenység körében végzett szolgáltatás képezi. Az alaptevékenységgel összefüggő bevételeik: fellépési díjak, artista vizsgadíjak, külföldi hallgatók tandíja. A bevételek alakulását a fellépések gyakorisága és a hallgatók létszáma határozta meg. Egyéb bevétel a helyiségek eseti bérbeadásából keletkezett.

A személyi juttatások módosított előirányzat 56,3 millió Ft, a teljesítés 51,7 millió Ft volt. A személyi juttatási kiadási tétel a dolgozók sok-sok év után először részesülhetnek jutalomban.

Létszámcsökkentést 2003. évben nem hajtottak végre, az intézet létszáma 25 fő. A dologi kiadásaik fedezetének nagy részét saját bevételből kellett megvalósítani és szükség volt a személyi juttatások előirányzatából 3,0 millió Ft, a munkaadókat terhelő járulékokból 1,0 millió Ft átcsoportosítására.

A felújítási előirányzatokból 4,0 millió Ft-ot rendeltetésszerűen a gyakorló terem felújítására használtak fel.

A 2002. évi előirányzat-maradvány összege 267 eFt, mely teljes egészében felhasználásra került.

A 2003. évi előirányzat-maradvány összege 1.450 eFt, mely kötelezettséggel terhelt.

8. cím: Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum (OPKM)

Törzskönyvi azonosító száma: 309149

A címhez egyetlen intézmény, az Országos Pedagógiai Könyvtár-és Múzeum tartozik, amely országos feladatkörű tudományos szakkönyvtári és szakmúzeumi feladatokat lát el.

Bevételek és kiadások alakulása:

Megnevezés	2002. évi tény	2003.évi eredeti előirányzat	2003.évi módosított előirányzat	2003. évi tény	4/1.	4/3.
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
<i>millió forintban, egy tizedessel</i>				<i>%-ban</i>		
8. Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum						
Kiadás	322,9	349,1	413,1	391,1	121	95
ebből: személyi juttatás	117,2	191,5	194,0	187,1	160	96
központi beruházás						
Folyó bevétel	60,5	58,2	70,0	50,0	83	71
Támogatás	261,5	290,9	334,2	334,2	128	100
Előirányzat-maradvány	9,7		8,9	8,9	92	100
Létszám (fő)	73	80	80	80	110	100

Az **Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum** könyvtári funkciójából eredő alapvető feladata a teljes körű magyar nyelvű és válogatott idegen nyelvű pedagógiai szakirodalom gyűjtése, megőrzése és védelme, feldolgozása, korszerű szakirodalmi szolgáltatások üzemeltetése.

Múzeumi funkciójából eredő alapfeladata, a magyarországi közoktatás történetével kapcsolatos kulturális javak, muzeális emlékek felkutatása, gyűjtése, őrzése, szakszerű nyilvántartása, állagmegóvása, védelme, tudományos feldolgozása, oktatási és közművelődési célú hasznosítása. Ellátja a muzeális értékű oktatástörténeti emlékekkel kapcsolatos a múzeumi és közoktatási jogszabályokban előírt szakmai feladatokat.

Az intézmény kiegészítő tevékenységének keretében előállítja és közreadja a kurrens retrospektív pedagógiai nemzeti szakkönyvtárát és más irodalmi adatbázisokat. Szolgáltatja a legjelentősebb külföldi pedagógiai és határterületi adatbázisokat, elérést biztosít a teljes könyvtári rendszer dokumentumaihoz és szolgáltatásaihoz. Együttműködik a hazai és külföldi pedagógiai szakkönyvtárakkal és muzeális intézményekkel, részt vesz az iskolai és felsőoktatási könyvtárak szakmai követelményeinek és normáinak kidolgozásában.

Az év folyamán az intézményben szakmai feladatbővülés, vagy szerkezeti változás nem történt.

Az OPKM 2003. évi módosított kiadási előirányzata 413,1 Ft, teljesítése 391,1 millió Ft. A teljesítési adat az előző évi tényadatnál 21 %-kal magasabb. A növekedést alapvetően a közalkalmazotti béremelés eredményezte. Az összes kiadáson belül a személyi juttatások tényadata az előző évi tényadatot 60 %-kal haladta meg.

A dologi kiadások eredeti előirányzata 92,4 millió Ft volt, a módosított előirányzat 125,2 millió Ft, a teljesítés pedig 115,1 millió Ft év közbeni növekedés elsődleges oka, a fenntartótól kapott üzemeltetési póttámogatás, valamint a dologi jellegű pályázatok és átvett pénzeszközök saját hatáskörben történő előirányzat felhasználása.

Felújításra 10,8 millió Ft-ot kaptak, melyből a Könyves Kálmán krt-i épület homlokzat felújítása, illetve lépcsőház és irodák festése, villanszerelése valósult meg.

A felhalmozási előirányzat 17,3 millió Ft volt, melyet teljes egészében a tárgyévben felhasználtak.

A folyó bevételek módosított előirányzata 70,0 millió Ft volt, a teljesítés adata 50,0 millió Ft. A bevétel tervezettől való elmaradásának fő oka az, hogy a Könyves Kálmán krt-i épület üzemeltetése kapcsán a Nemzeti Múzeum december 31-ig nem rendezte a részére kibocsátott költségtérítési számlát.

Az intézmény 2002.évi előirányzat-maradványa 8,9 millió Ft volt, mely az alábbi jogcímeken került felhasználásra:

- taneszköz központ létrehozása 6.496 eFt,
- könyvtárfejlesztési támogatás 1.760 eFt,
- 5 %-os befizetési kötelezettség 165 eFt,
- könyvtárfejlesztési támogatás 500 eFt

A 2003. évi előirányzat-maradvány 22,1 millió Ft, mely kötelezettségvállalással terhelt.

Az intézmény vagyoni állományát vizsgálva megállapítható, hogy a tárgyi eszközök nettó értéke 138,5 millió Ft-ról 160,3 millió Ft-ra, 15 %-kal növekedett.

Az OPKM a 2003. évi gazdálkodása során kisebb átmeneti likviditási gonddal küzdött. A fenntartó üzemeltetési póttámogatást biztosított, valamint a szakmai feladatellátás kapcsán a sikeres pályázatok és átvett pénzeszközök eredményeképpen kiegyensúlyozott működést sikerült elérni.

9. cím: Kutató és szolgáltató Intézetek

A címhez tartozó intézmények:

Balassi Bálint Intézet (BBI)

Törzskönyvi azonosító száma: 597023

Honlapjának címe: www.BBI.hu

Kiss Árpád Országos Közoktatási Szolgáltató Intézmény (KÁOKSZI)

Törzskönyvi azonosító száma: 327536

Honlapjának címe: www.om.hu/oksz

Magyar Akkreditációs Bizottság Titkársága (MAB)

Törzskönyvi azonosító száma: 329486

Honlapjának címe: www.mab.hu

Nemzeti Szakképzési Intézet (NSZI)

Törzskönyvi azonosító száma: 325235

Honlapjának címe: www.nive.hu

NIIF Iroda

Törzskönyvi azonosító száma: 329387

Honlapjának címe: www.iif.hu

Nyelvvizsgázati Akkreditációs Központ (NYAK)

Törzskönyvi azonosító száma: 329936

Honlapjának címe: www.nyak.hu

Oktatáskutató Intézet (OI)

Törzskönyvi azonosító száma: 309369

Honlapjának címe:

Országos Közoktatási Intézet (OKI)

Törzskönyvi azonosító száma: 325224

Honlapjának címe: www.oki.hu

Országos Közoktatási és Értékelési Vizsgaközpont (OKÉV)

Törzskönyvi azonosító száma: 329727

Honlapjának címe: www.okev.hu

Professzorok Háza (PH)

Törzskönyvi azonosító száma: 325169

Honlapjának címe: www.ph.hu

Bevételek és kiadások alakulása:

Megnevezés	2002. évi tény	2003.évi eredeti előirányzat	2003.évi módosított előirányzat	2003. évi tény	4/1.	4/3.
	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
<i>millió forintban, egy tizedessel</i>					<i>%-ban</i>	
9. Kutató és Szolgáltató Intézetek						
Kiadás	22 815,9	7 498,5	24 859,8	21 961,6	96	88
ebből: személyi juttatás	2 421,3	2 744,2	3 409,0	2 830,0	117	83
központi beruházás	1,2		245,1	245,1	20 425	100
Folyó bevétel	14 713,2	2 969,7	5 660,0	6 551,7	45	116
Támogatás	9 244,7	4 528,8	11 277,5	11 277,5	122	100
Előirányzat-maradvány	6 598,6		7 922,3	7 572,3	115	96
Létszám (fő)	744	719	719	692	93	96

A cím alá tartozó intézmények heterogén összetételűek, különböző szakterületeket látnak el, ezért a 2003. évi gazdálkodásuk főbb jellemzése egyenként kerül bemutatásra.

A **KÁOKSZI** az Oktatási Minisztérium közoktatás intézményrendszere számára nyújtott pedagógiai – szakmai szolgáltatások biztosítása, segítése, valamint a közoktatás területén jelentős mérési és kutatási feladatok végzését látja el.

A beszámolási év végével a 38/2003. (XII. 29.) OM rendelet a teljes jogkörrel rendelkező, önálló gazdálkodó központi költségvetési szervet megszüntette. Jogutódja az **Országos Közoktatási Intézet** lett.

Az intézmény költségvetési törvényben jóváhagyott előirányzatából év közben a 2166/2003. (VII. 22.) Kormány határozat alapján 22,0 millió Ft elvonásra került.

Az intézmény költségvetésben jóváhagyott létszáma 75 fő. A közalkalmazottak közül 16 főnek megszűnt a munkaviszonya, illetve nyugdíjba vonult, a fennmaradó 59 fő közalkalmazott közül az OKI-hez 25 fő, az OKÉV-hoz 10 fő, és a Közoktatás-fejlesztési és Pedagógiai-továbbképzési Közhasznú Társasághoz Kht. (2003. októberétől Közoktatási-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési (KFPT) Közhasznú Társaság 24 fő került elhelyezésre.

Az évközi előirányzat módosító intézkedésekre az OM-től közoktatási projektekre kapott támogatások, illetve a KÁOKSZI átszervezésével kapcsolatos létszám módosítások végrehajtásával kapcsolatos előirányzat módosítás miatt volt szükség. 2003-ban fejezeti előirányzathoz származó többlettámogatás 485,7 millió Ft volt.

Az intézmény felújítást nem tervezett, csak az elhasználandó – elsősorban számítástechnikai eszközök – pótlását végezték el.

A KÁOKSZI megszüntetésével térítés nélkül átadta a tárgyi eszközöket, az immateriális javak kezelő jogát az alábbi nyilvántartási értékben:

OKI-nak átadott eszközök:

- Tárgyi eszközök és immateriális javak nettó értéke 37,0 millió Ft

OKÉV-nak átadott eszközök:

- Tárgyi eszközök és immateriális javak nettó értéke 28,3 millió Ft

2004. évre áthúzódó, függő, átfutó, kiegyenlítő kiadás nem maradt.

Az intézmény alapítványokat nem támogatott, gazdasági társaságokban nem vett részt, vállalkozási tevékenységet nem folytatott.

A 2002. évi pénzmaradvány összegét a jóváhagyás szerint használta fel.

2003. december 31-én a KÁOKSZI a Magyar Államkincstárnál vezetett előirányzat felhasználási kincstári számlája megszűnt, annak egyenlegét 175,3 millió Ft-ot az – OKI előirányzat felhasználási kincstári számlájára átvezették.

Az **Országos Közoktatási Intézet** egyes közoktatási szakterülethez tartozó feladatok ellátást szolgáló háttérintézmény. A 2003-as év folyamán az alapfeladatok finanszírozására 76,1 millió Ft, a K+F projektek megvalósítására 191,0 millió Ft állt rendelkezésre.

A 38/2003. (XII.29.) OM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján a megszűnt KÁOKSZI jogutódja az Intézet lett. Az önállóan gazdálkodó költségvetési szerv megszűnésével az Intézet 2003. évi számszaki beszámolójába kerültek a bevételi, kiadási előirányzatok teljesítési adatai, előirányzat maradványa, áthúzódó befizetési kötelezettségei.

Az Intézmény bevételi előirányzata összességében 89 %-ra teljesült. A lemaradás oka „Működési célú pénzeszközök átvétele” 59 %-os teljesülése. Az intézmény bevételi struktúrája jelentősen megváltozott, nagyságrendet a havonként megjelenő „Új Pedagógiai Szemle” terjesztésének árbevétele, a győri ingatlan bérleti díjbevétele, valamint az alaptevékenység sajátos szolgáltatásainak ellenértéke alkotja.

A 2003. évi kiadási előirányzata a módosított előirányzathoz képest 57 %-ra teljesült. A dologi kiadásokból a 2166/2003. (VII. 22.) Korm. határozat alapján 16,6 millió Ft került elvonásra. A kiadási megtakarítás oka, hogy az alapfeladatok és a projekt kutatások jelentős hányada kötelezettséggel terhelt maradvány, megvalósítása 2004. évre húzódik át. Az Intézet működését takarékos gazdálkodással sikerült biztosítani

Az OKI engedélyezett létszáma 2003-ban 63 fő. Az üres álláshelyek pályáztatás útján betöltésre kerültek. Megalakult az Oktatáspolitikai Elemzések Központja (OPEK).

A 2002. évi 145,0 millió Ft pénzmaradvány a kötelezettségeknek megfelelően felhasználásra került. A 2003. évi pénzmaradvány összesen 336,4 millió Ft, mely a KÁOKSZI 2003-as pénzmaradványának megjelenésében, az OPEK feladatainak jövő évre áthúzódó megvalósításából és a K+F alapfeladatokra biztosított támogatás utolsó negyedében elkezdődött felhasználásából keletkezett.

Lakásépítési és vásárlási kölcsönben a dolgozók nem részesültek.

Az Intézet vezetői és munkatársai a rájuk bízott kutatási feladatokat igyekeztek magas szakmai színvonalon végezni, és a kutatások nyomán készült produktumokkal (könyvek, tanulmányok, tantervek és iskolai tanulás eredményességét segítő eszközök és felmérések) segíteni az oktatás fejlődését és színvonalát.

Az **OKÉV** 7 régióban végez szakmai szolgáltató tevékenységet. Szervezeti felépítésében és feladataiban 2003-ban átalakítások és változások történtek.

- A 105/1999. (VII. 9.) Kormányrendelet módosítása értelmében a tankönyvjóváhagyási eljárásához kapcsolódó feladatok a hivatal tevékenységi körébe kerültek, melyhez 26,0 millió támogatás került biztosításra, valamint a státuszok száma 7 fővel bővült.
- 2003. XII. 16-ával az Alapító Okirat módosításával a KÁOKSZI 2003. december 31.-i megszűnése kapcsán a Hivatalhoz került a Pedagógiai Központ és az Expediáló Csoport, ill. az általuk elvégzett feladatok. Az átszervezés következtében áthelyezésüket választó közalkalmazottak köztisztviselők lettek.
- 2003. február 1-től az OKÉV státusza 1 fővel növekedett a 2002/2003. (I. 8.) Kormányhatározat, illetve az ennek alapján a MeH és az OKÉV között 2003. január 21-én aláírt megállapodás értelmében, mivel az OKÉV 1 fő EKKÖ ösztöndíjast foglalkoztatott.

Az Intézmény tárgyévben is megvalósította az alapfeladatait:

A 2002/2003. tanévi érettségi vizsgák szervezésével, az érettségi vizsgatantárgyak akkreditálásával kapcsolatos feladatokat:

- az országos középiskolai tanulmányokkal (OKTV), a független vizsgabizottságok működtetése, a felvételi a középfokú iskolákba (KIFIR),
- az országos szakértői és vizsgáztatási névjegyzék gondozása,
- a nevelési-oktatási intézmények kötelező eszköz- és felszerelés-jegyzékével kapcsolatos feladatokat,
- a 6 és 8 évfolyamos gimnáziumok központi írásbeli felvételi eljárása,
- a 9. évfolyamra jelentkezők számára rendezett Központi írásbeli eljárása,
- a közoktatás minőség- biztosítása és fejlesztése,
- a nemzetiségi és etnikai neveléssel, oktatással kapcsolatos feladatok
- nemzetközi kapcsolatok,
- együttműködés a British Councillel,
- a felnőttképzési törvénnyel és nyilvántartásba vételről szóló OM rendelettel kapcsolatos feladatok,
- a tankönyvek jóváhagyásával kapcsolatos feladatok,

- a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. Tv. oktatási kedvezményeinek elbírálásával kapcsolatos feladatok.

Az alapfeladatokon kívül projektfeladatokat is végez, amelyek külön-külön vizsgálják a magyar nyelvi oktatás eredményességének, az alapfokú művészeti intézményekben folyó nevelés és oktatás eredményességének vizsgálatát, a cigány kisebbségi oktatást folytató intézmények vizsgálatát. Külön méréseket végez meghatározott tantárgyak, évfolyamok tantárgyi ismereteiről, meghatározott, reprezentatív minták alapján. Vizsgálja a kétszintű érettségi vizsga első modellezésére a 2003. május-júniusi próba-érettségi programot. A 2003/2004. tanévi próba-érettségi végrehajtására az Oktatási Minisztérium 2003. év végén 72,9 millió Ft összegű támogatást nyújtott (I. ütem), amelyet az Intézménynek kötelezettséggel terhelt maradványként kellett áthozni 2004-re.

Az Intézmény működésében, feladatainak végrehajtásában alapvető szerepe van az OM támogatásának.

A Hivatal jóváhagyott költségvetéséből a 2166/2003. (VII. 22.) Korm. határozat alapján 16,3 millió Ft került elvonásra.

A 2003. évi költségvetésében a jóváhagyott létszám 94 fő. Év végére a módosított létszám a fent említett többletfeladatokhoz hozzárendelt létszámmal 102 főre növekedett. A személyi juttatás előirányzat növekedése (2,55 %) is tükrözi a feladatok bővülését.

A dologi kiadásoknál nagyobb mértékű volt az előirányzat és a teljesítés növekedése, melynek okai elsősorban az adók, díjak befizetések soron keletkezett 55,42 %-os, a szolgáltatások kiadásoknál pedig 39,14 %-os növekedés. Továbbá az OKÉV által bérelt irodaterület aránya is jelentősen növekedett, változások figyelhetők meg a gáz-, a víz-, a villamos energia kiadások teljesítésében, mely 66,62 %-kal növekedett.

Jelentősen csökkentek a felhalmozási kiadások (61 %-kal). A 7 regionális Igazgatóságnak 1-1 a gépkocsi állománya és ezek 2004-ben mullára íródnak 2003. évi felújítási keret két regionális igazgatóság felújítását foglalta magába. Az Észak-magyarországi Regionális Igazgatóság épületében a lépcsőház felújítását végezték el, az Észak-alföldi Regionális Igazgatóságnak az irodáit újították fel.

A bevételeknél a támogatás 100 %-ban, az átvett pénzeszközt 91,95 %-ban, működési bevételek 87,95 %-ban teljesültek. E bevétel (díjbevétel) alakulását az határozza meg, hogy a különböző területeken hányan adják be kérelmüket, pályázatukat.

A 2002. évi előirányzat maradvány 177,6 millió Ft-ot volt. Ebből 3,9 millió Ft-ot felülvizsgálandó maradványként tüntettek fel, amely bevétel pénzügyileg sem teljesült. A 3,9 millió Ft-on felüli 173,7 millió Ft maradványt a kötelezettségvállalásoknak megfelelően használták fel.

2003. évi előirányzat maradványa 149,8 millió Ft, amely 177,7 millió Ft kiadási megtakarításból és 27,9 millió Ft bevételi lemaradásból következik. Ezt a maradványt növeli még az előző évi 3,9 millió Ft, mely 2004. első hónapjában befizetésre került az OM maradvány elszámolás számlájára.

Az Intézmény vagyonában is érezhető volt az átszervezés hatása. 2003. december 16-ával térítésmentesen átadásra kerültek mindazok a tárgyi eszközök és immateriális javak, készletek, melyek a Pedagógiai Központ és Expediáló Csoport használatában voltak. Az előirányzatokban az átszervezés miatt a KÁOKSZI-tól zárolt előirányzat OKÉV-et megillető része 2004. január 1-től jelent meg.

Az Intézmény nem folytat vállalkozási tevékenységet.

2003. évben a dolgozók lakásépítési, vásárlási támogatásban nem részesülte. A 2000. évben nyújtott támogatások törlesztések összege 0,8 millió Ft, a fennálló tartozások összege 1,1 millió Ft.

Az Intézmény a jogszabályok, ill. az OM által meghatározott szakmai feladatokat az alapköltségvetésében rendelkezésre álló, és a felügyeletől támogatásként kapott, vagy pénzeszközátadás címén átvett források terhére takarékos gazdálkodás mellett határidőre és eredményesen végrehajtotta.

Az **Oktatáskutató Intézet** alapfeladata az oktatási intézményrendszer kutatása, továbbképzések szervezése, tudományos tanácsadás és szakértői tevékenység, tudományos szakkönyvtár működtetése.

2003. év végéig szervezeti változásra, átcsoportosításra nem került sor. Az oktatási miniszter 39/2003. (XII. 29.) OM rendelete alapján december 31.-jével az Intézetet megszüntette, jogutódja a Professzorok Háza lett. Az OI által kötött szerződésekben valamennyi jog és kötelezettség tekintetében a PH a jogutód, az alaptevékenységének ellátásához szükséges vagyonkezelésében lévő vagyon vagyonkezelői jog a megszűnés napjától a PH-ra szállt.

Az Intézet 42 fő közalkalmazotti státusszal rendelkezett. Létszámcsökkenésre nem került sor. Az évközben jelentkező előirányzat módosítások kedvező hatással voltak a feladatok eredményes végrehajtására. A dologi kiadások előirányzatát növelte az előző évi pénzmaradvány összege 30,3 millió Ft értékben, csökkentette a 2166/2003. (VII. 22.) Kormány határozattal elvont 4,4 millió Ft.

A saját bevételek a módosított előirányzathoz viszonyítva 45 %-ra teljesültek. A befolyt bevételek döntő része átvett pénzeszköz volt. A pénzeszközök év végi állománya, a megszűnés miatt nullára csökkent. A függő, átfutó, kiegyenlítő kiadások állománya 0,6 millió Ft volt.

Az intézmény, vállalkozási tevékenységet nem folytat, alapítványt nem támogatott, gazdasági társaságban nem vesz részt.

A 2002. évben keletkezett pénzmaradvány összege 30,3 millió Ft volt. Felhasználása megtörtént a kötelezettségeknek megfelelően. A 2003. évi előirányzat maradvány 0,6 millió Ft összege kötelezettséggel terhelt, mely teljes egészében a kutatások maradványa.

2003. évben a dolgozók lakásépítésére, vásárlásához adott kölcsön állomány 0,2 millió Ft volt. A visszatérítések rendszeresen érkeznek, melyek fedezetet nyújtanak a további kölcsönigények kielégítésére. Összességében 9 fő részesült ebben a támogatási formában. Phare és Világbanki programokban az Intézmény nem vett részt.

Összességében megállapítható, hogy a rendelkezésre álló források biztosították az alaprendeltetésből adódó feladatok végrehajtását.

A **Professzorok Háza** irányításában változásra került sor, 2003. július 1-től dr. Farkas Katalin főigazgató került kinevezésre.

Átszervezés miatt a PH-tól elkerült 2003. augusztus 1-jével a Felsőoktatási Pályázatok Irodája és az OM Phare Programiroda az Oktatási Minisztérium Alapkezelő Igazgatóságához. 2003. július 1-jével a KÖNKOMP programjainak nagy részét a KFPT Kht. Keretében, annak programigazgatóságaként koordinálja. E változásokkal indokolhatók mind a személyi kiadások, mind a dologi kiadásoknál jelentkező csökkenés.

Az intézmény jóváhagyott költségvetési támogatásából év közben a 2166/2003. (VII.22.) Kormány határozat alapján 48,7 millió Ft került elvonásra, mely a dologi kiadások előirányzatát érintette.

Az Intézmény jóváhagyott bevételi előirányzata 1,7 millió Ft-tal növekedett, a teljesítése 99,0 %-os volt, míg a módosított előirányzathoz képesti 397,0 millió Ft-tal kevesebb felhasználás teljesítés 87,6 %-os. Oka, hogy az 2002. évi pénzmaradványból 43,2 millió Ft nem került felhasználásra. A fel nem használt maradványból 37,2 millió Ft a CSEFT programnál képződött. A saját bevétel növekedését elsősorban az Ajtosi úti ingatlan hasznosítása indokolja. Az év közepétől az OMAI bérleti díj ellenében használja a hozzá átszervezése került FPI és Phare Iroda helyiségeit. Az OTDT az általa szervezett Tudományos Konferenciához pályázati úton 5,2 millió Ft-ot nyert. A MÖB is visszakért a PH-hoz, így a 2003. évre áthúzódó programjainak 5,39 millió Ft maradványa is növelte a bevételek összegét.

Az intézmény 2003. évi kötelezettséggel terhelt maradványa 367,5 millió volt.

A Professzorok Háza szervezeti egységének működése megszűnt, az Üllői út 80-82. szám alatti volt Ludovika épületben, ezért a Kincstári Vagyoni Igazgatóság 2003. december 31-vel visszavette a kezelői jogot.

A Professzorok Házának a beszámolás időszakában vállalkozási tevékenysége nem volt. Nem alapított nem vett részt alapítványi, Kht.-ban vagy gazdasági társaságban. Lakásépítési kölcsön címén támogatás folyósítása nem volt. Behajthatatlan követeléseinek állománya nem változott: 2,7 millió Ft. A nyilvántartott adósok esetén nem látnak lehetőséget a behajtásra, miután a cégek jogutódok nélkül megszűntek, nem fellelhetők.

A PH az alábbi szervezetek és programirodák szakmai feladataira biztosított pénzeszközök kezelését látja el:

- **a Magyar Professzorok Világtanácsa** a hazai és elszármazott magyar professzorokat (jelenleg 736 tagot) a világ 26 országából régióként és szakmai irányultságuk alapján fogja össze a tudományos kutatás, oktatás, és azok eredményeinek gyakorlati hasznosítására. 2003-ban hat kiemelten jelentős tudományos ülésre került sor. Kiemelkedő feladatként jelentkezett a Magyar Professzorok Világtanácsának 5. évfordulója alkalmával megrendezett Világtanács Jubileumi Ülése. A tanácskozás céljának és feladatának elsősorban Magyarország Unió csatlakozását, a határon túli magyar felsőoktatás szakmai és anyagi feltételeit és a Világtanács jövőbeni feladatait jelölte meg. A tudományos programokon összesen 684 tag vett részt. E rendezvény költségeinek jelentős részét szponzorként a társrendezők vállalták át; így a Magyar Tudományos Akadémia, a Miskolci Egyetem, a Gábor Dénes Főiskola stb. Ennek legfőbb oka, hogy az Oktatási Minisztérium költségvetési támogatása nem lett volna elegendő a kiadásokra. 2003. évi költségvetési előirányzata 11,2 millió Ft volt. Az év folyamán a dologi kiadások előirányzata 0,4 millió Ft-tal való csökkenése után 10,8 millió Ft-ra módosult.

Az összesen 0,7 millió Ft-os megtakarítás az iroda személyi kiadásaiban történt változástól (balesetből adódó több hónapos betegállomány) és az irodaszerek, valamint a kiküldetési költségek korlátozásából adódott. Az MPV-nek nincs saját bevétele, de 0,4 millió Ft támogatást kapott a Miniszterelnöki Hivataltól, aminek a felhasználására 2004-ben kerül sor.

- **Felsőoktatási és Tudományos Tanács** Titkárságának alapfeladata az FTT plénuma munkájának segítése. Az ehhez szükséges ráfordítások a következőképpen alakultak; szaktanácsadói ülések, honoráriumok, titkársági alkalmazottak bérköltségének, dologi kiadások finanszírozását szolgálta. A dologi kiadásokra fordítható keret biztosította a zavartalan működést. A korábbi évek gyakorlatától eltérően ebben az évben egy alkalommal fedezte két fő nemzetközi konferencián való részvételét. A felhalmozási jellegű kiadásoknál a rendelkezésre álló keret biztosította 4 db új LCD monitor, és 1 db HP Laser nyomtatót beszerzését. A Titkárság kezelésében került kidolgozásra a Csatlakozás az Európai Felsőoktatási Térhez Programra. Az OM Alapkezelő Igazgatóságától kapott 98,0 millió Ft –ból felhasználásra került 56,7 millió Ft.
- **Magyar Felsőoktatás Szerkesztősége** tevékenysége a folyóirat és könyvek megjelentetése, valamint az ehhez kapcsolódó feladatok ellátása. Könyvkiadás 2003-ban nem történt. Az engedélyezett létszám 4 fő. 2003. évi módosított előirányzata 39,4 millió Ft, saját bevétele 5,0 millió Ft, összesen 44,4 millió Ft volt. Saját bevétel teljesítése 2,0 millió Ft (40 %). Az előző évi pénzmaradványa 2,1 millió Ft volt, amiből csak 0,8 millió Ft volt kötelezettséggel terhelt. Így 1,3 millió Ft az OM Fejezeti maradvány-elszámolási számlára került befizetésre.
- **Országos Kredittanács Irodája**
Az OKT 2003. év során összesen tíz ülést tartott, amelyen a kreditrendszer 2002-ben bevezető intézmények, ill. a 2003. őszi bevezetésre készülő intézmények számára értékelte és elemezte a kialakult helyzetet. Emellett foglalkozott az életen

át tartó tanulás kérdésével, az oklevél-melléklettel, az ECTS Labellel, a kétciklusú képzésre való áttéréssel, az Educatió Társadalmi Szolgáltató Kht. által végeztetett országos kredit audit eredményének elemzésével, értékelésével, a doktori képzések kreditálásának kérdéseivel is.

Az év második felében megkezdődött az új honlap fejlesztése. 2003. során a tárcától az OKT működtetésén kívül más célzott feladatra nem érkezett előirányzat. A felhasználás teljes körű volt. A Tanács változatlan összegű költségvetési előirányzathoz gazdálkodott.

- **Eurydice Magyarországi Képviselő** az Oktatási Minisztérium nemzetközi területével szorosan együttműködve végezte oktatáspolitikai elemző és nemzetközi adatszolgáltatási feladatait. Részt vett az EU-val kapcsolatos lakossági kommunikációs programban, valamint kapcsolatot tartott fenn az Eurydice Hálózat termékeinek fő felhasználói csoportjaival. Megbízási szerződés keretében kormányzati szakértőket, egyetemi és más kutatókat vett igénybe különböző nemzetközi és hazai, szakértői részvételt igénylő feladatok végrehajtása során. A Képviselőnek saját bevétele nem volt. Az Európai Bizottsághoz két pályázatot nyújtott be, és nyert 25.468 EU, ami 6,4 millió Ft-nak felel meg.

A 2003-as évből áthúzódó számottevő maradványa nem volt. A jogszabályi háttér változása miatt év közben átcsoportosításra volt szükség a megszűnt megbízási szerződések után felszabaduló keretek más előirányzaton történő felhasználására.

- **Környezeti Nevelési és Kommunikációs Programiroda** az OM-KÖM közös Együttműködési Megállapodása (1999-2002) alapján működik, melyet 2002-ben megújítottak. Az új megállapodás 2003-2008 közötti időszakra határozza meg a fő irányvonalakat, prioritásokat. A Programiroda elektronikus hírlevele és honlapja folyamatosan szolgáltatta a környezeti neveléssel kapcsolatos információkat, és több kiadvány is megjelent a beszámolási évben. Folyamatos feladata a Környezeti Nevelési Felsőoktatási Program koordinálása, illetve a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium KAC pályázati keretében támogatott programok megvalósítása. 2003. évben Magyarország hét tervezési stratégiai régiójában környezeti nevelési műhelysorozatot szervezett és bonyolított le. Megjelentette a „Oktatás a fenntartható fejlődés szolgálatában” c. UNESCO jelentés magyar nyelvű fordítását. Az „Erdei iskolai Program” 2003. szeptemberében indult. Megkezdte munkáját az 5 fős erdei iskola munkacsoport, mely szakértők bevonásával elkészítette és egyeztetette a Program véglegesíthető stratégiai dokumentumait.

- **Felsőoktatási Fejlesztési Csoport** alapvető feladatát az előző évről áthúzódó feladatok lezárása jelentette. A felsőoktatás fejlesztése érdekében különböző szakmai találkozók szervezésére került sor. Főbb rendezvényei a Civilpartnerség és a Nemzeti Civil Alapprogram, a Felsőoktatási Minőségfejlesztési Pályázat tapasztalatai, Tanuljunk egymástól, a Fiatal Értelmiségért Díj Alapító ünnepsége. A Fejlesztési Csoport létszáma 6 fő, 18,9 millió Ft-ból gazdálkodott, felhasználása 10,3 millió Ft, maradványa 8,6 millió Ft, melyből 3,3 millió Ft kötelezettséggel nem terhelt, így elvonásra került.

- **Magyar Ösztöndíj Bizottság**

Az Eötvös Közalapítványtól 2003-ban visszakerült a Magyar Ösztöndíj Bizottság kétoldalú munkaterv alapján megvalósuló ösztöndíjasok cseréjét bonyolítja. A

fogadott hallgatók száma 385 külföldi hallgató, melyre fordított költség 2003. évben 190,7 millió Ft volt. 103 magyar hallgató folytatott tanulmányokat a magyar fél ösztöndíjával. A küldött hallgatókra fordított költség 109,5 millió Ft volt. A fogadott tanulmányutasokra 166,7 millió Ft, a küldött tanulmányutasokra 37,0 millió Ft került kifizetésre. A bizottság elnökének és tagjainak tiszteletdíjára 9,8 millió Ft, a munkatervi feladatokra 554,1 millió Ft került felhasználásra Magyar Állami Eötvös Ösztöndíjat 203 pályázóból 77 fő nyert el 3-8 hónapos időtartamra. A felhasználás összege 144,5 millió Ft volt. A külföldiek egészségügyi biztosítására 4,8 millió Ft-ot utaltak át.

- **Országos Tudományos Diákköri Tanács** Titkárság működése két éves időszakokra tagolható. Általánosságban, a páros években a szervezési munkák előkészítése folyik, míg a páratlan években, - így 2003-ban is - az alaptevékenység biztosítása történt (a XXVI. Országos Tudományos Diákköri Konferencia 15 szekciója, az első alkalommal megrendezett Országos Művészeti és Művészettudományi Diákköri Konferencia rendezvény sorozatának szakmai, szervezési, pénzügyi irányítása, koordinálása, majd az azt követő kitüntetési eljárások és az OTDT nyilvános tanácsulése, illetve ünnepi záróülésének előkészítése és lebonyolítása)

Áthúzódó feladat a Diáktudós című kiadvány megjelentetése, a XXVI. OTDK befejezéséhez kapcsolódó honlap-karbantartási munkák elvégzése.

A Titkárság személyi állománya 2 fő teljes és 1 fő részfoglalkozású munkatárs.

A **MAB** és a Titkárság tevékenységi köre; a felsőoktatásban a képzés és a tudományos tevékenység minőségének hitelesítése és a minősítés elvégzése.

Az Intézmény 2003. évi feladatstruktúrája lényegesen nem változott. Új feladatot jelentett az európai felsőoktatási térséghez való csatlakozás keretén belül a többciklusú képzésre való áttéréshez szükséges bachelor szakok létesítési és indítási elbírálási rendszerének kidolgozása és az ilyen jellegű kérelmek véleményezése. Feladatbővülés nem történt, de mindenképpen több munkával járt az éves jelentéseknek az eddiginél szélesebb körű, a tudományági bizottságok bevonásával történő véleményezése, értékelése.

Az intézmény jóváhagyott előirányzatából 6,2 millió Ft került elvonásra a 2166/2003. (VII. 22.) Kormány határozat alapján.

Az éves működés finanszírozását céltámogatásokkal és belső előirányzat átcsoportosításokkal egészítették ki. Az elvonás a dologi kiadások előirányzatból történt. A dologi kiadások előirányzatának kiegészítésére 1,6 millió Ft, a személyi juttatások előirányzatának terhére 2,0 millió Ft került átcsoportosításra. Különböző pénzeszköz átvételével 2,5 millió Ft-tal növelték a dologi kiadások előirányzatát.

A felhalmozási kiadások 3,0 millió Ft-ról 1,4 millió Ft-ra csökkentek, a felhasználás 100 %-os volt.

Az Intézmény létszáma változatlan, 22 fő.

Az Intézménynek nincs önálló működési bevétele. Feladatait kizárólag a fenntartótól kapott támogatásból és meghatározott célokra kapott átadott pénzeszközökből oldják meg. Gazdasági társaságokban nem vesz részt.

Lakásépítési kölcsönt nem nyújt a dolgozói részére.

2002. évi előirányzat maradványát a kötelezettségek rendezésére felhasználták (1,1 millió Ft).

2003. évi kötelezettséggel terhelt előirányzat maradványa: 2,7 millió Ft.

A MAB Titkársága bevezette a FEUVE rendszert, mely a belső ellenőrzési tevékenységgel együtt jól szolgálták a MAB Titkárság működésének javítását, az egyes területeken szükségesnek bizonyult fejlesztések tervezését és kivitelezését. A folyamatba épített vezetői ellenőrzések megállapítottak és kiszűrtek olyan hibákat, amelyek a munkavégzés során óhatatlanul előfordulnak. Ez a rendszer mind a szakmai mind a gazdasági mind pedig a titkársági és egyéb kimenő levelek tartalmi és formai ellenőrzését segítette.

A **NYAK** és a keretében működő Nyelvvizsgáztatási Akkreditációs Testület fő tevékenysége a nyelvvizsga központok nyelvvizsga rendszerének akkreditálása, a nyelvvizsga bizonyítványok, határozatok és anyakönyvek kiadása és közzététele, és a nyelvvizsga bizottságok honosítása. 2003-ban az akkreditációs eljárások lefolytatásának eredményeként kiadott akkreditációs határozatok száma 98 db. Nyelvvizsga honosításokról szóló kiadott határozatok száma 2165 db, résznyelvvizsgák, egyesítéséről kiadott igazolások száma 1451 db.

Az Intézmény az alapító okiratában foglalt tevékenységeket változatlan szervezeti keretek között folytatta.

Tevékenységét 2003-ban változatlanul 5 főállású közalkalmazottal és az OM által kijelölt 9 tagú Testülettel, és külső megbízott szakértőkkel végezte. 2003. augusztus 1-jével új igazgató került kinevezésre.

Az ügyviteli feladatokat továbbra is a Professzorok Háza látta el.

A költségvetési törvényben jóváhagyott támogatásából év közben a 2166/2003. (VII. 22.) Kormány határozat alapján 0,8 millió Ft került elvonásra a dologi kiadások előirányzatból.

Az Intézmény az eredeti bevételi előirányzata 106,1 millió Ft-tal szemben a módosított 162,5 millió Ft volt, 162,8 millió Ft-ra (100,2 %) teljesült, míg a kiadási előirányzatát 131,9 millió Ft-ra (81,16 %) teljesítette. Felügyeleti szervtől 15,0 millió Ft többlettámogatásban részesült.

Nyelvvizsga fejlesztés támogatására a NYAK 5,0 millió Ft értékben pályázatot írt ki, a pénzügyi teljesítésre 2004-ben kerül sor.

2002. évi pénzmaradvány igénybevétele 42,2 millió Ft volt.

2003. évi előirányzat maradványa 30,9 millió Ft, mely kötelezettséggel terhelt. A maradványt az áthúzódó feladatokra, valamint a számítógépes infrastruktúra fejlesztésére kívánja felhasználni. A maradvány a többletbevételekből képeződött.

Az intézmény 2003. évi gazdálkodása az alapító okiratban foglalt feladatok végrehajtása szerint alakult. Vállalkozási tevékenységet nem végzett, alapítványokat, közalapítványokat és közhasznú társaságokat nem támogatott. Lakásépítési kölcsönt dolgozóinak nem nyújtottak, világbanki programokban nem vett részt.

Az **NSZI** központi kutató és koordináló, fejlesztő-szolgáltató intézetként működik. Feladatainak ellátása során együttműködik a Szakképzési tv. 5. § (3) bekezdésében meghatározott kutató, fejlesztő, szolgáltató intézetekkel.

Az Intézet alaptevékenysége a szakképzéssel összefüggő regionális és országos kutatások kezdeményezése, szervezése és koordinálása, a szakmastruktúra folyamatos fejlesztése, a szakképzés tartalmának folyamatos fejlesztése. Összehasonlítja a hazai és a nemzetközi képesítési követelményeket. A felnőttképzéssel kapcsolatos fejlesztési, elemzési és értékelési feladatokat lát el. A szakképzés területén a képzést végző szakemberek számára szakmai és módszertani továbbképzéseket szervez, innovációs metodikai központot működtet. Szakmai képzés fejlesztését segítő kiadói tevékenységet végez, pedagógiai és egyéb kiadványokat ad ki és terjeszt. Külön megbízások alapján nemzetközi projekteket koordinál és nemzetközi tanácskozásokat és konferenciákat szervez. Együttműködik a hazai és az OM nemzetközi stratégiai célkitűzéseivel összhangban a külföldi intézetekkel, szervezetekkel és testületekkel. Szakképzési információs és tájékoztatási szolgálatot működtet. Együttműködik a szakképzés területén a határon túli magyarok szervezeteivel. Ellátja az országos szakmai tanulmányi versenyek szervezésével kapcsolatos feladatokat.

Vállalkozási tevékenység keretei között végzi a szakmai tankönyvek és egyéb szakmai dokumentumok, kiadványok forgalmazását, a nem az OM hatáskörébe tartozó szakképesítések tanügyi dokumentumainak, vizsgatételeinek kidolgozását, jóváhagyását, expedíálását. Nem pedagógus továbbképzési céllal szervezett tanfolyamok bonyolítását, üzletviteli tanácsadást végzett.

Az Intézet 2003. évi munkatervében jelentős nagyságrendet képviselt a 2002-2006. évekre meghirdetett „Szakiskolai fejlesztési program” pénzügyi lebonyolítása.

Az Intézet engedélyezett létszáma 103 fő volt. 2003. évi átlagléttszáma 94 fő.

A 2003. évre jóváhagyott támogatásából központi intézkedésre, a 2166/2003. (VII. 22.) Korm. határozat alapján 62,7 millió Ft került elvonásra a dologi előirányzata terhére. Az eredeti előirányzatát a módosított előirányzat jelentősen meghaladta, mely az OM-től kapott, év elején még nem tervezett és egyéb pályázaton elnyert támogatások indokolnak. A Munkaerőpiaci Alap F+K Alaprészének keretéből kapott pályázati támogatás igen jelentős volt, összesen 2.972,7 millió Ft. Egyéb szervezettől átvett pénzeszköz 3.033,6 millió Ft. A felügyeleti szervtől kapott támogatás megközelítőleg háromszorosa a tervezett előirányzatnak. Az Intézményi működési bevételek összege a tervezetthez viszonyítva mintegy 91 %-os teljesítést mutat. Ez az arány az előző évek teljesítéséhez viszonyítva alacsonyabb.

Az intézet eleget tett a felügyeleti szerv részére a bevételek meghatározott köre utáni 5 %-os befizetési kötelezettségének. A 2002. évi 75,2 millió Ft, a 2003. évi 122,0 millió Ft vállalkozási tevékenységéből származó tartalék visszaforgatásra került az alapfeladatok finanszírozására.

Az Intézmény 2003-ban is nagy gondot fordított az üzemeltetési és működtetési előirányzatok gazdaságos és takarékos felhasználására. A bevételeknél a tervezetthez képest viszonyítva a teljesítés a bérleti- és lízing díjak bevételeinél mutat jelentős növekedést melynek oka, hogy az Intézet a Fehér út 10. szám alatti irodaházat a FMM-nek átadta. Növekedést mutat az egyéb üzemeltetési fenntartási szolgáltatások kiadásainak növekedése.

2002. évi előirányzat maradványa 7.268,9 millió Ft volt, mely 2003. évre 4797,8 millió Ft-ra csökkent. Ennek jelentős része a Munkaerőpiaci Alap és kezelőitől átvett pénzeszköz maradványa.

Az Intézet lehetőségeihez mérten támogatja dolgozóinak lakásépítésé és felújítását. Forrása a korábban kiadott kölcsönök visszafizetéséből befolyt összeg. 2003. évben 17 főnek 0,7 millió Ft tartozás állt fenn. A visszafizetés az előírt ütemezésnek megfelelően zajlik.

Az intézmény gazdasági társaságban való részesedését az alábbi tábla mutatja:

eFt-ban

Intézmény neve	Gazdálkodó szervezet megnevezése	Állami tulajdonú részesedés		Költségvetési támogatás összege	Költségvetési támogatás célja
		Aránya	Összege		
Nemzeti Szakképzési Intézet	Háttéri Kiadó Ker. Kft	15,00	450		

Az intézmény vagyonában jelentős változás nem történt. Kincstári vagyonhasznosítást nem kezdeményeztek. A korábbi éveknek megfelelően ebben az évben is jelentős eszközbeszerzést bonyolítottak szakiskolák és szakképző intézetek részére. Az eszközök térítésmentes átadását folyamatosan végzik, melynek rögzítése a számviteli nyilvántartásokon az idevonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelően történik.

A Balassi Bálint Intézet 2002. januárjában jött létre a Magyar Nyelvi Intézet és az 1989-től működő Nemzetközi Hungarológiai központ jogutódjaként. A szakmai feladatok keretében oktatási tevékenységet, tudományos tevékenységet, tananyagfejlesztést, vendégprofesszori és lektori hálózatot, logisztikai feladatokat, kultúráközvetítő tevékenységet és kutatási tevékenységet végeznek az Intézmény munkatársai.

Az Intézet jóváhagyott költségvetési támogatásából 18,9 millió Ft került elvonásra a 2166/2003. (VII. 22.) Kormány határozat alapján.

A kiadási előirányzat 93,3 %-ra, a bevételi előirányzat 95,6 %-ra teljesült a módosított előirányzathoz képest. Eredeti előirányzatukhoz képest a módosított előirányzat 35,1 millió Ft-tal nőtt, mely a különböző pályázatokon való sikeres részvételükből (felsőoktatási könyvtárfejlesztési pályázat, informatikai pályázat, Apáczai Közalapítvány pályázata stb.) képződött.

A könyvtárfejlesztési pályázaton 4,4 millió Ft-ot nyertek, melynek elszámolása 2004. évre is áthúzódik. A Márton Áron Szakkollégiumtól egyszeri jelleggel 10,0 millió forintot kaptak az Intézetben tanuló ösztöndíjas, határon túli hallgatók egészségügyi hozzájárulásához. Az Intézet az OM fejezeti előirányzatából kollégiumában fenntartott vendégszobák fenntartására és működtetésére 3,6 millió Ft támogatásban részesültek. 15,0 millió forintot nyertek az Informatikai pályázaton, amiből számítógépeket, laptopokat, nyomtatókat 1 db projektort vásároltak. A külföldre kihelyezett lektorok részére a tárcától 19 db laptopot kaptak, amelyekhez táskákat és Office XP program

licencet vásároltak. Az Apáczai Közalapítvány 2002. évi pályázatán 5,0 millió Ft-ot nyertek, melyből 2002-ben 2,6 millió forintot, 2003. évben 2,5 millió Ft-ot fordítottak kollégium és a színházterem berendezésének fejlesztésére.

A 2003. évben a Budaörsi úti épület 5. emeletének elektromos hálózatának felújítására 7,0 millió Ft-ot használtak fel.

Az Intézet 2003. év végén 10 fős létszámcsökkentést hajtott végre, melynek fedezetét 6,1 millió Ft-ot az OM egyszeri támogatás kiegészítésként biztosította.

2003. év második felében a működőképesség fenntartása érdekében intézkedéseket hoztak: felmondták a Somlói úti épület üzemeltetésével kapcsolatos szerződések egy részét, új telefonközpontot telepítettek, ami csak PIN kóddal enged telefonálni, felemelték az oktatók kötelező óraszámát és a takarítási szerződést felülvizsgálták.

Saját bevételeiket főként az önköltséges hallgatók és a nyelviskolában tanuló diákok tandíja és otthondíja teszi ki, mely 2003-ban 97,7 millió Ft volt. Sajnos az önköltséges hallgatók száma évről-évre csökken. Egyéb bevételeik az épületek színház termének kiadásából, és egyéb bérleti díjakból, valamint épületüzemeltetéssel kapcsolatos továbbszámlázott tételekből tevődik össze.

Pénzmaradványa 2003-ban 20,0 millió Ft volt, mely teljes egészében kötelezettséggel terhelt.

2003-ban a dolgozók lakásépítési alapja csak a törlesztő részletek összegével emelkedett, nagyságrendje nem tette lehetővé dolgozói kamatmentes támogatás kifizetését.

Az Intézet vállalkozási tevékenységet nem folytat. Alapítványnak nem nyújt támogatást, gazdasági társaságban való részvételre nem került sor. PHARE, világbanki vagy egyéb segélyprogramok keretein belül támogatásban nem részesültek.

A **NIIF Iroda** 2003. évben zárta a második önálló gazdálkodási évét. Szervezeti változás nem történt. Engedélyezett létszáma 25 fő volt.

Az Iroda jóváhagyott költségvetési támogatásából 15,6 millió Ft került elvonásra a 2166/2003. (VII. 22.) Kormány határozat alapján.

Az Iroda feladata az NIIF program megvalósítása, az OM külön jogcímen meghatározott 1.300,0 millió Ft fejezeti előirányzat terhére. Ebből fizették ki a hazai és a nemzetközi hálózati kapcsolatok költségeit, az NIIF központi és regionális szolgáltatásainak költségeit, a hálózat fejlesztését, az NIIF program keretében megvalósuló kutatás-fejlesztést, továbbá az NIIF program szakmai rendezvényeit és más, az NIIF Program működésével kapcsolatos költségeket. Ez az összeg azonban nem fedezte az NIIF Program működtetésének költségeit annak ellenére, hogy a 2002. évi pénzmaradványt teljes mértékben erre a feladatra vették igénybe. A NIIF Iroda kezelte az NIIF Program részére felhalmozási kiadásokra megnyitott 500,0 millió Ft összegű keretet, melyet az

IHM fejezeti kezelésű előirányzatból kapott. A megítélt támogatásból a pénzügyileg teljesített 125,0 millió Ft-ból maradványként áthúzódott 52,5 millió Ft.

Az NIIF Iroda az OM-től kapott támogatásból teljesítette az Elender Kft. Sulinet program részére nyújtott szolgáltatás ellenértékét, melyre 3.046,0 millió Ft került kifizetésre.

2003. évben több mint 1 milliárd forint értékben adott át eszközöket felsőoktatási intézmények részére

Kiadási előirányzatát 97,2, bevételi előirányzatát 99,7 %-ra teljesítette. Kormányzati előirányzat módosítása 15,6 millió Ft, felügyeleti szervi előirányzat módosítás 4.526,4 millió Ft, intézményi előirányzat módosítás 1.595,9 millió Ft volt.

2002. évi előirányzat maradványát teljes mértékben igénybe vette. A 2003. évi 167,1 millió Ft előirányzat maradványa kötelezettséggel terhelt.

Az Iroda nem folytat vállalkozási tevékenységet, nem támogat alapítványokat és nem vesz részt gazdasági társaságokban.

Az alábbiakban a tárca 2003. évi fejezeti kezelésű előirányzatainak szöveges indoklását, szakmai feladatellátását mutatjuk be. Az előirányzatok évközi változásait a 2-3. melléklet tartalmazza.

11. cím: Fejezeti kezelésű előirányzatok

1. alcím Beruházás

1. Törvényhozó és végrehajtó szervek beruházásai

A 200,0 millió Ft előirányzatból 80,0 millió Ft értékben sor került a Báthory utcai irodaépületben egy előadóterem kialakítására. 90,0 millió Ft-ot fordítottunk gépjárművek és informatikai eszközök beszerzésére. A 2002. évi fejezeti maradványból az előző évben megkezdett Szervita téri irodaépület két tanácstermének hangtechnikai berendezéseire 30,0 millió Ft-ot fordított a tárca. A költségvetési törvény szerinti 200,0 millió Ft támogatáshoz hozzáadódott előző évről áthúzódó 55,0 millió Ft a maradvány összege. A 2003. évi felhasználás 224,7 millió Ft, a maradvány 30,2 millió Ft volt, amely 2004. év első félévében felhasználásra kerül informatikai beszerzésekre.

3. Felsőoktatási fejlesztési program

Az éves 9.133,5 millió Ft előirányzaton felül 486,4 millió Ft áthúzódó maradvánnyal gazdálkodtunk. Az áthúzódó maradványból 251,5 millió Ft fejezeti maradvány, míg 234,9 millió Ft intézményi maradvány volt. A Színház- és Filmművészeti Egyetem Vas

utcai beruházásához - intézményi előirányzatból - 25,0 millió Ft támogatás került biztosításra. Így felsőoktatási beruházásokra fordítható előirányzat 9.644,9 millió Ft volt. 2002. évről áthúzódó kifizetésekre került sor, melyek a következők:

- Miskolci Egyetem épületrekonstrukció, illetve informatikai beszerzések,
- Budapesti Műszaki Főiskola informatikai beszerzései,
- Szent István Egyetem kollégiumi tetőtér beépítések,
- Kecskeméti Főiskola környezettudományi oktatási épület,
- Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem könyvtárbővítése.

Az év folyamán elkészült a Semmelweis Egyetem Vas utcai oktatási épület rekonstrukciójának II. üteme, kifizetésének egy része áthúzódik 2004. évre. Az Egészségtudományi Kar öt másik helyről költözött be az épületbe. Az utolsó 400 férőhelyes előadóterem elkészültével befejeződtek a Miskolci Egyetem előadótermi beruházásai. Elkészült a Magyar Iparművészeti Egyetem „A” épületében a könyvtár kialakítása. A Széchenyi István Egyetemen három telephelyen került sor kollégiumfejlesztésre, illetve ingatlanvásárlásra.

Folyamatban van a Szegedi Tudományegyetem Tanulmányi és Információs Központ beruházása, a Nyíregyházi Főiskola műszaki-agrár új oktatási épülete, a Kaposvári Egyetem multifunkcionális (előadó, oktatási épület, számítógépes termek, könyvtár, tornaterem, kollégium) épületegyüttesének kialakítása.

Az év folyamán kezdődött meg a Debreceni Egyetem élettudományi és a Budapesti Műszaki Főiskola informatikai oktatási tömbjének építése.

Új, kisebb volumenű beruházásként indult a Színház- és Filmművészeti Egyetem Vas utcai épületének belső rekonstrukciója, a Nemzeti Szakképzési Intézet Markó utcai épületrészének átalakítása, bővítése; és a Dunaújvárosi Főiskola média centrum előadóterme. A későbbi fejlesztések előkészítéseként néhány intézménynél tervpályázati kiírásokra, illetve a tervpályázatok lebonyolítására került sor.

Valamennyi megvalósult fejlesztés a felsőoktatás férőhelybővítését és a zsúfoltság enyhítését, valamint a minőségi oktatási feltételeinek megteremtését szolgálta.

A teljes előirányzat 0,5%-a, 47,0 millió Ft az áthúzódó maradvány. Ebből 30,1 millió Ft, a Színház- és Filmművészeti Egyetemenél, 16,9 millió Ft maradvány 20 intézmény beruházásainál keletkezett.

5. Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola beruházása

Az átadott épület rekonstrukciója 2002. évben elkészült, 2003. évre a költségvetés előirányzatot már nem tartalmazott. A 2002. évi 0,6 millió Ft maradvány az áthúzódó kifizetések fedezete volt.

6. Egyéb oktatási tevékenységek és szolgáltatások beruházásai

A központi támogatás 1.256,5 millió Ft, amelyhez 386,6 millió Ft áthúzódó maradvány és 181,8 millió Ft évközi többlettámogatás társult. Az áthúzódó maradványból 173,9 millió Ft fejezeti maradvány, míg 213,6 millió Ft intézményi maradvány. Év közben a Széchenyi István Egyetem részre 106,2 millió Ft, az Eszterházy Károly Főiskola részére 30,0 millió - intézményi előirányzat – került felhasználásra. A PM fejezetében lévő rendkívüli beruházási előirányzathoz két intézmény nyert pótelőirányzatot, a Budapesti Gazdasági Főiskola 25,0 millió Ft-ot oktatási eszközök beszerzésére, valamint a Kaposvári Egyetem Diagnosztikai és Onkológiai Intézete 20,6 millió Ft-ot. A jogcímen összesen 1.824,9 millió Ft-ot lehetett 2003.-ban felhasználni.

Áthúzódó kifizetésekre került sor a Miskolci Egyetem Továbbképző Központ rekonstrukciójánál, a Szent István Egyetem üllői nagyállat klinika beruházásánál. Mindkét létesítmény már korábban átadásra került. Intézményi saját forrásból (egyházi kártalanítás) került sor ingatlanvásárlásra a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetemen (a leendő oktatási épület telkeit vásárolták meg). A 79,1 millió Ft-os kifizetés 2004. évre áthúzódik.

Befejeződött a Pécsi Tudományegyetem Jogi- és Közgazdaságtudományi Karok épületének rekonstrukciója, az Eszterházy Főiskola Hallgatói Központja, valamint a Semmelweis Egyetem Nagyvárad téri oktatási tömb felvonó rekonstrukciója.

A 2002. év végén Győrött és Szarvason vásárolt a tárca egy-egy ingatlant oktatási, illetve kollégiumi célokra, melynek kifizetése a további három évre került ütemezésre. Folytatódik a budapesti Hallgatói Információs Központ rekonstrukciója a rendezvényterem átalakításának tervezésével és kisebb munkákkal.

Elkezdődött az Eszterházy Károly Főiskola gazdasági képzési oktatási épületének átalakítása, amelyhez a Gazdasági Minisztérium pályázati úton járult hozzá. A beruházás 2004. év elején készül el.

A fejezeti maradvány összegéből további áthúzódó 9,7 millió Ft - 2002. évi - maradvány a 2004. év első félévében került felhasználásra a HIK beruházására. A HIK beruházását a Multinova Kft. végzi.

7. Egyházi felsőoktatás beruházása és felújítása

A támogatási előirányzat 700,0 millió Ft, amelyhez 1.205,3 millió Ft áthúzódó maradvány járul, valamint 15,0 millió Ft évközi többlettámogatást kapott az Apó Vilmos Katolikus Főiskola műemléki védelemre. Az egyházi intézmények 29,1 millió Ft-tal saját bevétellel járultak hozzá beruházásaik megvalósításaihoz. Így az egyházi intézmények beruházási előirányzata összesen 1.949,4 millió Ft volt.

Az éves előirányzat mintegy 30 egyházi felsőoktatási intézmény között került elosztásra. Az egyházak közötti felosztás elve az államilag támogatott hallgatólétszám volt. Ezt követően azon egyházak, amelyeknek több felsőoktatási intézményük volt, saját maguk, az elfogadott feladatok függvényében osztották tovább az előirányzatot.

Két kiemelt beruházáshoz - a Protestáns Alapítvány a kollégium és oktatási épületéhez, valamint a Pázmány Péter Katolikus Egyetem informatikai oktatási épületéhez. - 579,7 millió Ft-tal járult hozzá a tárca. Az előbbinél 2003. évben felhasználás nem történt, az építkezés várhatóan 2004. évben kezdődik meg. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem beruházása 2003. őszére elhúzódott, így a támogatás összegéből 288,8 millió Ft került kifizetésre. A további munkák 2004. évre áthúzódnak, a kifizetés az első negyedévben realizálódik. A beruházás befejezésének várható időpontja 2004. nyara.

E két kiemelt fejlesztés mellett a Károly Gáspár Református Egyetem rekonstrukciós programjához 61,5 millió Ft-ot használtunk fel, míg 63,8 millió Ft a feladatokkal együtt 2004. első féléven kerül felhasználásra. Pozitív jelenség ugyanakkor, hogy az egyházi felsőoktatási intézmények többsége 2003. évben felvette az éves finanszírozás ritmusát és felhasználták az előző évi maradványokat és a 2003. évi előirányzatokat. A már jelzett három nagy beruházás maradványa teszi ki az összes maradvány (1063,3 millió Ft), 99%-át.

2. alcím *Normatív finanszírozás*

1. Felsőoktatási intézmények hallgatóinak juttatásai központi előirányzata

A költségvetési törvény szerint 2.326,4 millió Ft előirányzat az alábbi juttatásokat tartalmazza:

- az egyházi és alapítványi intézmények államilag finanszírozott nappali tagozatos, első alapképzésben, illetőleg első kiegészítő alapképzésben, valamint első szakirányú továbbképzésben és az első akkreditált iskolarendszerű szakképzésben résztvevő **hallgatóinak normatív támogatását** 91.000 Ft/fő/év normatívával számolva. 2003. évben e jogcímen 1323,2 millió Ft került felhasználásra.
- az egyházi felsőoktatási intézmények kollégiumainak, az egyházak és szervezeteik által fenntartott felsőoktatási kollégiumoknak, valamint a magán felsőoktatási intézmények **kollégiumainak a támogatási** összegét, melynek mértéke 33.000 Ft/férőhely/év. Az intézményhez tartozó kollégiumok esetében 126,3 millió Ft, az intézményhez nem tartozó nem állami fenntartású felsőoktatási kollégiumok esetében pedig 390,6 millió Ft került felhasználásra normatív támogatásként, valamint a béremelés kihatásaként.
- a nem állami felsőoktatási intézmények nappali tagozatos, állami ösztöndíjas **doktoranduszainak** a költségvetési törvényben meghatározott 950.400 Ft/fő/év összegű **ösztöndíját** (tartalmazza a keretszám növelés miatti többletet is). Az 55 doktorandusz hallgató részére a jogosult támogatás összege 54,6 millió Ft.
- a nem állami felsőoktatási intézmények nappali tagozatán tanuló, kollégiumi ellátásra jogosult, de kollégiumi ellátásban nem részesülő hallgatók 10 havi **lakhatási támogatását** 3.300.- Ft/fő/hó normatívával számolva, melynek jogosult támogatási összege 157,0 millió Ft.
- a nem állami felsőoktatási intézmények hallgatóinak **tankönyv- és jegyzetvásárlásához**, illetve a tankönyvek és jegyzetek előállításához nyújtandó

támogatást 7.000 Ft/hallgató/év normatívával számolva a jogosult támogatási összege 101,7 millió Ft.

- biztosított évi 820 Ft-os normatívát, amely a hallgatók egészséges életmódjának a nem állami felsőoktatási intézményekben tanuló nappali tagozatos hallgatók részére kialakításához szükséges testi-nevelési (tömegsport) feladatokhoz, hallgatói **tömegsport** rendezvényekhez, valamint a **kulturális tevékenységekhez**, szabad művelődési formák elterjesztéséhez nyújt támogatást, segíti a felsőoktatási intézmények értelmiségképző feladatainak megvalósítását, a hallgatói sport, kulturális és művelődési közösségek tevékenységét. Az érintett intézmények 11,9 millió Ft-ban részesültek.
- az 51/2002. (III. 26.) Korm. rendelet vonatkozó rendelkezései szerint **köztársasági ösztöndíjban** részesülő nem állami felsőoktatási intézmények hallgatóinak 10 hónapra szóló ösztöndíját, amelynek mértéke 302 500 Ft/év, 2003-ban jogosult támogatás 31,8 millió Ft.
- a felsőoktatási intézményekben tanuló szociálisan hátrányos helyzetű hallgatók támogatására szolgáló **Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj** (12/2001. (IV. 28.) OM. r.) nem állami intézményekre vonatkozó OM-et terhelő részét. Az előirányzat elosztása a felsőoktatási, illetve a költségvetési törvény előírásainak figyelembe vételével történt. Ezen a jogcímen 70,1 millió Ft került felhasználásra.

2003. évben a fenti jogcímenek 2172,2 millió Ft támogatásban részesültek a nem állami felsőoktatási intézmények.

Ugyanebből a jogcímből pótelőirányzatként 31,3 millió Ft került biztosításra az állami felsőoktatási intézmények részére.

3/1. Oktatási célú humán szolgáltatások normatív állami támogatása

A Magyar Köztársaság 2003. évi költségvetéséről szóló 2002. évi LXII. törvény 28. § (1) a) pontja szerint a közoktatási feladatot ellátó nem állami intézmény fenntartóját normatív hozzájárulás és támogatás illeti meg.

A 2003. évi költségvetés egyik legfontosabb célkitűzése az volt, hogy megfelelő feltételeket biztosítson az intézményfenntartók részére a 2002. szeptemberi illetményemelések, illetve béremelések finanszírozásához. Ezért a költségvetésben meghatározott normatív állami hozzájárulások közül azok emelkedtek jelentős mértékben, amelyek a közoktatásról szóló törvényben található intézményi alapfeladatokhoz kapcsolódnak. A nem önkormányzati intézmény fenntartók részére a költségvetésről szóló törvény 3. számú mellékletében, továbbá a 8. számú mellékletében megállapított normatív hozzájárulások járnak ugyanolyan jogcímenek és feltételek mellett, mint a helyi önkormányzatoknak.

E szabály alól kivételt képezett:

- 3. számú melléklet 24/f; 24/g pontjai, valamint
- 8. számú melléklet 6. pontja.

Lényeges változás az előző évekhez képest, hogy az egyéni vállalkozók is csak a normatív hozzájárulás 30 százalékára tarthatnak igényt. Ez a szigorítás felmenő

rendszerben lép hatályba. Az igénylés benyújtásánál figyelembe kell venni továbbá, a 20/1997. (II.13.) Korm. rendelet 13-17/A §-ait is

A tárca a Magyar Államkincstár Megyei Igazgatóságok részére - a fenntartók által megküldött adatlapok összesítése után - igénylés alapján folyósítja a normatív támogatást. A normatív hozzájárulás fedezete 2003. évben a tárca fejezetében került meghatározásra 23369,3 millió Ft összeggel. Év közben előirányzat módosítás nélküli keret növelésre volt szükség 35610,9 millió Ft összegben, valamint az eredeti előirányzatot növelte a BM-től átvett 0,6 millió Ft is.

A rendelkezésre álló előirányzat 58.980,8 millió Ft volt, melyből az alábbi jogcímeken történt kifizetés:

- Humán normatív támogatás a MÁK Területi Igazgatóságai részére 57185,0 millió Ft
- Közalkalmazotti béremelés többlet ktg.-e 1499,9 millió Ft
- 2002. évi normatív támogatás kiutalása 94,0 millió Ft
- 2002. évi könyvvizsgálói díj támogatása 37,9 millió Ft
- Közoktatási megállapodások alapítványok részére 117,9 millió Ft

Az előirányzat nagyarányú növekedése magyarázható azzal, hogy e 2003. évben e jogcímből került finanszírozásra - a Magyar Köztársaság 2001-2002. évi költségvetésének 2002. évi végrehatásáról szóló 2003. évi XCV tv. 11 § (2) bekezdésében foglaltak alapján - a 2002. évi normatív támogatási kötelezettség elszámolásából adódó különbözet.

E jogcímen a MÁK Területi Igazgatóságai részére 57185,0 millió Ft került kiutalásra, az elszámolások alapján az intézményeket megillető támogatás 56811,2 millió Ft. Az alul és túlffinanszírozásból származó egyenleg 373,8 millió Ft, melyből 2003. évben 223,9 millió Ft túlffinanszírozás került – a tárca részére – visszafizetésre. A további elszámolásból eredő alul, illetve túlffinanszírozás a pénzügyi elszámolás keretében került rendezésre.

3/2 Egyházi közoktatási intézmények kiegészítő támogatása

A Magyar Köztársaság 2003. évi költségvetéséről szóló 2002. évi LXII. törvény 28. § (14) bekezdése rendelkezik a közfeladatot ellátó egyházak kiegészítő támogatásra való jogosultságáról. A kiegészítő támogatás összegéről és az igénybevétel feltételeiről, a költségvetésről szóló törvény 28. §-ának (14) és (16) bekezdése rendelkezik. Az egyházi jogi személyek által végzett közoktatási szolgáltatások finanszírozásának sajátossága, hogy a normatív hozzájárulások és támogatások a közoktatási intézmény fenntartóját, míg a kiegészítő hozzájárulás az egyházat illeti meg.

A kiegészítő támogatás folyósítására a költségvetési törvény 6630,7 millió Ft előirányzatot határozott meg. Év közben előirányzat módosítás nélküli keret növelésre volt szükség 6990,5 millió Ft összegben, valamint az eredeti előirányzatot növelte a fenntartó egyházak által visszafizetett 10,3 millió Ft is.

A rendelkezésre álló előirányzat 13631,5 millió Ft volt, melyből 13612,9 millió Ft a 2003. évi egyházi kiegészítő támogatás, 8,6 millió Ft a 2002 évi elszámolás alapján járó támogatás kifizetése volt.

Az előirányzat részbeni növekedése magyarázható azzal, hogy 2003. évben e jogcímről került finanszírozásra - a Magyar Köztársaság 2001-2002. évi költségvetésének 2002. évi végrehatásáról szóló 2003. évi XCV tv. 11 § (1) bekezdésében foglaltak alapján – az egyházi intézményfenntartókat megillető 2807,5 millió Ft egyszeri kiegészítő támogatás

4. Doktorandusz hallgatók ösztöndíja

A 2002. évi pénzmaradvány rendezése történ meg 2003. évben. A feladat 2003. évi 11/2/1 Felsőoktatási intézmények hallgatóinak juttatási központi előirányzata törvényi soron valósult meg.

7. Hallgatói létszám képzési többlete (állami felsőoktatás)

A költségvetési törvény szerint 300,0 millió Ft előirányzat került meghatározásra, melyből a 2166/2003. (VII.22.) Kormányhatározat alapján 110,4 millió Ft elvonás történt. A nemzetiségi és kisebbségi képzést folytató állami felsőoktatási intézmények számára az Oktatási Minisztérium – a képzés speciális jellegére tekintettel – 96,3 millió Ft-ot biztosított a nemzetiségi pedagógusképzés támogatására.

E forrás terhére a képzési normatív támogatás kiegészítéseként egyes speciális képzésekhez kapcsolódó feladatok támogatására mintegy 90,0 millió Ft-ot biztosítottunk az érintett felsőoktatási intézmények részére. Ilyen feladatok pl. ELTE BTK Kelet-ázsiai Tanszék és a Kelet-európai történelmi Tanszék, a kínai szak fejlesztése, ELTE BTK Vizuális és Digitális Kommunikációs Központ fejlesztés, a Szegedi Tudományegyetem Francia Jogi és Európa Jogi képzések többlete, Nyugat-Magyarországi Egyetemen a szilikát szakképzés fejlesztése, Iparművészeti Egyetemen formatervező szak többlete, a pszichológia képzés fejlesztése három egyetemen, stb.

8. Egyházi felsőoktatási intézmények hitéleti képzése

Az 1923,4 millió Ft jóváhagyott előirányzat az egyházi felsőoktatási intézmények hitélettel összefüggő szakjain folyó képzés fedezetére szolgált a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. tv. 9/H.§ (4) bekezdésében és a 120/2000. (VII. 7.) Kormányrendeletben foglaltak alapján. Az előirányzat intézmények közötti felosztásának alapját a 2003. évben is a támogatási megállapodások képezték, melyek a 2002. október 15-ei hallgatói létszámok figyelembe vételével kerültek meghatározásra. A jogosult támogatás összege 1844,9 millió Ft.

10. Hallgatói létszám képzési többlete (egyházi világi képzés)

A 4.807,6 millió Ft előirányzat a felsőoktatási törvény szerint, az egyházi felsőoktatási intézmények államilag elismert nem hitéleti szakjainak a képzési és fenntartási normatív támogatásának a fedezetét biztosította. Az előirányzat felosztása az intézményekkel kötött finanszírozási megállapodások alapján történt. Az intézményeket megillető tényleges támogatás összege 4.444,0 millió Ft.

A nemzetiségi és kisebbségi képzést folytató egyházi felsőoktatási intézmények számára az Oktatási Minisztérium – a képzés speciális jellegére tekintettel – 13,8 millió Ft-ot biztosított a nemzetiségi pedagógusképzés támogatására.

11. Hallgatói létszám képzési többlete (alapítványi felsőoktatás)

Az 2.084,1 millió Ft előirányzat az alapítványi illetve magánfenntartású felsőoktatási intézmények államilag finanszírozott képzésében résztvevő hallgatók létszáma alapján, képzési és létesítmény fenntartási támogatásra szolgált. A normatívák megegyeznek az állami felsőoktatás azonos szakjainak megfelelő külön rendeletben meghatározott képzési és fenntartási normatívájával. Az előirányzat felosztása az intézményekkel kötött finanszírozási megállapodások alapján történt. Ezen a jogcímen az intézményeket megillető támogatás összege 1869,8 millió Ft.

12. Felsőoktatási hallgatók lakhatási támogatása

A 2002. évi pénzmaradvány rendezése történt meg 2003. évben. A feladat a 2003. évi 11/2/1 Felsőoktatási intézmények hallgatóinak juttatásai központi előirányzata törvényi soron valósult meg.

13. Hallgatók tankönyv, jegyzet támogatása

A 2002. évi pénzmaradvány rendezése történt meg 2003. évben. A feladat a 2003. évi 11/2/1 Felsőoktatási intézmények hallgatóinak juttatásai központi előirányzata törvényi soron valósult meg.

14. Kulturális és tömegsport támogatása

A 2002. évi pénzmaradvány rendezése történt meg 2003. évben. A feladat a 2003. évi 11/2/1 Felsőoktatási intézmények hallgatóinak juttatásai központi előirányzata törvényi soron valósult meg.

15. Köztársasági ösztöndíj

A 2002. évi pénzmaradvány rendezése történt meg 2003. évben. A feladat a 2003. évi 11/2/1 Felsőoktatási intézmények hallgatóinak juttatásai központi előirányzata törvényi soron valósult meg.

17. Gyakorló iskolák normatív támogatása

A költségvetési törvényben meghatározott 100,0 millió Ft a pedagógusképzést folytató állami felsőoktatási intézmények által fenntartott gyakorlóiskolák és óvodák működéséhez történő – költségvetési törvényben meghatározott közoktatási normatívák kétszeresével számolt – hozzájárulás. A normatívák – a tervezés időszakában ismert várható – változásából adódó többlettámogatást az állami intézmények költségvetésébe építettük be.

4. alcím *Közoktatási feladatfinanszírozás*

1. *Közoktatási feladatok és szakmai programok*

A költségvetési törvényben ezen feladatok ellátására 3160,6 millió Ft támogatás került elfogadásra, melyből 2166/2003. (VII. 22.) Kormány határozat alapján 250,0 millió Ft került elvonásra.

A tantervek alkalmazására, az érettségi vizsga általános és tantárgyi témáinak megismertetésére 115,4 millió Ft került felhasználásra.

A KÁOKSZI 5,0 millió Ft támogatásba részesült ahhoz, hogy öt érettségi vizsgatárgyból készítsen el olyan továbbképzési tematikáját, amely felkészíti a jelentkezőket az új érettségi vizsgán szükséges vizsgáztatói feladatok ellátására. Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997 (VI. 13.) Korm. rendelet szerint emelt szinten csak az vizsgáztathat, aki részt vesz ezen a képzésen, és ezt tanúsítvánnyal igazolja. A tematikák elkészültek, az előirányzott összeg teljes mértékben felhasználásra került.

A tárca 11,0 milliós Ft támogatást nyújtott a KFPT Kht-nek ahhoz, hogy a KÁOKSZI szakértői által kidolgozott tematikák alapján tantárgyanként 60 órás továbbképzéseket szervezzen. Ezeken „képzők képzése” formájában felkészítettek a jelentkezőket arra, hogy képesek legyenek az új érettségi vizsgán vizsgáztatói feladatot vállaló tanárok képzésére.

2002 őszén döntés született arról, hogy a 2005-ben bevezetendő érettségi vizsga közismereti tantárgyainak követelményeit mind közép-, mind emelt szinten csökkenteni kell. Ennek megfelelően a követelmények kidolgozásával megbízott - KÁOKSZI által - működtetett szakértői csoportok középszinten átlagosan 10%-kal, emelt szinten 20-25%-kal csökkentették 24 vizsgatárgy vizsgakövetelményeit mindkét szinten. Ehhez az Oktatási Minisztérium 13,0 millió Ft támogatást nyújtott a KÁOKSZI számára (az érettségi vizsgatárgyainak részletes érettségi követelményeit a 40/2002. (V. 24.) OM rendelet tartalmazza).

2003. év végén az OKÉV 6,3 millió Ft támogatást kapott a minisztériumtól a próbaérettségi matematika és történelem közép- és emelt szintű feladatsorainak 5 nemzetiségi nyelvre való fordíttatására. Az OKÉV ezen kívül, a fenti támogatásból dolgozta ki a 4 nemzetiségi nyelvből a nemzetiségi nyelv és irodalom feladatsort is a próbaérettségire. A 2004. évi próbaérettségiről a tanév rendjéről szóló 12/2003. (V. 23.) OM rendelet rendelkezik.

Mentálhigiénés programokra 14,7 millió Ft összeget fordított a tárca.

A közoktatási terület az előző évhez hasonlóan támogatást nyújtott szakirányú továbbképzési szakon tanuló pedagógusok költségtérítéséhez. Cél: minél több pedagógus mentálhigiénés szemléletének elősegítése a továbbtanulás támogatása által. A 2002/2003-as tanévre 6 felsőoktatási intézmény 56 pedagógusa részére biztosítottunk ilyen jogcímen támogatást. A 2003/2004-es tanévre 5 felsőoktatási intézmény kaphatott hasonló támogatást. Az 5 intézményben (Károli Gáspár Református Egyetem, Semmelweis Egyetem, Pécsi Tudományegyetem Eü. Főiskolai Kar, Debreceni Egyetem, Nyíregyházi Főiskola) összesen 62 fő kapott 64,0 eFt/év összegben támogatást, mely összesen 4,0 millió forint kiadást jelentett. A Zánka Gy.I.C. Kht. által szervezett akkreditált pedagógus-továbbképzésen 95 fő pedagógus vett részt, melyre 3,9 millió Ft-ot különítettünk el.

Pedagógiai folyóiratok megjelentetésének támogatása keretében az OM nyílt pályázatokat írt ki a kiemelkedő jelentőségű pedagógiai lapok egyedi támogatására, a gyermeklapok és országos terjesztésű lapok támogatására.

Az „Egyedi laptámogatás” országosan, kiemelt jelentőséggel rendelkező lapokat részesített előnyben (az Új Pedagógiai Szemle, a Köznevelés, az Iskolakultúra, a Mentor-Támpont, a Taní-tani, és a Magyar Pedagógia című lapok esetében) Összesen 107,0 millió Ft volt az erre a célra elkülönítve.

Első alkalommal hirdettük meg a „Gyermeklapok” támogatására szóló pályázatot, melyre 25 millió Ft-os keret állt rendelkezésre.

Nyílt pályázatot írtunk ki az „Országos terjesztésű szaksajtó” számára, a pályázattal elosztható összeg 80,0 millió Ft volt. A támogatott lapok esetében az eljárási rendben elfogadottak szerint, a kuratórium értékelési szempontjai kitértek:

- a pályázati adatlap tényszámai alapján a lapkiadás gazdaságosságára,
- a tervezett felhasználásra,
- a korábbi évfolyam eredményeire,
- a megcélzott olvasói kör igényeinek teljesítésére,
- a közoktatás fejlesztését és az EU belépést szolgáló szerepre.

A pályázat keretében felhasznált források lehetőséget teremtettek arra, hogy a közoktatási feladatok megvalósítása szempontjából szakmai módszertani segítséget nyújtó országos és regionális szaklapok, egyéb sajtótermékek megjelenésre kerülhessen.

Iskolai testnevelés és sportfeladatok támogatására 13,2 millió Ft összeget fordított a közoktatási szakterület. A rendelkezésre álló keretből az Európai Unió által 2004. évre meghirdetett "Az oktatás éve a sport által" (EYES) elnevezésű mozgalom 2003. évi szervezési költségeihez Oktatási Minisztérium 10,0 millió Ft-tal járult hozzá. A szakmai feladatot a Zöld Pont Egyesület látta el.

Az ESZCSM és a GYISM társtámogatásával forrást biztosítottunk a „Mindennapos egészségvédő testmozgás megvalósítása az iskolában” elnevezésű KOMA pályázat nyerteseinek támogatásához. További forrást biztosítottunk a „Jó tanuló jó sportoló” díjazottainak jutalmazásával kapcsolatos ünnepség megrendezéséhez.

A tanügyigazgatási feladatokra 19,9 millió Ft került felhasználásra.

A 277/1997. (XII. 22.) Kormány rendelet szerinti pedagógus-továbbképzési programokkal összefüggő, az akkreditációs eljárás keretében - szakértők bevonásával - végeztük a jóváhagyásra vagy elutasításra javasolt továbbképzési programoknak, a vonatkozó jogszabály alapján történő felülvizsgálatát.

A megbízott szakértők közreműködtek a tanügyigazgatással összefüggő érettségi vizsgaszabályzat kérdéses pontjainak tisztázásában, tájékoztatást adtak a külföldiek Magyarországon való továbbtanulásának lehetőségeiről, és a közoktatási törvény változásaival kapcsolatos kérdésekről. Írásbeli megkeresésekre választervezetek készültek.

A KFPT Kht.-val együttműködve kívánjuk megvalósítani - egy másik projekttel párhuzamosan a Szabolcs-Szatmár-Bereg és Baranya megye kistérségeiben egy modellkísérlet kidolgozását. Ennek keretében hangoljuk össze a megyei fejlesztési terv és a kistérségi közoktatási fejlesztési terv tartalmi elemeit, áttekintve az átadható, átcsoportosítható közoktatási feladatokat. A modellkísérlet 1113/2003. (XI. 11.) Kormányhatározatban meghatározott elvek alapján valósul meg. A feladatokra eddig 6,4 millió Ft-ot fordítottunk.

Tájékoztatás, szakértői és hatósági ügyek támogatására 16,0 millió Ft-ot biztosított a tárca.

A közoktatási szakterületen a közoktatási, munkaügyi, valamint a hatósági egyedi ügyek ellátásával külső jogi szakembereket bízott meg, a felmerült egyedi esetekben jogi tanácsadására, valamint az esetek megoldásához szükséges szerződések, beadványok, ügyiratok elkészítésére.

Létrehozásra került egy olyan munkacsoport, amelynek tagjai a közoktatási feladatellátás végrehajtásához szükséges jogszabályok, feladatok gyakorlatban történő megvalósíthatóságát áttekintve adtak szakmai javaslatot, véleményt. A munkacsoport elsősorban községi, városi, megyei jogú városi, illetve fővárosi és megyei tanügyigazgatási szakemberek.

Közoktatási szakmai feladatok keretéből 7,0 millió Ft összeggel került finanszírozásra a MÁK által készített kimutatás, mely a Területi Igazgatóságok bérszámfejtési körébe

tartozó, közoktatásban foglalkoztatott pedagógusok és egyéb közalkalmazottak 2002. évi tény jövedelmi adatainak állományát tartalmazza.

A korábbi évekhez hasonlóan vállaltat kötelezettséget az OM az **érettségi és szakvizsga elnöki díjak** költségeihez. Az érettségi és vizsgaelnökök díjai az OKÉV-en, a szakvizsga elnökök díjai az NSZI-n kerültek kifizetésre.

Az érettségi és szakmai vizsgák elnökei és tagjai díjazásának támogatására 2003. évben 1.350,0 millió Ft került elkülönítésre.

2003-ban a nyári érettségi vizsgák esetében 8.000 Ft/vizsgát megkezdett tanuló arányában, az őszi javító, pótló érettségi vizsgák esetében 13.000 Ft/vizsgát megkezdett tanuló arányban került meghatározásra a támogatás összege, mely az OKÉV közreműködésével jutott el az intézményfenntartókhoz. Az OKÉV-vel kötött támogatási szerződés szerint a vizsgáztatásra biztosított összeg 79,5 millió Ft volt.

Szakmai vizsga tekintetében egységesen 6.000 Ft/vizsgát megkezdett tanuló a támogatási összeg, melyet az NSZI-n keresztül kaptak meg az intézményfenntartók. A támogatásra biztosított összeg 480,0 millió Ft volt.

A előirányzat maradványából 72,8 millió Ft összegű szerződést kötöttünk az OKÉV-al a 2003/2004 évi próbaérettségi projekt lebonyolításának támogatására. (A kifizetés a tantervekkel/érettségi vizsgákkal kapcsolatos részfeladaton történt.)

Az **önkormányzati kapcsolatokra** 91,6 millió Ft-ot tervezett a minisztérium, melyből 90,3 millió Ft került felhasználásra.

A kettős felelősség rendszerén alapuló feladatellátás keretében a rendelkezésre álló előirányzathoz a fenntartói tanácskozások, konferenciák és továbbképzések támogatására (pl. a városi önkormányzatok polgármesterei, jegyzői és tanügyigazgatási szakemberei részére rendezendő szakmai tanácskozásra, az 1100 fő feletti községek polgármesterei, jegyzői és tanügyigazgatási szakemberei részére szervezett konferenciára, stb.), kiadványok (pl. „Hogyan...?” Című kiadványsorozat, „Közoktatási kistérségi társulások Magyarországon” c. kiadvány, stb.), megjelentetésére, kistérségi tanügyigazgatási szakértők képzési programjának kidolgozására, táborok megszervezésére nyújtott támogatást a tárca.

A 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 7. sz. melléklete alapján a kötelező (minimális) korszerűsített eszköz- és felszerelési jegyzék országos szintű felmérését Szentés Város Önkormányzata végezte el.

A közoktatás fejlesztését szolgáló pedagógiai **Közoktatási kutatásokra** kiírt pályázati támogatásból, a beérkezett 91 pályaműből 25 díjazott pályázó részesült összesen 5,0 millió Ft összeggel. A keretből finanszírozott kutatások alapozták meg a közoktatásra vonatkozó jogszabályalkotásban érvényesítendő szabályozási elemeket, a Nemzeti Fejlesztési Tervben és egyéb közoktatási fejlesztési programokban a következő időszakban megvalósuló feladatokat.

A **Szabadidő és közösségi programok** megvalósítására 625,2 millió Ft összeget fordított a minisztérium.

A részfeladat terhére egyedi döntés, illetve pályázat útján több intézmény és külső szervezet részesült támogatásban. A programokra biztosított előirányzat a következő jelentősebb feladatok költségeihez járult hozzá a tárca:

- nemzeti emlékezet program keretében tanulmányi kirándulás (diákok és tanárok részvételével) Voronyezsbe,
- a Suliexpo 2003. Nemzetközi Gyermektalálkozó megrendezéséhez,
- a NKÖM hozzájárulásával az „Örömkoncert” megszervezéséhez,
- a KOMA által megvalósított (a „Világnyelv”, a „Mindennapos egészségvédő testmozgás megvalósítása az iskolában” című, az „Idegnyelv-tanulást segítő belföldi programok”) pályázatokhoz,
- az Educatio Kht. szervezésében megrendezésre került „Educatio 2003. Nemzetközi Oktatási Szakkiállítás és a Börzé”-hez,
- a GYISM-al együttműködve az „Olimpiai Ötpróba Athén 2004” programhoz,
- a Collegium Martineum szervezésében az általános iskolás gyermekek középiskolás életre való felkészítéséhez,
- az OM-NKÖM „Deák Ferenc születése 200. évfordulójának megünneplése” c. pályázathoz.

A fentiekén kívül a programokra biztosított előirányzatból a Diákszövetség megrendezését, különféle diáktalálkozók, kirándulások, vetélkedők, továbbképző tanfolyamok, konferenciák, versenyek, táborok és napilapok költségeihez nyújtottunk támogatásokat.

A szabadidő és közösségi programok megvalósításával kapcsolatos operatív kifizetéseket az OM Gazdálkodási Főosztályán keresztül bonyolítottuk. Az erre átcsoportosított előirányzat 365,6 millió Ft volt.

A közoktatási **miniszteri kereten** 136,7 millió Ft került felhasználásra a miniszter döntése alapján. (A javaslattevő a Miniszteri Kabinet volt.)

A keret terhére a közoktatási szakterület tevékenységével összefüggő alábbi televízió műsorok költségeihez történt hozzájárulás.

- a TV Bridge Kft. produkciójaként a „Fogadóóra” című, elsősorban pedagógusoknak szóló oktatási televíziós műsor elkészítéséhez,
- az „I. F.” Ismeretterjesztő Filmtársaság a Holokauszt-emléknap alkalmából elkészített „Wallenberg emléke” című oktató videofilm sokszorosításához,
- a Roprod Rózsa – Produkció Kulturális Kft. a „Magyar Elsők” című filmsorozatához,

- a KFPT Közhasznú Társaság által elkészített „Becsöngettek” című dokumentum játékfilm sorozathoz.

A keret nyújtott fedezetet a Pesthidegkúti Waldorf Iskolában megrendezésre került Waldorf tanárképzéshez is.

Roma II. program támogatására 335,0 millió Ft állt rendelkezésre, az előirányzat átcsoportosításával azonban a 11/21/6 fejezeti előirányzatról került kiutalásra.

A **Sajátos szakmai feladatok** megvalósítására a tervezett 105,0 millió Ft és a társmiszteriumoktól (PM-től közoktatási beruházásokra, KVVM és MEH-től „Erdei Iskola Programra”) juttatott előirányzatokra együttesen 718,6 millió Ft ráfordítás történt.

Az Oktatási Minisztérium a fenti keretből támogatta a Magyar Zeneiskolák és Művészeti Iskolák Szövetségét. A támogatás célja II. Országos Társaséneklési Verseny költségeihez történő hozzájárulás.

A Miniszteri döntésnek megfelelően ütemesen haladt az Oktatási Minisztérium Alapkezelő Igazgatóságának átszervezése. Az OMAI átalakítását két forrásból biztosítottuk: ezen fejezeti előirányzathból 20,0 millió Ft és a 11/4/3 „Közoktatás-fejlesztési és számítógépes hálózat kialakítása” fejezeti kezelésű előirányzathból pedig 19,8 millió Ft összeget. A támogatás célja a közoktatási szakterület pályázatainak lebonyolítása során felmerülő, valamint az OMAI átalakításához szükséges költségekhez történő hozzájárulás volt.

A kistélepülések diákjainak iskolai színházlátogatási pályázatára 929 pályázat érkezett, és 117,8 millió Ft összegben kértek támogatást a színházba utazás segítésére. A pályázat lebonyolításához a KOMA 6,0 millió Ft összegű támogatásban részesült. A további 2,7 millió forrás a szabadidős és közösségi programokra elkülönített keret terhére került biztosításra.

2003. júniusában Együttműködési Keret-megállapodás került megkötésre az Oktatási Minisztérium, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, a Miniszterelnöki Hivatal Területfejlesztésért felelős Államtitkársága, a Miniszterelnöki Hivatal Turizmusért felelős Államtitkársága között. Az OM 170,0 millió Ft-ot, a KvVM 100,0 millió Ft-ot, a MEH Területfejlesztésért felelős Államtitkársága 200,0 millió Ft-ot, a MEH Turizmusért felelős Államtitkársága 100,0 millió Ft-ot biztosított, az „Erdei Iskola Program” lebonyolításához. 2003. év első félévében a program tervezése, előkészítése folyt, a tevékenységek többsége – a szükséges források megérkezése után – szeptember hónaptól indult. A Programigazgatóságon belül ekkor kezdte meg munkáját az 5 fős erdei iskola munkacsoport. Az év folyamán az erdei iskola munkacsoport a programigazgató vezetésével működtette a Program döntéshozó és szakmai tervező testületeit, elkészítette, és egyeztette a Program véglegesíthető stratégiai dokumentumait, megkezdődött az erdei iskola szolgáltatók (EISZ) minősítési rendszerének kidolgozása, valamint az EISZ akkreditációs iroda és akkreditációs testületek megalapítása. A feladat megvalósítása érdekében az OM Alapkezelő Igazgatóságát 570,0 millió Ft összeggel támogattuk.

A program keretében 2003. év folyamán, a következő szakmai anyagok készültek el:

- a Program stratégiájának munkaanyaga,
- a Kommunikációs terv első változata,
- a Program monitoring tervének vázlata, a szolgáltatók akkreditációjának dokumentumai.

2003 –ban az alábbi pályázatok kerültek lebonyolításra:

- Erdei iskolák támogatása
- Szakértői felhívás (kiírás-beérkezés-bírálat-döntés)
- Szakmai anyagok terjesztésének támogatása (kiírás-beérkezés-bírálat-döntés)
- Továbbképzési pályázat (kiírás – beérkezés- bírálat – döntés)
- Továbbképzéseken való részvétel támogatása (kiírás)
- Erdei iskola programok, modulok kifejlesztése – kiírástól beérkezésig
- Infrastrukturális fejlesztés – kiírástól beérkezésig

A program sikeresen halad, a tervezett célkitűzések eddig megvalósultak.

A 7/2003 (III. 13.) PM rendelet 1. §-a alapján rendkívüli beruházási támogatás előre nem tervezhető, váratlan események, illetve helyzetek miatt bekövetkező beruházási finanszírozási nehézségek esetében a halaszthatatlanul szükséges források biztosítására nyújtható. Elsősorban folyamatban lévő beruházások esetében biztosítható forrás az előirányzat terhére.

A fenti feltételeknek megfelelő pályázók közül – az Oktatási Minisztérium javaslatainak figyelembe vételével - a Pénzügyminisztérium két körben döntött közoktatási célokot szolgáló épületek beruházásainak támogatásairól. A döntést követően a megítélt támogatások összege a Pénzügyminisztérium részéről Oktatási Minisztérium e fejezeti kezelési előirányzatra került átcsoportosításra.

Első körben: Zsáka Nagyközség, Berekböszörmény Község, Nyírbátor Város, Szarvas Város Önkormányzata, valamint Kapisztrán Szt. Jánosról nevezett Ferences Rendtartomány részesült rendkívüli beruházási támogatásban egy-egy közoktatási intézmény beruházáshoz 148,9 millió Ft összegben.

Második körben további 7 helyi önkormányzat (Szegevár Nagyközség, Mikepércs Község, Ócsény Község, Nagylóc Község, Tiszafüred Község, Erdőkertes Község) beruházási elképzelései valósulhattak meg a központi költségvetési támogatásból. Ezek az igények is indokoltak voltak és a PM rendeletnek megfelelő célok megvalósítására irányultak.

2. Közoktatási tankönyvkiadás

A feladat ellátásra a költségvetési törvény szerint 600,0 millió Ft állt a tárca rendelkezésére.

A közigazgatás továbbfejlesztésének 2001-2002. évekre szóló kormányzati feladattervéről szóló 1057/2001. (VI. 21.) Korm. határozat I.1 a) ponttal összhangban a minisztérium a tankönyvvé nyilvánítási eljáráshoz és a tankönyvek támogatásához kapcsolódó szolgáltatási feladatokat 2003. január 1-én kiszervezte, mely szolgáltatások bonyolítása a KFPT Központ Kht. keretén belül történik. A kiszervezést az indokolta, hogy a feladat jelentős ügyfélforgalommal, nagyszámú ügyirattal, nagy raktározási, illetve elhelyezési igényel, valamint jelentős ügyviteli munkával jár. A tankönyvvé nyilvánításhoz kapcsolódó hatósági jogkörök az Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközponthoz kerültek, mely döntés egybeesett a közoktatási szakterület felügyelete alá tartozó háttérintézmények feladatainak ellátásában, szerkezetében bekövetkezett változtatásokkal. A feladatok megvalósítása érdekében az év során KFPT Kht.-val kötött a szakterület támogatási szerződést 566,0 millió Ft összegben. A támogatás célja egyrészt a Tankönyv- és Taneszköz Iroda működési, illetve a tankönyvpályázatok lebonyolításához szükséges források biztosítása volt. A támogatási előirányzat a kis példányszámú nemzetiségi tankönyvek, a gyógypedagógiai tankönyvek, valamint a tankönyv-és taneszköz-fejlesztési Intervenciós Alap pályázataival kapcsolatos kiadásokra nyújtott fedezetet.

A részfeladatok a következően valósultak meg:

A KFPT Kht.-val kötött szerződés kapcsán tartós **használatú tankönyvekre** 20,0 millió Ft-ot biztosított a tárca.

A részfeladat terhére a közoktatási tankönyvkiadás szervezéséért és koordinációjáért, elszámoltatásáért felelős Tankönyviroda működési költségei kerültek kifizetésre.

A **nemzetiségi tankönyvek** kiadására 250,0 millió Ft összeggel járult hozzá a minisztérium.

A kis példányszámú nemzetiségi és etnikai kisebbségi oktatást segítő tankönyvek árkiegészítő támogatásban részesültek annak érdekében, hogy a magyar nyelvű tankönyvek árával azonos nagyságrendben kerüljenek a tankönyvek a tanulókhoz. Az elosztási rendszer egyedi döntés alapján történt. A támogatás összege meghatározásának alapja a tankönyv előállítási költsége, valamint az iskolai terjesztési ár közötti különbség. A hiányzó kis példányszámú nemzetiségi és etnikai kisebbségi oktatást segítő tankönyvek pótlására külföldön kiadott tankönyvek behozatalára került sor az érintett iskolák konkrét igényei alapján.

Gyógypedagógiai tankönyvek támogatására 150,0 millió Ft állt rendelkezésre.

A gyógypedagógiai tankönyvek 1999. évi átfogó felülvizsgálatának eredményeként 2001-től felmenő rendszerben folyik az új gyógypedagógiai tankönyvek fejlesztése. A fejlesztés pályázat útján valósul meg, 2003-ban a pályázati felhívás 3. ütemére került sor.

A kis példányszámra tekintettel gyógypedagógiai tankönyvek árkiegészítő támogatására is sor került annak érdekében, hogy az általános képzésben részesülő tanulók tankönyveinek árával azonos nagyságrendben kerüljenek a gyógypedagógiai tankönyvek a tanulókhoz. A támogatás összege meghatározásának alapja a tankönyv előállítási költsége, valamint az iskolai terjesztési ár közötti különbség.

Tankönyv- és taneszközfejlesztési Intervenciók Alap összefoglaló címen 180,0 millió Ft került átadásra.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján biztosított forrás 2003-ban - többek között - a Pisa kötet eljuttatását tette lehetővé az oktatási intézmények számára, vakok részére speciális kiadvány előállításában nyújtott támogatást, továbbá biztosította a Tankönyv- és Taneszköz Iroda működési költségét, s hozzájárult a szerződésben rögzített feladatainak a végrehajtásához. A Tankönyv- és Taneszköz Iroda látta el az Országos Köznevelési Tanács titkársági feladatait, a tankönyvvé nyilvánítási eljáráshoz kapcsolódó szakértői megbízatások kiadását.

A KFPT Kht.-val kötött támogatási szerződésben rögzített fenti feladatok egy részének megvalósítása 2004. évre húzódott át.

Tankönyvkiadással kapcsolatos szerződések történtek továbbá a Antológia Kiadóval (A magyar nemzetismeret I.-II című tankönyv elkészítésének támogatására), az Educatio Kht.-val (a 2003/2004. tanévre vonatkozó iskolai tankönyv megrendelése statisztikai feldolgozásának támogatására).

3. Közoktatás-fejlesztés és számítógépes hálózat kialakítása

A költségvetési törvény szerinti 7175,2 millió Ft fontos ágazati célok megvalósítására szolt. Év közben a jóváhagyott előirányzathoz a 2166/2003. (VII. 22.) Kormány határozat alapján 230,1 millió Ft került elvonásra.

Közoktatás-fejlesztési feladatok megvalósítását az alábbi OM felügyelete alá tartozó háttérintézmények végezték.

Az Országos Közoktatási Intézet részére kutatási projektek végrehajtásához 88,2 millió Ft támogatást biztosított a tárca a munkaterv elfogadására feljogosított szakmai testület alapján.

Az Oktatási Minisztérium Alapkezelő Igazgatósága által a középfokú C típusú államilag elismert nyelvvizsgák és az ECDL tanfolyamok vizsgadíjainak visszatérítésével kapcsolatos költségeihez 129,2 millió Ft került átadásra.

A KÁOKSZI költségvetésben a középiskolai tanulmányi versenyekre 100,0 millió Ft került jóváhagyásra, melyhez a tárca e fejezeti jogcím terhére további 7,2 millió Ft-tal járult hozzá. Ezzel tíz középiskolai tehetséggondozó tanulmányi verseny támogatása is megvalósult: Mikola Sándor Országos Tehetségkutató Fizikaverseny, Irinyi János Országos Középiskolai Kémiaverseny, Implom József Középiskolai Helyesírási Verseny, Nemes Tihamér országos Középiskolai Számítástechnikai Verseny, Vizuális Verseny, Arany János irodalmi Verseny, Lóczy Lajos Országos Földrajz Verseny, Kitaibel Pál Biológiai és Környezetvédelmi Verseny, Örökségünk '48-történelmi vetélkedő, „Európa 2000” állampolgári vetélkedő. A felsorolt versenyek hosszú évek óta magas színvonalon segítik a tehetséggondozást.

A Matematikatanárok nyári konferenciáját Kőszegen tartották, melyen a hazai és külföldi pedagógusok és tehetséges diákok vettek részt. A rendezvény költségeit 5,0 millió Ft-tal segítette a tárca.

A közoktatás-fejlesztési feladatokon belül a háttérintézményi projektek egyik legfontosabb eredménye a NAT felülvizsgálata, és ezt követően a 243/2003 (XII. 17.) Kormányrendelet megjelenése. A KÁOKSZI intézményi háttérét felhasználva külső szakértőkből álló bizottságok végezték el a kormányrendelet mellékletét képező NAT kidolgozását, melyhez 28,0 millió Ft támogatást adott a tárca.

Az Oktatási Minisztérium Alapkezelő Igazgatósága részére 19,8 millió Ft-ot adtunk át, melynek célja a közoktatási szakterület pályázatainak lebonyolítása során felmerülő, valamint az intézmény átalakítás költségeihez történő hozzájárulás.

Az iskolai könyvtárak állománygyarapítása a Könyvtárellátó Kht. bevonásával az ún. hiánycsúszó programon keresztül történt, melynek keretében 5,0 millió forintot biztosított a tárca.

Egészségnevelés, drogpreevenciós programokra 86,2 millió Ft állt rendelkezésre.

A GYISM-től az Egészségnevelési és drogpreevenciós feladatok ellátása érdekében 51,7 millió Ft került átvételre. Pályáztatásra a tárca a KFPT Kht-val kötött szerződést, a támogatás célja a drogkoordinátori hálózat fejlesztése, valamint a pedagógus-továbbképzése volt.

E programon belül a fiataloknak, pedagógusoknak szóló információkat a média eszközeinek igénybevételeivel tettük lehetővé. Támogatásban részesítettük a „Szeretlenül” című rádiós magazinműsort, a „Kalendárium” című Duna Tv műsorát és a „Légy ésszel” című kiadvány megjelentetését. Elkezdődött egy kutatás/felmérés az oktatási intézményekben alkalmazott prevenciós programokról.

Környezeti nevelési feladatok támogatására a tárca 34,8 millió Ft-ot biztosított.

2003 folyamán Magyarország hét tervezési stratégiai régiójában környezeti nevelési műhelysorozatot szervezett és bonyolított le a KFPT Kht. Ehhez elemezte valamennyi régió fejlesztési tervét környezeti nevelési tartalom szerint, kidolgozta a második Nemzeti Környezetvédelmi Program környezettudatosság fejlesztéséről szóló tematikus akcióprogramját, megjelentette az „Oktatás a fenntartható fejlődés szolgálatában” című UNESCO jelentés magyar nyelvű fordítását, honlapján folyamatosan információt szolgáltatott az ENSZ Fenntarthatóságra Oktatás Évtizede programjáról.

2003 őszétől a PTMIK Környezeti Nevelési és Kommunikációs Programigazgatóságán keresztül 30,0 millió Ft-tal támogatta az Erdei Iskola Program működését.

A Globe program az OM-KVVM között 1999-ben létrejött szerződés szerint sikeresen folyik.

Gyógypedagógiai oktatás, neveléssel kapcsolatos konferenciák szervezéséhez, kiadványok, tájékoztató anyagok előállításához, programok megvalósításához 22,2 millió Ft támogatást biztosított a tárca. 2003. a „Fogyatékkal élők Európai Éve” volt,

így az ehhez kapcsolódó események támogatását is fontos feladatának tekintette a minisztérium.

Kiemelkedik a támogatások köréből a siket gyermekek és fiatalok részére megrendezésre került Hallássérült Gyermekek és Fiatalok VIII. Nemzetközi Közlekedési Versenye. A Pedagógus Továbbképzés és Kulturális Program című rendezvény a társadalom figyelmét ráirányítja a fokozott közlekedési veszélyeztetettségnek kitett gyermekcsoportra. A nemzetközi jelleg a szakemberek továbbképzésében is jelentős szerepet tölt be.

Az OM és a **Kazinczy-díj Alapítvány** a támogatott versenyek kategóriájában hirdette meg a „Szép Magyar Beszéd” versenyt az általános iskolák 5-6. és 7-8. osztályos, a középfokú iskolák tanulói; és a tanárképző főiskolák és egyetemek, valamint a teológusképző főiskolai oktatási intézmények hallgatói számára, továbbá az „Édes Anyanyelvünk” nyelvhasználati versenyt a középiskolák tanulói számára.

A versenyek megrendezéséhez és lebonyolításához összesen 12,0 millió Ft támogatást biztosítottunk. A Kazinczy-díj, Péchy Blanka-díj, Kazinczy-érem és jutalom ismerte el a versenyzők teljesítményét, illetve azoknak a tanároknak a munkáját, akik hosszú éveken át sokat tettek az anyanyelvi mozgalom ügyéért.

A **mozgókép-kultúra és médiaismeret** oktatására készülő tanárok szakmai felkészülésének tárgyában kiírt pályázat költségeihez 45,0 millió Ft hozzájárulást biztosított a fejezet. A 2003-2005-ben felmenő rendszerben a középiskolában, majd az általános iskolákban bevezetésre kerülő mozgókép- és médiaismeret tanárképzés elősegítése céljából pályázat került kiírásra. Az oktatásra több mint 400 tanárt, akkreditált 120 órás, illetve szakirányú továbbképzési szak formájában készítenek fel. A képzést kedvezményes taneszköz-csomaggal segítik.

Konferenciák, rendezvények, táborok, szakmai fejlesztő programokra 673,8 millió Ft került felhasználásra.

A konferenciák, rendezvények, programok és versenyek szerte az országban hozzájárultak a közoktatási innovációs folyamat elterjesztéséhez, a kormányprogramból levezethető szükséges feladatoknak a széles hallgatósággal történő megismertetéséhez. Egyes konferenciák a különböző szociokulturális helyzetű gyermekek együttnevelésének témakörében került megrendezésre. Az előadások és szekcióülések keretében a résztvevőkkel megismertették az Integrációs Hálózat programját, segítséget kaptak az együttnevelés gyakorlatban történő megvalósításához, közzétették saját gyakorlatukat.

Az európai uniós csatlakozás ügyében is számos fórumra, előadásokra, konzultációkra került sor, elsősorban a közoktatási törvény módosításai és az ebből adódó feladatok, a csatlakozás oktatás-politikai vonatkozásai, a kétszintű érettségi témakörökben.

Ugyancsak kiemelhető sajátos jellegénél fogva az Iskolafejlesztési Alapítvány által szervezett „Készségfejlesztő program a kezdő szakasz diákjai számára” projekt költségeihez történő hozzájárulás. A projekt azt célozza meg, hogy önálló fejlesztési modulokat és a hagyományos tantárgyi kereteket felhasználva készségfejlesztő modulokat, kiképzett multiplikátorokat és fejlesztési hálótervet alakítson ki a

gondolkodási, tanulási, kommunikációs, erkölcsi, szociális és kooperatív készségek kialakításában.

2003. évben a „Fogyatékos személyek esélyegyenlőségének elősegítése” című Phare program indult. A program technikai segítségnyújtás költségeihez a tárca 9,0 millió Ft-tal járult hozzá.

A Pályázati Alap programon belül 3 pályázat került kiírásra:

1. Általános és középiskolák
2. Felsőoktatási intézmények
3. Sportlétesítmények

Pedagógiai Forrásközpont támogatására 19,0 millió Ft keret állt rendelkezésre, melyből „A halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek óvodáztatási helyzete és a hatékonyabb óvodáztatás feltételei” címmel tanulmány finanszírozására került sor.

Az **Országos óvodai férőhely vizsgálat** programban „Integrációs normatíva bevezetésének tapasztalatai” tanulmány elkészítéséhez történt hozzájárulás. Az óvodai férőhely vizsgálat helyszíni felmérés és adatbekérés útján történt

Közoktatási információs rendszer fejlesztése tovább folytatódott az Educatio Kht.-on keresztül, melynek megvalósításához a tárca 215,8 millió Ft-tal járult hozzá.

A KIR-STAT-tal, KIFIR-rel (középiskolai felvételi rendszer) kapcsolatos feladatok a jogszabályokban foglaltaknak megfelelően valósultak meg.

40,5 millió Ft-ot adtunk át az OM Gazdálkodási Főosztályára közoktatási információs rendszer modelljének kidolgozására, megvalósíthatósági tanulmány készítésére, közoktatási statisztikai rendszer fejlesztésének biztosítására.

Sulinet expressz részfeladatra 5495,4 millió állt rendelkezésre.

Az Oktatási Minisztérium és az Educatio Kht. között megkötött közhasznúsági szerződés alapján látja el a Sulinet Programiroda fenntartását, internetes tartalomfejlesztését, technikai fejlesztését, valamint rendezvények szervezését.

A digitális tananyagfejlesztés keretrendszerének kialakítása elkezdődött, ehhez kapcsolódóan a digitális tartalmak, tananyagok kidolgozása folyamatban van. A tananyagok kidolgozására két pályázatot is hirdetett az OM az Informatikai és Hírközlési Minisztériummal közösen.

A digitális tananyagok készítéséhez és reprezentáláshoz kialakításra került egy digitális labor, mely megfelel a kor szakmai színvonalának.

A Programiroda a tartalmi munkához kapcsolódóan több rendezvényt és kiegészítő tevékenységet végzett a beszámolási időszakban. Jelentős az innovatív iskola hálózat kialakítása és gondozása, digitális középiskola program gondozása, több szakmai

konferencia rendezése, EDUCATIO 2003 Nemzetközi Oktatási Szakkiállítás és Börze, nyári táborok és versenyek szervezése.

E jogcímről került finanszírozásra a Sulinet programban résztvevő közoktatási intézmények Internet-hozzáféréseinek biztosítása. Ez a finanszírozás a KÖZHÁLÓ program elindulásáig az Oktatási Minisztérium feladata.

A minisztérium támogatta a Sulinet Programiroda feladataihoz kapcsolódó egyéb tevékenységeket, így a Kihívás verseny 2003.-t, az OECD nemzetközi kutatás költségeit, a 2002/2003-as tanév utolsó évfolyamos gimnáziumi, szakközépiskolai, szakiskolai tanulók az Országos Képzési Jegyzékben szereplő sikeres számítógép-kezelő (-használó) bizonyítványának ingyenes megszerzését.

2003. évben új feladatként jelent meg a Sulinet Expressz adókedvezményes program. A program keretébe finanszírozásra került a monitoring rendszer kialakítása, működtetése és a kommunikációs költségek.

A közoktatás-fejlesztési feladatokhoz tartozó **operatív kifizetések** fedezetére 121,2 millió Ft összegű keretet különített el és használt fel a tárca.

4. Pedagógus szakvizsga és továbbképzés

A költségvetési törvény szerint e célra 550,0 millió Ft állt rendelkezésre, melyből az alábbi részfeladatokat támogatta a tárca.

Közoktatás-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési (KFPT) Kht. működésére 2003. évben 353,7 millió Ft került kiutalásra.

A PTMIK Kht. feladatait alapító okirata, az OM-mal kötött közhasznú szerződése alapján végzi.

Feladatit elsősorban a közoktatási szakterülettel kötött támogatási szerződésekben foglaltak határozzák meg. E jogcím nyújt fedezetet a KFPT Kht.-ban kifejlesztett pedagógus-továbbképzésekre (pl. módszertani, alternatív pedagógiai, informatikai, drogrevenziós képzésekre). A Kht. által szervezett, lebonyolított képzések teljesítése (pl. mentálhigiénés, mozgókép-és médiakultúra, minőségbiztosítási, kétszintű érettségi vizsgáztatásra felkészítő, érettségi vizsgaelnöki, intézményi önfejlesztő, határon túli pedagógusok képzései stb.) kiváltják mind a megrendelő szakterületek, mind a résztvevők elismerését.

Alternatív pedagógus továbbképzést, képességfejlesztő továbbképzést kilenc éve támogatja az Oktatási Minisztérium, 2003. évben 30,0 millió Ft összeggel. A gyermekközpontú szemléletmódba bevezető stúdiumok, metodikai-didaktikai tanulmányok, a mindennapi gyakorlatra felkészítő képzés, a művészeti és kézműves tárgyak tanítására való felkészítés a személyiségfejlesztésben is sajátos eszközöket ad a pedagógusok kezébe. Hozzájárul a Kormányprogramban megjelölt célok teljesüléséhez az alábbiakkal:

- a gyerekek iskolai túlterheltségének csökkentését segítő eljárások népszerűsítése a továbbképzésben,

- az ún. kulcskompetenciák fejlesztésének gyakorlatát segítő felkészítés.

Kiemelkedő szerepet kapott a Junior Önfelkészítő Programnak a Köznevelési Minőségfejlesztési Programigazgatóság által történő megvalósításának költségeihez történő 15,5 millió Ft hozzájárulás. A Junior Önfelkészítő Program segíti az intézményi minőségpolitika megfogalmazását, a projekt végtermékeként megfogalmazták saját minőségpolitikai irányelveiket. A pályázati úton kiválasztott 50 intézmény (óvodák, általános iskolák, fogyatékosokat oktató iskolák, középiskolák, kollégiumok) elkészítette Minőségirányítási programját, melyek a hozzájuk tartozó esettanulmányokkal megjelentek a „KÖZOKOS” portálján. A MIP-ek implementációjának további folyamata regionális konferenciák szervezésén keresztül valósult meg. A program a köznevelési törvény által a fenntartók és az intézmények számára kötelezően előírt minőségirányítási program elkészítéséhez nyújt hathatós segítséget.

A köznevelés-fejlesztési feladatokhoz kapcsolódóan e keret terhére, 67,3 millió Ft támogatással valósult meg az alternatív pedagógiák módszertani eredményeinek megjelenítése, az alternatív pedagógus-továbbképzési program bővítése, és a gyógypedagógiai ismeretek erősítése a nem gyógypedagógus tanítók és tanárok körében című projektek, melyek célja a pedagógus-továbbképzések rendszerének ezen tartalmakkal történő továbbfejlesztése.

Kidolgozásra került a pedagógus-továbbképzési rendszer akkreditációjának és eredményességének vizsgálatára vonatkozó szabályozórendszer, megteremtődtek a Pedagógus-továbbképzési Akkreditációs Testület működtetésének szervezeti felépítése, melyhez 5,0 millió Ft-ot biztosított a tárca.

Megkezdődött a Nemzeti Fejlesztési Tervben megjelenő pedagógus-továbbképzési feladatok előkészítése 5,0 millió Ft hozzájárulással.

A keret terhére 50,0 millió Ft támogatást nyújtott a tárca a kistérségi pedagógiai szakmai szolgáltatás tartalmának és rendszerének kialakításához, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei modellkísérlet elindításához.

Idegen nyelvtanárok továbbképzésekhez a Budapesti Goethe Intézet és a magyar Oktatási Minisztérium 1999 novemberében Szándéknyilatkozatot írt alá, mely alapján a Goethe intézet felvállalja a kétoldalú nemzetközi egyezményekben szereplő (Baden-Württembergi, Bajor és Thüringia Szövetségi Államok) németországi tanártovábbképzések megszervezését és Magyarországon a német nyelvtanártovábbképzéseket szervez. A Goethe Intézet 21 kéthetes magyarországi továbbképzést szervezett mintegy 473 fő részvételével, és megszervezte a nemzetközi egyezményekben szereplő 120 fő német nyelvtanár németországi továbbképzését, melynek költségeire (szállás, ellátás és résztvevői költség, útiköltség) a tárca 8,5 millió Ft-tal támogatást biztosított.

A határon túli magyar pedagógusok számára tartott továbbképzésekre rendelkezésre álló 15,0 millió Ft előirányzat lehetőséget teremtett arra, hogy a határon túl működő pedagógus szakmai szervezetek támogatást nyújtsanak a határon túli magyarok képzésében résztvevő pedagógusok magyarországi továbbképzésének költségeihez. A

biztosított források jelentős mértékben hozzájárultak ahhoz, hogy a tömbmagyarság és a szórványmagyarság képzésében résztvevő pedagógusok számára a Magyarországon zajló térítéses továbbképzések elérhetővé váljanak.

8. Kormányzati testületek

A költségvetési törvény szerint 70,0 millió Ft előirányzat került felhasználásra a tanácsadó testületek díjazására (tiszteletdíjak, útiköltség, jegyzőkönyvvezető díjazása, reprezentációs, egyéb kiadások).

A közoktatási szakterület szakmai tevékenységének irányítását az oktatási miniszter tanácsadó testületei és azok bizottságai biztosítják. Országos Köznevelési Tanács és hét bizottsága; Országos Diákjogi Tanács; Közoktatás-politikai Tanács; Közoktatási Érdekegyeztető Tanács. 2003-ban a testületek közel 70 ülésének megszervezése, szakmai és adminisztratív előkészítése történt meg.

Az OKNT közoktatási törvényben nevesített, ún. „Éves Jelentés” kötet kiadásának gondozását (a kéziratától a nyomdai megjelenésig szintén) látta el az OM. A kötet minden közoktatási és tanárképzésben érdekelt felsőoktatási intézményhez eljut.

2003. májusában került megrendezésre az ún. „Diákcsúcs”, amely szakmai előkészítésébe bekapcsolódott az Országos Diákjogi Tanács is.

Az Országos Kisebbségi Bizottság 2003-ban 10 ülést tartott, napirendjén 19 előterjesztés szerepelt. Az előirányzathoz az OKB tagjainak tiszteletdíja, útiköltsége, stb. került kifizetésre.

9. Nem önkormányzati fenntartású közoktatási intézmények központi előirányzata

A költségvetési törvény szerinti 289,5 millió Ft előirányzat elsősorban - a közoktatási törvényben meghatározottak szerint, igénybevételi elveiben az önkormányzati fenntartású közoktatási intézményekre vonatkozó szabályok betartásával – a nem önkormányzati fenntartású intézményeinek juttatandó, a költségvetési törvényben felsorolt közoktatási célú központosított támogatások fedezetére használható fel.

A **három történelmi egyház (Katolikus, Református, Evangélikus)** vezetői és az oktatási miniszter 1999. január 14-én 10 évre szóló együttműködési megállapodást írtak alá, mely szerint az OM támogatást biztosít az érintett egyházak pedagógiai intézeteinek működéséhez. A pedagógiai intézetek a támogatásból szakmai szolgáltató feladatokat látnak el.

A Katolikus Egyház szakértői és vizsgaelnöki hálózatot működtet a katolikus intézményrendszeren belül. Az oktatás hatékonyabbá tétele érdekében tantárgyi munkacsoportokat hozott létre. A közoktatási törvény változásainak megfelelően

segítséget nyújt az intézmények minőségirányítási programjának kialakításához. Folytatódik a katolikus közoktatási intézmények komplex intézményellenőrzés és értékelési programja. A kidolgozott programmal valósítják meg a külső szakértői méréssel biztosított folyamatos fenntartói ellenőrzést. Az 53,8 millió Ft támogatásból szaktárgyi konferenciákat, tanulmányi versenyeket is finanszíroznak.

A Református Egyház Kiskunhalason tanácsadó, fejlesztő és gondozó, tanulási nehézségeket kezelő, integrációs szakszolgálatot működtet. A 26,6 millió Ft támogatást a munkához szükséges eszközök bővítésére, a könyvtár könyveinek gyarapítására, zenés fejlesztőprogram hangtárának bővítésére, megfelelő szakemberek alkalmazására fordítják. A Magyarországi Evangélikus Egyház által fenntartott Pedagógiai Központ a 7,0 millió Ft támogatás egy részét szakértői díjakra fordítja. A szakértők a továbbképzésen tanácsaikkal és helyzetelemzés végzésével segítik az intézmények munkáját. Továbbá kiadványok megjelentetésére és tárgyi eszközök fejlesztésre fordítják még a kapott támogatást.

Alapítványi és Magániskolák Egyesülete a nem önkormányzati és nem egyházi fenntartású nevelési-oktatási intézmények nevelő és oktató munkáját segítő pedagógiai szolgáltatások megszervezésére, a nevelő-oktató munka színvonalának emelésére, hatékonyabb működtetésére – megállapodás alapján - használták fel a 44,9 millió Ft támogatást.

A **Zánka Gy.I.C. Kht.** és az OM 2000. évben aláírt közoktatási megállapodás értelmében fenntartja és működteti az Egry József Gimnáziumot és Szakközépiskolát. Az OM által nyújtott 41,8 millió Ft támogatást az oktatás hatékonyabb, színvonalasabb biztosításához használják fel, oly módon, hogy megfelelő szakembereket alkalmaznak, és folyamatosan bővítik a meglévő tárgyi eszközöket.

A **Gandhi Közalapítványi** Gimnázium és Kollégium részére a tárca 2003. évben 90,0 millió Ft összegű támogatást nyújtott. A támogatás nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a Gandhi Közalapítványi Gimnázium és Kollégium igen sokrétű pedagógiai tevékenységét eredményesen végezhesse a középfokon tanuló roma fiatalok részére.

Az intézmény a kormányprogramban illetve az ágazati célokban, tervekben megfogalmazódott feladatok ellátásán túlmenően ingyenesen nyújtott szolgáltatásokat (nyelvi és kommunikációs képzés; könyvtárfejlesztés; tanórán kívüli képzési és kulturális programok; tanulók utaztatása; hagyományörző programok; szociálisan hátrányos helyzetű tanulók támogatása; felzárkóztató programok stb.) is biztosít a hátrányos helyzetű roma tanulók számára. A támogatás e feladatok ellátását, továbbá a középiskola és kollégium működéséhez szükséges kiadások finanszírozását (szociális munkások és oktatók bérezése; tanulmányi és igazgatási apparátus működtetése; vagyonbiztosítás; ingóeszközök beszerzése és karbantartása stb.) szolgálta.

A Magyar és a Bolgár Oktatási tárca az 1992-ben létrejött megállapodás 6. Cikkelye alapján a minisztérium minden tanévre a **Hriszto Botev Bolgár Magyar Iskola** tanulólétszámának megfelelően, az alap és kiegészítő normatívát az iskola számára

biztosította. Az 2002/2003-as tanévre az iskola által beküldött létszámadatok szerint 19,2 millió Ft támogatási összeg illette meg az intézményt.

Az alábbi **Országos Kisebbségi Önkormányzatok** által fenntartott közoktatási intézményeket 7,0 millió Ft összeggel támogatta a tárca:

- A Magyarországi Németek Országos Önkormányzata 2002-ben minisztériumunk, valamint a Németországi Szövetségi Köztársasság és Trentinó Dél-Tirol Autonóm Tartomány támogatásával felépítette Pécssett a „Valéria Koch Diákotthonát”, mely 2003 szeptemberében fogadta az első lakókat. A diákotthon berendezéséhez 2003 decemberében a közoktatási szakterület 5.0 millió Ft támogatást nyújtott, biztosítva ezzel a német nemzetiségi diákok országos szintű középiskolai képzésének lehetőségét.
- Az Országos Horvát Önkormányzat, mint iskolafenntartó számára támogatás nyújtására került sor 2003 decemberében. Mivel az Önkormányzat által fenntartott Hercegszántói Horvát Általános Iskola és Diákotthon számítógépes gépparkja hiányos, a meglévő gépek elavultak, illetve selejtezésre szorulnak, ezért 2.0 millió Ft támogatást kaptak számítógépek és azok tartozékainak vásárlására.

12. Értékelési és minőségbiztosítási programok

A költségvetési törvény szerint az előirányzat 1650,0 millió Ft volt, melyből a 2166/2003. (VII. 22.) Korm. határozat alapján 190,0 millió Ft elvonás történt.

A minőségbiztosítási rendszer finanszírozására a szakterület a KFPT Kht.-val kötött szerződéseket, tekintettel arra, hogy annak keretein belül működik a program irányítása. Koordinálására létrejött a Közoktatási Minőségfejlesztési Programiroda. Az Iroda a jóváhagyott projektek alapján kapott 912,2 millió Ft-ot a **Comenius 2000 program** ellátására.

2000. évben összesen 464 intézmény nyerte el a pályázatban való részvétel lehetőségét és kezdte meg munkáját a COMENIUS 2000 közoktatási minőségfejlesztési program I. és II. intézményi modelljének kiépítésében. 320 intézmény a COM I. és 144 intézmény a COM II. modellt építi. 2000. szeptemberében indult a 144 COMENIUS II. intézményi modellt megvalósító intézmények 5, 6, 7, 8-as munkajelentésének formai feldolgozása és mintavétele, illetve a 6. munkajelentés esetében 100%-os tartalmi értékelése, mely még 2002-ben megtörtént.

A programiroda 2003. évi feladatai az alábbiak voltak:

- A program ütemezése szerint a záró beszámolók benyújtására 2003. januárjában került sor. Ezt a határidőt az intézmények mintegy fele nem tudta teljesíteni, ezért a Programigazgatóság engedélyezte a munka átütemezését.
- A program értékelésének része a monitoring rendszer keretén belül az intézményeknél történő helyszíni szemlék lebonyolítása is. A COMENIUS II intézményi modellt megvalósító intézmények helyszíni szemléjére közbeszerzési pályázat került kiírásra, mely többszöri eredménytelen pályáztatás után 2003. februárjában megtörtént.

- A nyertes szervezet és a Programigazgatóság munkatársai közösen folytatták a II. intézményi modellt építő intézmények munkájának dokumentum vizsgálatát, és a helyszíni szemlén alapuló értékelését. 2003-ban 117 dokumentum elemzésére és a közbeszerzés keretében 50, a Programigazgatóság szervezésében pedig 65 helyszíni szemle lebonyolítására került sor.
- 2003. őszén 2 regionális konferencián 81 intézmény számára szervezett a KFPT záró konferenciát.

A Magyar Minőség Társaság által novemberben megrendezett „Minőség Hét” oktatási nap költségeihez a tárca 1,2 millió Ft hozzájárulást biztosított. A Kormányzati stratégiának megfelelően a „Minőség Hét” egyik célja az volt, hogy elsősorban a kis- és középvállalatokat segítse gazdasági helyzetük erősítésében. A plenáris üléseken résztvevők megismerkedhettek a fejlesztési irányzatokkal, a jövő kilátásaival. Az oktatási napon 190 fő oktatás területén érintett személy, és 130 fő főiskolai hallgató vett részt. A rendezvény szakmai szempontból sikeres volt.

Ugyanez az előirányzat nyújtott 260,0 millió Ft fedezetet a **SZAK 2003** pályázat kiírásához.

A pályázat célja: a közoktatási törvényben előírt intézményfenntartói feladatok többletköltségeihez történő hozzájárulás, közoktatási szakértői tevékenység igénybevételéhez támogatás nyújtása.

A pályázat évente különböző, a közoktatás aktualitásait figyelembe vevő támogatandó szakértői és szolgáltatói tevékenységeket jelöl meg támogatandó tevékenységként.

Ezen belül elsődlegesen elérni kívánt elképzelések:

1. Lehetővé tenni, hogy a közoktatási intézmények és fenntartóik a székhelyükön, vagy ahhoz közel is igénybe vehessék a szakértők munkáját.
2. A közoktatási feladatok ellátására létrehozott, vagy kialakítandó kistérségi fenntartói társulások támogatásával sikerüljön megalapozni a közoktatás ellenőrzési rendszerének fejlesztését.
3. Kezdeményezni és elősegíteni a helyi és a kistérségi közoktatás tervezés, finanszírozás-tervezés területén kialakítandó országos és helyi együttműködést.

A pályázat mind az oktatási-nevelési intézmények, mind fenntartóik körében ráirányítja a figyelmet a pedagógiai szakértői munka jelentőségére és ehhez teret ad a saját források biztosításán jóval túlmenő mértékben.

2003-ban a pályázat lebonyolításával kapcsolatos feladatokat a közoktatás háttér intézménye a KÁOKSZI látta el. A pályázati forrásból 790 fenntartó feladataihoz történt hozzájárulás.

Mérés-értékelési programra 286,6 millió Ft került felhasználásra, melyből az alábbi feladatokat valósították meg.

Támogatásra került a 30/2002 (V. 17.) OM rendelet a 2002/2003. tanév rendjéről 24. § (1) és (2) bekezdésben meghatározott 6. és 10. évfolyamos kompetenciamérés Országos Közoktatási Értékelési és Vizsgaközpontra eső költségeihez történő hozzájárulás. A feladat kibővült a 8. évfolyam mérésével. Az iskolák és a fenntartók számára a mérés eredményeit eljuttatták az érintetteknek.

A tanév rendjében meghatározott mérési feladatok, illeszkedve a közoktatás költséghatékonyasága vizsgálatával biztosíthatják a fenntartók szakmai döntések és országos közoktatás-politikai döntések megalapozását. A KÁOKSZI-nak és a KFPT Kht-nak történt forrásátadások a kétszintű érettségi vizsgával összefüggő feladatok megalapozását szolgálják, biztosítják az egyes tantárgyak vizsgafeladatainak és azok egységes értékelését biztosító segédleteinek elkészítéséhez szükséges forrásokat.

17. Középiskolai tehetséggondozói program

Az Arany János Tehetséggondozó Programot az Oktatási Minisztérium a társadalmi egyenlőtlenségek mérséklésére hozta létre, hogy elősegítse a kistelepüléseken élő, önhibájukon kívül hátrányos helyzetű, tehetséges tanulók felsőoktatási intézményekbe jutását. A Programban gimnáziumok és kollégiumok egy-egy közös intézménypárt alkotnak. A program célkitűzési közé tartozik az esélyteremtés, műveltségi hátránykompenzáció, tehetséggondozás és az ezzel összefüggő speciális tantárgyi programok elkészítése, egyénre szabott pedagógiai fejlesztő programok kidolgozása.

A 40,0 millió Ft előirányzat egyrészt az Arany János tehetséggondozó programban tanuló diákok ösztöndíjának a biztosítására, a programfejlesztésre, bővítésének megtervezésére és létrehozására, az ország egész területén folyó a program(ok) különböző elemeinek összehangolására szolgál. Másrészt fedezetet nyújt a programban lévő pályázatok meghirdetésére és a szakértők alkalmazására, a tehetséggondozással kapcsolatos akkreditált tanártovábbképzések egy részére, módszertani kiadványok, tankönyvek és egyéb segédanyagok elkészítésére és kiadására, a tehetséggondozással és a programok működésével kapcsolatos konzultációk és konferenciák megszervezésére. Ugyanakkor ez az előirányzat biztosítja az összes intézményt egyaránt érintő felkészítő, művészeti, sport és egyéb tehetséggondozó táborok tevékenységének működési költségeihez történő hozzájárulást is.

A programfejlesztés sikere érdekében szakértők foglalkoztatása is történt. Ennek a munkának az eredményeképpen született meg a Kollégiumi Program, a 3 év munkáját összefoglaló helyzetelemző könyv. Szükség volt kialakítani egy átlátható, könnyen kitölthető feladattípusú elszámolásokról szóló táblázatot.

A tárca országos napilapokban és regionális lapokban hirdette meg 2003 júniusában az AJTP Roma Kollégiumi Alprogramját, szeptemberben a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó Programját tanulók számára, decemberben pedig az intézmények számára Hátrányos Helyzetű Tanulók Kollégiumi Programjában való részvételt.

2003/2004-as tanévre a programban tanuló 696 diák ösztöndíjára 20,5 millió Ft támogatást biztosított a tárca.

Az AJTP Iroda működési költségeihez 10,5 millió Ft-tal járult hozzá a minisztérium.

E jogcímből 3,5 millió Ft került kifizetésre a Zánkán megszervezett „Ember és Társismeret”, illetve tanulás módszertani továbbképzésekre, melyen az AJTP intézmény vezetői és gazdasági igazgatói vettek részt.

2003. évben 10,5 millió Ft-tal több rendezvényt (pl. bonyhádi sporttalálkozó, pécsi művészeti találkozó), pályázatokat, tanulmányi versenyeket támogatott a tárca.

5. alcím Felsőoktatási feladatfinanszírozás

1. Felsőoktatási programfinanszírozások

A 899,0 millió Ft felsőoktatási programfinanszírozási előirányzat a felsőoktatási törvény 9/D.§(1) bekezdése alapján az állami, az egyházi és alapítványi felsőoktatási intézmények célprogramjainak, az oktatáshoz kapcsolódó, vagy azt kiegészítő tevékenységeinek, tankönyvkiadásnak és taneszköz – fejlesztésnek, a sport és kulturális tevékenység, a tehetséggondozás, a két és többoldalú nemzetközi kapcsolatok, ösztöndíjak, a képzés korszerűsítésének, a felsőoktatási képzés struktúrájának az integrációt segítő programoknak, központi célfeladatok és a miniszteri szintű kötelezettségvállalások támogatását szolgálta.

E jogcímről került kiutalásra a fejezeti a tartalékról átcsoportosított

- 140,0 millió Ft az Andrássy Gyula Német Nyelvű Egyetem részére, és
- 16,0 millió Ft a tűzkárt szenvedett Apor Vilmos Katolikus Főiskolának biztosított támogatás is.

A felsőoktatási programfinanszírozások előirányzat támogatandó feladatkörök sokrétűsége miatt a legösszetettebb költségvetési forrás volt, amelyből a felhasználás egyaránt történt nyílt és meghívásos pályázati rendszerben, hazai és nemzetközi kötelezettség-vállalások, valamint jogszabályok alapján speciális egyedi felsőoktatási projektek támogatására kötött megállapodás szerint.

Felsőoktatási Tankönyv- és Szakkönyv-támogatási Pályázat 300,0 millió Ft

A Felsőoktatási Tankönyv- és Szakkönyv támogatási Pályázatot a hatályos felsőoktatási törvény 9/D. § (2) bekezdése alapján 2003-ban hetedik alkalommal hirdettük meg a korszerű, színvonalas tankönyvkiadás támogatása céljából.

Az átlagos támogatási összeg 2003-ban 990 ezer forint volt, az egy pályázatra eső átlagos támogatás az élettudományok területén 1522 ezer forint, az élettelen és műszaki tudományok területén 1123 ezer forint, a társadalomtudományok területén 838 ezer forint, az interdiszciplináris kiadványoknál pedig 756 ezer forint.

A hatodik fordulóban 171 kiadó összesen 893 pályázatot nyújtott be, közülük 303 pályázat részesült támogatásban.

A Misztótfalusi Kis Miklós Kuratórium a szakértői bírálatok alapján, a támogatásra javasolt művek köréből kiválasztotta a szakmai követelményeknek megfelelő pályázatokat, majd javaslatot tett az oktatási miniszternek a támogatandó tankönyvekre.

A Felsőoktatási Tankönyv támogatási Pályázat 2003. évi fordulójának eredményei

A kiadvány típusa szerinti megoszlás

A pályázat tárgya	Beadott pályázatok száma (db)	Támogatott pályázatok száma (db)	Megítélt támogatás (e Ft)	Nyerési arány (%)
Könyv*	854	298	297255	34,89%
Önálló CD	32	4	2396	12,50%
Egyéb	7	1	320	14,29%
Összesen	893	303	299971	33,93%

* a támogatott könyvek közül tíznek CD melléklete, egynek videó melléklete is van

Tudományterületi megoszlás

Tudományterület	Beadott pályázatok száma (db)	Támogatott pályázatok száma (db)	Megítélt támogatás (e Ft)	Egy pályázatra jutó átlagos támogatás (e Ft)	Nyerési arány (%)
Élettudományok	115	44	66975	1522,159	38,26%
Élettelen és műszaki tudományok	158	57	64011	1123,000	36,08%
Társadalomtudományok	607	198	165960	838,182	32,62%
Interdiszciplináris kiadványok	13	4	3025	756,250	30,77%
Összesen	893	303	299971	990,003	33,93%

Fogyatékkal élő hallgatók képzésének támogatására 50,0 millió Ft állt rendelkezésre.

A felsőoktatási képzési fenntartási normatívák alapján történő finanszírozásáról szóló 120/2000. (VII.7.) Kormányrendelet alapján, a mozgáskorlátozott és egyéb fogyatékos hallgatók után 100.000 Ft/fő normatív támogatást biztosított az Oktatási Minisztérium. A támogatás alapjául szolgáló hallgatói létszámról, illetve a felsőoktatási intézményekben fogyatékos hallgatók képzésének feltételeiről felmérést készítettünk.

A felmérés alapján a fogyatékos hallgatók esetében 62 intézménynek 441 fő létszámra biztosítottuk a támogatást. A 44,0 millió működési támogatás, mely konkrét teljesítményhez nem kötött, a felsőoktatási intézmények mozgáskorlátozott és egyéb fogyatékos hallgatók képzésének – kiegészítő – támogatására volt felhasználható.

A fennmaradó összegből a „Fogyatékos emberek esélyegyenlőségének biztosítása” című az OM-GYISM PHARE Twining Programjához 3,0 millió forint, valamint a fogyatékkal élő hallgatók sportrendezvényeihez, gyógypedagógiai rendezvényhez és könyvkiadáshoz 3,0 millió Ft támogatást nyújtottunk.

Pedagógus díszdiplomára 80,0 millió Ft-ot biztosított a tárca.

A felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 10. § (4) bekezdése szabályozza az arany, gyémánt, vas, illetve rubin díszoklevelek adományozását. Ezen rendelkezésnek

megfelelően a közoktatásból nyugdíjba vonult pedagógusok számára a tanító, óvóképző, valamint tanárképző főiskolák, illetve egyetemek a hagyományainak megfelelően minden évben arany, gyémánt, vas, illetve rubin díszoklevelet adományoznak. Az oklevélhez jogszabály pénzügyi támogatási kötelezettséget nem ír elő, ugyanakkor az Oktatási Minisztérium az éves költségvetésben biztosított forrás mértékének megfelelően évente változó mértékben hozzá járul a pedagógusképző intézmények e célra tervezett forrásához.

Az előirányzatból a pedagógus díszdiplomákhoz járó jutalmak kifizetése a felsőoktatási intézmények előzetes pályázata alapján történt meg, összesen 16 állami felsőoktatási intézmény és 4 nem állami (egyházi) felsőoktatási intézmény igényelt támogatást, részükre a fenti összeget biztosítottuk.

Felsőoktatási Környezeti Nevelési Program (KönKomp) támogatásához 10,0 millió Ft-tal járult hozzá a tárca

Az Oktatási Minisztérium jelentős szerepet vállal a hazai környezeti kultúra emelésében, a környezeti nevelés fejlesztésében, támogatásában. A fenti részprogram 10,0 millió Ft-os keretéből az alábbi kiemelt feladatok megvalósításához nyújtottunk támogatást:

- „Felsőoktatás a Fenntarthatóságért” Kabinet tevékenységek koordinálása;
- „Környezeti oktatási, nevelési módszerek a felsőoktatásban” címmel kiadvány készítése,
- Konferencia szervezése „Környezeti oktatási, nevelési módszerek a felsőoktatásban” címmel,
- a Pécsi Tudományegyetem szervezésében megrendezésre kerülő a 6. Nemzetközi COPERNICUS Konferencia alkalmából kiadvány készítése „Helyzetkép a fenntarthatóságról a hazai felsőoktatásban” címmel,
- a 2003. évi programtervnek megfelelően a felsőoktatási intézmények kötelező terepgyakorlatainak támogatása,
- KönKomp honlapjának kiegészítése („Felsőoktatás” címszó alatt),
- a IV. Országos Környész Találkozó és Konferencia programjainak megszervezése,
- a Környezeti Nevelési Hírlevél felsőoktatási különszámának megjelentetése folyamatban van.

Felsőoktatással kapcsolatos pályázatok lebonyolítása, rendezvények címen 70,0 millió Ft előirányzat állt rendelkezésre.

A program keretösszegéből a Felsőoktatási Pályázatok Iroda által működtetett kuratóriumi ülések és bíráltatások költségeire 58,3 millió Ft-ot használtunk fel. A fennmaradó 11,7 millió Ft-ot tudományos rendezvények szervezéséhez és négy egyetem könyvtárfejlesztési programjához biztosítottuk.

A felsőoktatási intézmények fejlesztési feladatai ellátását 60,0 millió Ft támogatás szolgálta.

Az elkülönített keret a felsőoktatási intézményfejlesztési feladatok ellátására és az intézményfejlesztési tervekhez kapcsolódó feladatok költségeinek biztosítására, különös tekintettel az értékelésre és monitoring bizottságok működtetésére szolgált. A támogatási keret a felsőoktatási intézmények fejlesztési feladatainak ellátásához igénybevett szakértői vélemények, értékelések és tartalmi háttéranyagok készítésének díjazására és a feladat színvonalas elvégzéséhez szükséges informatikai eszközök beszerzésére nyújtott fedezetet.

Felsőoktatási intézmények támogatása célfeladatok ellátására 209,0 millió Ft támogatást biztosított a tárca.

A részprogram az intézményi szintű felsőoktatás fejlesztési programok működési költségeinek biztosítására, szervezetfejlesztési, minőségbiztosítási feladatok, tehetséggondozási programok meghívásos pályázatainak, a hallgatók egyéni és csoportos külföldi utazásainak, a szakmai diákszervezetek szakmai programjainak, a felsőoktatási intézmények nemzetközi tudományos rendezvényeinek, sport rendezvényeinek, a határon túli magyar pedagógusok továbbképzésének, valamint egyedi célfeladatok támogatására szolgált.

Az EducatioPress Kft., illetve az Educatio Társadalmi Szolgáltató Kht. 52,9 millió Ft támogatást kapott a „Szemeszter” című felsőoktatási hallgatói „ingyenes” lap megjelenítésével kapcsolatos kiadások finanszírozására.

A részfeladatból 28,6 millió Ft támogatás jogszabályban előírt speciális feladatok ellátásához nyújtott forrást (pl. a Mezőgazdasági és Ipari Mikroorganizmusok Gyűjteménye, amely a BKÁE Budai Campus gondozásában van és az ATELIER a Magyar-Francia Tudományos Központ, amely a Magyar-Francia kormányközi egyezmény mellékletében szereplő feladatok támogatása). A Magyar Egyetemi és Főiskolai Sportszövetség az országos sportrendezvények koordinátoraként 4,5 millió Ft támogatást kapott. Ebből a pénzügyi forrásból biztosítottuk a fogyatékkal élők OM-GYISM PHARE Twining programhoz a 2003-2004. júniusáig szóló kötelezettségvállalásunk pénzügyi fedezetét is. A „Sabbatical” kutatói ösztöndíjra – az MTA Nyelvtudományi Intézettel közös program keretében - a Pécsi Tudományegyetem 4,9 millió Ft többlettámogatást kapott.

Tehetséggondozási programként szerepelnek a Magyar Helyesírási Verseny, a Szép Magyar Beszéd Verseny, a Kossuth Szónok Verseny, mint országos versenyek. Nemzetközi vonatkozásban a nemzetközi jogi perbeszéd verseny, ahova több egyetem Jogi Karának hallgatói, versenyzői utaztak az USA-ba és Európába. A versenyekről a szereplők jó eredménnyel tértek haza.

Ezen kívül több kiemelkedő jelentőségű felsőoktatási rendezvény, konferencia és szakmai program megrendezéséhez nyújtottunk kiegészítő támogatást (pl. Liszt Ferenc születésnapjára emlékkoncert, II. Felsőoktatási kredit fórum, XIV. Ady Endre Akadémia).

Felsőoktatási intézmények fejlesztésére 120,0 millió Ft állt rendelkezésre.

A részfeladat előirányzata a felsőoktatási intézmények fejlesztési programjainak felmérésére, tehetséggondozó szakmai kollégiumok támogatására, és egyéb felsőoktatással kapcsolatos fejlesztési programoknak fedezetéül szolgált. Mint például a felsőoktatási intézményhálózat integrációt segítő programja keretében az intézmények által szervezett Európa Uniós programok a belépés előtti rendezvények információs rendezvények, Bolognai folyamatról tájékoztatás.

2. Felsőoktatási fejlesztési alapprogram

Az előző évek pénzmaradványának 2003. évi felhasználásával a feladat befejeződött.

4. Széchenyi Professzori Ösztöndíj

A költségvetés szerinti előirányzat 550,0 millió Ft volt. A 2166/2003. (VII. 22) Kormány határozat alapján 6,0 millió Ft került elvonásra.

Széchenyi Professzori Ösztöndíj jogcímen a 2003. évben a 2000. évi nyertesek részére 271,4 millió Ft került kifizetésre az MTA és egyházi felsőoktatási intézményeken keresztül.

Az Oktatási Minisztérium a korábbi évekhez hasonlóan a 2003. évre is meghirdette a három éves futamidejű **Széchenyi István Ösztöndíjat**.

A program célja: hogy az ösztöndíjban részesülők – a munkatervben foglaltaknak megfelelően - alkotóerejükkel valamely felsőoktatási intézményben végzett kiemelkedő oktatói és kutatói teljesítményük színvonalának fokozására fordíthassák, ezáltal elősegítve az ösztöndíjasok sikeres felkészülését az egyetemi tanári feladatok ellátására.

A 2003. évi nyertesek létszámáról a 2003-ban Békésy György Posztdoktori Ösztöndíjban és Széchenyi István Ösztöndíjban részesíthetők számáról szóló 1077/2003. (VII. 30.) Korm. határozat rendelkezik. A Kormány a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 10/A. § (4) bekezdésének felhatalmazása alapján 2003-ban a Széchenyi István Ösztöndíjban részesíthetők számát 210 főben határozta meg.

A 2003. évi nyertesek részére az érintett intézményeken keresztül 101,2 millió Ft-ot biztosított a tárca. Az elnyert támogatási összeget 19 állami, 6 nem állami felsőoktatási intézmény és 2 MTA kutatócsoport számára rendelkezésre bocsátottuk.

Az Oktatási Minisztérium a **2001. évi és a 2002. évi Széchenyi István ösztöndíjasok** 2003. évi ösztöndíját a 4 egyházi intézménynek és a 3 más állami intézménynek 47,9 millió Ft összegben biztosította.

Az Oktatási Minisztérium a korábbi évekhez hasonlóan a 2003. évre is meghirdette a három éves futamidejű **Békésy György Posztdoktori Ösztöndíjat**.

A program célja: hogy a tudományos (PhD), illetve mester (DLA) fokozat megszerzését követően, a legtehetségesebb és legrátermettebb kutatók és művészek pályájukat a hazai felsőoktatási intézmények műhelyeiben alapozzák meg magas színvonalú - az egyetemi docensi, főiskolai tanári követelmények teljesítésére felkészítő - oktatási és kutatási

tevékenységet folytatva és ezáltal elősegítve a vezető oktatói utánpótlás biztosítását a felsőoktatási intézményekben.

A 2003. évi nyertesek létszámáról a 2003-ban Békésy György Posztdoktori Ösztöndíjban és Széchenyi István Ösztöndíjban részesíthetők számáról szóló 1077/2003. (VII. 30.) Korm. határozat rendelkezik.

A Kormány a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 10/A. § (4) bekezdésének felhatalmazása alapján 2003-ban a Békésy György Posztdoktori Ösztöndíjban részesíthetők számát 125 főben határozta meg.

2003. évi nyertes ösztöndíjasok részére 68,9 millió Ft került kiutalásra - 2003. szeptember 1-től 2003. december 31-ig tartó időszakára - Békésy György Posztdoktori Ösztöndíj céljára. Az elnyert támogatási összeget 17 állami, 4 más állami felsőoktatási intézmény és 4 MTA kutatócsoport számára rendelkezésre bocsátottuk.

Az Oktatási Minisztérium a **2001. évi és a 2002. évi** Békésy György posztdoktori ösztöndíjasok 2003. évi ösztöndíját 4 egyházi és 3 más állami intézmény részére biztosította. E jogcímen 24,8 millió Ft került felhasználásra.

Szakmai értékelésre 2004. évben kerül sor első ízben, amikor a 2001. évi nyertesek elkészítik a három éves vállalt feladataikról a beszámolót.

5. Szakmai könyvek, folyóiratok beszerzése a felsőoktatásban

A költségvetési törvény szerint 150,0 millió Ft felhasználása a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény 9/D. § (3) bekezdésében és a 7/1997. (II.13.) MKM rendeletben foglaltak alapján történt, melyből az oktatási miniszter évente többletforrásokat biztosít pályázat útján a felsőoktatási könyvtárak állományfejlesztésének támogatására.

A felsőoktatás általános fejlesztési stratégiájának megvalósítása során a hallgatói létszám jelentős növelése mellett egyre nagyobb hangsúly helyeződik az intézményi széttagoltság megszüntetésére, az oktatás és a kutatás integrálására. Mindezek a felsőoktatás könyvtáraitól, jelenlegi könyvtári rendszereitől jelentős szerkezeti változtatást követelnek meg. Az integrált felsőoktatási intézményekben olyan könyvtári szerkezetet kell létrehozni és fejleszteni, amely – időbeli korlátozottság nélkül – modern, intenzív, hatékony szolgáltatást biztosít egyszerre nagy létszámú felhasználói rétegeknek (oktatók, hallgatók). E szerkezet alapvető eleme az intézmény (Universitas) fentiekre orientált könyvtári és információs központként működő nagykönyvtára.

A pályázat egyik prioritása a könyvtári állományok erősítése volt: a hallgatók és oktatók ellátása kellő példányszámú szakirodalommal, illetve információkkal, aminek következtében biztosítható a szakirodalomhoz való közvetlen hozzáférés s az információk részbeni előállítás mellett az információk rendszeres és modern szétsugárzása a felsőoktatási intézmény egészéhez.

A pályázat prioritásai közé tartozik a könyvtári társulások olyan pályázatainak támogatása, amelyek közös, a társuló könyvtárak anyaintézményeiben egyaránt igénybe

vehető szolgáltatások szakirodalmi, ill. információs forrás-alapjait kívánják beszerezni. A pályázaton drága szakkönyvek és folyóiratok beszerzéséhez is lehetett támogatást elnyerni, a speciális, egyedi könyvtári gyarapítási igények támogatása ezért került be a pályázat céljai közé.

Könyvtári gyakorlati tapasztalat, hogy az új szakindításokat nem minden esetben kíséri a szükséges szakirodalmi és információs háttér megalapozása. Ennek az anomáliának a megoldásához is hozzá járult a pályázat.

Hazai könyvtári felmérések igazolják, hogy a posztgraduális képzéshez, különösen a PhD képzéshez felsőoktatási könyvtáraink a nemzetközi szinten elfogadottnak tekinthető szakirodalmi normatívák biztosítására nincsenek felkészülve. A pályázat e területen módot adott szerény fejlesztésre.

A nemzeti kultúránk, tudományosságunk könyvtári szolgálata arra is kötelez, hogy a pályázat szerény keretei között kiegészítő állomány-beszerzési forráshoz juttassuk azokat a közvetlenül felsőoktatási célú intézményeket, amelyek külföldön a magyar ösztöndíjasoknak szellemi bázist, a helybeli magyar ajkúaknak anyanyelvi kulturális és tudományos képzési lehetőségeket biztosítanak.

2003-ban 105 pályázat érkezett a Felsőoktatási Pályázatok Irodájához. Az igényelt támogatási összeg 489,1 millió forint volt. A pályázatok értékelését követően a kuratórium 83 pályázat támogatását javasolta a rendelkezésre álló 150,0 millió forintos támogatási keret figyelembevételével.

9. Collegium Budapest Egyesület

A Collegium létrejöttét, anyagi alapjait az EU több államának együttműködése alapozta meg 1992-ben. A 30,0 millió Ft előirányzat az új nemzetközi tudományos együttműködés kiépítését, a Collegium hangsúlyosabb jelenlétét a magyar szellemi életben, illetve az Egyesület működési költségeihez történt hozzájárulást szolgálta.

22. Felsőoktatási testületek támogatása

A költségvetési törvény szerint a 80,0 millió Ft az alábbi testületek támogatását szolgálta:

- A Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája működéséhez a felsőoktatási törvény alapján 20,0 millió Ft előirányzatot biztosított a tárca. Az előirányzat összege a HÖÖK működésének, programjaik támogatását célozta és maradéktalanul felhasználásra került.
- 17,0 millió Ft előirányzat a Doktoranduszok Országos Szövetsége működését segítő titkárság költségeit, valamint kiadványaihoz, rendezvényeihez való hozzájárulást biztosította.
- 16,0 millió Ft előirányzat biztosította a Magyar Rektori Konferencia, a Felsőoktatási Főigazgató Konferencia és a Művészeti Egyetemek Rektori Széke szervező és koordináló munkáját ellátó Titkárság működési költségeit.

- 11,0 millió Ft előirányzat a Felsőoktatási Kollégiumi Országos Szövetség szervező és koordináló munkáját ellátó Titkárság működési költségeire nyújtott fedezetet.
- 14,0 millió Ft előirányzat a pályázat útján a felsőoktatási hallgatói szakmai kollégiumok szervező tehetséggondozó és koordináló munkáját ellátó titkárságok működési költségét szolgálta.

Az előirányzathoz elsősorban a több intézmény hallgatóját, oktatóját átfogó szervezetek működése és programja, illetve a felsőoktatási képzési tevékenységet kiegészítő, az értelmiségi feladatokra felkészítő szakmai, kulturális rendezvények részesültek.

24. Felsőoktatási informatikai fejlesztés

A költségvetési törvény e jogcímen 1250,0 millió Ft előirányzatot hagyott jóvá, melyből 950,0 millió Ft működési, 300,0 millió Ft felhalmozási kiadás volt. A 2166/2003. (VII. 22) Kormány határozat alapján 207,3 millió Ft felhalmozási előirányzat került elvonásra. Továbbá 75,0 millió Ft bevétel növelte a felhasználható keretet 1117,7 millió Ft-ra.

Az előirányzat célja a felsőoktatási vezetői információs rendszer fejlesztése és bevezetésének támogatása, azaz a felsőoktatás irányítást elősegítő információs hálózat kiépítése, amely magában foglalja a hallgatói, oktatói, kutatói, valamint az épületállomány és technikai infrastruktúra egységes nyilvántartási rendszerét és adatbázisát, a tanulmányi feladatok, az intézményi, a szakmai és a gazdasági vezetés egységes számítógépes informatikai rendszerét, valamint az intézmény szakmai támogatását az informatikai rendszerek kiválasztásának és bevezetésének illetve fejlesztési területének meghatározásában.

A támogatás odaítélése pályázat útján és egyedi döntés alapján történt.

Az előirányzat az alábbi főbb működési és fejlesztési feladatok támogatására került felhasználásra:

- Az állami és nem állami felsőoktatási intézmények részére kreditrendszer bevezetését közvetlenül szolgáló informatikai fejlesztések költségeire 329,4 millió Ft.
- A felsőoktatási intézményeknek az Egységes Tanulmányi Rendszer (ETR) fejlesztésére 211,8 millió Ft.
- Az Egységes Információs Szolgálat (EISZ) adatbázisának megvásárlására 177,6 millió Ft.
- A felsőoktatási intézmények Egységes Gazdasági Rendszer (EGR) bevezetési költségeihez 82,5 millió Ft.
- Az Informatikai infrastruktúra fejlesztése, számítógépes ellátottság bővítéséhez, software beszerzéshez 100,5 millió Ft. (Eszterházy Károly Főiskola, Veszprémi Egyetem, Károly Róbert Főiskola, Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem, Budapesti Gazdasági Főiskola, BKÁE, ELTE)

- A Kempelen Farkas Hallgatói Információs Központ (HIK) olvasótermi férőhelybővítésére 24,9 millió Ft.
- Évek óta az Oktatási Minisztérium vásárolja meg a felsőoktatási intézmények részére a Statisztikai Programcsomagot (SPSS). 2003-ban 32,1 millió Ft-ért.

26. Felsőoktatási kiegészítő támogatás

A költségvetési törvény szerint 500,0 millió Ft előirányzat került meghatározásra.

Az 51/2002 (III. 21.) Korm. rendelet értelmében a költségtérítéses képzésben részt vevő, terhességi, gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban részesülő hallgatótól, valamint a második közismereti tanári szakján diplomát szerző hallgatótól költségtérítési díj nem szedhető. A GYES-GYED-en lévők költségtérítésének kiváltására az állami intézmények 2003. évi költségvetésében lévő 447,5 millió Ft 277,6 millió Ft-tal került kiegészítésre. A második közismereti tanári szak támogatására 59,3 millió Ft-ot biztosított a tárca. A felsőoktatási intézmények - a költségvetésükben biztosított támogatáson felül 99,5 millió Ft kiegészítő támogatásban részesültek azzal a céllal, hogy segítsék a hallgatók nyelvvizsga követelményeinek eredményes teljesítését. Az egyházi intézmények részére a fenti jogcímenek 15,8 millió Ft került kiutalásra. E forrás szolgált fedezetül továbbá a posztdoktori álláshelyek támogatására, illetve néhány intézmény sajátos, egyedi feladatainak színvonalas ellátásához közel 48,0 millió Ft-os összegben.

29. NIIF program támogatása

A költségvetési törvény szerint 1300,0 millió Ft előirányzat állt rendelkezésre.

Az előirányzat biztosította a - Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési (NIIF) Program működéséről szóló 95/1999. (VI. 23.) Korm. rendeletnek megfelelően – a NIIF Program 2003. évi működését, a nemzetközi hálózati kapcsolatok költségeit, a hazai adathálózatok vonalbérleti díját, az NIIF központi és regionális szolgáltatások költségeit, a NIIF hálózat fejlesztését, az NIIF Program keretében megvalósuló kutatásfejlesztést, az NIIF program szakmai rendezvényeit és egyéb, az NIIF Program működésével összefüggő költségeket.

30. Elektronikus tartalom szolgálat

2003. évben az informatikai feladatokra jóváhagyott 500,0 millió Ft előirányzatból a 2166/2003. (VII. 22.) Korm.határozat alapján 25,0 millió Ft elvonásra került. A rendelkezésre álló forrásból az alábbi feladatok kerültek megvalósításra:

- 450,0 millió Ft előirányzatból történt a „Kempelen Farkas Hallgatói Információs Központ (HIK) működtetése, valamint a nemzeti elektronikus tartalom szolgáltatás (EISZ) program koordinációja, bonyolítása a felsőoktatás szereplői számára”, illetve e forrásból gondoskodott a tárca a HIK és EISZ teljes körű

megvalósításához és befejezéséhez szükséges beruházási feladatok ellátásáról és finanszírozásáról.

- 13,0 millió Ft nyújtott fedezetet a „Szemeszter” c. felsőoktatási magazin, mint a hallgatókat érintő informatika jellegű változások, fejlesztések közzététele egyik lehetséges fórumának a kiadásaira.
- 12,0 millió Ft-os szerződést kötött a tárca az AITIA Rt-vel speciális külső adatbázisok karbantartására, valamint az EISZ biztonsági és installációs karbantartására.

34. Szent-Györgyi Albert Ösztöndíj

A költségvetési törvény szerinti előirányzat 170,0 millió Ft volt, melyből a 2166/2003.(VII.22.) kormány határozat alapján 23,0 millió Ft került elvonásra.

A program célja: hogy külföldi illetőségű neves kutatók minél nagyobb számban kapcsolódjanak be a magyar felsőoktatási intézmények, kutatóhelyek munkájába, elősegítve Magyarország azon törekvését, hogy bizonyos területeken regionális szellemi központtá váljék.

A **Szent-Györgyi Albert Ösztöndíj-pályázat** alapján a nyertesek részére a fogadó intézményeken keresztül 147,0 millió Ft-ot biztosított a tárca.

A 2002. évi pályázat nyertesei részére a fogadó intézményeken keresztül a 2003. évre vonatkozóan 108,1 millió Ft került kifizetésre, a 2003. évi pályázat nyertesei a tanévhez kapcsolódóan 38,9 millió Ft támogatásban részesültek.

A nyertesek 7, illetve 6 állami felsőoktatási intézménynél végezték illetve végzik szakmai tevékenységüket.

Az Ftv. felhatalmazása alapján kiadott 10/2002. (IV.12.) OM rendelet alapján 12 hónapos időtartamra biztosított támogatás felhasználásával megteremtődtek a feltételek az eredményes kutatómunka ellátásához. Az intézmények és az ösztöndíjasok visszajelzései alapján ígéretes szakmai együttműködések segítik a hazai oktató-kutató tevékenység színvonalának további emelését.

A pályázati rendszer sikerét igazolják a neves kutatók, illetve a széles spektrumú kutatási programok.

40. Maradványelszámolás

Az intézményektől visszazárolt pénzmaradványok elszámolására nyitott jogcím.

4. Magyarországi nemzeti, etnikai kisebbségi feladatok támogatása

Az előirányzatból 750,0 millió Ft a hátrányos helyzetű roma gyerekek integrációját szolgáló feladatokra került elkülönítésre, 250,0 millió Ft a nemzetiségi és etnikai kisebbségi feladatok támogatására állt rendelkezésre. A 2166/2003. (VII. 22.) Korm. határozat alapján a jogcímből 34,5 millió Ft elvonás történt.

A hátrányos helyzetű és roma gyerekek integrációjával kapcsolatos keretösszegeből a következő szakmai feladatok valósultak meg:

- **Az Integrációs Hálózat kiépítése és működtetése**

Az integrációs program támogatására a tárca felállította az Országos Oktatási Integrációs Központot és Hálózatot. Az intézmény és a hozzá tartozó regionális és kistérségi hálózati pontok a horizontális intézmények közötti tanulás elősegítését, módszertani anyagok fejlesztését, a szegregáció felszámolását, oktatási antidiszkriminációs képzések megtartását szolgálták. A hálózat olyan bázisintézményeken alapul, amelyek az integrált oktatás mintaintézményeit képezik és integrációt segítő szolgáltatásokat nyújtanak. A fejezeti előirányzatból erre a célra 485 millió forintot fordítottunk. A megmaradt 242,5 millió forint 8 különböző feladat megvalósítását szolgálta.

- **Közoktatási integrációs programok tartalmi fejlesztésével kapcsolatos feladatok**

A tárca támogatta az integrációs programhoz nélkülözhetetlen módszertani anyagok kidolgozását, tananyagok, segédletek, mérési, értékelési rendszerek felállítását.

- a KFPT Kht-on keresztül támogatást biztosítottunk az Országos Oktatási Integrációs Hálózat által pályázati úton kiválasztott intézmények (kistélepülések hátrányos helyzetű gyerekeket, átlagot meghaladó mértékben befogadó, általános iskolái) részére,
- a KFPT Kht-nak támogatást adtunk a közoktatási integrációs programok tartalmi fejlesztésével kapcsolatos feladatok pályáztatásához.

- **Egyéb oktatási programok tartalmi fejlesztésével kapcsolatos feladatok:**

- a Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet részére adott támogatás a roma középiskolásoknak szervezett felvételi előkészítő beindításának költségéhez történő hozzájárulást jelentette,
- a Kiss Árpád Országos Közoktatási Szolgáltató Intézmény által szervezett roma oktatási konferencia megrendezéséhez támogatást biztosítottunk,
- a Fővárosi Önkormányzat Gyermekotthonnak a nevelőintézetek, valamint a nemzetiségi szakiskolák részére a "rom Ande Jekh" táborról szóló oktatófilm elkészítéséhez adtunk támogatást,
- a Dányi Cigány Kisebbségi Önkormányzat részére a Dány községben megtartott intenzív nyelvi tábor költségeihez nyújtott a tárca támogatást.

- **Oktatási programok tartalmi fejlesztésével kapcsolatos feladatként biztosítottuk:**

- a Kiskunlacházi CKÖ; „Romák az Európai Unióban” című nemzetközi konferenciához kapcsolódó kiadvány megjelentetését,

- és az egyetemek, főiskolák által kiírt pályázati felhívás alapján költségtérítéses képzésben résztvevő cigány fiatalok közül a nyertes pályázók tandíjához való hozzájárulást.
- **Modellintézmények és programok támogatása**
Fontos feladatunk volt a roma nemzetiségi oktatás területén kialakított modellértékű programok fejlesztése, intézményeik, mint modellintézmények támogatása, valamint a multikulturális tartalmak elterjesztése a köz- és felsőoktatásban.

Ennek során támogatást biztosítottunk:

- a Kalyi Jag Roma Művészeti Egyesületnek Roma Nemzetiségi Számítástechnikai Kéttannyelvű és Alapművészeti Szakiskola működtetéséhez,
- az Országos Közoktatási Intézetnek a „Roma munkanélküliek közoktatási intézményekben történő közhasznú foglalkoztatása és képzésük során szükséges moduláris tananyag kidolgozása” című projekthez,
- a Kovács Zoltán Alapítványnak az általa fenntartott óvoda udvarának beépítésére, játékok telepítésére,
- a Pályaorientációs Alapítványnak a tanoda programjához,
- a Miskolci Egyetemnek a "Kisebbségek pedagógiája" című tantárgy keretén belüli 3 napos terepmunkához,
- a Változó Világ Alapítványnak a „Változó világ” című könyv kiadásához, amelynek tárgya a roma fiatalok helyzete a magyar oktatási rendszerben,
- a Kalocsa Város Cigány Kisebbségi Önkormányzatnak a kalocsai hátrányos helyzetű gyermekek számára rendezendő gyermeknap költségeire,
- a Duna- Sió Közi Roma Kistérségi Egyesületnek a beás családok történeti kulturális kutatásához,
- a Tápiószecső Nagyközségi Cigány Kisebbségi Önkormányzatnak az országos roma-magyar oktatási és közművelődési találkozók megrendezéséhez,
- a Szendrőládi CKÖ-nak a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei hátrányos helyzetű fiatalok azonos szintű oktatása és tovább tanulása című programjához,
- a Domony Cigány Kisebbségi Önkormányzatnak a domonyi közösség ház alapításához,
- a XIII. ker. Cigány Kisebbségi Önkormányzatnak a XIII. kerületi gyermekek részére rendezett folklór tábor költségeire,
- az Országos Cigány Önkormányzatnak a roma középiskolások nyári táborának megrendezésének költségeire,
- a törökbálinti nyári tábor megrendezéséhez, amelyben 420 cigány gyermeket készítettek fel a szeptemberi iskolakezdésre,
- a MÁI-nak a „Szolidaritás és Interkulturális Együttélés Európában 2003.” című nemzetközi projekt költségeihez,
- a beás és romani nyelvek közoktatásba történő bevezetéséhez (a roma népismereti tankönyv és oktatási programcsomag kidolgozására).

- **Az integrációs programhoz szükséges pedagógus kompetenciák fejlesztésének elősegítése**
Az Országos Oktatási Integrációs Hálózat bevonásával „A többszörösen hátrányos helyzetű gyerekeket, az átlagot meghaladó mértékben befogadó iskolák számára” kiírt pályázat lebonyolítása kapcsán a szükséges pedagógus kompetenciák fejlesztésének elősegítésére, valamint pedagógus-továbbképzési modulok támogatására került sor.
- **Oktatási antidiszkriminációs gyakorlat megerősítése**
Az időközben megszületett antidiszkriminációs törvény közoktatási fejezetének, illetve a közoktatási törvény antidiszkriminációs rendelkezéseinek gyakorlati elterjesztésével kapcsolatos feladatot is finanszíroztunk.
- **Speciális iskolai integrációs programokhoz való hozzájárulás**
Az OM finanszírozta 4 tárca (Gyermek, Ifjúsági és Sportminisztérium; Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium; Belügyminisztérium, Oktatási Minisztérium) közötti együttműködés, valamint az Esélyegyenlőségi Kormányhivatal részvételével zajló speciális iskolai integrációs program az „Utolsó Padból” című program előkészítését. A program célja a hátrányos társadalmi réteghelyzetű tanulók szempontjából a fogyatékosná nyilvánítás jelenlegi rendszerének felülvizsgálata, módosítása, az indokolatlanul fogyatékosná minősített gyermekek arányának visszaszorítása.
- **Szakképzési és felnőttképzési programok továbbfejlesztéséhez való hozzájárulás**
Az előirányzat a felnőttoktatási szakmai és érettségiszerző, valamint távoktatási képzések fejlesztéséhez való hozzájárulást, speciális szakképzési programfejlesztések támogatását is biztosította.
- **Intervenciós keret**
Az azonnali intézkedést igénylő egyedi kérelmek kezelésére szolgáló keretből a tárca támogatta:
 - a hátrányos helyzetű gyermekek beiskolázását tanszertámogatás formájában,
 - az Országos Cigány Önkormányzat által szervezett Regionális és Országos Tájékoztató Konferenciák című rendezvénysorozatot,
 - számos Cigány Kisebbségi Önkormányzat közvetítésével hátrányos helyzetű gyermekek iskolai tanszerekkel és óvodai készségfejlesztő játékokkal való megsegítését,
 - a Karancsság-i Napközi Otthonos Óvoda felújítását (az óvoda épülete előre nem látható módon rongálódott meg, a megjavíttatáshoz azonnali segítségre volt szükség).

Az előirányzat terhére nyújtott támogatások általánosságban olyan máshonnan nem finanszírozható feladatok megvalósulását segítették elő, melyek lehetővé tették a tárca átfogó integrációs programjának megvalósítását. A támogatások részben pályázati úton, részben egyedi döntés alapján kerültek felosztásra.

A kedvezményezettek a támogatásokat a célnak megfelelően használták fel. A feltételezett 600 szegregációs gyakorlatot folytató oktatási intézmény deszegregációs folyamata elindult. Ezt a célt szolgálja az integrációs normatíva és a képességkibontakoztató normatíva is, hatékonyságukat mutatják a normatívákat igénylők

statisztikai adatai. 2003 októberében 315 iskolafenntartó önkormányzat összesen 8033 gyermekre vette igénybe az integrációs normatívát, 415 iskolafenntartó önkormányzat összesen 22782 gyermekre vette igénybe a képességkibontakoztató normatívát. Amennyiben ez a folyamat így folytatódik tovább, pár éven belül fel tudjuk számolni a szegregációt.

A PHARE támogatással megvalósult programok:

A HU-01.01.01 számú "A halmozottan hátrányos helyzetű, elsősorban roma fiatalok társadalmi beilleszkedésének támogatása" című Phare program a szociálisan hátrányos helyzetű, elsősorban roma közösségek támogatására, esélyeik növelésére irányul, elsősorban az oktatás, a képzés, a közösségfejlesztés és az érdekképviselés területén. A programhoz tartozó 3 különböző alprogram még nem zárult le, így az eredményeket sem elemezhetjük.

A kisebbségi oktatás általános finanszírozási rendszer keretében nem finanszírozható feladatok ellátását évek óta minden érintett számára elérhető nyilvános pályázat útján biztosítja a tárca.

1. A közoktatási intézményekkel nem rendelkező kisebbségek ún. „vasárnapi iskoláinak” támogatása

2003-ban utoljára írtunk ki pályázatot a közoktatási intézményekkel nem rendelkező kisebbségek ún. „vasárnapi iskoláinak” támogatására. Felhívtuk az érintettek figyelmét, hogy a közoktatási törvény 1999. évi módosításakor megteremtett kiegészítő kisebbségi oktatásra való áttérésre biztosított átmeneti idő lejárt. A pályázatra 17 civil szervezet, illetve országos kisebbségi önkormányzat nyújtotta be pályázatát, közülük csak az iskolarendszerrel nem rendelkező kisebbségek 8 pályázatát támogattuk mindösszesen 20,0 millió forinttal.

2. Akkreditált és anyaországi kisebbségi pedagógus-továbbképzések támogatása

Fontosnak tartjuk annak megteremtését, hogy a kisebbségi pedagógusoknak a hétvévenkénti kötelező továbbképzés keretén belül legyen lehetőségük kisebbségi anyanyelvi és népismereti továbbképzésen való részvételre. Ezért 2003-ban is pályázatot írtunk ki az akkreditált kisebbségi továbbképzések, szakirányú továbbképzések és anyaországi továbbképzések megvalósításának támogatására. A pályázók a résztvevők által befizetett díj maximum kétszeresét nyerhették el. A pályázatra benyújtott 20 pályázatból 19 továbbképzés megvalósítását támogatta az Oktatási Minisztérium mindösszesen 14,7 millió Ft összeggel.

3. Kisebbségi oktatást segítő kutatások támogatása

Az Oktatási Minisztérium évek óta pályázat útján támogatja a kisebbségi oktatást segítő kutatásokat. 2003-ban a kisebbségi oktatást szabályozó új dokumentumok (A nemzeti, etnikai kisebbség óvodai nevelésének, iskolai oktatásának irányelve, nyelvi, népismereti követelmények) hatását kutató, a nemzeti kisebbségek népismeretének oktatását segítő, a hazai kisebbségek történetét, tárgyi és szellemi kultúráját feldolgozó anyanyelvű kutatásokra, illetve a beás és romani nyelvoktatást segítő nyelvi – módszertani anyagok kidolgozásának támogatására írtunk ki pályázatot.

A pályázatok elbírálásakor elsősorban az anyanyelven folyó kutatást, a szakmai múlttal rendelkező kutatóintézeteket, valamint a kétoldalú egyezményekben szereplő

OM kötelezettségeket vettük figyelembe. A támogatási összeg maximum 30 %-a volt fordítható a kutatási tevékenységgel szorosan összefüggő működési kiadásokra.

A pályázaton kisebbségi kutató intézetek, valamint a felsőoktatási kisebbségi tanszékek, tanszéki csoportok vehettek részt. Jelentősége nemcsak abban van, hogy a közoktatást segítő kutatásokat folytatnak, hanem e támogatás hozzájárul a kisebbségi intézmények megerősödéséhez, fennmaradásához is. A beérkezett 34 pályázóból 13 társadalmi szervezet volt. Az igénybe vett forrás nagysága 14,8 millió Ft volt, melyből 21 pályázó részesült támogatásban. A 13 társadalmi szervezet közül 6 kapott összesen 4,5 millió Ft támogatást.

4. Kisebbségi anyanyelvi és népismereti táborok támogatása

Fontosnak tartjuk, hogy a kisebbségi oktatásban résztvevő gyerekek iskolán kívüli foglalkozásokon, lehetőség szerint anyanyelvi környezetben mélyíthessék el nyelvtudásukat. Ezt elősegítendő 2003-ban is pályázatot írtunk ki a kisebbségi anyanyelvi, hagyományőrző és olvasótáborok támogatására. 108 iskola, ill. országos kisebbségi önkormányzat nyújtotta be pályázatát, melyből 93 felelt meg a kiírásban foglaltaknak. A nyertes pályázók által tervezett táborok megvalósításához mindösszesen 20 millió Ft támogatást biztosítottunk.

5. Költségtérítéses képzésben és egyetemi felvételi előkészítőkön résztvevő cigány fiatalok költségtérítésének támogatása

Az oktatási tárca évek óta nyújt támogatást pályázat útján a költségtérítéses képzésben és felsőoktatási felvételi előkészítőn résztvevő roma fiatalok költségtérítéséhez.

A 2002/2003. tanév II. félévére kiírt pályázaton 210 beérkezett pályázatból 203 felelt meg a pályázati kiírásban foglaltaknak, a felosztott támogatás összege 13,9 millió Ft volt. A 2003/2004. tanév I. félévében 332 pályázat érkezett be, melyből 300 felelt meg a kiírásban foglaltaknak, a felosztott támogatás összege 17,2 Ft volt.

6. Eszközbeszerzési pályázat

Fontos, hogy a kisebbségi intézmények között az anyanyelvű és kétnyelvű iskolák, ezen belül is az alacsonyabb tanulólétszámú intézmények jobb feltételek között működjenek. Ezt a célt szolgálta az elmúlt évben meghirdetett meghívásos pályázatunk, melyen a 12 évfolyamos nemzetiségi intézmények, valamint a 150 fő tanulólétszám alatti anyanyelvű és kétnyelvű iskolák vehettek részt. Az elnyert támogatást a kisebbségi oktatást segítő eszközök beszerzésére fordíthatták. A pályázat keretében 18 iskola mindösszesen 28,3 millió Ft támogatást kapott.

A költségvetési törvény 5. számú melléklet 7. pontjában kapott felhatalmazás alapján az OM látta el a nemzetiségi óvodát és iskolát fenntartó önkormányzatok támogatására kiírt pályázattal kapcsolatos tennivalókat. A törvényben meghatározottak szerint a Belügyminisztériummal, a Pénzügyminisztériummal és a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatallal egyeztetve, a Hátrányos Helyzetű és Roma Gyermekek Integrációs Hivatalával és a MÁK Területi Igazgatóságával együttműködve. A pályázat keretében 166 település 216 intézménye fenntartásához nyújtottunk mindösszesen 340,0 millió Ft támogatást. Nagyobb mértékben segítettük a tannyelvű és kétnyelvű iskolák, szlovén iskolák fenntartását, és további támogatást biztosítottunk a kisebbségi óvodák és nyelvoktató iskolák fenntartásához.

A kisebbségi oktatás aktuális feladatairól október végén Zánkán Országos Kisebbségi Pedagógus Konferenciát szerveztünk, melyen 168 pedagógus vett részt. A plenáris ülésen elhangzott tájékoztató előadásokat követően négy szekcióban (nemzetiségi óvodák; nyelvoktató általános iskolák; tannyelvű-kétnyelvű általános iskolák; középiskolák;) folytatódott a szakmai munka. A rendezvénynek kiemelkedően pozitív visszhangja volt, a résztvevők elmondása szerint valóságos problémák megvitatására került sor, a mindennapi szakmai munkájukat érintő kérdésekre kaptak választ.

A konferenciát az Oktatási Minisztérium szerződése alapján a Zánkai Gy.I.C. Kht. bonyolította le, összköltsége 2,2 millió Ft volt. Az összeg a szállás, étkezés, szekciótermek, technikai eszközök biztosítását foglalja magába.

5. Határon túli magyarok oktatási és kulturális támogatása

E célra a költségvetési törvényben 1365,0 millió Ft előirányzat került meghatározásra, melyből a 2166/2003. (VII. 22.) Korm.határozat alapján 26,5 millió Ft elvonásra került.

A szomszédos országok magyar nemzetiségű diákjainak, hallgatóinak és kutatóinak támogatására 491,4 Ft került elkülönítésre.

A tárca alapvetően az ösztöndíjreformot folytatta 2003-ban is, a korábban már kiépített szakmai, adminisztratív és jogszabályi hátterét a lehetőségeknek megfelelően tovább erősítette. A 2002/2003-as tanév második félévétől ösztöndíjmelést sikerült végrehajtani, amely így a teljes és kiegészítő alapképzés és részképzés esetében 15.600 Ft/hó-ról 19.000 Ft/hó-ra emelkedett. A határon túli magyar hallgatók jobb képzési lehetőségeinek biztosítása érdekében 2003-ban is finanszírozásra került a szakkollégiumi képzés működése a Márton Áron Szakkollégiumban.

A 2002/2003-as tanév II. félévében 1072 fő teljes képzésben résztvevő, 21 fő másoddiplomás, 17 fő kiegészítő képzésben résztvevő, 11 fő „pótkeretes” PhD, 25 fő levelezős PhD és 862,5 emberhónap részképzős hallgató ösztöndíjazását finanszírozta, míg a 2003/2004-es tanév I. félévében pedig 973 fő teljes képzésben résztvevő, 18 fő másoddiplomás, 17 fő kiegészítő képzésben résztvevő, és 2 fő „pótkeretes” PhD, 43 fő levelezős PhD és 630,5 emberhónap részképzős hallgató ösztöndíjazását finanszírozta a tárca.

A Határon Túli Magyar Ösztöndíjtanács javaslata alapján kutatói ösztöndíjra 253 emberhónap került kiutalására. A kutatásokat szakmai tartalmuk alapján, saját régiójuk tudományos igényeinek figyelembevételével támogatták. Növekedett az érdeklődés a szülőföldi ösztöndíjak iránti is.

2003. évben is fenntartotta a tárca a magyarországi általános és a középiskolai ösztöndíjakat, amelyek különlegesen indokolt, speciális esetben kerültek csak megítélésre a 2002/2003. tanév II. félévében 64 fő részére, a 2003/2004-es tanév I félévében 60 fő részére. Ilyen a szellemi, testi fogyatékosok magyarországi gyógykezelése alatti tanulásának a támogatása; egyes művészeti, egyházi, vagy speciális szakmai képzés

magyarországi biztosítása, vagy az államközi szerződésekből adódó általános és középiskolai ösztöndíjak.

2003.-ban magyarországi nyári egyetemen 203 fő vett részt, emellett határon túli nyári egyetemek részesültek támogatásba.

Az OM a Zánkai Gyermekek- és Ifjúsági Centrum Kht.-val kötött megállapodás alapján a teljes kárpát-medencei régióban megtartott magyar anyanyelvű rendezvényeken (verseny, fesztivál, képviselőek) 150 eredményesen szereplő növendékek számára biztosított szakmai jutalomtáborban való részvételt 10 kísérőtanárral együtt.

Vendégtanár programra 5,0 millió Ft került felhasználásra

A határon túli felsőoktatási intézményekben meghívás alapján előadást vállaló magyarországi oktatók támogatása történt az útiköltségek utólagos megtérítésével, továbbá meghatározott esetben megbízási szerződéssel. A támogatások egyedi döntésként, utólag kerültek kifizetésre, a meghívó fél igazolása és az utazást igazoló jegyek illetve bizonylatok alapján. A támogatások hasznosságát jelzi, hogy nélkülük több esetben létre sem jöhettek volna a környező országokban növekvő számban meghonosodó, részben vagy egészben magyar tanítási nyelvű felsőoktatási szakok. Előrelépést jelentett, hogy a vendégtanárok költségeinek térítésére egy esetben együttműködési megállapodást kötött a tárca egy határon túli alapítvánnyal.

A szülőföldi diák-, hallgatói és oktatási tájékoztató tevékenység és a szülőföldi felsőoktatás támogatására 347,7 millió Ft keret állt rendelkezésre.

Az előző évhez hasonlóan meghívásos pályázat keretében nyújtott támogatást a tárca a szülőföldi diáktevékenységhez. A források hatékonyabb felhasználása érdekében 2003. évben is az ernyőszervezetek támogatását kívántuk megvalósítani, melynek keretében a határon túli felsőoktatási intézmények magyar nemzetiségű hallgatóit tömörítő, elsősorban hallgatói- és doktorandusz – összesen 8 – szervezetek jutnak támogatáshoz szülőföldi tevékenységük ellátására.

A kiemelkedő fontosságú, határon túli magyar értelmiségi elitképzést elősegítő, határon túli szakkollégiumok (Selye János Kollégium, Kárpátaljai Magyar Szakkollégium, Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium (VMFK)) támogatása a korábbi struktúrában folytatódott. A VMFK ebben az évben beiskolázta a 3. évfolyamát is, így már teljes létszámmal működik, az ösztöndíjak mértéke pedig minden régióban 2.000 Ft/hó/fő összeggel emelkedett 2003-ban.

E jogcímből került támogatásra az ösztöndíjrendszer határon túli adminisztratív háttérét biztosító és oktatási tájékoztató tevékenységet folytató (a GYISM-mel közösen fenntartott) Agora Irodahálózat. Az irodahálózat hatékonyan ellátta az oktatási vonatkozású feladatait, elősegítve a tárca munkáját.

A székhelyen kívüli képzések támogatásával a cél: a majdani önálló határon túli magyar nyelvű felsőoktatási intézményrendszer kialakulásának elősegítése, illetve egyes, magyarul nem indított szakokon történő tanulmányok folytatásának lehetővé tétele. Az ehhez a Kedvezménytörvényben meghatározott finanszírozási struktúra 2003-ban továbbra is csak részlegesen valósult meg a szükséges források hiánya miatt. A támogatott 11 kihelyezett képzés közül csak a BKÁE és a BME a Selye János Egyetemért

Alapítvánnyal közös révkomáromi képzéseinek, a BKÁE és a Lorántffy Zsuzsanna Polgári Társulás királyhelmei képzésének, valamint a Kárpátaljai Magyar Tanárképző Főiskola és annak kihelyezett képzéseinek a finanszírozása történt külön szerződéses rendszerben. Az előző évhez képest jelentősen megemelkedett előirányzat ellenére a finanszírozási rendszer még forráshiánnyal küzdött, pótlólagos források bevonása volt szükséges 2003-ban (a Selye János Egyetemért Alapítvány 500,0 millió Ft támogatásban részesült az Országos Szakképzési Alapból).

A szabad forrás a kiemelkedő fontosságú kisebbségi kutatásokat végző, felvidéki Fórum Intézet működésének támogatására szolgált.

Az anyanyelvű oktatás és tankönyv-, taneszköz ellátás támogatására 505,9 millió Ft került felhasználásra, melyből a 2166/2003. (VII. 22.) Korm. határozat alapján 26,5 millió Ft elvonásra került.

Meghívásos pályázattal került sor a keret elosztására, a döntést a határon túli magyar pedagógus szövetségekből álló szakmai szervezete hozta meg.

Támogatásra került 16 határon túli magyar **módszertani központban folyó oktatási** tevékenységet, illetve a szakmai szervezetek működésének munkája.

Az oktatási tárca immár több mint 1 évtizede folyamatos, tudatos és kiszámítható támogatásának köszönhetően a régiókban kiépültek és megszilárdultak azok a továbbképzési formák, amelyek biztosítják a határon túli pedagógusok magas színvonalú anyanyelvű **továbbképzését**. Ezek közül ki kell emelnünk az Erdélyben, Felvidéken, Kárpátalján és Vajdaságban folyó Kárpát-medencei nyári akadémiákat. Erdélyben 3466 fő, Felvidéken 2980, Vajdaságban 2239, Kárpátalján 670, Horvátországban 165, Szlovéniában 120, a nyugati magyarságból 550 fő vett részt a nyári akadémiákon és a továbbképzéseken.

Támogatta tárca a határon túli magyar pedagógusok magyarországi speciális szakmai továbbképzéseken, konferenciákon való részvételét, így a 4 legfontosabb Magyarországon megrendezésre kerülő közoktatási konferencián megközelítőleg 65 fő vehetett részt.

2003-ban a Kedvezménytörvény alapján kétféle továbbképzésre jelentkezettek a határon túli magyar pedagógusok:

- A továbbképzési jegyzéken szereplő, indítási engedéllyel rendelkező akkreditált továbbképzések keretében 2 továbbképzés valósult meg, melyen 37 pedagógus vett részt.
- a Határon Túli Magyar Pedagógus Szövetségek által igényelt, úgynevezett elismert képzéseken 2003-ban 1225 pedagógus kapott lehetőséget arra, hogy részt vegyen a 27 színhelyen induló 42 képzésen.

A Kedvezménytörvény alapján a 206/2003 (XII. 10.) Korm. rendelet értelmében a határon túli magyar pedagógusok a költségvetési törvényben normatív, kötött felhasználású támogatásként megállapított összegnek megfelelő hozzájárulást vehetnek igénybe **szakirodalom vásárlásához**.

A **magyarországi tankönyvek és taneszközök eljuttatását** csak korlátozott mértékben (ez a gyakorlatban közel 8,0 millió Ft értékű magyarországi könyv), igény szerint (Horvátország, Szlovénia, nyugati szórvány, valamint a Vajdaság) támogatta a tárca 2003. évben.

A Határon Túli Magyar Tankönyvtanács javaslata alapján a támogatás legnagyobb része a környező országok pénznemében kerül felhasználásra a helyi igények alapján megírt tankönyvek, kiegészítő kiadványok, tantervek előkészítésére és kiadására, valamint a több helyen - 10 éve - működő tankönyves műhelyek fejlesztésére. Az elmúlt évek munkája nyomán 2003-ban a román Oktatási Minisztérium által meghirdetett ingyenes tankönyvakció keretében a 9. évfolyamon tanuló magyar nemzetiségű tanulók ingyen jutottak magyar nyelvű tankönyvhöz. (Ez közel 70 db könyvet jelent).

A kárpát- medencei régióban a minisztérium 14.800 növendéket támogatott az **anyanyelvi tanulmányi versenyeken**, míg az anyanyelvi tematikus szaktáboroztatási keretből 4200 tanuló magyar nyelven vezetett nyári foglalkozására biztosítottunk forrást.

A teljes kárpát-medencei **szórvány területen** az egyes régiók koordinációját ellátó 15 szervezet részesült a szórványoktatáshoz kapcsolódó tevékenységéhez támogatásban. Külön szórvány-feladat volt az évek óta megoldásra váró csángó oktatási stratégia kialakítása és tervszerű működtetése, amely 2003-ban elkezdődött.

Készenléti keretre 15,0 millió Ft került felhasználásra. A keretből a szervezett tanácskozásokra, megbeszélésekre érkező határon túli vendégek napidíja, szállásköltsége, valamint a határon túli oktatást vállaló vendégtanárok útiköltsége került kifizetésre.

7. Beruházásból belépő létesítmények

2003. évben a beruházásból belépő létesítményekkel kapcsolatban felmerült többletköltségek támogatására 83,1 millió Ft állt a tárca rendelkezésére.

Támogatás fedezetül szolgált:

- a **Szegedi Tudományegyetem** a Hallgatói Szolgáltató Iroda és a TIK létszámbővítés költségeinek fedezetére, illetve 2 fő többletlétszámhoz kapcsolódó személyi juttatás és járulék kifizetésére;
- a **Veszprémi Egyetem** Radiokémiai Tanszék NEVIKI épületbe való átkötöztetésére, valamint a Pethe Ferenc- és a Napsugár úti Kollégium férőhelybővítéséhez kapcsolódó többletköltségek fedezetére;
- a **Nyugat-Magyarországi Egyetem** Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karán és a Közgazdaságtudományi Karán létesült új épületek üzembehelyezési költségére és a 4, illetve 5 fő többletlétszámhoz kapcsolódó személyi juttatás és járulék kifizetésére;
- a **Dunaújvárosi Főiskola** Kallós D. u. 1. sz. alatti főiskolai „C” épületének üzemeltetési többletköltségeinek fedezetére;
- a **Nyíregyházi Főiskola** Hallgatói Információs Központ üzembe helyezési költségeire, valamint 2 fő többletlétszámhoz kapcsolódó személyi juttatás és járulék kifizetésére.

10. Zánka Gyermekek és Ifjúsági Centrum Kht. támogatása

A 2226/2003. (IX. 22.) Korm.határozat alapján a Kormány jóváhagyta, hogy az Oktatási Minisztérium a Zánka Gyermekek és Ifjúsági Centrum Kht.-ban 49 % részesedést szerezzen.

A jogcímen jóváhagyott 250,0 millió Ft előirányzatból a Kormány engedélyezte, hogy 204,5 millió Ft-ot törzstőke emelésként, valamint ezzel egyidejűleg 45,5 millió Ft-ot tőketartalékként a Kht. rendelkezésére bocsásson.

11. Nukleárisbalest-elhárítás

A költségvetési törvény szerint a 40,0 millió Ft előirányzat a nukleárisbaleset-elhárítási és biztonságsszervezési (katasztrófa, tűz-, polgári-, munka és vagyonvédelmi) feladatok megoldásának támogatását szolgálta, melyek intézményi, de regionális és országos érdeket is szolgáltak, valamint a biztonságosabb és olcsóbb intézményi működtetést elősegítették.

Nukleárisbalest-elhárítási, katasztrófavédelmi feladatokra a műszerezettség fejlesztése révén 23,5 millió Ft-tal támogatta a tárca 11 labor műszerfejlesztését.

Intézményi polgári védelmi szervezetek és tevékenységek támogatása 7,1 millió Ft, intézményi biztonságtechnikai fejlesztésének támogatása 5,1 millió Ft volt.

A minisztérium orientáló, képző- és továbbképző rendezvények által szakmai segítségnyújtást adott az OM felügyelete alá tartozó intézményeknek. A rendezvények, képzések költségeire 4,3 millió Ft került felhasználásra.

8. alcím Társadalmi szervezetek támogatása

1. Országos szövetségek, társaságok és egyesületek támogatása

Az egyesülési jogról szóló törvény alapján az országos tevékenységi körű oktatási-nevelési (közoktatási és felsőoktatási) társadalmi szervezetek pályázat alapján részesülhettek a költségvetési törvényben jóváhagyott 100,0 millió Ft előirányzatból.

A közoktatásban tevékenykedő civil szervezetek működési támogatására 70,0 millió Ft állt rendelkezésre. A beérkezett 127 pályázat közül 113 szervezet nyert támogatást minimum 0,2 millió Ft összegben.

A pályázat eredményesen járult hozzá a közoktatási szakterület tevékenységével összefüggő szakmai szövetségek és társaságok működési feltételeinek biztosításához, valamint lehetőséget teremtettek arra, hogy ezen szervezetek az iskolák nagy tömegei számára nyújtsanak szakmai segítséget fejlesztési programjaik megvalósításához.

Az előirányzatból a felsőoktatási szakterület felügyeletéhez tartozó civil szervezetek részére 30,0 millió Ft került elosztásra.

A támogatás a felsőoktatási intézményekben működő hallgatói és/vagy oktató szervezetek (41 nyertes pályázó) működéséhez és egyes szakmai programjaihoz nyújtott segítséget. Elsősorban a több intézmény hallgatóját, oktatóját átfogó szervezetek működése és programja, illetve a felsőoktatási képzési tevékenységet kiegészítő, az értelmiségi feladatokra felkészítő szakmai, kulturális rendezvények kaptak támogatást. A támogatás rendkívül fontos szerepet (sokszor egyetlen lehetőséget) töltött be a hallgatók és oktatók önszerveződésre épülő közösségek fenntartásában, nyilvános megjelenésük biztosításában.

9. alcím 2003. október 15-i földgáz-áremelés ellentételezése

2. (Köz)alapítvány által fenntartott, közoktatási feladatokat ellátó, normatív támogatásban részesülő intézmények részére földgáz-áremelés ellentételezése

A földgáz-áremelés kompenzálására - a központi költségvetés általános tartalékából biztosított támogatás fogadására – év közben nyitott új előirányzat

3. (Köz)alapítvány által fenntartott, normatív támogatásban részesülő felsőoktatási intézmények részére földgáz-áremelés ellentételezése

A földgáz-áremelés kompenzálására - a központi költségvetés általános tartalékából biztosított támogatás fogadására – év közben nyitott új előirányzat.

4. (Köz)alapítvány által fenntartott, normatív támogatásban részesülő kiskollégiumi intézmények részére földgáz-áremelés ellentételezése

A földgáz-áremelés kompenzálására - a központi költségvetés általános tartalékából biztosított támogatás fogadására – év közben nyitott új előirányzat

10. alcím Alapítványok támogatása

Az alapítványok támogatására szolgáló költségvetési törvény szerinti eredeti előirányzat összevontan 2400,0 millió Ft volt, melyből a 2166/2003. (VII. 22.) Korm.határozat szerint 116,0 millió Ft került elvonásra. Továbbá MEH-OM együttműködési megállapodással 7,0 millió Ft többlettámogatást kapott a tárca meghatározott feladatra.

A **felsőoktatási** állami feladatok ellátására létrejött alapítványok/közalapítványok a következők szerint részesültek támogatásban.

Esélyt a Tanulásra Közalapítvány részére az alapító okiratban foglalt céljainak megvalósításához 350,0 millió Ft-ot biztosított a tárca.

A 1078/1997 (VII.17.) Kormányhatározattal létrehozott Esélyt a Tanulásra Közalapítvány a felsőoktatási intézményekben nappali tagozaton tanulmányokat megkezdő és folytató,

illetve rossz anyagi körülmények között élő azon hallgatóknak nyújt támogatást, akik e nélkül tanulmányaik folytatására nem lennének képesek.

A Közalapítvány 2003. évi pályázatait két fordulóban hirdette meg, a beadott pályázatok száma 6399 volt. A 2002/2003. tanévben támogatást elnyert hallgatók száma 3136. Az éves szinten nyújtott hallgatói támogatások (ösztöndíj) összege 360,1 millió Ft, egy hallgatónak nyújtott átlagos támogatás havi mértéke 10,7 ezer Ft.

Összegezve megállapítható, hogy a Közalapítvány a pályázati rendszerének támogatására fordítható forrásokat teljes egészében felhasználta az alapító okiratban meghatározott célokra.

Budapesti Német Nyelvű Egyetemért Közalapítvány a fenntartója az Andrássy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetemnek. A Közalapítványt a Kormány a 1012/2001. (II. 20.) határozatával hozta létre. A közalapítvány részére az alapító, 400,0 millió Ft-ot határozott meg. Továbbá a fejezet, a központi tartalék keret terhére 140,0 millió Ft-ot biztosított a működési költség kiegészítéseként.

2003. évben 78 hallgatóval bővült összlétszám 143 főre emelkedett. A célkitűzéseknek megfelelően a második évben már 7 országból érkeztek diákok.

A Közalapítvány az alábbi feladatokat látta el:

- Két nagyobb tudományos konferenciát szervezett.
- Folytatódtak a 2002. évben megkezdett „Ország bemutató” rendezvények, és tudományos előadások.
- Megállapodást írt alá az Alsószászországi Osnabrücker Egyetemmel.
- Fogadta több magas rangú személyiség látogatását (brandenburgi miniszterelnök, Németországi Szövetségi Köztársaság Gyűlésének alelnöke).

Az egyetem végleges intézményrendszerének kialakítása céljából közép és hosszú távú fejlesztési stratégiát dolgozott ki az egyetem további célkitűzéseinek megvalósítására.

A **Nemzetközi Pető András Közalapítvány** 2003. évi támogatása 350,0 millió forint volt. A közalapítványi célok megvalósítója a Mozgássérültek Pető András Nevelőképző és Nevelőintézete, ezért a támogatás teljes összegének cél szerinti felhasználása a fenntartott intézménynél valósult meg.

A támogatás az alábbi feladatokra nyújtott fedezetet:

- A felsőoktatással összefüggő tevékenységek költségeire 94,5 millió forintot használtak fel (konduktor,- tanító képzés és kollégiumi férőhely).
- 255,5 millió forintot a közoktatással összefüggő egészségügyi, szakszolgálati és különleges ellátási tevékenységekre fordítottak.

A kiegészítő támogatás a normatívával nem fedezett, törvényben rögzített köz-és felsőoktatási feladatokat segíti. A közalapítvány egyéb bevételeit: adományok, SZJA lakossági felajánlásból érkező 1 %, valamint pályázati források teszik ki.

A **közoktatási** állami feladatok ellátására létrejött alapítványok/közalapítványok a következők szerint részesültek támogatásban.

A Fogyatékos Gyermek, Tanuló Felzárkóztatásáért Országos Közalapítvány részére 255,0 millió Ft-ot biztosított a tárca.

A Közalapítvány kuratóriuma az alapító okiratban meghatározott célokat és feladatokat a szakmai munkaterv alapján végezte.

A támogatás az alábbi feladatokra nyújtott fedezetet:

- Pedagógiai szak- és szakmai szolgáltatás. E feladatkörben a gyermekek vizsgálatának végzését (180 gyermek komplex vizsgálata) és az áthelyezési javaslatok szakmai elemzését támogatta a Közalapítvány.
- Kiadványok megjelentetése (Fogyatékos emberek Európába mennek).
- Szakmai programok („Fogyatékos tanulók foglalkoztatásának elősegítése II.” pályázathoz kapcsolódó „Munkahelyi Gyakorlat Program”).
- Konferencia, szakmai rendezvények (Magyar gyógypedagógusok Egyesületének országos konferenciája).
- Pályáztatás:

2003-ben a kuratórium 13 új pályázati programot hirdetett meg, és 21 pályázati program keretében vállalt kötelezettséget, a titkárság összesen több mint 25 pályázati programot kezelt. A beérkezett pályázatok száma 1303, a támogatott pályázatok száma 701. A támogatási igényük 858,7 millió Ft és a támogatási összege 427,3 millió Ft volt. A pályázatok átlagos támogatási igénye 609 eFt volt, a nyertes pályázók átlagosan 609 eFt támogatásban részesültek.

- Kommunikáció, egyéb:

A Közalapítvány kuratóriuma, 2003-ban kiemelt figyelmet fordított a Közalapítvány kommunikációjára, a különböző médiában való megjelenésére. 2003. decemberében összesen 170 alkalommal volt látható reklámfilm a különböző TV-csatornákon és 100 óriásplakát került kihelyezésre.

Jelentős a közalapítvány egyéb bevétele: adományok, pályázati források és az állampolgárok 1 %-os SZJA felajánlásából érkező támogatás.

Az Autizmus Alapítvány 2003. évi támogatása 55,0 millió forint volt, felhasználása az alapító okiratban megfogalmazott célokra a kuratórium döntése alapján történt.

A beszámolója alapján az alábbi részintézményekben került sor az alapítvány szakmai tevékenységére:

- Általános Iskola és Szolgáltató Központ

A Phare támogatásával és a Comenius 2000. minőségfejlesztési program keretében a nem beszélő, illetve a nagyon rosszul kommunikáló autizmussal élő gyermekek felmérése megtörtént, mely az interneten, minden érdeklődő számára hozzáférhető.

- Serdülő Ház és Serdülő Klub

A Serdülő Klubban hagyományosan heti egy alkalommal 15-20 fő vett részt viselkedési problémák megoldására irányuló foglalkozáson. A Serdülő Ház a tankötelezettségi kort betöltött fiatalok részére biztosít készség szint fejlesztést.

- Gyermek és Ifjúságpszichiátriai Ambulancia

- Módszertani, oktatási, szervezési munka

Együttműködik az ELTE Bárczi Gusztáv főiskolai karral, külső tanszéki munkacsoportként, elméleti és gyakorlati oktatást tartott.

A **Bliss Alapítvány** a 2003. évben 10,0 millió Ft támogatásban részesült.

Az alapítvány Segítő Kommunikáció Módszertani Központjában a halmozottan, súlyosan sérült, mozgás- és beszédképtelen gyermekek és fiatalok három korcsoportjának – hat év alattiak, iskoláskorúak, tizenhat éven felüliek – gyógypedagógiai fejlesztése történt.

Az alábbi főbb feladatokat valósította meg:

- Tanácsadás, eszközzel történő ellátás. A korai fejlesztést végző játékcsoportban 13, a képzési kötelezettek csoportjában 7 gyermek, a számítógépes műhelyben 12 fiatal vett részt, egyéni fejlesztésre 12 gyermek járt.
- A szakmai fejlesztő munka körében kiemelést érdemel az ELTE Informatikai Kar Informatikai Tanszékének Neurális Információfeldolgozó Csoportjával (NIPG) való együttműködés. Nyomtatásra előkészített állapotban van az új, kiegészítő Bliss-nyelv szótár.
- A kontakt-tánc munka eredményeként az Alapítvány „Tánceánia” nevű csoportja megalakult, mely a Fogyatékossgal Élő Európai Emberek Évében hozzájárult az őket segítő cél megvalósításához.
- Továbbképzések szakmai segítése.

A **Nemzeti Kollégiumi Közalapítvány** 2003. évben 50,0 millió Ft támogatásban részesült.

Tevékenységét a korábbi időszakban a szakképzési hozzájárulásból biztosított források felhasználásának ellenőrzése, a kollégiumok szakmai, módszertani működésének előkészítése határozta meg. Az alapítvány a 2003. évben jelentősen átszervezte tevékenységét. Kuratóriumának döntése alapján új pályázati programokat nem indított. Megkezdte a kollégiumi tevékenység minőségügyi eljárásainak kidolgozását.

A **Közoktatási Modernizációs Közalapítvány** támogatása 102,0 millió Ft volt.

2003. évben a Közalapítvány kuratóriuma 5 pályázatot írt ki és bonyolított le, melyek az alábbiak voltak:

- Természettudományi-pedagógia rendszerek készítési általános- és középiskolások részére.
- Alapfokú művészeti nevelés.
- Egyházi intézmények innovációja.
- Reform és alternatív pedagógiai programok támogatása.
- Társadalmi integráció elősegítése a demokratikus készségek fejlesztésével.

A pályázati kiírásokat és a nyertes pályázók jegyzékét folyamatosan megjelenteti kiadványban.

Az állami feladatok ellátására létrejött alapítványok /közalapítványok támogatása a **nemzetközi** szakmai területen a következők.

Habsburg-kori Kutatások Közalapítvány 2003-ban 230,0 millió Ft támogatásban részesült. Ebből 106 millió Ft-ot fordíthatott pályázat útján odaítélhető ösztöndíjakra és egyéb tudományos tevékenységre, melyek az alábbiak voltak:

- 13 fő részére 9 hónapos kutatási ösztöndíjat adományozott a Habsburg Birodalom és Magyarország közel négy évszázados (1526-1918 közötti) közös története

témaköreinek kutatásához és a Habsburg-magyar kapcsolatok kevésbé vizsgált problémáinak feltárásához.

- 10 személyt egyszeri, egyösszegű kutatási ösztöndíjban részesített a fenti témák kutatásban.

Az egyéb feladatok közül következőket emeljük ki:

- A Közalapítvány támogatta a Balassi Intézet 2003 szeptemberében megrendezett nemzetközi konferenciáját I. Ferdinánd magyar király születésének 500. évfordulója alkalmából. Az ott elhangzó előadásokból egy magyar és angol nyelvű kiadvány készült.
- A Habsburg birodalom történetével foglalkozó kiadványok megjelentetését több esetben támogatta (pl. a Niederhauser Emil akadémikus 80. születésnapjára készült emlékkönyvet, Zachar József könyvét a Zrínyi Kiadó gondozásában, stb.).
- Az Intézet a Habsburg-kor és a Habsburg-magyar kapcsolatok kutatása terén kifejtett iskolateremtő munkásságáért életműdíjban részesített több egyetemi professzort.
- Nemzetközi tárgyalásokat folytatott a New Yorkban a Center for Hungarian Studies and Publications Inc.-el, amely a Közalapítvánnyal közösen két könyv kiadását teszi lehetővé.
- Konferenciát szervezett a XX. Századi Intézettel közösen a „Konzervativizmus régen és ma” címmel.
- A „Századok” c. tudományos folyóirattal megállapodást kötött, mely a Habsburg-kori kutatások ösztöndíjasainak magas színvonalú írásait közli.

Továbbá sikerült elindítania azokat a programokat, melyeket a Közalapítvány célul tűzött ki.

Selye János Egyetemért Alapítvány részére az Oktatási Minisztérium 255,0 millió Ft támogatást nyújtott.

Az alapítvány jelen támogatás felhasználásának segítségével évek óta működteti a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem, valamint a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem kihelyezett képzéseit révkomáromi székhellyel.

A támogatást a működési költségek kiegészítésének felhasználására fordította.

Az alapítvány által működtetett székhelyen kívüli képzéseknek jelenleg közel 600 hallgatója van. A diákok oktatását 151 tanár biztosítja, részben a magyarországi anyaegyetemek tanárai, részben saját főállású tanárok, illetve óraadók és doktorandusz hallgatók. Ezen kívül az egyetemi központ további 90 teljes, illetve részmunkaidős alkalmazottal rendelkezik.

A Határon Túli Magyar Oktatásért Apáczai Közalapítvány 50,0 millió Ft támogatásban részesült, melyet pályázatásra és a működésre fordított.

A támogatás célja „a határon túli magyar közoktatás, ennek keretében a kisebbségben, különösen a szórványban élő magyar nemzetiségű, külföldi állampolgárok és intézmények segítése.”

A Közalapítvány az alábbi feladatokat látta el:

- Meghirdette a „Magyarul Határok Nélkül nyelvtanítással” c. programot, melynek célja, hogy a nyugati magyar szórványközösségekben, magyar állampolgárságú nyelvtanár tanítsa a magyar nyelvet. Ezen program keretében négy alkalommal tett közzé pályázati felhívást a Közalapítvány.

A Magyarul Határok Nélkül program az alábbi alprogramokra tagolódott:

- Szakmai továbbképzést támogatott a Balassi Bálint Intézetben a magyar, mint idegen nyelv, illetve hungarológia oktatásával Magyarországon kívül foglalkozó szervezetek oktatói számára.
- Segítette a határon kívüli magyar közösségek fiataljai számára szervezett magyar nyelvi táborokat.
- Nyelvtanárokat küldött a nyugati szórvány közösségekbe, magyar nyelvi tanfolyamokra.

A Magyar-Francia Ifjúsági Alapítvány 65,0 millió Ft támogatásban részesült.

Az alapítvány célja: a francia nyelv magyarországi népszerűsítése, a francia, mint idegen nyelv, oktatási színvonalának emelése, valamint a két nép ifjúságának kölcsönös, minél jobb megismerése. Az alapítvány elősegíti anyanyelvi vendégtanárok magyarországi elhelyezését köz-és felsőoktatási intézményekben. Ennek érdekében fedezi a különféle költségeket (szállás, ellátás, TB, utazások, tanulmányi versenyek). Az alapítvány működése érdekében egy központi irodát üzemeltet a megfelelő infrastruktúrával. A 2002-2003-as tanévben közel 50 anyanyelvi tanár foglalkoztatására nyílt így mód. Az immáron több mint tíz éve működő alapítvány átlagosan évente 50-60 tanár elhelyezkedését biztosítja.

A vendégtanárokon kívül a két ország közötti mobilitást szolgálják az ifjúsági cserék, tanulócsoportok kiutazásai, illetve ideutazásainak támogatásai.

A Magyar-Amerikai Fulbright Alapítványt a tárca 2003. évben 40,0 millió Ft támogatásban részesítette.

Magyarországon kb. 8-10-szeres a túljelentkezés a Fulbright ösztöndíjakra, az amerikai pályázók körében Magyarország az egyik legnépszerűbb befogadó ország. A Fulbright Bizottság nyílt pályázat keretében hirdeti meg az ösztöndíjakat.

A program felügyeletét egy 10 tagú Kuratórium végzi, amelynek tiszteletbeli elnöke a mindenkor amerikai nagykövet és az oktatási miniszter. A kuratórium feladata közé tartozik a pályázatok elbírálása is.

Magyarországon a program minden tudományterületre és művészeti ágra kiterjed, az elsődleges szakmai feladaton túl szolgálja a magyar felsőoktatás fejlesztésének törekvéseit (új témák, módszerek; a felsőoktatási intézmények vezetése; alumni törekvések; credit rendszer bevezetése; PhD.; American Studies).

Ez a támogatás a következőkre nyújtott fedezetet:

- 30 magyar és 30 amerikai állampolgár vett részt a magyar-amerikai csereprogramban, (egyetemi) oktatók, kutatók, diákok (magyar részről

jellegetesen PhD. hallgatók) és középiskolai tanárok. A tanárcsere program rendkívül fontos az angol nyelvű középiskolai oktatás szempontjából.

- Az Educational Advising Központnak fontos szerep jut. Magyarországon egyre többen érdeklődnek amerikai tanulmányi lehetőségek, programok iránt. 2003-ben 7487 érdeklődő fordult személyesen a központhoz, a honlapot pedig 23.810 fő látogatta, és az országos hálózat további 8 állomásán is nagyon sok érdeklődő volt.
- Az Educational Testing Service (ETS) - Sylvan - Fulbright együttműködéssel létesített Computer Based Testing Center 1997 nyara óta működik. A TOEFL (Test of English as a Foreign Language) teszt elektronikus formában történő elvégzése 12 munkaállomással történik. 2003-ban 1530 fő tette le a vizsgát, ebből 630 magyar és 900 külföldi.
- Az alumni tevékenység aktív, a tagság létszáma folyamatosan nő (160 fő), több közös (amerikai-magyar) részvételű programra került sor, a tagok az amerikai ösztöndíjasokat meghívják családjaikhoz.

A magyar-amerikai hozzájárulás aránya kb. 20%- 80%.

Az **Osztrák-Magyar tudományos és Oktatási Kooperációs Alapítvány** támogatására 52,0 millió Ft került felhasználásra, működési célra felhasznált összeg 15,5 millió Ft volt. Az alapítványi célú feladatokra 36,5 millió Ft kifizetése történt.

Az alapítvány által meghirdetett 59 projek pályázatból 47-et fogadott el a Kuratórium. Felsőoktatási ösztöndíj támogatásból 1,5 millió Ft-ot az osztrák hallgatók, 1,2 millió Ft-ot a magyar hallgatók nyertek el. Együttműködési projektekre 30,2 millió Ft-ot a nyári nyelvtanfolyamokra 3,6 millió Ft-ot fordított a kuratórium.

Az **Alapítvány a Magyar Felsőoktatásért és Kutatásért** szervezet 27,0 millió Ft támogatásban részesült.

A támogatás az alábbi feladatok teljesítését segítette:

- Az alapító okiratban szereplő Magyar Zoltán Posztdoktori Ösztöndíj pályázat kiegészítő támogatására 10,0 millió Ft került felhasználásra.
- A „Humán erőforrás fejlesztése a civil szektorban” című pályázat meghirdetésére és lebonyolítására 17,0 millió Ft-ot fordított. A „Humán erőforrás fejlesztése a civil szektorban” című téma támogatására 1999.-ben megállapodást kötött az OM és a MEH Civil Kapcsolatok szakterülete. Az alapítvány pályázati úton ösztöndíjat adományoz a felsőoktatásban szakdolgozatokat, Tudományos Diákkori dolgozatokat készítő hallgatóknak, valamint doktoranduszoknak, predoktoroknak és a nonprofit szektor kutatását és oktatását segítő oktatóknak.

11. alcím Euro-atlanti oktatási programok

1. Integrációs és multilaterális oktatási feladatok

2003. évben ezen előirányzaton a 2002. évi pénzmaradványt használtuk fel. A feladat 2003-ban a 11/11/4 Multilaterális feladatok és a 11/11/5 Bilaterális feladatok törvényi sorokon realizálódott.

3. Jogharmonizációs nemzeti Program (ANP)

2003. évben ezen előirányzaton a 2002. évi pénzmaradványt használtuk fel. A feladat 2003-ban a 11/22 EU-hoz való csatlakozás oktatási nemzeti programjai és kormányzati feladati törvényi soron realizálódik.

4. Multilaterális feladatok

A költségvetési törvény szerint az alábbi feladatokra 250,0 millió került elfogadásra.

1. OECD és multilaterális feladatok

E keret fedezte az OECD oktatási témájú programjaiban történő részvétellel kapcsolatos költségeket.

INES program: UNESCO/OECD/EUROSTAT (UOE) adatszolgáltatást teljesítettünk a 2001. évről és az 1995-1990 közti trendadatokról; közreműködtünk az Education at a Glance (EAG) 2003. évi kötetének megjelentetésében; magyar nyelvű összefoglaló anyagot készítettünk az EAG 2003-ról; az OKI kiadásában, az OM támogatásával és több OM munkatárs közreműködésével összefoglaló módszertani és ismertető kiadvány készült az OECD indikátor programjának eredményeiről „Jelzések az oktatásról” címmel; közreműködtünk az Education Policy Analysis (EPA) 2003. évi kötetének megjelentetésében.

INES Network B: adatgyűjtést, feldolgozást (KSH, FH), fordítást, web-re szerkesztést végeztünk. A következő anyagokat készítettük el: adatok a CET, a keresetek és iskolai végzettség ill. a YALLE indikátorokhoz, az Emberi tőke témakörben készült elemzés magyar nyelvű verziója, összeállítás (annotált lista) az OECD elektronikus formátumban elérhető legfontosabb dokumentumairól, összefoglaló a network keretében gondozott indikátorokról.

Részt vettünk az iskolák belső világát vizsgáló Network C valamint az oktatási infrastruktúra fejlesztésével foglalkozó PEB programban.

ICT program: szemináriumot szerveztünk az ELTE TTK és kutatói közreműködésével, amelyen 14 országból 65-en vettek részt. A szeminárium 14 előadása egy 12 ív terjedelmű angol nyelvű kötetben jelenik meg 2004 februárjában. A kötetet az OECD közvetlenül is terjeszteni fogja.

Pedagógus program: adatszolgáltatást teljesítettünk, háttérjelentést készítettünk a pedagógusok helyzetéről, különös tekintettel a munkaerőpiaci összefüggésekre, OECD szakértői delegáció vizsgálódott Magyarországon, melynek alapján szakértői jelentés készült.

Felnőttképzési program: Elkészült az Oktatáskutató Intézet közreműködésével a magyar országjelentés.

PISA (tanulói teljesítmények) program: a vizsgálat adatfelvételére először 2000-ben (középpontban az olvasási kompetencia), másodjára 2003-ban került sor. A 2003-as felmérés (középpontban a matematikai kompetencia) első jelentése 2004 decemberében várható, ezt a tervek szerint hét tematikus elemzés követi.

IMHE (Intézményfenntartás a felsőoktatásban): részt vettünk az IMHE fórumon, amely a felsőoktatás nemzetköziesedésének problémáit vizsgálta.

SEN (speciális oktatási igényű gyermekek oktatása): a koordinátorok közreműködésével részt vettünk az OECD közoktatási adatbázisának frissítésében.

Az adatszolgáltatás kiterjesztésére vonatkozó pilot programba bekapcsolódtunk.

ENSI (Oktatás és Nevelés a Fenntartható Jövőért program): folytatódott a megkezdett hálózatépítés egyre több iskola bevonásával. Az OKI lebonyolításában nemzetközi szemináriumot szerveztünk. A szeminárium anyagának szerkesztése megkezdődött.

Oktatási Bizottság: nemzetközi szemináriumot szerveztünk az oktatás és társadalmi tőke témájában. Megkezdtük a 2004. évi miniszteri találkozó előkészítését, s a kapcsolatos szakmai felkészülést. Részt vettünk az OECD Oktatási Titkárság által készített szakmai dokumentumok véleményezésében. Elláttuk az Oktatási Bizottság tematikus programjaiban való hazai részvételhez kapcsolódó koncepcionális előkészítő és tervező munkát. Részt vettünk a kora gyermekkori nevelés politikai tematikus program hazai megvalósításában.

Elkezdtek az esélyegyenlőség az oktatásban tematikus program hazai implementációját az OKI OPEK-kel közösen. Az Új Pedagógiai Szemlében 6 alkalommal jelentettünk meg elemzést.

2. CEEPUS

A program célja, hogy lehetővé tegye a résztvevő országok felsőoktatási intézményei (egyetemek, főiskolák) számára vendégtanárok fogadását, diákcseréket, nyelvi és szakmai kurzusokon, valamint nyári egyetemeken való közös részvételt, hogy ez által is erősítse a közép-európai értelmiség szakmai, baráti kapcsolatait.

A CEEPUS program magyarországi megvalósításának koordinálásáért 1997. augusztus 1-től a Tempus Közalapítvány keretein belül működő CEEPUS Magyarországi Iroda (a továbbiakban: Iroda) felelős. A program szakmai felügyeletét az Oktatási Minisztérium (OM) látja el. Szintén az OM biztosítja pénzeszközátadással a program forrásait is.

2003-ban az Iroda 71,0 millió Ft-os költségvetéssel gazdálkodhatott, melyből 20,0 millió Ft a működési költségek biztosítására, 51,0 millió Ft pedig a pályázati támogatásokra (hálózati és egyéni mobilitási pályázat), információs napok szervezésére, külföldi rendezvényeken való részvételre, kiadványok készítésére, weblap szerkesztésre szolgált.

A programra biztosított keret teljes mértékben felhasználásra került

3. Tagdíjak

E keretből került kiegyenlítésre Magyarország UNESCO tagdíja. A tagdíjfizetés az UNESCO Pénzügyi Rendelkezéseinek 5.4. pontja, valamint a XXXI. Közgyűlés 52.1 pontja alapján történt, a tagdíj tehát nemzetközi szerződéses kötelezettségnek minősül. A tagdíjfizetési határidőknek eleget tettünk. A tagdíjfizetés szakmai haszna között közvetett és közvetlen hasznok említhetők. Előbbi kategóriába sorolható a 190 országot tömörítő UNESCO kapcsolati tőkéjének kihasználása, nemzetközi együttműködések, szerződéseket érintő és diplomáciai információkhoz való könnyebb hozzájutás. A második kategóriába tartozik, hogy két évente 100 ezer dollárt visszanyerhetünk különböző projektek révén. Az UNESCO különösen a következő területeken fejtett ki fontos tevékenységet hazai viszonylatokban: felsőoktatás, felnőttoktatás, világörökségi programok, kulturális sokszínűség, kulturális jogok, kis

nyelvek védelme, fiatal tudósok világszervezetének támogatása, vízügyi posztgraduális kurzusok, társadalmi átalakulások menedzselése, emberi jogok, konfliktus-kezelés módszertana, információs társadalom.

5. Bilaterális feladatok

A költségvetési törvény e jogcímre 685,5 millió Ft előirányzatot biztosított. Az eredeti előirányzatot növelte a tárca fejezeti tartalékából átcsoportosított 10,0 millió Ft, és az OM Igazgatás költségvetéséből zárolásra került 0,4 millió Ft.

E jogcímből az alábbi feladatok kerültek finanszírozásra.

1. Kétoldalú projektek

A Nemzeti Emlékezet Program keretében kiírt pályázatra érkező legjobb pályamunkát beküldő diákok 2003. január 21-25. között tanulmányi kirándulás keretében ellátogathattak Voronyezsbe, megtekinthették a doni katasztrófa helyszíneit, az ott elesett magyar katonák temetőit, síremlékeit. A tanulmányi kirándulás során az oktatási miniszter a magyar kormány nevében 10,0 millió Ft-os (40.000 euro) felajánlást tett a katonasírok, magyar emlékművek rendbetételére és gondozására, valamint a voronyezsi kapcsolattartó oktatási intézmények támogatására. A felajánlás összege Moszkvai Nagykövetségünk útján jutott el a Voronyezsi Kormányzósághoz, és jelentős hozzájárulás volt ahhoz, hogy megnyílt 2003. május 28-án a II. Magyar Központi Katonai Temető Rudkino községben.

A magyar-francia BALATON program keretében a tudományos és technológiai vegyesbizottság hét társadalomtudományi projekt mobilitási költségeit támogatta.

A magyar-holland együttműködés keretében támogattuk a Bolognai folyamat tapasztalatainak átvételéről, oktatási vezetők képzéséről, informatikai oktatásról, gyógypedagógiai speciális oktatási modellekről, valamint az oktatásban elengedhetetlen képességekről és készségekről szóló projekteket, illetve lehetővé tettük zenetanárok és zeneművészeti hallgatók cseréjét, valamint támogattuk az Európa Parlament Modell nemzeti ülését.

Az Oktatási Minisztérium támogatást nyújtott a VIII. Magyar-Finn Néprajzi Szimpózium magyarországi megrendezéséhez. A konferenciát évtizedek óta a Magyar Néprajzi Társaság a Finn Néprajzi Társasággal, valamint a finn és Magyar Tudományos Akadémiákkal együttműködve rendezi meg.

2. Indiana Egyetem és Ohio Állami Egyetem

Az Oktatási Minisztérium és az Indiana Egyetem (USA) 2001-2006. évekre szóló együttműködési megállapodása értelmében tárcánk vállalta, hogy egy hallgató számára öt évre, hungarológiai PhD programra szóló ösztöndíjat biztosít az amerikai egyetemen. Az ösztöndíj, amely megegyezik a tandíj költségével (15.000.- USD/év) kizárólag a tandíj kifizetésére használható fel.

Az Oktatási Minisztérium az Ohio Állami Egyetemen (USA) folyó Hungarológiai Program beindításához és annak lebonyolításhoz nyújtott támogatást.

3. Burg Kastl Gimnázium

A Burg Kastl-i Európai Magyar Gimnázium pénzügyi és szakmai segítése a Bajor – Magyar Kormányközi Vegyes Bizottság munkatervében is szerepel. Ennek értelmében az Oktatási Minisztérium évi 150.000 EUR támogatást nyújt a gimnáziumnak, amit a megállapodások értelmében az iskola a Magyarországról érkezett tanárok fizetésére és a szintén Magyarországról érkezett diákok ösztöndíjára fordít.

4. Anyanyelvi vendégtanárok

Az idegen nyelv oktatásának színvonalát és eredményességét oktatási intézményeinkben anyanyelvi vendégtanárok/lektorok segítik. Fogadásuk - legtöbb esetben - kétoldalú munkatervek, megállapodások alapján történik.

A felsőoktatásban tevékenykedő vendégtanárok összlétszáma 350 fő: állami intézményekben 328 fő, egyházi intézményekben 22 fő.

A vendégtanárok/lektorok fogadási költségeit a – a folyamatosság biztosítása érdekében – minden esetben szerkezeti változásként, végleges átadással biztosítjuk.

Kivételt képeznek az egyházi intézményekben foglalkoztatott vendégtanárok, részükre, minden évben, csak egyszeri támogatás adható.

A Magyar Köztársaság Kormánya és a Japán Császárság Kormánya közötti államközi megállapodás alapján a tárca kötelezettségvállalása a nyelvoktatás, küzdő sportok oktatása érdekében érkező japán önkéntesek fogadási költségeinek biztosítása. Valamennyi önkéntes részére a betegségbiztosítás, továbbá a felsőoktatási intézményekben tevékenykedők szállásköltségének fedezetét biztosítottuk.

- SOL (Services for Open Learning) Hungary Alapítvány szervezésében érkező vendégtanárok részére előkészítő tanfolyam, munkaértekezletek szervezése és a költségekhez biztosított támogatást a tárca.
- TIE – Színház az oktatásban c. projekt budapesti fogadási költségei, és a projekttámogatás biztosítása. A közel 10 éves együttműködés keretében a felsőoktatási intézmények angol szakos hallgatói részére, a tantervhez szorosan kapcsolódó angol nyelvű színházi előadásokat biztosítunk, amelyet az előadók, a hallgatók és az oktatók irodalmi és nyelvészeti konzultációja követ.
- A japán-magyar egyezmény alapján: az új önkéntesek érkezésekor, bemutatkozó látogatások költségeinek biztosítása.

Fenti feladatokra 2003-ban 290,0 millió Ft állt rendelkezésre. Ebből 201,5 millió Ft közvetlenül az intézmények költségvetésébe került beépítésre. Külön tételként (16,0 millió Ft) jelentkezett a japán önkéntesek betegbiztosítása.

5. Idegennyelv-oktatási stratégia

E keretből a következők kerültek megvalósításra:

- a 2003-as Világ – Nyelv pályázati programcsomag kiírása és megvalósítása a Tempus Közalapítvány közreműködésével,
- az idegennyelv-politika stratégiájának kialakítása szakértők bevonásával,
- részvétel a Nyelvpárádé 2003. konferencián,
- támogatás az IATEFL Hungary – Angoltanárok Nemzetközi Egyesülete részére,
- támogatás az ELTE CETT számítástechnikai eszközvásárlásához,
- támogatás a Magyar Alkalmazott Nyelvészek Egyesülete részére,
- a 2004-es pályázati programcsomag előkészítése és kidolgozása, kiírása a Tempus segítségével,

- a nyelvi előkészítő évfolyam szakmai munkájának előkészítése szakértők bevonásával,
- általános iskolai fejlesztések előkészítése a Világ–Nyelv programon belül szakértők bevonásával,
- informatikai program: a nyelv és a számítógép program előkészítése a Világ – Nyelv program részeként,
- az Anyanyelvi beszédkultúra tantárgy 2004-es tanévtől indításának előkészítése szabadkézi vételi eljárás után, a nyelvi előkészítő évfolyam részeként,
- támogatás litván-magyar szótár elkészítéséhez.

12. alcím Felújítások központi támogatása

A költségvetési törvényben elfogadott 3.220,0 millió Ft támogatás a 2166/2003. (VII. 22.) Kormány határozat alapján 45,0 millió Ft-tal csökkent, valamint 12,8 millió Ft-tal növekedett az YBL Bank Rt. befizetésével.

A forrás döntő hányadát 3040,0 millió Ft-ot az intézmények által benyújtott kérelmek elbírálásával tervszerűen, a legfontosabb feladatokra az intézmények részére közvetlenül biztosítottunk.

Pályázati úton került felhasználásra:

- 40,0 millió Ft az épületek akadálymentesítésére, kifejezetten a mozgássérültek érdekében,
- energiaracionalizálási céltámogatásra 75,0 millió Ft került az intézményeinkhez, amelyet saját forrással egészítettek ki,
- életveszély-elhárítási feladatokra mintegy 20,0 millió Ft.

Kiemelt feladat volt az ELTE Nándorfehérvári úti kollégiumi épületének felújítása, a Semmelweis Egyetem Patológiai Intézetének homlokzati felújítása, a Kaposvári Egyetem Pedagógiai Kara épületének belső átalakítása, a Budapesti Gazdasági Főiskola Markó utcai épületének megújítása, a Dunaújvárosi Főiskola kollégiumi épületének belső felújítása, valamint az OMSZI, illetve az OM egyes épület egységeinek a felújítása.

Az OM-GYISM szerződés alapján 2003-ban indult - PHARE támogatással - három intézménytípusban (közoktatási, felsőoktatási, és sportlétesítmények) az akadálymentesítési program. A támogatás biztosítására 2004. évben kerül sor.

17. alcím Szakképzés támogatása

1/1. Ifjúsági szakképzés korszerűsítés program támogatása

2003. évben ezen előirányzaton a 2002. évi pénzmaradványt használtuk fel. A program (Ifjúsági Szakképzés) befejeződött.

5. Szakképzési programok támogatása

A feladatok ellátására a költségvetési törvény szerint 150,0 millió Ft állt a szakterület rendelkezésére, melyből a 2166/2003. (VII.22.) Kormányhatározat alapján 17,1 millió Ft került elvonásra. A rendelkezésre álló forrásból az alábbi feladatok kerültek megvalósításra.

OKJ korszerűsítésével kapcsolatos fejlesztések, szakmai tanácskozások, bizottságok, rendezvények, kiadványok

Az OKJ-ról szóló 37/2003. (XII.27.) OM rendelet kiadásra került, hatálybalépésének időpontja 2004. január 1. A rendelet 1. melléklete az OKJ előképzettség rovatának eltörlésével biztosítja a kompetencia alapú bemeneti rendszer kialakításának jogi hátterét.

2003 évben 31 új szakképesítés OKJ-ba történő felvételét javasolta az OSZT, amelyek az egységes szerkezetű OKJ-ba beépítésre kerültek.

A szakképzésről szóló törvényben, illetve annak módosításáról szóló 2003. évi XXIX. törvényben előírt feladatok ellátására a szakképzéssel összefüggő bizottság működtetésére került sor. A 10 tagú Tanácsadó Testület negyedévente egy-egy alkalommal ülésezett, munkájával elősegítette a szakképzéssel kapcsolatos jogszabályok véglegesítését.

A 75/2003. (V.25.) Kormány rendelettel módosított OKÉV-ről szóló 105/1999. (VII. 6.) Kormány rendelet értelmében az intézmény feladatkörébe került a tankönyvnyilvánítással kapcsolatos feladatok ellátása. A hatósági feladatok elvégzéséhez szükséges többletforrást, részben a szakképzés szakterület biztosította.

Megrendezésre került a 2003/2004. évi országos szakképzési tanévnyitó ünnepség, az igazgatói értekezletre 2003. augusztus 26-án Tatán, augusztus 27-én Szolnokon került sor. A plenáris előadások után 4 szekcióban (humán, műszaki, gazdasági-szolgáltatási, agrár) tanácskoztak a résztvevők, melyek során részletesen megvitatásra kerültek az oktatásra vonatkozó jogszabályok, illetve azok értelmezése.

Hátrányos helyzetű fiatalok szakképzése

Ebben az évben 25 db új központi program került jóváhagyásra, ebből 16 db fogyatékosok (látás-, hallássérültek, mozgáskorlátozottak, tanulásban akadályozottak) számára készült.

Az előirányzat célja a hátrányos helyzetű fiatalok tanulási kudarcai okainak és a felzárkóztatási program bevezetésének vizsgálata valamennyi szakiskolára kiterjedő monitoring rendszerben. A monitoring adatgyűjtés célja megismerni a tanulólétszámot és annak összetételét, illetve a felzárkóztató kerettantervi programot végzők és beindítók számának megismerése (370 iskola kapott adatkérő lapot, melyből 334 iskola adatlapja került feldolgozásra), interjú készítése a felzárkóztató szakiskolai oktatást végzők körében, illetve kérdőíves tanulói kikérdezés, bázisiskolákkal való kapcsolattartás.

2003. novemberében értekezlet került megszervezésre, melyen az NSZI és a bázisiskolák eredményesebb együttműködési formáiról, a kipróbált tananyagok és segédanyagok hatékonyságáról esett szó.

Az előirányzat további célja módszertani anyagok készítése a felzárkóztató oktatásban tanító pedagógusok számára. 2003 évben két módszertani segédanyag („A tanítás tudása” illetve „Speciális pedagógiai-pszichológiai feladatok a felzárkóztató oktatásban”) első változata készült el. A felzárkóztató osztályt működtető iskolák programjainak megújításához nyújt segítséget a „Egészségnevelési program” szakmai újralektorálása, mely minta lehet szakiskolák, valamint a készségfejlesztő speciális iskolák és a felzárkóztató kerettantervi képzést folytató iskolák számára.

Az előirányzat célja a felzárkóztató oktatásban tanító pedagógusok módszertani továbbképzése, mely három helyszínen két-két napos továbbképzés keretében valósult meg, melyeken a bemeneti mérések tapasztalataival, a fejlesztés során alkalmazható módszerekkel, a hiányosságok pótlásával foglalkoztak. A továbbképzéseken lehetőség nyílt a résztvevőknek egymás megismerésére, melynek eredményeképpen a jövőben kisebb körökben, munkaközösséget alkotva teszik hatékonyabbá a fejlesztési munkákat.

Az OM szakképesítések korszerűsítése

A szakmai vizsgaszervezésre való jogosultság feltételeiről 34/2003. (XII.21.) számon OM rendelet került kiadásra. Két rendelettel 18 új szakmai és vizsgakövetelmény került kiadásra, valamint 6 rendelettel módosításra került 312 db szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye.

2003-ban 1852 tételsor készült, több mint 10.000 vizsga lebonyolításához tettük meg a szükséges intézkedéseket (vizsgaelnöki kijelölések száma 11.176).

2003-ban 25 db új központi program került jóváhagyásra.

Az előirányzathoz történő finanszírozással valósult meg a vizsgaelnöki megbízások egyeztetése, elkészítése és postázása; a szakmai vizsgák kijelölése; kialakításra került az iskolai rendszerű és az iskolarendszeren kívüli képzést lezáró szakmai vizsgák vizsgaelnöki nyilvántartó rendszere összekapcsolva a tételigénylésekkel; elkészítésre került az új szakképző iskolák és fenntartóik adatbázisa; továbbá a 2002/2003. tanév végi vizsgaidőszakban és az őszi vizsgaidőszakban a tételek expédiálását és védőőrzését is itt került biztosításra. 54 vizsgatárgy szóbeli tételsora elkészült, további 16-hoz a tételkészítés van folyamatban. Kidolgozásra kerültek az új szakképesítések központi programjai.

Nemzetközi együttműködési programok

Az előirányzat felhasználásából a szakmastruktúra moduláris kialakítása, az integrált szakképző intézmények fejlesztése, a rész-szakképesítések, részkompetenciák elismerése érdekében szakértői bizottság működtetésére és külföldi tapasztalatok szerzésére, tanulmányok megírására került sor.

Hazai és nemzetközi kapcsolatok gondozása, fejlesztése

Az előirányzat felhasználásával valósult meg több a szakképzés szakterületet érintő nemzetközi együttműködési program, nemzetközi kapcsolatokat építő tanulmányút, illetve néhány hazai rendezvény, különösképpen:

- „Az oktatás szerepe a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemben” című konferencia, melyen 400 fő 5 szekcióban vett részt. A konferencia néhány kiemelt témája az EU integráció, oktatás és társadalmi befogadás; a szakképzés szerepe a társadalmi kohézió megteremtésében; a hátrányos helyzet kezelését szolgáló oktatásügyi intézkedések; területfejlesztés és társadalompolitika; társadalmi kohézió erősítése a Nemzeti Fejlesztési Terv eszközeivel.

- Alpok-Adria Nemzetközi Együttműködés keretében rendezett 9. „Alpok-Adria szakmai Vándorlegény vetélkedő”-n 60 magyar diák mérhette össze eredményesen tudását hat szakmában (gépipar, idegenforgalom, vendéglátás; textil, divat; faipar; elektronika, elektrotechnika; közgazdaságtan) osztrák, német, szlovén, horvát és olasz diáktársaikkal. Az évenkénti találkozó szolgálja a tanulók aktív bevonását a hat ország együttműködésébe, amely lehetővé teszi a célnyelven való felkészítést és a helyszínen a résztvevőkkel történő kommunikációt. A találkozó legkiemelkedőbb eredménye a régiók közös munkájának iskolai szintű javítása, a különböző képzési rendszerek megismerése, valamint a szakmai képzési profilok ill. vállalkozások összehasonlítása; a szakmai képzési igények és fejlesztési projektekről szóló viták, tapasztalatok kölcsönhatása, illetve a komplex projektek kidolgozása: szakelmélet, szakmai gyakorlat idegen nyelven. A találkozóról kiadvány készült.

- „Kárpátok Eurorégió Vándorlegény Szakmai Tanulmányi verseny”

1.) Hazai válogatóverseny

2.) Országok közötti verseny

A versenyszervező Nógrád megye, a verseny hazai fordulója egynapos, a nemzetközi kétnapos, 5 szakmában került meghirdetésre (cukrász, nőiruha-készítő, asztalos, informatikai, mezőgazdasági). A nemzetközi versenyre lengyel, román, szlovák és ukrán résztvevők kerülnek meghívásra.

- Az Osztrák Köztársaság és a Magyar Köztársaság Vegyes Bizottságának az 1976. május 19-én létrejött Osztrák-Magyar Kulturális és Tudományos Együttműködési Egyezményében foglaltak érvényesítésével összhangban, az OM támogatást nyújt az osztrák-magyar adaptált tanterv fejlesztési feladataihoz, a fejlesztésben és az együttműködésben résztvevő iskolák közös feladatainak teljesítéséhez, úgymint a fejlesztés jogi hátterének elemzése a Sztv. és Kt. módosítása tükrében; az iskolák vizsgarendjének kimunkálása, a vizsgák szakmai dokumentumainak elkészítése 10 területhez; a fejlesztett tananyag és vizsganyag összehasonlító elemzése az EU 3 hasonló képesítést nyújtó iskolájának tananyagaival, kiadvány készítése az elemzésből; útmutatók, tananyagok a vizsgára való felkészítéshez; tanácskozások, előadások, szakmai konzultációk szervezése az együttműködésben résztvevő iskoláknak.

- Nemzeti Fejlesztési Terv Humánerőforrás Fejlesztés Operatív Programjának szakképzési intézkedései megvalósításának előkészítésére Programiroda létrehozása és működtetése.

A Programiroda 3 fővel és a munkához szükséges felszerelésekkel működik, segítve az OM szakképzési szakterület 3.2. A szakképzés tartalmi, módszertani és szerkezeti fejlesztése intézkedése központi programjának kidolgozását.

Pályaorientációs munkák a szakmai előkészítésben

A pályaorientációs tevékenység elsődleges színtere az iskola, nagyon fontos hogy a 14-15 éves korban a pályaválasztási döntésre kényszerített tanulók milyen információt kapnak az egyes szakterületekről, iskolatípusokról és hogy a 18-20 éves korban az iskolából kikerülő fiatalok rendelkezzenek a munkaerőpiacra történő kilépést segítő stratégiával. Az EU-s országokban már a gyakorlatban alkalmazott a pályaorientációs foglalkoztatás. A magyar és a portugál szakképzés szerkezete sokban hasonló, ezért kollegáink 5 napos tanulmányút keretében megismerkedtek a portugál szakképzési rendszerrel, ezen belül a pályaorientációs tevékenység, a kompetenciák elismertetése és a szakmai végzettségek megszerzésének lehetőségeivel. Látogatást tettek a portugál Oktatási Minisztériumban, a Nemzeti Szakképzési Intézetben, a lisszaboni Munkanélküli Hivatalban és a hivatalon kívül működő pályaorientációs központban. Négy szakképző intézményt látogattak meg (kereskedelem-marketing, közgazdasági, humánerőforrás tagozati, ipari-kereskedelem), ezek tanműhelyeiben betekintést kaptak a gyakorlati orientációs lehetőségekről.

Ezek az ismeretek és a kiépített kapcsolatok a Szakiskolai fejlesztési program pályaorientációs projektje keretében már hasznosításra is kerültek és kerülnek.

Pályázat alapján nyújtott támogatások

A szakképzés szakterület minden évben pályázatot ír ki szakképzést folytató intézmények és szakképzéssel foglalkozó közhasznú szervezetek támogatására.

A pályázat célja:

- szakmai és tudományos ifjúsági konferencia költségeihez,
 - szakmai ünnepségek költségeihez,
 - szakmai versenyek költségeihez,
 - szakmai tanulmányutak költségeihez,
 - szakmai kiadványok megjelentetési költségeihez
- nyújtandó támogatás.

A támogatási összeg maximum 450.000 Ft/pályázó, amely kiegészítő, utófinanszírozással nyújtott hozzájárulást a felmerült költségekhez.

2003 évben 180 pályázat került beadásra (a megpályázott támogatás 69,0 millió Ft, felhasználható támogatási összeg 17,4 millió Ft), melyből egy 5 tagú bizottság 68 pályázatnak ítélte támogatást.

A nyertesek szakmai és pénzügyi beszámolóit folyamatosan érkeznek, az eddig beérkezettek alapján kijelenthető, hogy 2003-ban a szakképzés szakterület támogatásával

létrejötték olyan szakmai kiadványok, melyek az adott szakma oktatásához alapvető fontosságúak és eddig hiányosan vagy nem elérhető módon álltak a tanulók rendelkezésére. A szakmai versenyek támogatásával a magyar szakképzésben résztvevő diákok külföldi társaikkal mérhették össze eredményesen tudásukat és ez által kapcsolatrendszerük és kommunikációs készségük fejlődött, elősegítettünk iskolák közötti együttműködések létrejöttét, mellyel Magyarország és a környezetében lévő országok közötti jó és eredményes jövőbeni kapcsolathálózatot növeltük. Szakmai tanulmányutak révén a magyar pedagógusok és tanulók együtt ismerhették meg a külföldi szakképzés gyakorlati oldalát, pályáorientációt elősegítő ismereteket szerezhettek a munkaerőpiacról hazánkban és külföldön egyaránt.

Az előirányzatból került elismerésre a 7. Grand Prix Chimique nemzetközi vegyésztechnikai diákolimpia résztvevőinek és felkészítő tanárjának munkája.

A versenyen 9 ország, 25 diákja vett részt, a magyar csapat egyik résztvevője ezüstérmes lett, a másik kettő is a mezőny első felében végzett. A szakképzésből kikerülő olimpiakonok eddig nem részesültek elismerésben, de a résztvevőket a Parlamentben köszöntötte a miniszterelnök és az oktatási miniszter.

Az előirányzatból került támogatásra a „Szakképzésről szülőknek” című szakmai kiadvány megjelentetése.

Támogatásra került a „Szakképzési Nap” keretén belüli „Távlatok a szakképzésben” című rendezvény és fogadás, melynek témái a szakképzés helye a közoktatásban; a szakképzés fejlesztésének távlati stratégiája; a hátrányos helyzetű fiatalok felzárkóztatása iskolarendszerben és iskolarendszeren kívül; határon túli magyar nyelvű oktatás az uniós csatlakozást követően.

Az előirányzatból került támogatásra az Európai Szőlész-Borász Iskolák VII. Kongresszusa nemzetközi szakmai rendezvény megvalósítása.

A Szőlész Borász Iskolák Szövetsége 1990 óta működik, az ehhez tartozó iskolák között szoros kapcsolatrendszer alakult ki, kezdve a két, illetve több résztvevős együttműködéstől, diákok szakmai gyakorlatig illetve szaktanárok szakmai csereprogram lehetőségéig. A Szövetség fő feladata az országok általános és sajátos képzési tapasztalatainak átadása. Fontos szerepet játszik a diákok szakmai gyakorlati ismereteinek szélesítésében, a szakmai nyelvismeret fejlesztésében, kommunikációs készségek fejlesztésében.

Támogatásra került a Művészeti szakképzés 2004. szakmai találkozó megszervezése, melynek célja előadóművészetek oktatásával foglalkozó művészeti iskolák közötti kapcsolatépítés, mely összehasonlítási alapot adna a képzés technikai, gyakorlati módszereivel kapcsolatosan. Továbbá a résztvevők tapasztalatokat szerezhhetnek a látott produkciókból.

A regionális fejlesztéssel, humánerőforrás-fejlesztéssel, a fejlesztés tervezésével kapcsolatos elemzések

Az előirányzatból az "Arany János program továbbfejlesztésének irányai" című koncepció részletes kidolgozásra került sor.

A programfejlesztési koncepció kidolgozásának célja az volt, hogy a program képes legyen a jelenleginél hatékonyabban és tömeges mértékben segíteni a legszegényebb, a legképzetlenebb szülők gyermekeinek integrált nappali tagozaton végzett gimnáziumi vagy szakközépiskolai tanulmányait. Javaslatot tesz arra vonatkozóan, hogy az ország számos gimnáziumában és szakközépiskolájában olyan korszerű pedagógiai eszközöket alkalmazó osztályok jöjjenek létre, amelyekben a leszakadó rétegek gyermekei kistelepüléseken élő alsó középosztálybeli gyerekekkel együtt közösen készüljenek fel az érettségire és az egyetemi, főiskolai továbbtanulásra. Továbbá javaslatot tesz középiskolai kollégiumi és tanodai programra, amely képes tömeges mértékben segíteni a legszegényebb, legképzetlenebb rétegek gyerekeit abban, hogy szinte bármelyik magyarországi, nappali tagozatos gimnáziumot, vagy szakközépiskolát választva a siker reményében vághassanak neki középiskolai tanulmányaiknak. A javaslat megvalósítása egy, az iskolai sikerességet iskolán kívüli (középiskolai kollégiumi és un. tanodai) eszközökkel segítő hálózat létrehozását jelentené, amely a gimnáziumi és szakközépiskolai tanulmányok segítésén túl feladatként felvállalja egy, a 7.-8. évfolyamra járó gyerekek középiskolára előkészítését és pályaaorientálását elősegítő részprogram működtetését is. A segítő rendszer egy tanár-diák közös ösztöndíjprogrammal is kiegészülne.

A koncepció javaslatot tesz a program kedvezményezett célcsoportjának egzakt, mérhető meghatározására. Tartalmazza a javasolt segítő intézményi alprogram pedagógiai tartalmi kritériumrendszerét és irányelveit. Az alprogramok megvalósítása érdekében új intézményi pályázatok kiírását, továbbá az intézmények részére egy kétéves előkészítő pedagógusképző és programfejlesztő szakasz beiktatását javasolja.

A koncepció javaslatai beépítésre kerültek és kerülnek minden szakképzést fejlesztő programba.

7. Művészeti szakképzés

A feladat ellátására a költségvetési törvény szerint 60,0 millió Ft állt a tárca rendelkezésére.

A jogcímből a Kovács Margit Általános Művelődési Központ, Szakképző Iskola és Alapfokú művészetoktatási Intézmény (Győr) támogatásának célja a 2002/2003. tanév rendjéről szóló 30/2002. (V. 17.) OM rendeletben meghirdetett, valamint az Oktatási Közlöny (XLVI. évfolyam 26. szám) szereplő II. Festészet és I. Textilműves – bábkészítő – börműves versenymunkák kiállítása, archiválása dokumentálása, valamint katalógus kiadása költségeihez történő hozzájárulás. A verseny 2003. áprilisban lezajlott. A versenyzők munkájának dokumentálása megtörtént, valamint a versenyzők munkáját

rögzítő katalógus kiadásra került, azt valamennyi képző- és iparművészeti képzést folytató alapfokú művészeti iskola megkapta.

A tárcsa a KFPT Kht.-val kötött támogatási szerződésében az alábbi feladatok megvalósításának költségeihez történő hozzájárulást biztosította:

- az alapfokú művészetoktatási intézmények minőségirányítási programjával kapcsolatos - az intézményvezetőket segítő – szakmai anyagok fejlesztése és ezen szakmai anyagok, kiadványok megjelentetésének támogatása,
- az alap-és záróvizsga bevezetésével, az intézmények működésével, minőségfejlesztésével összefüggő programok az alapfokú művészetoktatási intézmények vezetői, fenntartói, törvényességi ellenőrzését, felügyeletét ellátó önkormányzatok képviselői számára.

„A Minőségirányítási program készítése művészetoktatási intézményekben” és a „Minőségirányítási program, de hogyan?” című kiadványok nyomtatása folyamatban van.

A Kiss Árpád Országos Közoktatási Szolgáltató Intézmény bonyolította az alábbiakban felsorolt feladatokat, mely e jogcímből került finanszírozásra:

- A tanév rendjében meghirdetésre került 2003-2004. tanév I. félévében megrendezett tanulmányi versenyek támogatása.
- Az alapfokú művészetoktatási intézmények követelménye és tantervi programja kiadásának támogatása.
- A feladatokat végző szakemberek, szakértők finanszírozása.
- Az alapfokú művészetoktatási intézmények pedagógiai programjával, valamint zenei bibliográfiával kapcsolatos pályázatok meghirdetésének előkészítése, lebonyolítása.

Nemzeti Szakképzési Intézet támogatási szerződésében foglaltak szerint az alábbi feladatokat végezte el:

- A szakmai követelmények kiadásáról szóló 16/1994. (VII. 8.) MKM rendeletben előírt szakmai vizsga központi írásbeli tételeinek biztosítása.
- A vizsgaelnökök felkészítése az elnöki feladatra.
- A művészeti képzés aspektusának áttekintése, a művészetoktatás nemzetközi gyakorlatának, képzésének megismerése.

Az operatív jellegű kifizetések biztosítása érdekében az OM Gazdálkodási Főosztályára csoportosítottunk át 17,1 millió Ft-ot, melyet a következő feladatokra nyújtott fedezetet.

Kiadványok megjelentetésének, kiadásának támogatása:

- az alapfokú művészetoktatási intézmények zenei bibliográfia,
- az alapfokú művészetoktatási intézmények pedagógiai programja kidolgozását segítő módszertani anyag,
- a művészeti intézmények versenyszabályzata kidolgoztatásának, kiadásának támogatása.

A pályázatok kiírása megtörtént, azok elbírálását követően – a döntésnek megfelelően - kerül sor a szerződések megkötésére.

8. Szakiskolai szakképzés korszerűsítési program támogatása

A feladatok ellátására a költségvetési törvény szerint 421,3 millió Ft állt a szakterület rendelkezésére, melyből a 2166/2003. (VII.22.) Kormányhatározat alapján 97,0 millió Ft került elvonásra.

E jogcímből az alábbi feladatok kerültek finanszírozásra:

„Esélyt a jövőnek program támogatása

1167/2002. (X. 10.) Kormány határozat 12. pontja értelmében a 2002/2003-as tanévben utolsó évfolyamos gimnáziumi, szakközépiskolai és szakiskolai tanulók sikeres ECDL bizonyítványának ingyenes megszerzéséhez történő hozzájárulás.

A támogatással a kormányzat célja, az „Esélyt a jövőnek” program keretein belül, az informatikai írástudás társadalmi, és munkaerő-piaci szerepének hangsúlyozása, a fiatalok esélyegyenlőségének javítása, a tudás európai szabványok szerinti elismerése volt.

Az „Esélyt a jövőnek” programban összesen 3013 diák vett részt: ők összesen 13 271 sikeres vizsgát tettek, 1870-en a teljes bizonyítványt is megszerezték. A Neumann János Számítógéptudományi Társasággal kötött megállapodás alapján a minisztérium összesen 33,9 millió Ft támogatást nyújtott, az NJSZT által negyedévente benyújtott elszámolások alapján. Ezzel a lehetőséggel a végzős középiskolai diákok jelentős hányada válhatott – részben nemzetközi bizonyítvánnyal is igazolható módon - informatikai írástudóvá.

Szakiskolai fejlesztési program az iskolai rendszerű szakképzés munkaerőpiac által igényelt korszerűsítésére irányuló intézkedésekről szóló 2015/2003. (I. 30.) Kormány határozatban előírt feladat.

A támogatott program a következők:

- A program szervezeti és technikai feltételek megteremtése (működési szabályzatok, eljárásrendek, munkatervek), szakértők kiválasztása, tanácsadó testület létrehozása. A feladatok feltételrendszerének biztosítása érdekében került sor a külföldi nyelvi tanártovábbképzés, a tolmács, továbbképzési helyszín, program monitoring közbeszerzési eljárások kiírására.
- Intézményi pályázatok lebonyolítása. A lehetséges 489 szakiskola közül 167 iskola nyújtotta be pályázatait a területileg illetékes regionális fejlesztési és képzési bizottsághoz. A pályázó intézmények minden komponensre külön pályázatot nyújtottak be, így a program A, B, illetve C komponensére összesen 318 pályázat érkezett, melyből a 90 nyertes iskola összesen 154 pályázata kapott támogatást. A sikeres pályázatot benyújtott iskolákban a szakiskolai tanulók száma 37 840 fő (a szakképzésben tanulók 10,22%-a), a pedagógusok száma 5625 fő (a szakképzésben oktatók 19,22%-a).

A program közvetett hatása ennél sokkal szélesebb körű, mivel a programban résztvevő iskolák teljes létszáma ennél jóval magasabb, 82.190 fő. A fejlesztési tevékenységek közvetett hatásai érinthetik az ugyanezen intézménybe járó, jelenleg nem szakiskolai tanulókat is, a későbbi szakmaválasztás és egyéb hatások következtében.

Tananyagfejlesztés

- A program „A” komponensében lezajlottak a tantervfejlesztés alapjául szolgáló diagnosztizáló mérések, az eredmények elemzése. Az előzetes felmérések után a fejlesztés ennek figyelembe vételével valósult, illetve valósul meg 10 műveltségi területen és 20 szakmacsoportban.
- A program „B” komponensében folyamatban van az állapotfelmérés a fejlesztendő szakképesítések jelenlegi helyzetéről, ennek megfelelően alakulnak a komponens jövőbeli feladatai.
- A program „D1”, önfejlesztő iskolai komponensében elkészült az önfejlesztő iskolai képzési program, majd annak akkreditálására is sor került.
- A „D2”, minőségbiztosítási komponens keretében kidolgozásra került az önértékelési modell.
- Az Idegen nyelvi projekt fejlesztő munkálatait végző szakértők kérdőíves felméréssel és személyes látogatással készítették elő a fejlesztő munkálatok megkezdését.
- Kifejlesztésre került a PLUTO Edu Learning Management System, tanulást szervező és támogató keretrendszer, amellyel a Nyugat-dunántúli régió intézményei - köztük a programban nyertes intézményeink is - támogatást kapnak.

Tanácskozások, munkaértekezletek

Valamennyi komponens szakértői tanácskozással, munkaértekezlettel kezdte meg tevékenységét. 2003. november hónapban a komponensek programnyitó konferenciákat tartottak az érintett intézmények és szakértőik számára. A feladatok ismertetése, megosztása, ezt követően a helyzetfelmérést célzó tevékenységek sora kezdődött meg.

Továbbképzések, tréningek

Több komponensben megkezdődött a pedagógusok felkészítése a programban megfogalmazott feladatok végrehajtására, tréningek, továbbképzések formájában.

- Kiemelt jelentőségű az Idegen nyelvi projekt külföldi tanártovábbképzése, melynek keretében 192 fő továbbképzésére került sor anyanyelvi környezetben angol, illetve német nyelvterületen. A csoportok tanulmányútjára 2003. július 20. - augusztus 16. között került sor.
- Az önfejlesztő iskolai komponens megkezdte az igazgatóból, egy közismereti tantárgyat oktató pedagógusból, egy szakmai tanárból és egy külső gyakorlati helyen oktató személyből álló csoport felkészítését. A program során mintegy 400 fő tréningjére kerül sor.
- Befejeződött a D2 minőségfejlesztési komponens keretében iskolánként két fő, az intézményben a minőségfejlesztéssel foglalkozó pedagógus, továbbá 90 fő szakmai segítséget nyújtó szakértő kiképzése.

Kutatások, anyaggyűjtés, kiadványok

Több komponensben megindult a további fejlesztőmunkát elősegítő kutatási, anyaggyűjtési tevékenység. Az ily módon összegyűjtött anyagokat rendszerezve, célirányos elemzések elvégzése után az intézmények számára hasznosítható módon, kiadványok formájában teszik közzé.

A „D2” komponensben elkészült a programban résztvevő 90 intézmény önértékelési dokumentációja.

18. alcím Műszaki fejlesztési célelőirányzatok

A Műszaki fejlesztési célelőirányzat (KMÜFA) eredeti előirányzata 8.960,0 millió Ft, amely a jóváhagyott maradvány összegével 5.078,1 millió Ft-tal növekedett, így 2003. évben 14.038,1 millió Ft felhasználását tette lehetővé.

Általános célok

A 98/1996. (VII. 10). Kormányrendelet által létrehozott Műszaki Fejlesztési Alapprogram (MÜFA) keretében hirdettük meg a 2003. évi műszaki kutatás-fejlesztési pályázatokat. A Központi Műszaki Fejlesztési alapprogram célja, hogy elősegítse

- a) a magyar társadalom és gazdaság fejlődésére, euro-atlanti integrációjára, technológiai modernizációjára jelentős hatást gyakorló, a nemzetközi tudományos műszaki haladáshoz kapcsolódó, nemzetgazdasági szinten hatékony műszaki fejlesztést, innovációt;
- b) a közcélú műszaki innovációk megvalósítását;
- c) a versenyképességet javító, a gazdálkodók érdekeltségével összhangban lévő, de a saját pénzügyi kockázatvállalási lehetőségeiket meghaladó innovációs célok megvalósítását;
- d) a hasznosításra alkalmas kutatási-fejlesztési eredmények megismertetését, gyakorlati alkalmazásának, elterjesztésének meggyorsítását;
- e) a kutatás-fejlesztés infrastruktúrájának fejlesztését.

A fenti céloknak megfelelően az alábbi pályázatokra lehetett benyújtani a projektjavaslatokat.

A.) A gazdaság innovációs képességének fejlesztését ösztönző pályázatok

1. Induló, technológiaintenzív mikrovállalkozások támogatása (TST)

A pályázat célja az innovatív ötletek és kutatási eredmények megvalósításának segítése új, technológia- és tudásintenzív mikrovállalkozások fejlesztése, valamint a felsőoktatási intézmények és kutatóintézetek kutatási eredményeire alapozott (ún. spin-off) vállalkozások létrehozása révén.

A pályázatra 52 projektjavaslat érkezett, az összes támogatási igény 451,7 millió forint volt, támogatást 23 pályamű kapott 189,5 millió Ft értékben.

2. A kutatás és innováció emberi erőforrásainak fejlesztése (EEF)

A pályázat a kis- és középvállalkozások kutatási és innovációs képességének, kapacitásának erősítését, szakemberei felkészültségének fejlesztését, új kutató-fejlesztői munkahelyek kialakítását, valamint a tudományos és a vállalkozási szféra között a tudásáramlást erősítő együttműködést ösztönzi.

A pályázatra 44 projektjavaslat érkezett, összesen 540,3 millió Ft támogatási igénnyel, támogatást 13 pályamű kapott 165,8 millió Ft értékben.

3. A vállalati kutatási infrastruktúra fejlesztése (CSI)

A pályázat célja a magyarországi vállalati kutatóhelyek számának növelése, a kutatómunka minőségének fejlesztése. Új kutatóintézet létrehozásához, vagy már működő kutatóközpont továbbfejlesztéséhez kapcsolódóan felsőfokú végzettséget igénylő kutató-

fejlesztői munkahelyekhez szükséges műszer, informatikai eszköz, szoftver, könyv, folyóirat, elektronikus adathordozó, valamint kizárólag kutatási célra használt egyéb gép beszerzése és üzembe helyezése.

A pályázatra 12 pályamű érkezett 630,6 millió Ft támogatási igénnyel, 7 pályamű kapott támogatást 386,3 millió Ft értékben.

B.) Tematikus kutatás-fejlesztési program

A tematikus kutatás-fejlesztési program célja a magyar gazdaság versenyképességének javítása, ezen belül új, magasabb értéket képviselő, piacképesse váló eszközök, szolgáltatások és eljárások kidolgozásának és kipróbálásának, illetve közhasznú alkalmazások kifejlesztésének támogatása.

A program témakörei

1. Anyagtudomány, gyártástechnológia, eszközök alprogram (AGE)

- Anyagtudomány és anyagtechnológia
- Gyártási, termelési technológiák és eszközök

2. Biotechnológia alprogram (BIO)

- Élelmiszerbiztonság, élelmiszeripari biotechnológiai alkalmazások
- Növényvédelmi biotechnológiai alkalmazások, növénygenomikai kutatások, növénytermesztés, biogazdálkodás
- Biotechnológia alkalmazása ipari gyártástechnológiákban
- Bioremediáció, a biotechnológia környezetvédelmi alkalmazásai
- Biotechnológia alkalmazása az állattenyésztésben és az állategészségügyben
- Biomedicina, biofarmakológia, humán terápiás és diagnosztikai alkalmazások

3. Elektronika, mérés-technika, irányítástechnika alprogram (EMI)

Ebben az alprogramban olyan projektjavaslattal lehet pályázni, amelynek a célja valamilyen fizikai valóságában megjelenő elektronikus eszköz kifejlesztése, vagy villamos jelek kezelésén alapuló, ill. erre visszavezetett mérési vagy más műszaki eljárás kidolgozása. A projektben informatikai eszközöket (komplett számítógépet ki- és beviteli eszközökkel és szoftverrel) legfeljebb fejlesztőeszközként, vagy kiegészítő eszközként lehet alkalmazni. Ebben a témakörben nem lehet támogatást kapni általános célú informatikai eszközök, valamint számítógép-, ill. adatátviteli-hálózati eszközök és eljárások fejlesztésére.

- Intelligens érzékelők és vezérlők
- Rendszer- és alkalmazástechnika

4. Energetika alprogram (ENE)

- Hagyományos energiotechnológiák ésszerűsítése
- Új technológiák az energia termelése, szállítása, tárolása és elosztása területén
- Üzemanyag cellákkal kapcsolatos kutatások, a biomassa alapú hidrogén előállítási technológiák
- Az energetikai eredetű káros anyagok kibocsátásának mérséklését szolgáló berendezések, eljárások

- Megújuló energiaforrások felhasználásának fokozása
5. Infokommunikációs technológiák és alkalmazások (IKTA)
 - Technológia- és alkalmazásfejlesztés
 - Innovatív informatikai alkalmazások
 6. Környezetvédelmi műszaki fejlesztési alprogram (KMF)
 - Környezetkímélő technológiák, termékek fejlesztése
 - Termelési technológiák hulladék-kibocsátásának csökkentését eredményező eljárások
 - A levegőszennyezést, üvegház-hatású gázok kibocsátását csökkentő eljárások, eszközök, berendezések fejlesztése
 - A felszín alatti és felszíni vizek, valamint a talaj tisztaságát javító eljárások, eszközök fejlesztése
 - A környezet állapotának megismerésére és a környezetbiztonság fokozására irányuló kutatás-fejlesztési tevékenység
 7. Közlekedés alprogram (KOZ)
 - A közlekedésbiztonság növelése
 - Intelligens közlekedési rendszerek bevezetése
 - Logisztikai rendszerek

A pályázatra 447 projektjavaslat érkezett 18.042,0 millió Ft összegben, támogatást kapott 58 pályamű 2.000,1 millió Ft értékben.

C.) A kutatóhelyi műszerállomány fejlesztése (KMA)

A pályázat célja, hogy elősegítse a kutatás-fejlesztési műszerállomány bővítését és felújítását, a vizsgálati tevékenység akkreditálását, a kiegészítő műszerkapacitások igénybevételét, a kutatóhelyek nemzetközi versenyképességét és a nemzetközi pályázati rendszerekben való eredményes részvételét.

A pályázat témakörei

- új műszer beszerzése;
- meglévő kutatás-fejlesztési eszköz felújítása, korszerűsítése;
- vizsgálati tevékenység akkreditálása;
- kutatás-fejlesztési eszköz kölcsönzése, mérési szolgáltatás igénybevétele.

A pályázatra 225 projektjavaslat érkezett 2.826,8 millió Ft értékbe, 41 pályamű kapott támogatást 636,1 millió Ft értékben.

D.) A magyar részvétel támogatása az Európai Unió kutatás-fejlesztési keretprogramjaiban

A pályázat célja, hogy segítse a magyar részvételt az EU 5. keretprogramjában.

1. Bekapcsolódás az EU kutatás-fejlesztési keretprogramjaiba:

- az EU-5 KTF tervek kidolgozása
- konzorciumok létrehozása;
- az elfogadott pályázatok szerződéseinek előkészítése.

2. Részvétel az EU kutatás-fejlesztési tematikus hálózataiban:

- a nemzetközi hálózati munkában való részvétel;
- a tematikus hálózati tevékenység;
- a hálózat magyar részének kiépülése és a kapcsolódás feltételeinek megteremtése.

3. EU kapcsolati Iroda pályázat

- az EU. keretprogramokban való eredményes szereplés segítése,
- ezen tevékenységet végző szervezetek hálózatának kiépítése.

2003-ben a három pályázati csoportban 179 pályázat érkezett 493,2 millió Ft támogatási igénnyel, ebből 93 kapott támogatást 140,3 millió Ft értékben.

E.) Mecenatúra pályázat (MEC)

A pályázat célja a műszaki fejlesztés társadalmi feltételeinek javítása.

Témakörök

- A 2003-ban esedékes nemzetközi, ill. hazai tudományos-műszaki konferenciákon való részvétellel összefüggő útiköltség vagy nettó regisztrációs költség támogatása.
- A tudományos kutatási és műszaki fejlesztési eredmények elterjesztésével, ill. ezekkel kapcsolatos ismeretszerzéssel közvetlenül összefüggő hazai tudományos konferenciák rendezéséhez kapcsolódó költségek támogatása 2003-ban.
- Nemzetközi szakmai szervezet magyar tagintézményének 2003-ban, 2004-ben és 2005-ben esedékes tagsági díjának támogatása.
- A műszaki és természettudományokat népszerűsítő tevékenység támogatása 2003-ban.

A pályázatra 2003-ban 1058 projektjavaslat érkezett összesen 602,5 millió Ft támogatási igénnyel. Támogatást kapott: 465 pályamű 168,2 millió Ft értékben.

F.) További pályázatok (nemzetközi egyezmények, jogszabályok, illetve megállapodások kötelezettségei)

1. Kétoldalú kormányközi Tét-egyezmények programjainak támogatása

A Kormány 3061/1991.(III. 14.) határozata alapján az Oktatási Minisztérium készíti elő, szervezi, koordinálja és finanszírozza a kormányközi kétoldalú tudományos és technológiai egyezmények végrehajtását. Ezen belül elsősorban kutatócsere és mobilitás támogatására került sor 231,5 millió Ft összegben. Az együttműködések kétoldalú nemzetközi megállapodások rögzítik, folytatásuk feltétlenül indokolt.

2. Ipari Formatervezési Pályázat

Az Ipari Formatervezési pályázat keretében évi rendszerességgel díjak kiosztására kerül sor a legeredményesebb formatervezett termékek gyártóinak. A díjak kiosztását az Ipari Formatervezési Tanács végzi. 2003. évben 3 (1 db 200eFt, illetve 2 db 100eFt értékű) OM különdíj odaítélése történt meg.

3. Moholy-Nagy László ösztöndíj

Az Ipari Formatervezési Tanács által kiírt ösztöndíj fedezésére szolgál az elkülönített összeg. 2003. évben 14 ösztöndíjas havi 80.000,- Ft-os támogatására került sor.

4. Innovációs díj

Az Innovációs Szövetség évről évre rendszeresen meghirdeti az Innovációs Nagydíj pályázatot. A korábbi évekhez hasonlóan az Oktatási Minisztérium 1 díjat ajánlott fel 400 eFt értékben.

Összefoglaló táblázat a 2003. évi MÜFA pályázati támogatásokról:

Pályázat neve:	Pályázatok száma: (db)	Támogatási összeg (millió Ft-ban)
Technológia-intenzív mikroállalkozások	23	189,5
K+F emberi erőforrásainak fejlesztése	13	165,8
A vállalati kutatási infrastruktúra fejlesztése	7	386,3
Tematikus pályázatok	58	2.000,1
Műszer	41	636,1
EU kísérő akciók	93	140,3
Összesen:	235	3.515,0
Mecenatúra	465	168,2
Mindösszesen	700	3.683,2

Megjegyzés: a támogatás a pályázatok teljes futamidejére vonatkozik

Az előirányzat felosztása nyilvánosan meghirdetett pályázatok alapján történt. Az egyes pályázati kereteken belül a rangsor a felkért független külső bírálók és szakmai zsűrik javaslata alapján alakult ki (ezek összetétele és működési módja - a pályázatok jellegéhez igazodóan - eltér). A támogatásokról a bizottsági javaslatok alapján az oktatási miniszter döntött.

A kutatás-fejlesztés területére különösen jellemző, hogy a tevékenység lényegéből eredően ismeretlen, előzmény nélküli feladatokat végeznek, ezért nagy a megvalósulás kockázata. Minél erősebben jelen van a témában az alapkutatási, célzott alapkutatási és stratégiai kutatási jelleg, annál nagyobb ez a bizonytalanság. Az alkalmazott kutatási, kísérleti fejlesztési, gyakorlati bevezetési témákban ez a bizonytalanság jelentősen csökken, illetve a műszaki és tudományos bizonytalanság helyét átveszi az üzleti-pénzügyi kockázat.

Nemzetközi szinten is általános tapasztalat, hogy a kutatási-fejlesztési eredmények megvalósulásának, gyakorlati hasznosításának esélyét növeli a közvetlen vállalati érdekelttség, amit a projektekre fordítandó saját pénzügyi források megkövetelésével és ellenőrzésével igyekeztünk megteremteni. A saját erő mértékének kialakításánál következetesen betartottuk az Európai Megállapodásnak az állami támogatások korlátozására vonatkozó mértékeit.

Ugyancsak növelte a hasznosítás esélyét a konzorciumok működése, ahol a résztvevő kutató-fejlesztő intézetek és vállalatok együttműködése révén várható az eredmények mielőbbi hasznosulása.

Az előirányzat 2003. évi mérleg szerint maradvány összege 2.362,2 millió Ft.

A megkötött szerződések alapján a teljesítés elmaradt a tervezettől. Ez a tendencia részben évről-évre ismétlődik, a fejlesztési munkák általában csúsznak, sok az átütemezés, emiatt a teljesítések egy része átcúszik a következő évre.

2. EU-FP 5 Keretprogram

A 2202. évi pénzmaradvány elszámolása 2003-ban történt meg. A feladat 2003. évben a 11/19/6 EU-FP 6 keretprogram törvényi soron folytatódott.

19. alcím Kutatás-fejlesztés támogatása

1. Nemzeti kutatásfejlesztési program

A költségvetési törvény szerinti eredeti előirányzata 7600,0 millió Ft volt a 2166/2003. (VII. 22.) Korm. határozat szerinti 339,5 millió Ft-tal csökkent, a 2002. évi 2.867,1 millió Ft maradvánnyal növekedett, így 2003. évben felhasználható keret 10.127,6 millió Ft volt. A Nemzeti Kutatási és Fejlesztési Programok lebonyolításának szabályairól szóló, többször módosított 201/2000. (XI. 29.) Korm. rendelet értelmében a Kormány a Széchenyi Tervhez kapcsolódóan Nemzeti Kutatási és Fejlesztési Programok indítását határozta el. Az öt Nemzeti K+F Program a kutatás, fejlesztés témája szerint a következő:

- a) az életminőség javítása,
- b) információs és kommunikációs technológiák,
- c) környezetvédelmi és anyagtudományi kutatások,
- d) agrárgazdasági és biotechnológiai kutatások,
- e) a nemzeti örökség és a jelenkori társadalmi kihívások kutatása.

A Nemzeti K+F Programok célja:

- a) olyan átfogó kutatás-fejlesztési tevékenységek támogatása, amelyek eredményei hozzájárulnak az ország versenyképességének növeléséhez, az életminőség javításához, minőségi munkahelyek teremtéséhez és a tudásalapú gazdaság, illetve társadalom kiépüléséhez,
- b) a nemzeti kutatás-fejlesztési kapacitások hatékony kihasználása, ezek megerősítése, nemzetközi versenyképességük, pályázati képességük fokozása, a kutatás-fejlesztés infrastruktúrájának fejlesztése és a kutatás-fejlesztési szféra fejlődésének elősegítése,
- c) a versenyszféra és a hazai kutatás-fejlesztési műhelyek kapcsolatainak erősítése,
- d) a tudomány, a technológia és az innováció területén a nemzeti és a nemzetközi együttműködés ösztönzése, a nemzetközi kutatás-fejlesztési pályázatokon való részvétel elősegítése.

Az NKFP pályázati rendszerben a projektek futamideje 3 év. Eddig 2 pályázati fordulóban hirdettek eredményt, 2001-ben és 2002-ben. 2003. évben forráshiány miatt nem került a pályázat kiírásra. A 2001. évi pályázati fordulóban 412 beadott pályázatból 124-et fogadtak el, az odaítélt támogatás összege 20.571,1 millió Ft. A 2002. évi pályázati

fordulóban 285 beadott pályázatból 77-et fogadtak el, az odaítélt támogatás összege 10.215,1 millió Ft.

A pályázókkal a szerződéseket a lebonyolítással megbízott Oktatási Minisztérium Alapkezelő Igazgatósága (OMAI) kötötte meg¹. Az 1-4 programokban konzorciumok pályázhattak, az átlagos konzorciumi taglétszám 5,8. A projektek végrehajtására a konzorciumi tagok egymás között szerződtek, a konzorciumi tagokkal pedig az OMAI egyenként kötött kétoldalú szerződést. Az 5-ös programban nem volt kötelező konzorciumot alakítani.

A 2001. évi pályázat 124 elfogadott projektjéből 123-mal, a 2002. évi pályázatban mind a 77-tel megtörtént a szerződéskötés, a két pályázatra a megkötött kétoldalú szerződések száma összesen 1.012 db. 2003-ban a 2001-ben nyertes projektek a befejezésükhöz, a 2002-ben nyertesek pedig a félidejükhöz közeledtek. Az eddigi tapasztalatok alapján a projektek többségénél a beszámolók ütemes, a terveknek megfelelő munkát tükröznek.

1. program: Az életminőség javítása

A program 2001-ben nyertes 17 projektje a gyógyászati technikától a diagnosztikán, a gyógyszerkutatáson és a génterápián keresztül az egészségkultúra pszichoszociális tényezőinek elemzéséig sokféle megközelítésben kísérli meg a lakosság egészségi állapotának és életvitelének javítását.

Az egyes projektekben az e célból létrehozott, 3-15 egyetemi, intézeti kutatócsoportból és vállalkozásból álló konzorciumok tagjainak szoros együttműködése teszi lehetővé, hogy a kitűzött cél a pályázati időszakban az alapkutatástól egészen a gyakorlati megvalósításig is eljuthasson. Az együttműködésben a hazai (fővárosi és regionális) kutatócentrumok mellett esetenként külföldi intézmények és vállalatok is részt vesznek. Ezáltal a korszerű műszer- és eszközpark minden projekt kutatóinak a rendelkezésére áll. Az egyes konzorciumok 100-780 millió Ft-os támogatása jelentős eredmények elérésére teremtette meg a lehetőséget.

A 2001-ben megindult munka, 2003 elejére minden projektnél értékelhető fázisba került. A Program Tanács előtt minden projekt szóbeli prezentációval számot adott addigi eredményeiről. Jelentős eredmények mutatkoztak a betegség gének azonosítása; a géndiagnosztika és a molekuláris biológia alapján álló gyógyszerkutatások; a hazai összejt kutatás; és a molekuláris genetika eszközeivel a daganatsejtek típusainak megkülönböztetésére végzett kutatások területén. Egy projekt az izületi protézisek polietilén vápájának speciális felületkezelését oldotta meg, ami megakadályozza a felület kimaródását, és ezzel a levált műanyag részecskék által kiváltott csontpusztulást és a protézis kilazulását. A hosszú élettartamú izületi protézisek gyártása már bevezetés előtt áll. A társadalom-egészségügyi kutatások területén is születtek jelentős eredmények, így például a magyar népesség idő előtti egészségromlása bio-pszicho-szociális meghatározóinak felderítése és az ezekből kiinduló megelőzés lehetőségeinek feltárása.

A 2002-ben nyertes 13 projekt célkitűzései az előzőkhöz hasonlóan új gyógyszerek kifejlesztésére és a pontos diagnózis lehetőségének megteremtésével a betegségek megelőzésére, illetőleg hatékonyabb gyógyítására irányulnak. Három projekt a kábítószer fogyasztás megelőzését tűzi ki célul egyes veszélyeztetett csoportok vizsgálatával, és módszereket keres a veszélyhelyzet megszüntetésére.

¹ 2003szeptember 1-től a lebonyolító szerv a Kutatás-fejlesztési Pályázati és Kutatáshasznosítási Iroda lett az OMAI jogutódjaként.

2. program: Információs és kommunikációs technológiák

A program 2001-ben 14, 2002-ben további 7 elfogadott átfogó innovációs projektje fontos, nagyjelentőségű kutatás-fejlesztést tartalmaz, komplex felépítésűek, az alapkutatási célkitűzések mellett minden esetben tartalmazzák a kísérleti minták és kipróbálások bizonyító erejű megvalósítását is.

Az egyes konzorciumok 100-381 millió Ft-os támogatásban részesülnek. A projektek konzorciumi taglétszáma 2 és 10 közötti. A Program Tanács előtt minden projekt szóbeli prezentációval számot adott az elért eredményeiről.

Kimagasló eredmények:

Megteremtették az alapjait egy informatikai kockázat-kezelési és adatbiztosítási rendszernek. Alapvető lépéseket tettek a magyar nyelvű "beszéd-hasonítás" terén; befejezés előtt áll egy tudásintenzív információs technológia kidolgozása bonyolult ipari rendszerek biztonságos és optimális működtetéséhez. Megoldották a nagy mennyiségben megjelenő rövid hírek információtartamának automatikus feldolgozását és a háromdimenziós egyedi felülettel rendelkező objektumok (digitális vízjelek) felismerését és másolását. A haszonjármű forgalom irányítására fedélzeti és távinformációs eljárást dolgoztak ki. Digitális mozgókép helyreállító rendszert fejlesztettek ki filmarchívumok számára. Költséghatékony egészség-megőrzési eljárást dolgoztak ki információtechnológiai módszerekkel és a vérnyomásmérés során nyerhető oszcillometriás görbealak elemzésével több fontos új információt sikerült nyerniük, ami nemzetközi viszonylatban is komoly érdeklődést váltott ki.

3. program: Környezetvédelmi és anyagtudományi kutatások

A környezetvédelmi és anyagtudományi kutatások korszerű laborhátteret, rendszerint több intézmény hatékony együttműködését, így jelentős pénzügyi támogatást és hosszabb időszakot igényelnek. Ehhez a korábbi elaprózott támogatásokkal szemben a Nemzeti Kutatási és Fejlesztési Programok kedvező feltételeket biztosított.

A programhoz 2001-ben 25, 2002-ben pedig 20 nyertes projekt tartozik. Az általában 3 évre terjedő kutatások egyedileg 100-384 millió Ft támogatásban részesülnek. Az egyes konzorciumokban 3-14 egyetem, kutató-, tervező intézet, vállalkozás, esetenként külföldi érdekeltség, intézmény működik közre. A fejlett infrastruktúrát, korszerű műszer és eszközparkot az együttműködés biztosítja.

Kimagasló eredmények:

Új, tisztán hazai alapanyagból előállított, környezetbarát szerkezeti anyagot, a bazaltszál-erősítésű polimer kompozitot állítottak elő, melyet termék formájában is szeretnének megjelentetni. Ezek a termékek újszerű, versenyképes alternatívát jelenthetnek a jóval drágább kompozitok kiváltására. Környezeti szempontokat is érvényesítő földminősítő rendszert és Internet-alapú integrált adatszolgáltatást hoztak létre a mezőgazdaságban, amelynek megkezdődött a gyakorlati bevezetése is. A légköri aeroszolok környezetszennyező hatásának kimutatására és felmérése számos új, korszerű műszert és mérési módszert fejlesztettek ki. Eljárást dolgoztak ki szennyezett talajokban a klórozott szénhidrogének mikrobiológiai lebontásának segítésére. Csúcstechnológiát hoztak létre a magas hatásfokú, hosszú élettartamú, környezetbarát nagyintenzitású kisülőlámpák kifejlesztése során. Exportképes szerkezetet alakítottak ki a "Heller-forgó" száraz erőművi hűtőrendszeréhez tartozó acélszerkezetű, természetes huzatú hűtőtornyok új családjának

kifejlesztésével, az eredmények iránt külföldi érdeklődés is tapasztalható. Az intelligens lágy rendszerek kutatása során új anyagokat, termékeket és eljárásokat hoztak létre, melynek eredménye több folyamatban levő szabadalom. A gépjármű kisülőlámpa fejlesztése során élvonalbeli technológiát és új anyagot eredményező jelentős kutatást végeztek. A hazánkban is természetből ipari rostokból piacképes, környezetbarát végtermékeket állítottak elő. A hulladék optimális elhelyezésének lehetőségei során az ország területét vizsgálat alá vevő komplex kutatást végeztek gazdasági értékeléssel, jelentős környezetvédelmi vonatkozással. Fotonikai eljárásokat, műszereket és berendezéseket fejlesztettek ki az anyagtudományban és környezetvédelemben. Megteremtették az árvízi kockázatok meghatározásához szükséges műszaki és tudományos alapokat, új árvízi gyakorisági- és kockázat-becslési módszereket dolgoztak ki.

4. program: Agrárgazdasági és biotechnológiai kutatások

A Programban 30 projekt keretében (17 db 2001-es, 13 pedig 2002-es indítású) folyik az elfogadott tematika szerinti teljesítés. Az általában 3 évre terjedő kutatások egyedileg 101,6-359,0 millió Ft közötti támogatásban részesülnek. A projektek konzorciumi taglétszáma 3-37.

Kimagasló eredmények:

Az élelmiszer-előállítás és forgalmazás melléktermékeiből adódó környezetterhelés csökkentése érdekében eljárásokat dolgoztak ki a melléktermékek hasznosítására, jelentős eredményeket értek el a komposztálás, granulálás és a hulladék anyagok csomagolóanyag célú felhasználása területén. Szintén jelentős eredmény a közterületi növényvédelmi technológiák fejlesztésében, elsősorban a vadgesztenyelevél-aknázómoly nyomkövetésére szolgáló feromonos eljárás alkalmazásának kidolgozása. Igen nagy gazdasági jelentőséggel bír az almafélék tűzelhalálózása elleni védekezés hatékonyságának a növelése, melynek érdekében természetes eredetű antimikrobiális anyagok integrált növényvédelmi alkalmazásával dolgoztak ki a gyakorlatnak átadható módszert. Számítógépes programot fejlesztettek ki az erdővagyon minőségi fejlesztésére, jelentősek az erdők energiatermelési lehetőségeinek feltárása területén végzett kutatási eredmények, valamint az energianyeres hatékonyságának összehasonlító elemzése. Jelentős eredményeket értek el a tenyésztett állatok életminőség javítása területén. A termőhely specifikus precíziós növénytermesztés megvalósítása érdekében légi fotókkal kombinált térképeket és adatbázist hoztak létre (pl. gyomtérkép az egyes táblákról, talajinformációs adatbázis), ami alkalmassá teszi az informatikai rendszert arra, hogy a vizsgálatokkal előre meghatározható legyen, hol, milyen terméslehetőségek mutatkoznak és milyen a várható terméshozam. A biotikus és abiotikus stressz-hatással szemben ellenálló búzafajták nemesítéséhez biotechnológiai módszerek segítségével több genetikai alapanyagot dolgoztak ki. Az állategészségügy területén pontos és gyors diagnózisra dolgoztak ki eljárást a kiemelten fontos járványos betegségek esetében.

5. program: A nemzeti örökség és a jelenkori társadalmi kihívások kutatása

Az 5. program pályázatait két téma köré csoportosítják. Az egyik témakör a mai magyar társadalom versenyképességét ítéli meg a képzettség, az európai integrációra való felkészülés, a jogi környezet, az intézményi rendszer, a társadalmi egyenlőtlenségek s különböző – közöttük etnikai – konfliktusok keltette feszültségek szempontjából. A másik

témakör a nemzeti kulturális örökség vizsgálata, melynek eredményei nemcsak tudásunkat gyarapítják, hanem magyarázatot adnak szokásokra, erkölcsökre, mentalitásra, a modernizáció könnyű vagy nehéz befogadására, vagyis a mai magyar társadalomnak a múltban gyökerező jellemvonásaira.

A 2001-es évben 50 nyertes projekt kezdte meg munkáját. Az elnyert támogatás projektenként 11,9-111,4 millió Ft, a résztvevő tagintézmények száma projektenként 1-10 közötti. A projektek reprezentálják a hazai társadalomtudományos diskurzus szakmai erényeit, a tudományos iskolák sokfélesége ellenére is világos európai tájékozódását és kimagasló színvonalát. A program címében meghatározott kettősség egyrészt számos egymástól korábban sokszor elszigeteltnek gondolt tudományág rendkívül gyümölcsöző együttműködésének kereteit teremtette meg, másrészt olyan részterületek alapos feldolgozására adott lehetőséget, melyek egymással sokszor csekély kapcsolatban állnak ugyan (pl. filológiai kutatások az őstörténetől napjainkig és szociológiai és jogi problémák kutatása), ám a program egészének szintjén mégis jelzik a társadalmi elvárások és a kulturális örökség párbeszédének tudományos igényét.

A 2002-ben befogadott 23 pályázat 15-98 millió Ft-os támogatást nyert el, a résztvevő tagintézmények száma projektenként 1-6 közötti. E projektek témái az első pályázathoz képest átfogóbbak és jobban körülhatárolhatóak. A nemzeti örökség feldolgozásában újra a filológiai alaputatások kapnak fő hangsúlyt. Olyan hiánypótló forrásfeltárási és -feldolgozási munkák indultak meg, amelyek évtizedekre meghatározzák a humántudományok előrehaladásának feltételeit. Az Internet, a bevándorlás vagy éppen az öregkori észlelési változások társadalmi analízise olyan aktuális és gyakorlati hasznú kutatások, amelyek – ilyen színvonalon és átfogóan – az NKFP nélkül nem valósíthatóak meg.

Összességében az eddig befogadott 73 pályázat kapcsán elmondható, hogy a projektek döntő többsége igen szervesen, a szerződésben foglaltaknak megfelelően folytatja a kutatómunkát.

A megkötött szerződések alapján a teljesítés ennél a programnál is elmaradt a tervezettől. Ennek oka, hogy a fejlesztési munkák nem teljesülnek meghatározott időre, sok az átütemezés, emiatt a teljesítések egy része átcsúszik a következő évre. További elmaradást okoz, hogy az átlagosan 5-8 (kirívó esetben a 20-at is meghaladó) konzorciumi tag részvételével megkötött konzorciumi szerződések elszámolása bonyolult.

2. Felsőoktatási kutatási program

A költségvetési törvényben e célra 890,0 millió Ft előirányzat került elfogadásra.

A felsőoktatási kutatási program – az oktatói-kutatói életpálya jelentős állomásaihoz kapcsolatosan – a fiatal kutatói réteg pályaindításának elősegítésére, a szakmailag kiemelkedő kutatási-fejlesztési témák és az új utakat kereső művészeti programok megvalósítására, valamint a doktori iskolák bázisán kialakuló tudományos és mesteri iskolák, továbbá a regionális kutatási és fejlesztési programokat megvalósító tudományos műhelyek fejlesztésének, valamint a korábbi ígéretes programok továbbfolytatásának támogatására szolgál. A forrás felhasználása nyilvános pályázatok útján történt, amelyek

nyitottak a felsőoktatási intézmények szakmailag elismert és tudományos fokozattal rendelkező oktatói és kutatói számára. A pályázatok megvalósítása elősegítette a felsőoktatási és a felsőoktatáson kívüli kutatóhelyek, valamint az innovációban érdekelt vállalkozások és regionális intézmények közötti együttműködést, a kutatói mobilitást, a felsőoktatás oktatói, kutatói utánpótlásának nevelését, továbbá hozzájárul ahhoz, hogy a szakmailag elismert kutatók kutatásaikat a felsőoktatás keretein belül végezhessék.

Az előirányzathból 1,0 millió Ft-ot a 2000. évi, 267,2 millió Ft-ot a 2001. évi **Felsőoktatási Kutatói és Fejlesztési Pályázat** nyertesének támogatására biztosított a tárca. A 129 pályázat többsége 2003. évben lezárult, 4 nyúlik át 2004. évre. A támogatott pályázatok keretében kiemelkedő kutató-fejlesztő tevékenységet végeztek a nyertesek.

Az FKFP keretében 2002. évben meghirdetésre került **Tudományos Diákköri tevékenység** támogatásának pályázata. A pályázat célja a felsőoktatási intézményekben folyó hallgatói kutatómunka illetve alkotó művészeti tevékenység támogatása volt, a tudományos diákköri tevékenység feltételeinek javításával. 2002-től 2 éves időtartamra 122 pályázat részesült támogatásban. A nyertesek részére 2003.-ban 229,5 millió Ft-ot biztosított a tárca.

Ugyancsak 2002-ben FKFP keretében az egyetemeken működő **doktori és mesteriskolák** nyerhettek el támogatást, maximum három éves időtartamra. 2002-ben 126 doktori iskola nyert támogatást, 2003-ra a támogatottak száma 125-re csökkent, azáltal, hogy egy intézmény a nyertesek közül egy éves időtartamra pályázott. A nyertesek 301,8 millió Ft-os támogatásban részesültek.

Az állam által elismert nem állami felsőoktatási intézmények 2003. évi **normatív kutatás** támogatásának összege 77,5 millió Ft volt. A támogatás összege magasabb volt, mint a 2002. évi összeg, amely az intézmények kutatási-fejlesztési teljesítményi mutatók jelentős javulását mutatja.

Az Oktatási Minisztérium 13,0 millió Ft-ot biztosított - normatív felosztással - az egyházi egyetemeken folyó **doktori képzések** képzési költségeinek finanszírozására.

3. Nemzetközi tagdíjak

A költségvetési törvény szerinti előirányzat 1300,0 millió Ft volt.

A **Von Karman Institute (VKI)** az egyetlen olyan kutatóintézet, melyet közvetlenül is finanszíroz a NATO. A támogatás célja a NATO országok tudományos utánpótlásának segítése az áramlástan, az áramlástechnikai gépészet és a környezettechnika különböző területein. Intézeti tagságunk igénye egyrészt az ottani munkában részt venni szándékozó magyar doktorandusz hallgatók és oktatóik oldaláról merült fel, de általában is indokolt, hogy Magyarország NATO tagként jelen legyen az együttműködésben. A 2003-2004-es tanévre eső magyar tagdíj 21.808,80 EUR volt. Ezen összeg egy ösztöndíjas költségeit

fedezik az adott időszakban, de a VKI tanévenként két magyar ösztöndíjas fogadására ad lehetőséget.

A **CERN (Európai Részecskefizikai Kutató Központ)** a világ legnagyobb részecskefizikai kutatólaboratóriuma a legkorszerűbb tudományos kísérleti berendezések használatát teszi lehetővé a magyar fizikus és mérnök kutatók számára. E magas szintű alap kutatásban való részvétel új lehetőséget biztosít a hazai egyetemek számára az oktatás színvonalának emelésére a doktori képzésen és az oktatók kísérletekbe való bekapcsolásán keresztül.

A szervezet nagy hangsúlyt helyez az ott kifejlesztett technológiák átadására a tagországok kis- és közepes méretű vállalatai (KKV-k) számára. E célt három módon igyekeznek elérni: kutatói kapcsolatokon, ipari megrendeléseken és együttműködési megállapodásokon keresztül. A technológia-transzfer elősegítésére külön szervezeti egységet állítottak fel. A beszállítási lehetőségekkel kapcsolatos információk magyarországi terítésére két „industrial liaison officer”-t kértünk fel.

A 2003. évi magyar CERN tagdíj 7.143.400 CHF volt.

Az 1985-ben alapított **EUREKA** kezdeményezés célja Európa versenyképességének növelése, technológiai felzárkózásának elősegítése az USA-hoz és Japánhoz. Ezen törekvéseket olyan – főként csúcstechnológiákat alkalmazó és létrehozó – K+F projekteken keresztül kívánja elérni, amelyekben több ország iparvállalatai és K+F intézményei működnek együtt. Az EUREKA nem központilag meghirdetett kutatási programokhoz kínál csatlakozási lehetőséget, hanem a résztvevők maguk kezdeményezik és hajtják végre a projektben meghatározott feladatokat, amelyek költségeit minden résztvevő saját illetve egyéb nemzeti forrásból fedezi. Az éves tagdíj 12.400 Euro.

A 2003-es évben 3 új projekt indult magyar részvétellel, amelyekben a hazai résztvevők költségvetése a teljes futamidőre ~1 MEuro.

A **COST** együttműködést 1971 novemberében 19 ország részvételével hozták létre abból a célból, hogy összhangba hozzák európai szinten a nemzeti támogatottsággal folytatott műszaki és tudományos kutatásokat. A kooperációval, az együttműködés eszközének felhasználásával kívánták biztosítani Európa vezető szerepét a kialakult nemzetközi versenyben. A COST rugalmas alapelvei segítségével (alulról jövő kezdeményezés, az akciókban való részvétel önkéntes, a tagországok saját, belső forrásból fedezik kutatási költségeiket) nemzeti kutató intézetek, egyetemek, ipari vállalatok kutatási tevékenységét összehangoló akciókat kezdeményez. A közös kutatás eredményei általában a résztvevő országok által szabadon felhasználhatók.

1991. augusztus 1. óta nem fizetünk COST tagdíjat. A COST Alaphoz való hozzájárulást felszólításra fizetik a tagországok, az összeg a Council COST Titkárság irányítása alatti tevékenység finanszírozására szolgál. 2003-ban befizetésünk a COST Alaphoz 5.471 euró volt.

Tagságunk 13 éve alatt kb. 700 magyar kutató közel 150 intézményből összesen 251 akcióban vett részt. 2003-ban 123 futó akcióban volt magyar részvétel.

Az Oktatási Minisztérium 2000-ben szerződést kötött a grenoble-i **Európai Szinkrotronforrással (European Synchrotron Radiation Facility)**. Ezt a szerződést 2002. június 30-án, további két évre meghosszabbították a pozitív tapasztalatokra való

tekintettel. A meghosszabbításra vonatkozó szerződést az MTA kötötte. A költségeket az OM (2/3 rész) és az MTA (1/3 rész) közösen állja. A 2003. évre vonatkozó éves tagdíj OM-re eső része 42,7 eEuro átutalásra került.

Az egyezmény értelmében a magyar kutatók az **ESRF** tagországainak kutatóival azonos lehetőségeket és jogokat élveznek az ESRF igénybevételében. Ez azt jelenti, hogy a magyar kutatók egyrészt saját jogon pályázhatnak mérési időre, másrészt minden sikeres pályázati mérésnél az ESRF három-három kutató teljes mobilitási költségét fedezi. Részvételünk az ESRF-ben folyó kísérletekben (nyalábidő-felhasználásunk) megfelel az ESRF éves költségvetésének 0,2%-át kitevő befizetésünknek.

5. OKTK közalapítvány támogatása

A Közalapítvány célja a kormányzati munka hatékonyságának a tudomány eszközeivel való segítése, a 63/1992.(IV.4.) Korm. rend. 1.§(1) bek. jogszabályban megfogalmazott közfeladat alapján. A múlt és a jelen társadalmi és politikai folyamatainak elemzése, a kiemelt témaköreinek megszervezése és koordinálása.

A Közalapítvány feladata a megoldandó társadalmi problémák alapján kutatási programok meghatározása, a prioritás kialakítása, a kutatási eredmények közzététele, publikálása, amelynek érdekében nyilvános pályázatokat hirdetnek meg a társadalomtudományban működő kutatók számára. A kutatási feladatok meghatározásában, az eredmények értékelésében és a pénzeszközök felhasználásában érvényesülnie kell a tudomány szempontjainak és az interdiszciplináris szemléletmódnak. A kutatások lehetőség szerint programba szerveződjenek, tárcaközi jellegük meghatározó legyen.

A 60 pályázat támogatásáról – a minisztériumok és társadalomtudományok képviselőiből álló - kuratórium döntött, a támogatás összege 100,0 millió Ft volt.

6. EU FP-6 Keretprogram

E jogcím jóváhagyott előirányzata 2.100 millió Ft volt.

Magyarország társult tagjelölt országgént, teljes körben, az EU tagállamaival azonos jogokkal, befizető tagként vett részt az EU 6. KTF Keretprogramban (2002-2006, a továbbiakban 6. KP). A magyar társulást az 5. KTF Keretprogramban való eredményes szereplésen túlmenően az tette indokolttá, hogy a tudományos és technológiai együttműködés a magyar EU tagság próbaterepe, előfutára lett.

Az 6. KTF Keretprogramhoz történő társulásunkat a 65/2003 (V.15). sz. kormányrendelet mondta ki. Az 6. KTF Keretprogrammal kapcsolatos feladatokat az Oktatási Minisztérium (az OM Kutatás-fejlesztési Helyettes Államtitkársága) ill. jogutódja, a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH) koordinálja.

Az 6. KP-hoz való csatlakozással egyidejűleg Magyarország befizetési kötelezettséget vállalt a program költségvetésébe. Befizetési kötelezettségünk ezzel kapcsolatban külön csak 2003-ban keletkezett, melynek kiszámítási módját az Egyetértési Nyilatkozat III. melléklete tartalmazza. A befizetendő összeg tekintetében 2003. év folyamán 30 %

kedvezményben részesültünk. A 2004. év folyamán a csatlakozás megvalósulásáig esedékes időarányos részt elengedték, a csatlakozás megvalósulása után viszont a keretprogram költségéhez való hozzájárulás a mindenkor EU tagdíj oszthatatlan része lesz.

Megnevezés	2003
Euróban számított értékek	
Magyar hozzájárulás engedmény nélkül	25.546.473
Redukciós faktor	0.7
Éves hozzájárulás engedménnyel:	17.882.531
Költségvetés	10.882.500
Phare	7.000.031
Engedmény	7.663.942

2003-ben megtörtént a 6. Keretprogramban való részvételhez szükséges, magyar hozzájárulás befizetése, illetve az erre a célra a PHARE keretből elkülönített összeg átutalása.

Magyarország 2003 során fokozta részvételét a CREST (Scientific and Technical Research Committee) Bizottság munkájában. A Bizottságot az Európai Tanács hozta létre, s működteti jelenleg az egyetlen olyan tanácsadó fórumként, amelynek munkájához társult tagok is csatlakozhattak. A CREST Bizottság munkájában Magyarország 2003-ban aktívan vett részt, bekapcsolódott a döntés-előkészítő fórumok munkájába, köztük két albizottságéba is.

2003 során, a Tagállami Működés Programja keretében aktív megfigyelőként bekapcsolódtunk a kutatási ügyekben illetékes Versenyképességi Tanács munkájába, ill. az ezzel kapcsolatos hazai (EKTB) és uniós (Working Party on Research, Working Party on Research and Atomic Questions) döntés előkészítési folyamatba is.

Az OM 2003. évben továbbra is működtette a 6. Keretprogramhoz kapcsolódó szakértői-tanácsadói hálózatot. A hazai tudomány-és technológiapolitika adott szakterületének érdekképviselője, érdekérvényesítője a Keretprogram egyes programrészeiért felelős, döntés előkészítő, döntéshozó szerepet ellátó programbizottságokon keresztül valósult meg, amelyek munkájában megfigyelőként a magyar kormány képviselői is részt vettek.

Az Európai Bizottság ajánlásai alapján kialakított Nemzeti kapcsolattartók (angol elnevezés: National Contact Point, NCP) rendszere is folyamatosan működött, biztosítva a hazai kutatói közösségek folyamatos tájékoztatását, a Keretprogramhoz kapcsolódó szakszerű pályázati tanácsadást.

A hálózati működés, az egyes szakprogramok közti jobb információáramlás és a Programbizottsági üléseken való magyar álláspont összehangolásának érdekében, a 6. Keretprogram szakprogramjaira kinevezett Programbizottsági tagok (PC) és Nemzeti kapcsolattartók (NCP) rendszeresen vettek részt PC és NCP üléseken 2003-ban.

2003-ban is biztosított volt a brüsszeli HunOR (TÉT Összekötő) Iroda működése, melynek feladata az EU K+F programjaiban és más akcióiban való magyar részvétel elősegítése, a kutatástámogatási és felkészülési lehetőségekre vonatkozó figyelemfelhívás, tanácsadás, segítségnyújtás és iránymutatás révén.

Az 6. Keretprogramban való magyar részvétel támogatására 2003. júniusában kiírásra került az „Információs és tanácsadó szolgáltatás” elnevezésű pályázat, melynek során 10

kapcsolati iroda nyert támogatást. E kapcsolati irodák lefedik az egész ország területét, illetve a 6. KTF Keretprogram tematikájának egészét. Az irodák az általuk felvállalt tematikus prioritások és horizontális területeken segítik a magyar NCP-k munkáját.

Elsősorban az NCP-k és a kapcsolati irodák működésén keresztül folyamatosan zajlott a Keretprogramról szóló információszolgáltatás, különböző tájékoztató anyagok, információs rendezvények, konzultációk révén. A rendezvények tematikájában kiemelt figyelmet kaptak a Bizottság által meghirdetett és a társult országok Keretprogramban való részvételének emelését célzó speciális intézkedések, pályázati lehetőségek.

A 6. KTF első pályázati felhívásai iránt jelentős magyar érdeklődés mutatkozott, már az első fordulókra kb. fele annyi magyar partner jelentkezett, mint az 5. KTF Keretprogram alatt összesen.

Az első pályázati fordulók előzetes eredményeit a mell. táblázat foglalja össze.

EU FP 6. Keretprogram –összesített eddigi előzetes magyar eredmények
(2004. február 10-i állapot)

Program	Beadott magyar részvételű pályázatok	Összes támogatott (db)	Teljes támogatás (mEUR)
LIFE	83	17	3,34
IST	292	57	12,16
NMP	39	15	1,66
AEROSPACE	6	2	0,34
FOOD	47	9	1,51
SUST-ENERGY	33	3	0,25
SUST-TRANSPORT	32	15	1,68
SUST-GLOBAL	79	11	1,06
CITGOV	75	13	1,11
EURATOM 1	18	13	n.a.
közös IST-NMP	14	1	0,03
közös TREN	14	1	0,87
KKV	90	14	0,66
Mobilitás	163	49	n.a.
Egyéb 1, 2	100	35	0,74
Összesen	1.085	255	25,41

Megjegyzés:

1. Az EURATOM és az ACC-SSA esetében a magyar részvételű projektek száma helyett a magyar résztvevők számát tartalmazza a táblázat.
2. Research Infrastructures, INCO, ACC-SSA (General + Thematic)

21. alcím Phare programok

4/1-2 (HU-9904-01) „A hátrányos helyzetű, elsősorban roma fiatalok társadalmi beilleszkedésének támogatása” (Phare forrás, hazai társfinanszírozás)

Tárgyévi előirányzata nem volt, 2002. évi maradvány került felhasználásra.

A program megvalósítása a nyertesekkel történt szerződéskötést követően, 2001. szeptemberében kezdődött, ez 2003. szeptember 30-án befejeződött. A program teljes költségvetése 12,5 millió euró, melyből Phare forrás 6,9 millió, a Hazai társfinanszírozás 3,7 millió euro volt. Továbbá a Munkaerő Piaci Alap (a programra) 1,9 millió euroval járult hozzá a megvalósításhoz. A program 55 %-a Phare forrásból 45 %-a Hazai társfinanszírozásból került finanszírozásra. A megnövelt támogatásból 207 nyertes számára nyújtottunk támogatást.

A Phare-program keretében 6 különböző témakörben nyújthattak be 'grant' típusú támogatásra igénylést pályázóink:

- **Dajkaképzés**

A 8 támogatott projekt közül 3 olyan projekt van, amelynek a hosszú távú fenntarthatósága intézményi és szakmai szempontból is garantált. A dajkaképzési programok eredménye kb. 160 képzett dajka.

- **Pedagógusképző és továbbképző programok**

A 17 tanár-továbbképzési projekt esetében a hosszú távú fenntarthatóság alapvetően garantált, mind az intézményi, mind az oktatói háttér folyamatosan biztosítva van. 2 olyan projekt van, amely modellként szolgálhat.

- **Óvodai és általános iskolai pedagógiai programok**

A 63 kedvezményezett projekt közül 40 óvoda, iskola lesz alkalmas arra, hogy ún. bázisintézmény legyen, ezek közül 20 olyan óvoda és/vagy általános iskola alkalmas arra, hogy új pedagógiai módszereiket, tanterveiket hasonló célcsoportot oktató intézmények is adaptálhassák.

- **Iskolai rendszerű szakképzési programok**

7 intézmény valósít meg olyan programot, amelyet más szakközépiskolák, speciális szakiskolák, középiskolák is integrálhatnak képzési rendszerükbe.

- **Iskolai rendszeren kívüli képzések, foglalkoztatási-képzési programok**

A 25 projekt között 10 olyan projekt van, amely várhatóan sikeres. 15 oktatási intézmény igényelne további támogatást.

- **Középiskolai tehetséggondozó programok a roma fiatalok felsőoktatási intézményekbe történő bejutásának megkönnyítése érdekében.**

Beruházási projektek keretében valósult meg a tisztálkodó helyiség felújítása, a higiéniai felszereltség javítása az elmaradott térségekben működő általános iskolákban és óvodákban. Ennek keretében 33 támogatásra nyílt lehetőség.

Iskolabuszok beszerzésére került sor a legelmaradottabb, elszórt kistelepüléseken, szórványtelepüléseken működő iskolák számára, a gyermekek iskolába szállításának

megkönnyítése érdekében. A 17 sikeres pályázatot benyújtó társulás hozzájutott egy-egy 20 személyes, 2800 köbcentis, Renault Mascot típusú iskolabuszhoz.

A roma tehetséggondozó kollégiumok felújítása és felszerelése Szolnokon és Ózdon sikeresen lebonyolításra került. A szolnoki kollégiumban egy új tetőtér kialakítására került sor, mely további 40-50 gyermek elhelyezését teszi lehetővé. Ózdon egy kétemeletes, korábban is kollégiumként működő létesítmény teljes körű felújítására került sor, mely további 80 gyermek elhelyezését teszi lehetővé.

5/1-2. A képzésből a munka világába történő átmenet támogatása

A PHARE program száma: HU-0008-02 (Phare forrás, hazai társfinanszírozás)

Tárgyévi előirányzata nem volt, 2003. évben a 2002. évi maradványt használtuk fel.

A PROGRAM CÉLJA

Az Oktatási Minisztérium HU-0008-02. sz. Phare-programja az Európai Foglalkoztatási Irányelvekkel összhangban készült a foglalkoztathatóság és a szakképzéshez történő egyenlő hozzáférés előmozdítása céljából. A program hozzá kíván járulni a foglalkoztathatóság növeléséhez, a partnerségi megközelítés erősítéséhez, az iskolából a munka világába történő átmenet támogatásához, a munkaerő-piaci esélyek növeléséhez, valamint a humán erőforrás-fejlesztési szektorok felkészítéséhez olyan projektek végrehajtására, melyek finanszírozására az Európai Szociális Alap lehetőséget nyújt. Elsősorban azoknak a tanulóknak és fiatal felnőtteknek a támogatására irányul, akiket leginkább fenyeget a munkanélküliség, valamint azokra a képző intézményekre, amelyek kulcsszerepet játszhatnak a probléma megoldásában. A program három régióban: az Észak-magyarországi, az Észak-alföldi és a Dél-alföldi Régióban folyik. A program tervezési és végrehajtási struktúrája az Európai Szociális Alap által finanszírozott projektek fogadásának előkészítését szolgálja

A program átfogó célkitűzéseit 4 alprojekt keretében valósítja meg:

1. Alprojekt: Pedagógiai programok kifejlesztése az iskolai lemorzsolódás és sikertelenség csökkentése érdekében
2. Alprojekt: Pedagógiai programok kifejlesztése a tanulók középfokú iskolarendszerbe való sikeres bevonásának támogatása érdekében
3. Alprojekt: Szolgáltatás fejlesztése a pályaválasztás és pályaaorientáció támogatása érdekében
4. Alprojekt: A felnőttoktatás és az élethosszig tartó tanulás lehetőségeinek javítása

A program teljes költségvetése 5.33 millió euró, azaz 1.332,5 millió Ft, ebből 75% a Phare, 25% az Oktatási Minisztérium hozzájárulása.

Az Európai Unió 4 millió eurót, azaz 1 milliárd Ft-ot biztosít a program megvalósításához. A társfinanszírozási kötelezettségvállalás 1.33 millió euró, azaz 332,5 millió Ft.

A program 2002. május 1-től 2004. június 30-ig tart.

6/1-2. Halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok társadalmi integrációja (HU-0101-01-03) Program (Phare forrás, hazai társfinanszírozás)

Tárgyévi előirányzata nem volt, 2003. évben a 2002. évi maradvány került felhasználásra.

A program 2002. évben indult 10,0 millió Euro-s költségvetéssel, melyből 50-50 % a Phare forrás és a Hazai hozzájárulás aránya. 2003. évben a Phare forrásból 552,4 millió Ft, Hazai hozzájárulásból 511,8 millió Ft került felhasználásra.

A HU01.01-01 „A halmozottan hátrányos helyzetű, elsősorban roma fiatalok társadalmi beilleszkedésének támogatása II.” Phare program az uniós irányelvekkel összhangban célul tűzte ki a kapcsolat javítását a többségi társadalom és a roma kisebbség között a társadalmi kohézió erősítése érdekében. A programon belül lehetőség nyílik roma közösségi és információs központok hálózatának kiépítésére (38 nyertes intézményi társulás), a szükségletekhez alkalmazkodó, integrált oktatási programok fejlesztésére, adaptálására és működtetésére (28 nyertes konzorcium), romológiai tanulmányok és képzések bevezetésére (12 nyertes konzorcium), valamint a munkaerő piaci esélyeket javító képzések indítására (5 nyertes fejlesztési társulás). A programot 2004. szeptember 30-ig kell megvalósítani, ezért a program egészének eredményessége tekintetében végleges értékeléssel még nem rendelkezünk. A program hatékonyságának, rövidtávú és tartós hatásainak, a tevékenységek és eszközök relevanciájának, valamint a projektek fenntarthatóságának értékelése érdekében szakmai és pénzügyi monitoring működik, illetve kerül kidolgozásra.

22. alcím EU-hoz való csatlakozás oktatási nemzeti programjai és kormányzati feladatai

1. ACQUIS átvételének nemzeti programja

A költségvetési törvény a programra 1358,0 millió Ft előirányzatot hagyott jóvá, mely növekedett az év közben az EU delegáció visszatérítése címen befizetett 1,8 millió Ft-tal.

A jogcímből az alábbi szakmai programok valósultak meg.

Közösségi programok

A Socrates és a Leonardo da Vinci programban Magyarország a taggá válást megelőző időszakban önköltséges alapon vett részt. A befizetendő tagdíj egyik felét az éves Phare program, a másik felét pedig e keret biztosította.

A fent említett programok lebonyolításának biztosítására az OM a Tempus Közalapítvánnyal (TKA) kötött szerződést. A szerződés által biztosított összeg a közösségi források pályázati rendszerben történő kezelésére, a pályáztatás folyamatának teljes ciklusának működtetésére szolgált. A működési támogatást az Európai Bizottság kiegészítette.

A keret a TKA-nál kezelt egyéb, az OM szakmai felügyelete alatt működő program végrehajtását is biztosította, így az alacsony összegű Erasmus ösztöndíjak szociális alapon történő kiegészítésére szolgáló 150 milliós támogatást, az EU 6. keretprogram mobilitási hídfő szerepének ellátását, a College of Europe ösztöndíjakat, valamint az Európai Nyelvi Díj mellé járó pénzjutalmat. Több Arion szeminárium támogatására is sor került a 2003-as keret terhére: ezek keretében külföldi oktatáspolitikai döntéshozók magyarországi szakmai programját finanszíroztuk, melynek ellentételezéseként magyar szakemberek külföldi továbbképzéseken vehettek részt.

Strukturális Alapok fogadása

A keret biztosította továbbá a Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program kidolgozásában közreműködő szakértők díjazását, az ESZA Kht. számára az OM-es Phare programok végrehajtásából adódó költségek fedezésének egy részét, az Európai Szociális Alap Magyar Képzőközpont működési költségeit, az EU csatlakozás miatt szükséges köztisztviselői létszám növekedésének pénzügyi fedezetét valamint az EU csatlakozással kapcsolatos rendezvények költségeit.

Európai ismeretek

Az Európa Tanács munkájában történő részvétellel kapcsolatban egyik kiemelt feladat volt az Oktatási Miniszterek Állandó Konferenciája XXI. ülészakán történő részvétel megszervezése. Az ET Közoktatási Bizottsága hagyományos tanár-továbbképzési programjának keretében 2003. november 5-8. között Győrött, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Karával kötött szerződés alapján „Hátrányos helyzetű tanulók szociális integrációjának elősegítése az oktatásban” címmel rendeztünk szemináriumot, amelyen 15 európai országból 21 fő vett részt. Az Európai Nyelvtanulási Napló hazai elterjesztése a kívánatosnál lassabban megy. Ezért 2003-ban létrehoztunk egy mintegy 100 iskolát érintő „követő programot”, amelynek során ezen iskolák összegyűjtik az ENYN használatával kapcsolatos tapasztalataikat, s azokat a többi közoktatási intézmény rendelkezésére bocsátjuk. Magyarország elsőként készítette el a magyar nyelvoktatás-politikát bemutató Európa tanácsi Country Profile-t. Az Európa Tanács Élő Nyelvek Európai Központja (ECML) első középtávú programja 2003-ban lezárult. A középtávú program egyes projektjeiben részt vett magyar szakértők beszámolóit alapján a KFPT Kht. gondozásában kötetet jelentettünk meg.

E keret terhére készítette el a MEIK az Oktatáskutató Intézettel „A bolognai folyamat követése” című tanulmányt.

2. Tagállamként való működés programja

A költségvetési törvény szerinti előirányzat 27,4 millió Ft volt, melyből a 2166/2003. (VII. 22.) Korm. határozat alapján 16,5 millió Ft elvonásra került.

A keret segítségével, az EU vonatkozó irányelvével összhangban, sor került egy migráns honlap létrehozására, amelynek célja, hogy a Magyarországon tartózkodó migráns munkavállalók gyermekeivel kapcsolatos oktatási kérdésekre választ adjon, továbbá innen kerülhetett finanszírozásra a migránsok oktatását érintő több dokumentum fordítása is. A

keret által biztosított források lehetővé tették, hogy a minisztérium és háttérintézményeinek munkatársai a Strukturális Alapokkal kapcsolatos képzésen vegyenek részt. Ebből a forrásból történt továbbá több Európai uniós vonatkozású szakmai dokumentum fordíttatása, európai ismereteket tárgyaló kiadványok létrejöttének támogatása, valamint az Európai Bizottság több munkacsoportjának munkájában történő részvétellel kapcsolatos költségek fedezése is.

3. Phare támogatással megvalósuló programok

3/1-2. Vállalkozási készségek fejlesztése a közép- és felsőoktatásban (PHARE HU 0105-3) (Phare forrás, hazai társfinanszírozás)

A programra 3.091.823 Euro állt rendelkezésre, ebből az OM társfinanszírozási része 1.155.046 Euro, ami megközelítőleg 306,1 millió Ft. A 2003. évi költségvetési törvényben a hazai társfinanszírozásra 300,0 millió Ft került megtervezésre, melyből 93,6 millió Ft került felhasználásra. A Phare forrás bevételi előirányzata 391,0 millió Ft volt, kifizetésre 197,1 millió Ft került.

A „Vállalkozói készségek fejlesztése a közép- és felsőoktatásban” című Phare program a vállalkozási ismeretek és a vállalkozást segítő kompetencia alapú készségek fejlesztéséhez kíván hozzájárulni, amely elősegíti a munkaerő-piaci esélyek növelését, valamint a foglalkoztatottság növekedését. A program a három kelet-magyarországi régió területén valósul meg, és közvetve a célrégiók gazdasági fejlődéséhez, a nyugati országrészhez való felzárkózásához kíván hozzájárulni. A program három alprogramból áll. Az első alprogramon belül főpályázóként középiskolák, illetve non-profit szervezetek pályázhatnak olyan, a mindennapi tanítás során alkalmazható módszerek kidolgozására, megvalósítására, amelyek nem csupán az alapvető vállalkozási ismeretek átadására szolgálnak, hanem olyan fontos készségeket fejlesztenek, mint a problémamegoldás, kockázatvállalás, kreativitás, kommunikációs készség, együttműködés, gyors és felelősségteljes döntések meghozatala. A második alprogram célja középiskolai tanárok számára 120 órás továbbképző tanfolyamok kidolgozása és lebonyolítása, oktatási segédletek, tananyagok összeállítása, gyakorlati képzések megvalósítása a vállalkozói készségfejlesztés módszertani megalapozása érdekében. A harmadik alprogram gazdálkodási és vállalkozói ismereteket oktató 60 órás felsőoktatási, illetve 90 órás felnőttképzési tananyagmodulok kidolgozására és bevezetésére, az ehhez kapcsolódó oktatási segédanyagok kidolgozására, gyakorlati képzések megvalósítására ad lehetőséget.

A program megvalósítása 2003 júliusában kezdődött, miután a 29 nyertes pályázóval megtörténtek a szerződéskötések.

3/3-4. „Információs technológia az általános iskolában” program 2002 (Phare forrás, hazai társfinanszírozás)

A költségvetési törvényben e program Phare forrására 1417,0 millió Ft állt rendelkezésre, melyből felhasználás nem történt. A Hazai társfinanszírozás előirányzata 1716,0 millió Ft volt, melyből 16,5 millió Ft került kifizetésre.

Az Európai Bizottság Magyarországi Delegációjának döntése értelmében, az Európai Bizottság Budapesti Delegációja hozzájárulását adta, hogy az ESZA Kht. az ESZA típusú programok végrehajtásában, mint Végrehajtó Ügynökség közreműködjön. A programok végrehajtásáról Közhasznú Szerződés keretében 2001. április 3-án írták alá a megállapodás az ESZA Kht., a Gazdasági Minisztérium, az Oktatási Minisztérium és a Szociális és Családügyi Minisztérium.

Az Információs technológia az általános iskolákban című Phare pályázatról hosszas egyeztetések során előzetes pályázati felhívás jelent meg a különböző napi és havi lapokban. A pályázaton minden általános iskola és azok fenntartói pályázhattak. Mindenki számára egyenlő estélyt szerettünk volna a pályázáshoz, ezért az előzetes pályázatot, illetve a hozzátartozó háttéranyagot minden érdekelt pályázati félnek megküldtük. A pályázatról szóló felhívás végleges szövege 2003. július 3-án jelent meg. A pályázatot szigorú Phare szabályok betartásával kellett elkészíteni, ezért a pályázóknak július végén, illetve szeptember végén 7-7 információs napot tartottunk az ország nagyobb városaiban (Miskolc, Szeged, Szombathely, Debrecen, Székesfehérvár, Budapest, Szekszárd, Pécs). Ezeken a napokon szakértők adtak információkat, tanácsot a pályázatíráshoz. A munka eredményességét, jelzi, hogy a vártnál sokkal több pályázat érkezett be.

1.698,9 millió Ft az Információs technológia az általános iskolában című Phare pályázat nyertesei között kerül majd szétosztásra.

A pályázatokat 2003. október 30-ig kellett benyújtani a Regionális Fejlesztési Ügynökségeken, akik formai szempontból átnézték a pályázatokat. A hiánypótlások után az előminősítők értékelték a beküldött anyagokat. Az értékelések alapján a Központi Értékelő Bizottság tagjai a következő évben tesznek javaslatot a támogatási összegekre, melyet az Európai Bizottság Magyarországi Delegációja hagy jóvá.

4. Uniós projektek előkészítése

A költségvetési törvény szerinti előirányzat 184,0 millió Ft, melyből a 2166/2003. (VII. 22.) Korm. határozat alapján 21,5 millió Ft került elvonásra, A felhasználható forrás összegét növelte az ESZA Kht. 5,8 millió Ft ÁFA befizetése.

EU csatlakozás előkészítése

Az ESZA Kht.-nak átadott pénzeszköz az OM Phare programjainak („Információs technológia az általános iskolákban”, „Vállalkozói készségek fejlesztése a középfokú és

felsőoktatásban”, „Átmenet a képzésből a munka világába” című programok) végrehajtását biztosította. A Tempus Közalapítvány alaptőke-emelése a felnőttképzési tevékenység (akkreditált felnőttképzési kurzusok) megindítása miatt vált szükségessé. A HU 99.04.-01. sz. Phare program külső monitoringját az OKÉV a nemzetközi területtel kötött szerződés alapján végezte. A keret ezen kívül számos konferenciát, szemináriumot, kiadványt támogatott, amelyek mind hazánk EU-taggá válását, annak előkészítését, az európai programokba, hálózatokba való hatékony bekapcsolódásunk elősegítését szolgálták. E forrás fedezte az NFT programkiegészítő dokumentumait elkészítő munkacsoportok költségeit, az EU szervei által összehívott tanácskozásokon, munkabizottsági üléseken való részvétellel kapcsolatos kiadásokat, valamint az európai oktatási rendszerek konkrét jövőbeni céljainak megvalósítását szolgáló munkaprogramban résztvevő szakértők tiszteletdíját.

6. Projektelőkészítő Alap (PGF)

A költségvetési törvény szerint e program hazai társfinanszírozására 80,0 millió Ft került meghatározásra, melyből a 2166/2003. (VII. 22.) Korm. határozat alapján a teljes összeg elvonásra került.

30. alcím Fejezeti tartalék

2003. évben a címen 800,0 millió Ft eredeti előirányzat állt rendelkezésre, melyből a 2166/2003 (VII.22) Korm.határozat alapján 35,0 millió Ft elvonásra került.

A Pénzügyminisztérium két esetben, összesen 261,3 millió Ft-tal emelte meg a fejezeti tartalék kiadási és támogatási előirányzatát rendkívüli beruházási támogatás címen, mely összeg a 11/4/1 Köznevelési feladatok címen keresztül különféle alap- ill. középfokú oktatási intézmények részére életveszély megszüntetésére, iskolabővítésre, valamint felújításra átadásra került. A Fejezeti tartalék közbeiktatásával a Pénzügyminisztérium 20,6 millió Ft rendkívüli beruházási támogatást nyújtott a Kaposvári Egyetem Diagnosztikai és Onkológiai Intézete részére a kutatáshoz szükséges speciális épület kialakításához.

A fejezeti tartalék közbeiktatásával lehetőség volt néhány intézménynél folyó központi beruházás saját forrásból történő kiegészítéséhez. A Széchenyi István Egyetem új oktatási épület, valamint könyvtár létesítéséhez 45,0 millió Ft-tal, a Színház- és Filmművészeti Egyetem a Vas utca 2/c-d épület felújításához 25,0 millió Ft-tal, az Eszterházy Károly Főiskola pedig Szabadidő Központ kialakításához 30,0 millió Ft-tal emelte meg saját forrásból a központi beruházási előirányzatát. A fejezeti tartalékra zárolt intézményi beruházási előirányzatok a 11/6/1 „Egyéb oktatási tevékenységek és szolgáltatások beruházása” címen keresztül került át a központi beruházásra.

A Phare Iroda, valamint a Felsőoktatási Pályázati Iroda átszervezése miatt a Professzorok Háza előirányzatából zárolt 109,0 millió Ft szintén a fejezeti tartalék közbeiktatásával került az OM Alapkezelő Igazgatóságának költségvetésébe.

Fejezetek közötti előirányzat átadásra egy esetben, az OM-NKÖM közötti megállapodás alapján került sor. A Holocaust állandó kiállítás létrehozásához 50,0 millió Ft támogatást nyújtott az Oktatási Minisztérium a Fejezeti tartalék 2003. évi költségvetése terhére.

Pénzeszközátadás céljából más fejezeti jogcímre 197,9 millió Ft került átcsoportosításra az alábbiak szerint:

- 11/5 Bilaterális feladatok jogcímre 10,0 millió Ft a Rutkino-i temető katonai sírjainak rendezésére,
- 4/1 Közoktatási feladatok jogcímre 20,0 millió Ft az erdei iskolai program támogatására, valamint 11,9 millió Ft oktatással kapcsolatos hirdetések megjelentetésére,
- 5/1 Felsőoktatási programfinanszírozások jogcímre 140,0 millió Ft az Andrassy Gyula Német Nyelvű Egyetem kiegészítő támogatására, 16,0 millió Ft az Apor Vilmos Katolikus Főiskola támogatására.

A fejezet felügyelete alá tartozó intézmények közül

- a „Beruházás a 21. század iskolája” elnevezésű program lebonyolításához szükséges feltételek biztosítására az OM Igazgatás részére 12,4 millió Ft, az OM Alapkezelő Igazgatósága részére 111,5 millió Ft került átadásra.
- 4 intézmény, összesen 393,2 millió Ft többlettámogatásban részesült jogos többletigényeik - pl. egyes köztisztviselői juttatások finanszírozása, alaptevékenységhez szükséges működési költségek kiegészítő támogatása, új szervezeti egység létrehozása miatti többlet költségek finanszírozása, létszámleépítéssel kapcsolatos kiadások fedezete, stb. – finanszírozására.

Dr. Magyar Bálint
oktatási miniszter